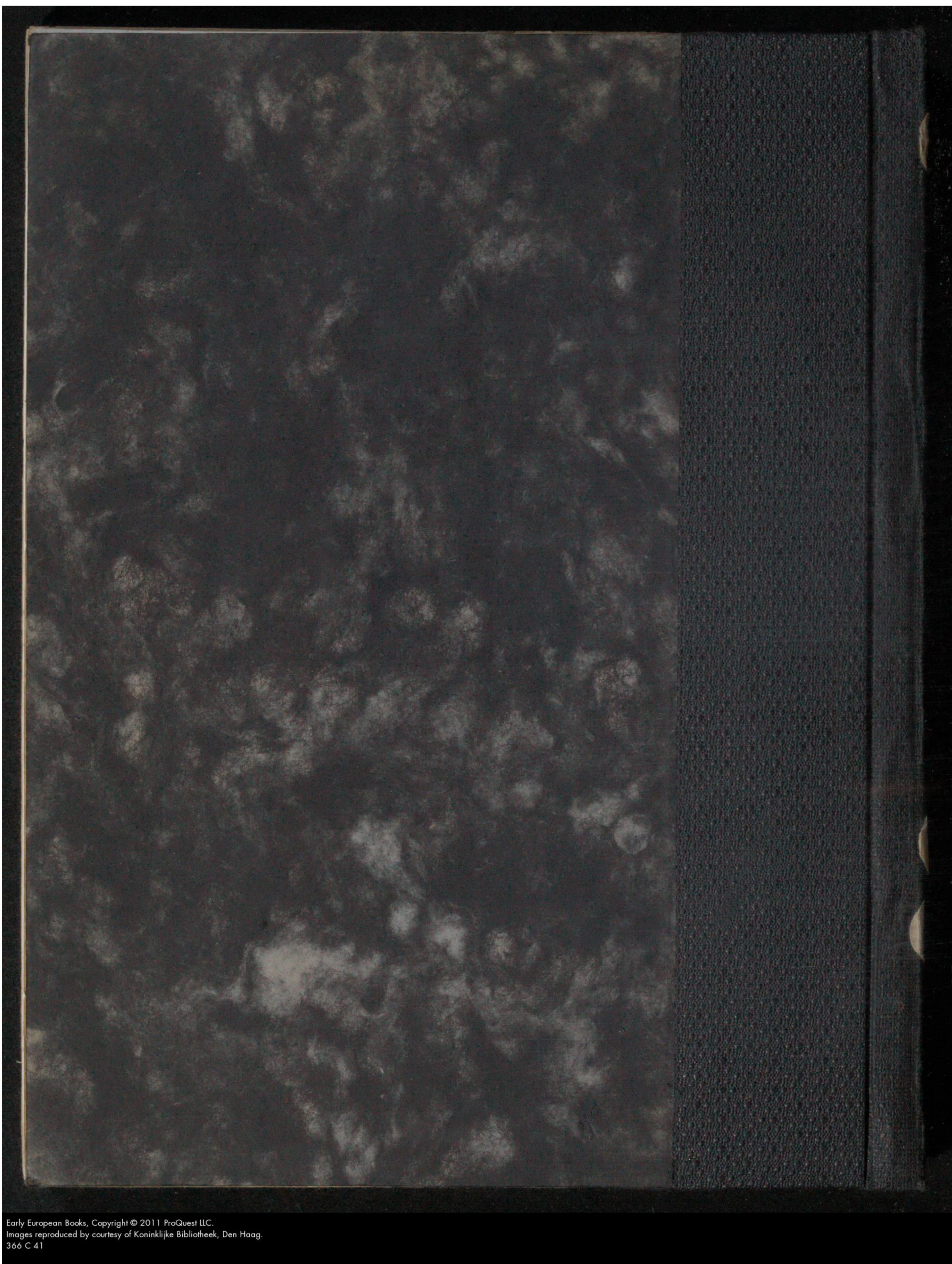

366
C
41

G. Outhuys, V. D. M. in pago Minnertsga.

In Bibliotheca Meermanniana p. I, p. 28, No. 50, quarto, valuit f3-:-

Abrahami Patriarchae Liber Jezirah sive Formationis Mundi. Vertebat ex Hebraeis et Commentariis illustrabat anno 1551 G. Postellus. Duodecimo. Bibliotheca Meermanniana T. d. p 99, No. 53.

ספר יצירה

IDEST

LIBER IEZIRAH

Qui

ABRAHAMO PATRIARCHÆ

adſcribitur, unà cum Commentario Rabi ABRAHAM

F. D. ſuper 32 Semitis Sapientiæ, à quibus liber

IEZIRAH incipit.

Tranſlatus & Notis illuſtratus à

JOANNE STEPHANO RITTANGELIO

Ling. Orient. in Elect. Acad. Regiomontana

Prof. Extraord.

AMSTELODAMI,

Apud IOANNEM & IODOCVM IANSSONIOS,

M DC XLII.

Ad Doctißimum Præstantißimumque Virum,

GEREBRANDVM ANSLO.

LIbrum hunc, quem primus de Hebræo in latinum versum notis meis illustravi, nomini tuo, Vir Doctissime, inscribere visum fuit: Quod ut facere vellem, impulit me eruditio & virtus tua; Illa, cum aliarum præstantium rerum, tum maximè rarâ Orientalium literarum cognitione, memorabilis; Hæc, egregiâ liberalitate & munificentiâ, testata in eorum peritos aut amantes: In quorum numero cum etiam me esse accepisses, vix visum, certè vix notum tibi, eâ statim benevolentiâ complexus es, quâ prosequi omnes eos soles, quorum ope atque industriâ literas eas credis posse promoveri. Cum enim ex Academia nostra, longâ & difficili navigatione huc properarem, quo hunc aliosque, quos editioni paraveram, libros excudendos hîc curarem; Ecce, medio itinere, de improviso advolat prædonum manus, invadit, capit, cædit, diripit, effractis争 ferociter scriniis libros & labores meos lacerat atq; dissipat; ego ex tanta rerũ ruina incolumis vix evado; Hîc tu me, cum primum advenisse intellexisti, ex tam acerba calamitate, animi mœstum, consilii inopem, rei egenum, alloquio tuo sustentâsti, consilio juvisti, liberalitate fovisti, &, quod unum immortalis beneficii instar est, preciosissimum pulcherrimæ bibliothecæ tuæ Thesaurum mihi aperuisti, & ex animi mei sententiâ utendum atque fruenultro etiam obtulisti, non famæ aut gloriæ, ut alii solent, sed soli beneficæ naturæ tuæ, obsecutus: Quam effusissimam humanitatem tuam, & tot tamque opportunè in me collata beneficia recordari non possum, quin simul meminisse cogar felicitatis meæ, quâ, tuâ unius liberalitate, ex instructissimæ bibliothecæ tuæ copia, damnum mihi hoc magnâ ex parte sarcire contigit, quod ereptis direptisque omnibus libris & lucubrationibus meis, jam ante mihi dederat inauspicatum hoc iter: ut, si quem fructum res literaria ex hoc qualicunque labore meo sperare possit, eum omnem tuæ solius liberalitati

ralitati acceptum ferre debeat: Qui quidem nulli operæ, nullis opibus parcis, modo publicum rei literariæ bonum possis promovere. Bibliothecam locupletissimam immensis sumptibus, eruditorum magis, quam suis, usibus, instruere; præclara ingenia, publico bono nata, liberaliter fovere, Principum olim laus erat; ea nunc privata tua est. Sine quæso, optime Mecœnas, dum virtutes tuas miror amoque, me earum laudes, quas modestia tua, non, nisi invita, solet admittere, saltem leviter & velut in transitu hîc libare, alibi pleno ore dicendas. Macte benefico isthoc animo, Vir magne, quò non modo nos, sed omnem posteritatem, Divinis istis beneficiis æternùm demerearis. Cognoscet certè sera posteritas vixisse aliquando in Batavis Virum, quem, qui norunt, non potuerunt satis æstimare, qui non æstimârunt, nunquam satis cognoverunt. Sed revoco me & desino, unum hoc, quod toto animo optamus omnes, seriò apprecatus, ut animum istum, publico bono promovendo natum, conservet tibi augeatque Idem ille, qui dedit. Vale, præsidium & dulce decus meum, & hoc literarium munus, tuis virtutibus meritò debitum, tam benigno vultu suscipe, quam grato tibi animo illud offert

Dabam Amstelodami,
Postridie Nonas Quintiles
cIↃ IↃ C XLII.

Magnus virtutum tuarum
æstimator

JOANNES STEPHANUS RITTANGELIUS Ling. Orient. in Electorali Acad. Regiomontana Prof. E.

BENE-

BENEVOLO LECTORI.

Et quis est RITTANGELIUS *ut loquatur coram magnificis seculi sui, & proceribus coetus populi sui? Verum enim verò quod jam limites penetralium imaginis meæ egressus sum, faciemque meam ut silicem posui, & caput meum inter capita montium sublimium collocavi, atque ad locũ, quo tenuis scientiæ meæ Vires non pertingunt, accessi; Testis meus fidelis est in coelis excelsis, quod non ideo feci, ut ostenderem magnificentiam & ingenii acumen; sed ut invenirem gratiam in conspectu Dei & hominum. Minimus enim omnium sum ego inter fundentes aquas, non dicam supra manus, sed potiùs supra pedes scientium scientiam sanctorum, & ab infantia conatus sum totis viribus meis* [a] *pulverisare me in pulvere pedum Sapientum, qui à seculo fuerunt Viri nominis. Et nunc quis eriget* Rittangelium, *cum minimus sit in millibus Sapientum? nisi viri pacis meæ, qui assiduis precibus suis (ad quas accessit quoque jussum & imperium virorum honoratorum & Procerum terræ nostræ, quibus parere semper pulchrum æquissimumque esse judico) institerunt, ut firmissima quædam fidei nostræ fundamenta, tanquam structa propugnacula adversus omnis generis oppugnationes veram nostram religionem impugnantes, in lucem publicam producerem. Cum vero in hoc meo itinere, quicquid in hanc rem utile conscriptum erat, perierit; ne reversus, vacuus omnino coram illis comparerem, textui*

libri

וריטאנגל מה הוא שידבר נגד
גאוני עולמו ואצילי עדת עמו
אומנם שעתה מגדרי גני משכיותי
יצאתי ופני כחלמיש שמתי
וראשי בין ראשי הרים הגבוהים
הכנסתי ואל מקום שיד ידיעתי
הקצרה איננה מגעת שמה עליתי
עדי הנאמן בשמים המרומים שלא
עשיתי כדי להראות גדולת
וחריפות פלפולי כי אם למצוא
חן בעיני אלהים ואדם כי הקטון
אנכי שבקטנים יוצקי מים לא
אומר על ידי אלא אומר על רגלי
יודעי דעת קדושים ומנעורי
הייתי מתאבק בעפר רגלי
החכמים אשר מעולם אנשי השם:
ועתה מי יקים ריטאנגל כי קטון
הוא באלפי חכמים הלא אנשי
שלומי אשר בדרישתם התמידית
הפצירו בי (לאשר גם יצאה גזירה
וצווי מאנשים הנכבדים אצילי
ארצינו ולהכניע רצוני תחת
רצונם מה טוב ומה נעים) כדי
להוציא לאור השמש תעלומות
ויסודות דתינו חוקות הבנויות
לתלפיות כנגד כל מיני התנגדות

הותרת

[a] Aspergere me pulvere.

libri Jezirah (*qui* Abrahamo *Patriarchæ adſcribitur*) *manum admovi: Addidi quoque* Rabi Abrahami F. D. *Commentarium in triginta & duas Semitas, mirabiles & abſconditas Sapientiæ, quarum in initio libri* Jezirah *mentio ſit: Et ad majorem horum myſteriorum elucidationem loca quædam ad hoc inſtitutum noſtrum facientia, tam ex lege divinâ* (*Moſi Viro Dei Principi Prophetarum in monte Sinai traditâ*) *aliorumque Prophetarum libris; quam ex antiquiorum* (*qui vera ſcientia imbuti & celebres fuêre*) *ſcriptis & fragmentis, in theſauris librorum meorum repoſitis & obſignatis, adjeci; hoc ipſum jam tanquam clavem & prodromum in univerſam Hebræorum Theologiam præmittens, ut ſecuturis difficilioribus via ſterneretur. Propoſitum ſiquidem mihi eſt, ſi manus Domini in bono ſuper me fuerit cœptiſque meis adſpiraverit, non tantum integrum libram* Jezirah *cum omnibus Commentariis ſuis, ſed plures ad hoc negotium utiles tractatus latinitate donatos in Publicam lucem edere; maximè ubi minutulos hoſce meos labores, bonis probari intellexero. Authores ordine collocavi & citavi, &* [b] *unumquemque vexillo & caſtro ſuo præpoſui, portentis & ſignis; ut ſi cui ad manus ſunt libri, illos conſulere, & hæc non ex corde meo prodiiſſe,* ipſe

[b] Id eſt, Authorem & paginam libri citavi.

הסותרת אמתת אמונתינו : ואחרי
שכל הכתבים אשר כבר חברתי
לענין הנ"ל הראוס הראשון
בדרך ושלא אתראה פנים ריקם
בשובי אל ביתי שלחתי את ידי
להעתיק פנים של ספר יצירה
המיוחס לאברהם אבינו עם
פירוש הראב"ד על שלשה ושתים
נתיבות פליאות חכמה אשר
הוזכרו בראש ספר יצירה ושתבין
באר היטב כל הענינים
בסודותם הבאתי גם קצת
מקומות המועילים לכונתינו
מתורת ה' הנתנה למשה איש
האלהים ואדון כל הנביאים
בהר סיני ומספרי שאר הנביאים
וכתבי החכמים אשר בחכמה
האמתית היו ממולאים ומעולים
והם התומים והתומים באוצרות
ספרי : וזאת ההקדמה הקדמתי
כדי שתהיה לך למפתח בקבלה
האלהית וכדי לפנות הדרך
לפניך שיקל לך באם יבאו
אחריהם דברים קשים. כי עלה
ברעתי כיד ה' הטובה עלי,
והצליח כונתי לא לבד להעתיק
לך את ספר יצירה עם כל פרושיו אלא שאר חבורים המועילים
לענין הנ"ל כדי שיבאו לאור השמש בלשון לאטין בפרט
כשאראה

ipse perspicere possit. Cæterum quod ad Versionem meam attinet magis operam dedi ut Hebraismum exprimerem, quam latini sermonis nitorem & elegantiam servarem; aliquoties enim in scriptis horum sapientum voces peregrinas & exoticas inveni, & similitudines arduorum & dignissimorum mysteriorum quibus excellentiores vix inveniuntur in [c] *dulcedine linguæ hebrææ & chaldaicæ fundatas; uno & eodemque vocabulo sub diversâ significatione accepto; Quædam vero linguâ difficiliori, succinctè & textorum more complicata. Ne igitur* [d] *pinguedines earum videantur macidæ, & desiderabilia eorum contempta, & ut nulla ad te accedat fraus mea, ad verbum omnia transtuli, secutus sum hebræi sermonis elegantiam, observatâ singulorum verborum & literarum serie, ne mutaretur intentio Authorum. Et in quibusdam locis ubi lingua latina non obtulit se sicuti volui & sicuti dictum fuit in linguâ hebræa, aliquoties* [e] *peregrinas voces fingere oportuit: Gravissimi enim laboris est, sicuti notum est omni sapienti corde, omnes & singulas res ex una in aliam transferre linguam; difficiles quoque sunt intellectu propter translationis difficultatem: Eam ob causam; quia interpres exprimit verba libri, sicuti videbatur ipsi. Volui etiam servare voces & ordinem Authorum ut studiosis hebrææ linguæ consulerem. In quibusdam vero*

foliis

c Id est, linguæ elegantia. d Elegantiæ eorum videantur inelegantes. e Barbaras.

כשאראה שיהיו לרצון אמרי פי:
וסדרתי דברי המחברים בשמם
איש על דגלו לצבאותו באותות
ומופתים ואל מקום אחד הבאתים
כדי שיתראו פנים אצל מי שנמצאו
הספרים הנ"ל ויראה שלא מלבי
יצאו על אודות ההעתקה תדע
שטרחתי בכל כחי להראות לך
סגולת ועצמות של לשון הקדש
ולא להעמיק ברוחב ההלצה להראות
צחות של לשון לאטין לפעמים
בספרי החכמים האלה מצאתי לשונות
נכריות וזרות המשלים סודות
הצחות והיקרות לא ראיתי כהנה
יפיפיות על מתק לשון עברי
ובספרי בנויות ומיוסדות שפה
אחת ודברים אחדים במליצות
שונות וגם בלשונות קשים ועזים
אדונים כחדווים בכן שלא נראו
משמניהם רזים וחמודיהם נבזים
ושלא יאונה כל עון העתקתים מלה
במלה והלכתי על אשר הוליכני
צחות הלשונות הנ"ל שמרתי גם
המלות והאותיות במקומותיהם
כדי שלא ישונה המכוון ובמקום
שלא עלה הלשון כאשר חפצתי
וידובר בהם לפעמים מלות זרות
מלבי עשיתי כדי שלא נחת מכוונת המחבר כי העמל קשה
מאד:

foliis meæ translationis accidit, ut multas res, summa difficultate, explicare vix potuerim juxta modum & proprietatem latinæ linguæ. Et hoc propterea quod ego interpres [f] *ductus sum post linguas præmemoratas. Verba quæ occurrunt in hoc libro, quæ non habent propriam significationē sed singulare aliquod mysterium significant, majusculis reddidi; Verba antiquiorum Authorum, quæ à recentioribus citantur & explicantur, minusculis; uti & loca Scripturæ cum meis animadversionibus; cætera charactere usitato. Et nunc* candide Lector, *accipe quæso hoc munus meum, quod tibi offertur bono corde & propenso animo; quamvis parvum quantitate, magnum tamen qualitate. Et quoniam nulla est perfectio nisi illa* VERA *&* SVMMA PERFECTIO; *tegas, quæso, defectum meum pallio voluntatis meæ & habebis voluntatem tuam.* Vale.

מאד כאשר ידוע אצל כל חכם
לב שכל הדברים אשר הועתקו
מלשון אל לשון הם קשים הרבה
לדוחק ההעתקה כנראה בספר
זה או זה מפני כן גם אני
המעתיק נמשכתי אחרי הלשונות
הנ״ל: המילות שאינן פשוטות אלא
מורות על סתרי סודות נפלאות
הודפסו באותיות גדולות ומלות
הקדמונים אשר יפורשו מהראשונים
באותיות קטנות כמו כן קצת מקומות
מן הכתוב ושאר כל הענינים כסדרן
ועתה קורא משכיל שא נא
מנחתי אשר הובאת לך בלב
טוב ונפש חפצה אף על פי
שמיעוט הכמות רב הוא האיכות ויען
כי אין שלם בלתי השלם
האמתי והעליון תכסה נא חסרוני
במעיל רצוני להפיק רצונך:

f Coactus sum vestigia premere.

Semita Prima.

הנתיב הא'

Ocatur Intelligentia admirabilis vel abſcondita, (Corona Summa). Eſt enim lumen dans intelligere primordialitatem ſine principio, & eſt gloria prima : nulla enim creaturarum valet aſſequi eſſentiam ejus.

נקרא שכל מופלא (כ"ע) והוא אור מושכל קדמון והוא כבו' ראשון אשר אין כל בריה (יבולה) לעמוד על מציאותו:

Rabi Abraham F. D. dicit :

Semita prima vocatur Intelligentia admirabilis vel abſcondita, hoc eſt, à voce כי יפלא ממך דבר *Si reconditum fuerit à te verbum*, Deut. c.17.v.5. quod Chaldæus per ארי יתכסי reddidit (*quod idem ſonat nempe ſi reconditum fuerit:*) ac ſi diceret, Intelligentia abſcondita, recondita, occulta eſt omnibus quæ extra eam ſunt. Sicuti enim Causa Causarum non apprehenditur ab ullo extra ſe; ſic etiam Intelligentia admirabilis vel abſcondita occulta eſt omnibus quæ extra eam ſunt. Et in hoc eſt myſterium : quia notum eſt quod forma א"לף eſt forma omnium literarum, & omnes ſemitæ in eo ſunt, ſed per modum univerſalē. Propterea etiam literæ dictionis פ"לא ſunt eædem quoq; literæ dictionis א"לף, inverſo ſcilicet ordine. Atq; ideo dicitur ſemita prima פ"לא (*admirabilis vel abſcondita*) ſecundum id quod ſcriptura dicit, Eſa.c.9.6. Et vocabitur nomen ejus Admirabilis, Cōſiliarius, Deus for-

אמר הראבד':

הנתיב הראשון נקרא שכל מופלא פי' מלשון כי יפלא ממך דבר שתרגו' ארי יתכסי כאלו אמר שכל נעלם מכוסה ונסתר מכל מה שזולתו וכשם שע' חע' אינו מושג לכל מה שזולתו כן השכל המופלא נעלם מהשיגו זולתו והסוד בזה כי ידוע הוא שצורת א"לף היא צורת כל האותיות וכל הנתיבות הם בו אמנם בדרך כלל ולכן פלא אותיות אלף ולכן נקרא הנתיב הראשון פלא שנ' ויקרא שמו פלא יועץ אל גבור והנתיב הזה נקרא מושכל בע' הע' כי אינו יוצא ממעלתו ומחיובו והוא נקרא קדמון כי הוא קדום בכל המעלות

לכל הנמצאות ואין כל בריה
יכולה לעמוד על מציאותו כמו
שאינן יכולין לעמוד על עיקר מ
מציאו׳ על׳ העל׳ ר״ל מהותו׃

tis &c. Et hæc ſemita vocatur etiam מושכל, (*intellectum, hoc eſt, id quod intelligitur*) de CAUSA CAUSARUM, quia non egreditur de gradu dignitatis ſuæ, & de affirmatione ſua. Vocatur quoque primordialis: quia ipſa eſt prior ſecundum omnes gradus omnibus exiſtentibus, ita ut nulla creaturarum valeat aſſequi exiſtentiam ejus: ſicuti etiam non poſſunt aſſequi fundamentum vel baſim ſubſtantiæ CAUSÆ CAUSARUM, vult dicere, quidditatem ejus.

RITTANGELIUS.

Quoniam hoc in libro, NUMERATIONUM *aſſiduæ ſit mentio, ne forte alicubi offendas, ſequentia hæc præfari neceſſe fuit. Non eſt quod exiſtimes Deum creatorem & univerſi conditorem alicujus numerationis aut menſuræ limites, creaturarumque inſtar quantitatem ſubire. Nulla enim mens luminis ſui acumine Deum comprehendere valet, nec Angelorum quiſquam locum ejus, multò minus quidditatem eſſentiæ ejus aſſequitur. Quod verò Hebræorum Theologi* NUMERATIONES *omnium* ALTISSIMO *adſcribunt, idem de* NUMERATIONIBUS *ſentiendum eſt, quod de pedibus, corde, anima, oculis, ore, dextra, facie cæteriſq;* DEI *membris ſacra ſcriptura nos docet. Nullam enim habitudinem aut comparationem inter nos &* ALTISSIMUM *eſſe ſemper crediderunt & ſtatuerunt Hebræi, ſicuti nec membrorum, ita nec* NUMERATIONUM *aut menſurarum ratione. Quanquam enim ad imaginem* DEI *creati ſumus, non tamen tibi perſuadeas, oculum illum ad oculi noſtri creati, aut quodvis aliorum membrorum, quæ S. ſcriptura Deo tribuit, noſtrorum membrorum habere habitudinem aut proportionem aliquam; ſed in ipſo altiſſimo & incomprehenſibili* ENTE *eſſe aliquid intrinſecum, ineffabile & inexplicabile, unde defluunt univerſa, denotans aliquid, quod à figura membrorum caduci noſtri corporis procul abeſt: ſicuti Scriptura dicit, Eſa. c. 40. v. 5.* Cui me aſſimilabitis *&c. Nulla enim prorſus inter nos &* IPSUM *figuræ aut ſubſtantiæ extat ſimilitudo; ſed membrorum ſolummodo quædam veluti intentio. Siquidem noſtra membra,* DEO *impropriè tributa, non niſi altiſſimarum, latentium & maximè abſconditarum rerum, mentique humanæ incomprehenſibilium ſigna ſunt. Igitur cave exiſtimes,* NUMERATIONES, *vel exiſtentiæ modos ullam humanarum menſurarum niſi nominis tantummodo, habitudinem ſubire. Quemadmodum enim manus, pedes, oculi, aures, facies, cor, os, anima; ſic etiam* NUMERATIONUM, *ut ſupra diximus, intentio, nec terminum, nec molem, nec quantitatem continuam vel diſcretam, aut qualitatem; ſed exemplum tenuemvè ſimilitudinem repræſentant. Cæterum quamvis*

vis S. Scripturæ per os, cor, animam, manus, pedes, dextram &c. veritatem ALTISSIMI *nobis ob oculos ponat; quid tamen res illæ, quæ de* DEO *dicuntur, in* DEO *sint & significent, nulla creaturarum satis definire potest. Decem igitur statuerunt in* DEO *esse* NUMERATIONES, *quarum septem inferiores vocantur* מדות (proprietates *sive attributa;) quæ sunt* MAGNIFICENTIA *seu* MISERICORDIA, FORTITUDO *seu* SEVERITAS, PULCHRITUDO *seu* ORNATUS, VICTORIA *seu* ÆTERNITAS, DECUS, FUNDAMENTUM *&* REGNUM. *Reliquas vero tres superiores* NUMERATIONES *vocarunt spirituales seu intellectuales, & statuerunt illas esse quasi* SPIRITUM, SPIRACULUM *&* ANIMAM *istis supradictis inferioribus septem* NUMERATIONIBUS: *per quas illæ tres superiores, spirituales vel intellectuales operantur, sicuti anima per corporis sui membra. Hinc primò manifestum est, tam antiquiores quam recentiores Hebræorum Theologos unanimi consensu sui cœtus, non tantum à maximæ necessitate, verum etiam ab insigni utilitate, hanc sibi licentiam sumpsisse, rem in sacris literis contentam certis implicandi elogiis & terminis, atque iis in mysteriis explicandis utendi, ut rem per terminos notatam significanter exprimerent, hæreticorumque æquivocationes & fraudes, quibus Sacræ Scripturæ sensum & phrases æmulari solent, patefacerent. Patere hinc quoque universis & singulis sacræ paginæ addictis absque dubio censeo, antiquissimos & doctissimos Hebræorum Theologos ab Abrahami tempore, ut recentiorum Hebræorum libri testantur, tres primordiales existendi modos vel potius juxta meliorem significantiam Hebrææ vocis* NUMERATIONES, EMANATIONES *vel* PROCESSIONES *(quarum primam,* CORONAM SUMMAM, *secundam,* SAPIENTIAM PRIMORDIALEM, CORONÆ SUMMÆ *per omnia æqualem & coæternam, tertiam,* INTELLIGENTIAM *vocarunt) statuisse, coluisse & adorasse: Earumque coæternum, splendidissimorumq; omnium splendidissimum splendorem ex ipsissima Deitatis ipseitate, & è fontani luminis infinitatis inaccessibili abysso egredi, ita tamen ut nihil intelligatur de ea emanare vel procedere quò splendidissimus hic Deitatis splendor dilatetur & perfundatur, aut inapprehensibilis ejus infinitas diminuatur. Et illas tres* NUMERATIONES, *Emanationes vel Existendi Modos, esse in Vnitate maximè una & perfectissima, nec ullam in se ipsis pati divisionem; quum tamen ratione processus alia ab altera, ordine suo tanquam inferior aut superior distinguatur, quamvis quælibet harum in seipsa mensurari aut circumscribi minimè possit. Prima igitur harum de qua in hac Semita agitur, Vocatur* CORONA SUMMA. *Et propterea etiam ejus delubrum vocatur admirabile vel absconditum, quia in hujus contemplatione omnium mentis oculi caligant, linguæ obmutescunt, vox omnis silet, animus deficit, ob inperscrutabilem ejus altitudinem: hoc enim peculiare & proprium habet, quod omnes* NUMERATIONES *ab ipsa, illa vero à nulla procedat: Et comprehenditur tribus Numerationibus superioribus, quas nostri Theologi Personas vocarunt, quarum quæq;, ut diximus, incomprehensibilis est, secundum quidditatem, non verò emanationem.*

 SEMI-

SEMITA SECVNDA.

Est Intelligentia illuminans, & illa est corona creationis & splendor unitatis maximè æqualis: quæ super omne caput est exaltata, & vocatur secundum cabalistas gloria secunda.

Rabi Abraham F. D. dicit:

Semita secunda vocatur Intelligentia illuminans, & ipsa est Corona creationis & splendor unitatis maximè æqualis, &c. Scito quod (a) NON-ENTI (CORONÆ SUMMÆ) non convenit ut prædicetur de eo Numerus neque unitatis neque pluralitatis. Et quomodo prædicetur numerus unitatis de aliqua re, cujus essentia non comprehenditur? multò minus dicatur unitas & pluralitas de CAUSA CAUSARUM: quia unitas est numerus, non verò substantia numerati: sed est accidens de accidentibus, & cadit sub genus prædicamenti quantitatis discretæ & quantitatis continuę; & appropriatur lineæ & superficiei, & corpori & loco & tempori. At non est semita hæc quæ vocatur admirabilis vel abscondita, (vult significare NON-ENS) res quantitativa, donec illi aliquo modo per proportionem aliquam applicetur: quoniam NON-ENS non recipit quantitatem; multo minus CAUSA CAUSARUM. Hoc ipso etiam modo se habet Intelligentia illuminans: hoc est, quoniam oculi omnium

הנתיב הב׳:

הוא שכל מזהיר והוא כתר הבריאה וזוהר האחדות השוה המתנש׳ לכל לראש והוא נקרא כפי בעלי הקבלה כבוד שני:

אמר הראבד״:

הנתיב הב׳ נקרא שכל מזהיר והוא כתר הבריאה וזוהר ה האחדות השוה וגו׳ דע כי האין (כע״) לא יתכן עליו מניין לא מניין אחדות ולא מניין ריבוי כי איך יאמר אחד על מה שאינו מושג מציאותו וכל שכן שלא יאמר אחדות וריבוי בע׳ הע׳ כי ה האחדות הוא מניין איננו עצם המנויין אך הוא מקרה מן המקרים והוא בכלל הכמות הנפרד והכמות הנדבק אשר יוחס לקו ולשטח ולגוף ולמקום ולזמן ואין הנתיב הנקרא פלא ר״ל אי״ן בעל כמות עד שיוחס לו כמות כי אין האי״ן מקבל הכמות כש״ ע׳ הע׳ ואילו השכל המזהיר פי׳ כי עיני כל הנמצאים נחשכו מ מלהסתכל בשכל המופלא ואילו

nium

nium existentium obtenebrantur contemplando Intelligentiam admirabilem vel absconditam. At quatenus in Intelligentia secunda est aliquo modo apprehensionis terminus magis quam est in Intelligentia quæ vocatur admirabilis vel abscondita, propterea vocatur illuminans: & vocatur etiam Corona creationis; quia jam antea explicatum est, quod illa res quæ accidit non est facta ab illa re cui accidit: sicuti etiam non est facta quantitas à qualitate, & id genus alia; multò minus factum est accidens ab essentia; & minimè omniũ facta est Res de Non-re, vult dicere Non-ente, sicuti accepisti per traditionem. Et quoniam hæc semita est id ipsum à quo dependẽt creata, vocatur Corona creationis; & vocatur unitas summè perfecta; quia illa est quæ recipit unitatem in veritate. Et per eam adæquantur, (*æquali gratia fruũtur*) omnia existentia, sicuti scriptura dicit Exod. cap. 32. v. 19. *Et miserebor cujus miserebor* quamvis non sit dignus. Et vocatur quoq; gloria secunda, quia est post (*semitam quæ vocatur*) פלא (*admirabilis vel abscondita*) & Non-ens; & hæc semita vocatur etiam modus adæquationis.

בשכל השני יש שם קצת השג׳
יות׳ ממה שיש בשכל מופלא
ולכן נקרא שכל מזהיר ונקרא
עוד כתר הבריאה לפי שכבר נ
נתבאר שלא יתהוה איזה דבר
שיזדמן מאיזה דבר שיזדמן עד
שלא יתהוה כמות מאיכות
וכיוצא באלו וקל וחומר שלא
יתהוה מקרה מעצם וקו״ שלא
יתהוה דבר מלא דבר ר״ל מא״ין
כמו שקבלת מפה אל פה ולפי
שיש כאן דבר להתלות הנבראים
נקרא כתר הבריאה ונק׳ אחדות
השוה כי הוא המקבל אחדות
באמת ובו ישתוו כל הנמצאים
שנ׳ וחנותי את אשר אחון אף על
פי שאינו ראוי ונק׳ כבוד שני כי
הוא אחר הפ״לא והא״ין וזה הנתיב
נק׳ מדת ההשואה:

Rittangelius.

(*a*) Corona Summa *vocatur etiam* Non-ens *propter incomprehensibilitatem: est enim res quædam secundum se incomprehensibilis & ineffabilis, in remotissimo Deitatis recessu, & in fontani Luminis inaccessibili abysso sese retrahens & contegens; cujus splendidissimus splendor nudus immanens, nullo attributorum amictu, aut*

ctu, aut proprietatum vestitu perfunditur aut dilatatur: bonitateque indifferenter ENS *&* NON-ENS *vocatur: atque omnia quæ rationi nostræ videntur contraria aut contradictoria, tanquam segregata & libera unitas simplicißimè implicans.* ENS *quidem, quia ab eo tanquam* SUMMO ENTE *omnia entia existunt.* NON-ENS *autem, quia inter omnia entia reperitur nihil ipsi simile aut æquale.*

SEMITA III.

Vocatur Intelligentia sanctificans; & illa est basis seu fundamentum SAPIENTIÆ primordialis, quæ vocatur artifex fidei; & radices ejus אמן. Et est parens fidei, quoniam de virtute ejus fides emanat.

Rabi Abraham F. D. dicit:

Semita tertia vocatur Intelligentia sanctificans, & illa est sancta omni genere sanctitatis; & apta & disposita ad recipiendum formam (*a*) בינה INTELLIGENTIÆ sicuti materia apta est recipere formam, (*si ita licitum est dicere de hoc profundissimo mysteriorum gradu.*) Et illa est stirps & basis SAPIENTIÆ; quia per eam exitus SAPIENTIÆ in omnes NUMERATIONES: quoniam SAPIENTIA est primordialis, sicuti Scriptura dicit, Iob. c. 28. v, 12. Et SAPIENTIA de NON-ENTE invenietur. Et illa SAPIENTIA vocatur Artifex fidei, sicuti scriptura dicit, Exod. 17. v. 12. Et manus ejus erant fideles. & hæ sunt manus Mosis, (*b*) (nempè PULCHRITUDINIS) cum aptaret decem digitos manuum suarum ad deducendam virtutem de NON-ENTE ad *semitam* fidelem *dictam* (*c*) DIADEMA, Et

הנתיב הג׳:

נקרא שכל מקודש והוא יסוד החכמה הקדומה הנקרא אמונה אומן ושרשיה אמן והוא אב האמונה שמכחו האמונה נאצלת:

אמר הראב״ד:

הנתיב הג׳ נקרא שכל מקודש והוא קדוש בכל מיני קדושה ומזומן ומוכן לקבל צורת הבינה כדרך שהחומר מזומן לקבל הצורה והוא יסוד ושרש החכמה כי ממנו תוצאות החכמה לכל הספירות כי הוא החכמה הקדומה שנאמ׳ והחכמה מאי״ן תמצא והחכמה הזאת נקראת אמונה אומן שנאמ׳ ויהי ידיו אמונה והם ידיו של משה (תפ׳ לכוין בעשר אצבעות ידיו ל׳ להוריד כח מאי״ן אל האמונה (עט׳ להתחכם ולהשפיל סמאל שרו של עשו רל״ עמלק וזה הנתיב היה

היה באמונה עם הנתיב של הפלא
ולפי' אמרו בברא' רב' אמון מכוסה
אמון מוצנע ועיין שם אמון נסתר
אמון פדגוג וזה הנתיב נקרא
אומן כאש' ישא האומן את היונק
(עט') ועיין בבר' רב' וזה הנתיב
נקרא אומן כי הוא כלי אומנותו
של הקב"ה ר"ל בינה שנ' יהוה ב
בחכמה יסד ארץ (עט') כונן
שמים (תת') בתבונה (בינה) ואומ'
בראשית (חכמה) ברא אלהי'
(בינה) וזה הנתיב נקרא אב
האמונה (עט') כי ממנו האמונה
נאצלת והבן זה:

Et omnes sapientiæ nervos contendit ad deprimendum Samaeel principem Esau, id est Amalek. Hæc enim semita concurrit in fide cum semita admirabili vel abscondita: propterea dixerunt *sapientes* in Bereschith Rabba: Artifex absconditus, Artifex reconditus, quæ vide ibi: Artifex absconditus, Artifex Nutritius. Et hæc semita vocatur quoque Nutrix, juxta illud, Num. c. 11. v. 12. *Sicuti Nutritius fovet alumnum*; (DIADEMA) & vide in Bereschith Rabba. Vocatur etiam hæc semita Artifex: quia est instrumentum artificii sui, nempè Dei sancti qui benedictus sit: vult intelligi בינה INTELLIGENTIAM. Sicuti dicitur Prov. c. 3. v. 19. DEUS in SAPIENTIA fundavit TERRAM, (nempe DIADEMA) paravit COELOS, (nempè PULCHRITUDINEM) in INTELLECTU (nempè in בינה INTELLIGENTIA). Et dixerunt *sapientes* super locum Gen. c. 1. *In principio creavit Elohim*: In principio, id est in SAPIENTIA, creavit Elohim, id est בינה INTELLIGENTIA. Et hæc semita vocatur parens fidei (DIADEMA) quoniam de ea fides emanat. Hæc observa.

RITTANGELIUS.

(a) בינה (id est INTELLIGENTIA) *in tertio trium Superiorum* NUMERATIONUM *intellectualium ordine collocatur: Et omnium* NUMERATIONUM *intellectualium chori vinculum dicitur; quoniam hæc* בינה INTELLIGENTIA *inextricabili illas complicat vinculo, ostenditque infinitæ & immensæ bonitatis & misericordiæ earum machinam in infinitum sese protendere. Ideoque summoperè observandum est, has tres superiores* NUMERATIONES *Intellectuales, primordiales esse & coæternas, simulque infinitatis & inaccessibilis abyssi Deitatis censeri oracula: quoniam* SAPIENTIA *quæ sacro-sanctum* CORONÆ SUMMÆ *templum inclusa inhabitat, à quo etiam ab omni æternitate ineffabili procedit generatione, ut nostri, vel emanat emanatione, ut Hebræorum loquuntur Theologi,*

nunquam

nunquam à CORONA SVMMA, *ut &* INTELLIGENTIA, *nec à* SAPIENTIA, *nec à* CORONA SVMMA, *ulla detruncatione aut divisione sejungitur. Notandum præterea, quum præter has tres præcedentes, subsequentes etiam semitæ omnes & singulæ Intelligentiarum nomine veniant, id propter inopiam latinæ linguæ accidisse; quandoquidem apud Hebræos distincta sunt vocabula,* בינה *&* שכל, *quorum primum* בינה NVMERATIONEM *hypostaticam in ordine Sacro-sanctæ* TRIVNITATIS *tertiam, alterum vero, nimirum* שכל, *attributa tantummodo divina aliquando denotat. Vtrumque vero per* INTELLIGENTIAM *reddendum nobis fuit: quoniam, aliud vocabulum, quod* שכל *commodè exprimeret, non occurrebat. Quod hic simul & semel lectorem monendum esse duxi.*

(b) תפארת (PVLCHRITVDO:) *Huic* NVMERATIONI, *quæ in ordine sexta est, attribuitur nomen Tetragrammaton quoniam solum nomen Tetragrammaton, cunctis* NVMERATIONVM *nominibus cognominibusque veluti amictu utitur, ex quorum connexionis ornamento* PVLCHRITVDO *ipsa emergit, quibus Tetragrammaton decoratur. Hæc nomina & cognomina alia quidem à sinistris, satellitum & accusatorum, illa vero à dextris Tutorum & fautorum instar nomini Tetragrammato, quod in medio semper collocatur, assistunt.*

(c) עטרת (DIADEMA *vel* CORONA INFERIOR) *Hæc Numeratio, quum à superiori exordimur & deorsum tendimus, inter omnes* NVMERATIONES *& attributa extremum ordinem sortitur; quia est consummatio unionis in mundo Archetypo seu divino, mysteriumque regni ejus: habet enim in omnes creaturas regnandi facultatem. Propterea etiam* מלכות, quod REGNVM sonat, *cognominatur, quia per eam Rex Tetragrammaton sua quævis munia obit. Et hæc* NVMERATIO *est omnibus creatis proxima, per quam illis datur aditus ad Tetragrammaton, quod peculiare nomen Summi Regis & altissimi Opificis, à quo cunctæ in hoc universo dependent, innuit existentiam. Et huic* NVMERATIONI, *nempe* DIADEMATI, *attribuitur nomen* אדני (quod dominium denotat;) *creditur enim totius terrarum orbis præses esse & rector; eò quod nomen Tetragrammaton quamlibet influxus abundantiam nomini* אדני *confert, & in illo, tanquam in unum, opulentissima regis bona concurrunt; indeque porro transmittuntur, ut impleat quicquid creatorum necessitas exigit: thesaurus enim divitiarumque existit gazophylacium, eique nomini Adonai à Tetragrammato benedictionum torrentes, bonitatisque suæ immensæ defluxus applicantur.*

Adaptatur etiam huic NVMERATIONI *cognomen* אהל מועד, (Tabernaculi conventus;) *quo termino multis in locis ab Hebræis nuncupatur: per illam enim tanquam per canalem influxus omnigenæ bonitatis ab omnibus superioribus* NVMERATIONIBVS *collectus, in universa entia derivatur.*

Hæc NVMERATIO *cognominatur quoque* צדק (IVSTITIA,) *quam & inferiorem mitemque iudicii domum vocant, in hanc ab altiori judicii domo,* NVMERA-

MERATIONE *nempè* SEVERITATIS *seu* FORTITUDINIS, *quum influxerit inundatio, ipsa, judicium in mortem aut vitam, in famem aut saturitatem, pacem aut bellum, exsequitur: ipsa enim à Severitatis* NUMERATIONE *accepta, omnia hujus seculi judicia administrat,* ALTISSIMIQ; *exsequitur certamina. Unde Hebræi sexaginta fortes, validosque gladiis accinctos, bellorum Magistros illam circumdare asserunt, qui ad nutum ejus hostes* ALTISSIMI *profligent & interimant; propterque peccata hominum provincias totas deprædentur & evastent, regna subvertant, inexpugnabiles muros solo æquent, omnigenæque vindictæ supplicia exigant. Ex his juxta Hebræorum mentem positis, patet, secundum hoc cognomen* צדק (quod justitiam significat,) *hujus* NUMERATIONIS *imperio, ingentem legionum acierumvè numerum, subigi; quos propugnatores appellant, ensesque, gladios, tela, sagittas, arcus & jacula, ad debellandum hostes* ALTISSIMI, *gestare asserunt. Unde etiam hanc* NUMERATIONEM *gladium vindictam à fœdifragis sumentem, cognominant; hæc enim corripiendo peccatores, aufert ab eis iniquitates & scelera, eosque justos reddit: quoniam, ut ajunt, vestibulum est, quo Tetragrammaton justos ab impiis secernit, & nusquam impiis introeundi aditum præstat, nisi prius vindictam sumpserit de peccatis suppliciumque pro eis intulerit.*

Aliquando etiam ab eis PUTEUS *cognominatur; quia viventium aquarum* PUTEI *typum designare dicunt, in quam torrentes omnis generis benedictionum influunt, juxta illud eant, c.4.v.15.* Fons hortorum puteus aquarum viventium destillantium de Libano. *Et Hier. c.2.v.13.* Duo mala fecit populus meus, dereliquerunt me fontem aquæ vivæ & foderunt sibi cisternas fractas.

Aliquando MARIS *cognomen ei ascribitur, eò quod sicut in mare omnia flumina; ita etiam in eam ex omnibus superioribus* NUMERATIONIBUS, *benedictionum piscinæ congregantur; juxta illud Ecclesi. c.1.* Omnia flumina intrant in mare *&c. Hoc in loco notandum est, mare non contentam aquam, sed continentem alveum notare, juxta illud Esa. c.11.v.9.* Sicuti aquæ operientes mare *&c. Receptaculum ergo aquarum mare quoque dicitur.*

Conclude igitur hanc NUMERATIONEM DIADEMA *talem appellationem subire quale illud est, quod intrinsecus, ex intimis gratuitæ misericordiæ visceribus, vel extrinsecus ex hominum peccatis puniendis, sive bonum sive malum, in eam deducitur. Idcirco etiam* LIGNUM SCIENTIÆ *boni & mali cognominatur, si enim juxta Hebræorum mentem à gratiæ latere influxus deducitur, ei boni inditur cognomen: si verò à judicii latere, judicii inquam quod de internis* NUMERATIONUM *penetralibus trahitur, & hoc quoque bonum dicitur, sin ab externis judicium emanaverit, pessimum illud malum erit pravaque dispositio. Dicunt enim omnia superiora juxta malitiam & bonitatem hominum in eam trahi; interdum judicii meatus sanctos minuere, gratiæque & misericordiæ defluxus adaugere: sæpius verò contrà, gratiæ & misericordiæ canales impios obturare, judiciique plures aperire.*

rire. Quare propter malitiam hominum acerrima & sævißima quæque in hanc NVMERATIONEM *prodeunt; unde variis ærumnis seculum opprimitur, sicque ingentia infortunia, cædes, & omnis generis mala, dolor & afflictio, in mundum deducuntur, evertuntur regna, corruunt sceptra, prosternuntur imperia, obruuntur provinciæ, profligantur exercitus, truculentißimæ captivitates & cædes emergunt, febres, maligna ulcera, pestis, mœror, luctus, lamenta, desolatio, morbi innumeri & incogniti, inopinatæ neces, mors violenta, frequentia funera, cuncta denique miseranda & exitialia proveniunt. Igitur jure merito huic* NVMERATIONI *quæ cognominatur* DIADEMA *inferius, propriè nomen* אדני (quod Dominium sonat) *competit, nominis enim* Tetragrammati *templum & domicilium est: Quamobrem nomen* Tetragrammaton *iisdem punctis notatur & profertur quibus & nomen* אדני. Itaque *nomen* אדני *specie ignis devorantis vestitum, in sublimi solio* ALTISSIMI *sedens ut princeps & totius terrarum orbis Dominus regiis insignibus ornatus, totius Quadrigæ & superiorum & inferiorum, accedente quadraginta & duarum literarum nomine, solidißimus præses effulget juxta illud Psalm.*8. *v.*1. Adonai Adonai noster quam mirificum est nomen tuum in universa terra: *Hunc enim, ut ajunt, rapit ad superos, illum ad inferos & æterni exitii barathrum præcipitat, hunc languentem efficit, illum sanum & valentem reddit, prout judicii æquitas superiorum* NVMERATIONVM *(à quibus multiformam* SEVERITATIS *vel* MISERICORDIÆ *vel* CLEMENTIÆ *&c. vigorem, modo ad interitum, modo ad vitam accipit) postulare videtur. Ibi enim nihil iniquè flectitur, nihil oblivioni datur, nulla ibi personarum acceptio: sed ut à superioribus haurit; ita in inferiora dispensat. Et propterea, ut supra diximus, diversis* NVMERATIONVM *cognominibus appellatur; velut cognomine* SEVERITATIS *seu* FORTITVDINIS, MISERICORDIÆ *seu* MAGNIFICENTIÆ *&* CLEMENTIÆ *&c. Est enim omnium superiorum* NVMERATIONVM *cellarium & templum, utpotè in quo modi omnium affluentiarum reponuntur; propriè tamen* NVMERATIONIS *in ordine sextæ,* PVLCHRITVDINIS *nempè, cellarium est.* PVLCHRITVDINE *enim (cui nomen Tetragrammaton attribuitur) manuducente, à tredecim summitatibus* CORONÆ SVMMÆ *sexcentæ & viginti columnæ lucis inacceßibilis in hoc cellarium erumpunt & quasi prodeuntia flumina illabuntur; deinde de triginta duabus semitis* SAPIENTIÆ, *de quinquaginta* INTELLIGENTIÆ *portis; porrò de duobus & septuaginta pontibus à summæ* MISERICORDIÆ *aquis proficiscentibus, ut & de quadraginta duabus flammei ignis speciebus* SEVERITATIS *ex* SVMMIS MENTIBVS, *per* MEDIAM LINEAM *incedentibus, septuaginta prosiliunt & scaturiunt benedictionum luces; perque viam* ÆTERNITATIS *&* GLORIÆ, *in* NVMERATIONE Ehl-chai, *aliàs* FVNDAMENTVM *cognominata, junguntur; & inde in ipsum* REGNVM *seu* CORONAM *inferiorem* אדני *dictam, confluunt: ut ex appoßito schemate appareat.*

כתר עליון
Corona Summa

מוח הנעלם
Mens Abscondita

מוח הנעלם
Mens Abscondita

בינה
Intelligentia

חכמה
Sapientia

קו הדעת : מוח הנעלם
Linea Scientiæ : Mens Abscondita

גבורה
Fortitudo

גדולה
Magnificentia

תפארת
Pulchritudo

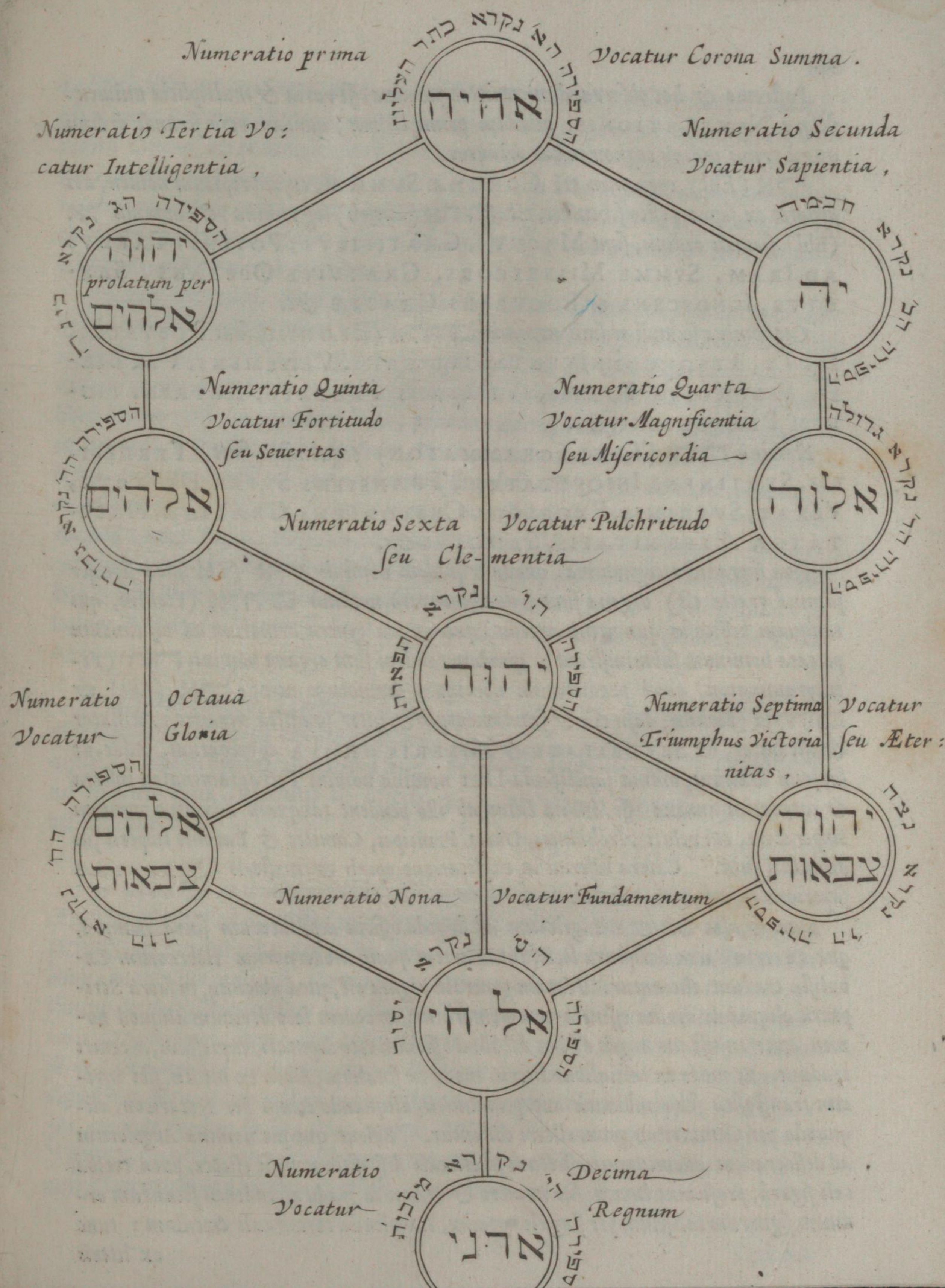
הוד
Gloria

נצח
Triumphus seu Æternitas

יסוד
Fundamentum

מלכות
Regnum

Non tamen existimandum est continuè universa prædicta pariter affluere, (Nam, ut supradictum est, multitudo piorum benedictionis influentiam auget, multitudo impiorum autem imminuit) sed quando nomen Tetragrammaton adeò latè vigebit, ut totus mundus unum colat Deum, id quod Meßiæ tempore futurum creditur; tum demum omnes NVMERATIONES *simul in* CORONAM *inferiorem* אדני *dictam confluent, quæ eandem bonorum copiam, quam à superioribus* NVMERATIONIBVS *accepit, secundum cujusque naturæ limites, singulis creaturis rursum elargietur. Cæterum notandum est, Singulas* NVMERATIONES *considerari vel secundum sua nomina propria vel cognomina, exempli gratia:* NVMERATIO *in ordine quarta* MAGNIFICENTIA *cognominatur, per eam* MISERICORDIA *intelligitur;* MISERICORDIA *autem illa est cognomen istius* NVMERATIONIS *cujus nomen proprium est* אלוה. *Ita* אלהים *est nomen proprium quintæ in ordine* NVMERATIONIS, *& cognominatur* FORTITVDO *seu* SEVERITAS. NVMERATIONIS *sextæ quæ à* PVLCHRITVDINE *seu* ORNATV *cognominatur, propriè vocatur Tetragrammaton; à quo universa sancta Dei nomina dependent. Septimæ* NVMERATIONIS *quæ ab* ÆTERNITATE *cognominatur, proprium nomen est* אלוה צבאות. *Octava* GLORIA *cognominata, vocatur propriè* אלהים צבאות. *Nona cognominatur* FVNDAMENTVM, *propriè appellatur* אל חי. *Decima de qua hucusque tam prolixè disseruimus, cognominatur* REGNVM, *propriè vocatur* אדני: *ut ex apposita figura apparet.*

Numeratio prima
Vocatur Corona Summa.
אהיה
Numeratio Tertia Vo: catur Intelligentia,
Numeratio Secunda Vocatur Sapientia,
יהוה prolatum per אלהים
יה
Numeratio Quinta Vocatur Fortitudo seu Seueritas
Numeratio Quarta Vocatur Magnificentia seu Misericordia
אלהים
אלוה
Numeratio Sexta Vocatur Pulchritudo seu Clementia
יהוה
Numeratio Octaua Vocatur Gloria
Numeratio Septima Vocatur Triumphus Victoria seu Æter: nitas,
אלהים צבאות
יהוה צבאות
Numeratio Nona Vocatur Fundamentum
אל חי
Numeratio Decima Vocatur Regnum

Postremo & hoc observandum venit cognomina esse varia & multiplicia uniuscujusque NVMERATIONIS, *quædam primi ordinis, quædam verò secundi ordinis quæ à primi ordinis cognominibus oriuntur.*

אל (*Ehl*), *cognomen est* CORONÆ SVMMÆ, *cujus proprium nomen, uti apparet ex supra posito schemate, est* אהיה (*Ehejeh*) *cognomina verò nominis* אל (*Ehl*) *secundi ordinis, sunt* MAGNVS, GRATIFICVS, POTENS, TARDVS AD IRAM, SVMME MISERICORS, GRATVITE OPERANS, SANCTVS, IGNOSCENS & LOCVPLES GRATIÆ &c.

Cognomina secundi ordinis nominis אלהים (ELOHIM) *sunt* ROBVSTVS, IVDEX, ABSQ; CONNIVENTIA IVDICANS, VEHEMENS, VIR BELLI, VIGOROSVS, FORTIS, VISITANS PECCATA, RETRIBVTIONEM PERSOLVENS, &c.

Nominis יהוה (TETRAGRAMMATON) *cognomina sunt,* TERRIBILIS, SVSTINENS INIQVITATEM, TRANSIENS SVPER DELICTA, VERAX, SVBLIMIS, EXCELSVS, CVSTODIENS GRATIAM, HABITATOR ÆTERNITATIS, SANCTVS &c.

Quæ supradicta cognomina, quædam quidem nominis אל (*Ehl quod signifer summæ gratiæ est*) *organa sunt, quædam verò nominis* אלהים (*Elohim, qui tanquam bellicosus quis armis incedit*) *quæ omnia genera armorum ad visitandum peccata hominum subministrant: quædam tandem sunt organa nominis* יהוה (*Tetragrammaton*) *quod prædictorum nominum divinorum nempè* אל (*Ehl*) & אלהים (*Elohim*) *basis est & fundamentum & inter prædicta utraque conciliator & mediator, ex* SEVERITATE & MISERICORDIA *aggregatum. Adde, ut superius diximus, omnia sanctissima* DEI *nomina nomini Tetragrammaton inserta & catenatim annexa esse, omnia enim ab illo pendent tanquam à summo omnium Imperatore, cui veluti Archiduces, Duces, Principes, Comites & Barones imperii sui annodati sunt. Cætera inferius in explicatione operis & mysterii* QVADRIGÆ *superioris & inferioris habebis.*

Sunt & alia Dei & Angelorum ad singula officia deputatorum sacra nomina, quæ ex certis Sacræ Scripturæ locis, juxta artem quam modernorum Hebræorum Cabalistæ tradunt, eliciuntur. Horum generalis regula est, quod ubicunq; in sacra Scriptura aliquid de divina essentia commemoratur, ex eodem loco divinum aliquod nomen, certi cujusdam Angeli ad hoc vel illud officium ritè deputati, expressum, inveniri tradunt. Et modo ex initialibus literis, modo ex finalibus, modo ex mediis, sibi invicem transpositis seu combinatis aut permutatis, aliquando etiam per Notaricon, aliquando per Gematricon genus elicere conantur. Solent quoque nomina Angelorum ad desideratum quemcunque effectum juxta cæli dispositionem sic elicere, puta erectâ cæli figurâ, projiciunt literas suo numero & ordine à gradu ascendentis secundum ordinem signorum cælestium per singulos gradus, complendo totum cæli circulum: tunc

ex literis

ex literis illis, quæ ceciderunt in certa loca, istius Angeli cujus præsidio utuntur, quemq; istius operis Rectorem & Præsidem esse credunt, nomen conficiunt: hoc observato immobili canone, uti ex benignis sacræ Scripturæ locis, bonorum Angelorum, ita ex severis, malorum Angelorum nomina inquirant, ne cum albo nigrum, diem cum nocte, lucem cum tenebris confundant; eoq; artificio, inverso ordine, ab initio gradus occidentis contra signorum cælestium ordinem idem faciunt, & literis ex certis locis resultantibus nomen spiritus mali conficiunt.

Præterea sunt adhuc & alia septuaginta duo Sacra Dei nomina, proximè prædictis multo validiora quæ ex tribus versibus Exod. *cap.* 14. *vers.* 19. 20. 21. *eliciuntur, & à capite incipiunt* ויסע ויבא ויט (Et provectus est *&c.* & venit, *&c.* & extendit, *&c.*) *Quorum unusquisq; septuaginta duabus constat literis. Iam, si quilibet horum versuum peculiari linea, primus quidem, à dextris versus sinistram, secundus verò, à sinistra versus dextram, Tertius iterum à dextra versus sinistram scribatur, & litera directè sub litera collocetur, singulæ tres literæ sub invicem collocatæ, si unicuique in fine addatur divinum nomen monosyllabum* אל *vel* יה *peculiare aliquod nomen Angeli, Magnum Nomen* יהוה *præseferentis constituunt. Hæc igitur septuaginta duo nomina ex tribus hisce versibus, eo quo diximus modo elicita, Hebræi Schem Hamphorasch, id est, explicatum Dei nomen vocant. quod ipsum ita se habere R. Hakadosch expresse docet in libro Iezirah cap.* 2. *sect.* 3. *fol.* 62. *col.* 1. *his verbis:*

ויסע ויבא ויט שהפסוק הראשון הוא מראשו עד סופו והאמצעי מסופו לתחלתו והאחרון מתחלה עד סוף:

Et profectus est, &c. *Et venit* &c. *Et extendit*, &c. Primus versus à principio ad finem ejus & medius à fine ad initium ejus, ultimus ab initio ad finem ejus.

Vbi etiam illa in quinque ordines distinguenda docet: nempe in תקון *id est*, rectitudo וצירוף & combinatio, ומאמר & oratio, ומכלל & sententia, וחשבון & supputatio. *Sed de his satis. Non enim fert institutum nostrum hæc omnia examussim prosequi. Coronidis tantummodo loco addam quæ in Oriente constitutus, in doctissimo quodam manuscripto Theologico inveni, cujus Auctorem Orientales circa trecentos annos ante destructionem templi vixisse credunt. Et R. Simeon filius Iochai eundem Authorem quoque in suis citat libris. Ex illo enim doctissimo & difficillimo libro, Idem ipse ad suam doctrinam quamplurima excerpsit; Vbi dicit: illa quinque rursum in hæc tria, nempè* חשבון Numerum, ציור figuram, משקל, pondus, *juxta triplicem rerum omnium conditionem, reducere & tripliciter illam artem non tantum speculari, verum etiam exercere monet.*

Vnicuique Angelo eſt verſus in lege, correſpondens nomini ſuo. Kethabiel juxta illud Exod.32.*v.*16. *Et ſcriptura, ſcriptura Dei ipſa.* Zechariel juxta illud *Recordans fœderis parentum*, legitur quoque *recordare noſtrorum in Vitas*. Et amicit ſe in זכור: Schamri-Ehl in שמור: Chaſdi-Ehl in חסד: Gabriel in גבורה: Zedekiel in צדק: Raphael in תפארת: Malki-Ehl in מלכות: Nullus deniq; eſt Angelus cui non ſit radix & fundamentum in NVMERATIONIBVS, & quælibet NVMERATIO habet nomẽ proprium, & propriam eſſentiam, & omnia illorum nomina habent ibi (in illis ſcilicet NVMERATIONIBVS) ſuas radices ac fundamentum. Et hic ſit immobilis Canon in manu tua, quod omnia Præfectorum ſuperiorum nomina pendeant à NVMERATIONIBVS. Et quodlibet eorum Nomen habet verſum nomini correſpondentem. Et omnes Angeli quorum Equi, Equi ignei; & quorum currus ignei, & quorum arcus ignei, & quorum lanceæ igneæ, & quorum omnia inſtrumenta bellica ignea; fundamenta eorum in FORTITVDINE (NVMERATIONE nempè SEVERITATIS.) Angeli verò perditionis, qui itidem ex igne, FVNDAMENTVM eorum in Gehenna. Sunt & Angeli de quibus dicitur Pſal. 104.v.4. *Faciens Angelos ſuos ſpiritus*, fundamentum illorum in COLVMNA MEDIA (id eſt NVMERATIONE PVLCHRITVDINIS

DINIS

כל מלאכא כפום שמיה אית
ליה קרא באוריתא כתביאל על
שם המכתב מכתב אלה׳ הוא
וגו׳ (שמות לב״) זכריאל על שם
זוכר ברית אבות ונק׳ זכרנו
לחיים ואתכפיא בזכור שמריאל
בשמור חסדיאל בחסד גבריאל
בגבורה צדקיאל בצדק רפאל
בתפארת מלכיאל במלכו׳ לית
מלאכא דלית ליה עקרא ויסודא
בספירן וכל ספירה אית לה שם
ידיע והויה ידיע וכל שמהן תמן
אית לון עקרא ויסודא והאי
כללא נקוט בידך דכל ממנן
דלעיל שמהן דלהון תליין בספירן
ושמהתהון כל חד אית ליה קרא
על שם שמא דיליה וכל מלאכיא
דסוסיהון סוסי אשא ומרכבותיהן
אשא וקשתותיהון אשא ו
ורומחיהון אשא וכל מאני קרבא
דלהון אשא יסודיהון בגבורה
ומלאכי חבלה דאינון אשא
יסודא דלהון בגיהנם ואית
מלאכיא דאתמר בהון עושה
מלאכיו רוחות (תלים קד״) יסודא

דלהון

DINIS.) Sunt & Angeli qui ex aquis Expansi: de quibus dicitur Psalm. 148. v. 4. *Et aquæ quæ super cælos sunt*, & hi sunt ex proprietate dextræ, (id est MISERICORDIÆ.) Horum omnium radices in superis sunt, (id est, in NVMERATIONIBVS.) Et nullus Angelorum est in quo non inveniatur Nomen יהוה, quod ubiq; invenitur, sicuti anima invenitur in omnibus & singulis membris. & propterea est homini Regnum seu Imperium Dei in omnibus NVMERATIONIBVS & in omnibus Thronis & in omnibus Angelis. Et ita in singulis membris filius hominis, *Regnum & Imperium divinum omnium superiorum in membris suis circumfert & quasi imaginem* ALTISSIMI, *hoc est proprietates ejus repræsentat*. ita ut non sit locus vacuus ab eo nec in superioribus nec inferioribus.

בעמודא דאמצעית׳ ואית מלאכיא דאינון ממיא דרקיעא דאתמר בהון והמים אשר מעל השמים (תלים קמח) מסטרא דימינא כלהון עקריהון לעילא ולית מלאכא דלא אשתכח ביה שם יהוה דאשתכח בכל אתר כגוונא דנשמתא דאשתכחת בכל אבר ואבר ובגין דא אית לבר נש לאמלכא יהוה בכל ספירן ובכל כרסין ובכל מלאכין ובכל אבר ואבר דבר נש דלית אתר פנוי מניה לא בעלאין ולא בתתאין:

Et alibi idem Author dicit:

CHASDIEL tunc temporis nomen sortitur, quando חסד id est, Misericordiam cum seculo exercet. GABRIEL tunc, quando גבורה, id est fortitudinem seu severitatem exercet. SETHVRIEL tunc, quando abscondit filios hujus seculi sub alis suis ab Angelis perditionis. & hoc est quod scriptura dicit Psal. 91. v. 4. (*Et sub alis ejus tutus eris, clypeus* &c. CHETHAMIEL tunc vocatur, quando obsignat merita & peccata. KETHABIEL tunc, quando scribit peccata & merita. *Summa*, Vniuscujusq; Angeli nomen juxta Legationem ejus immutatur.

חסדיאל אתקרי בזמנא דעביד חסד עם עלמא גבריאל בזמנא דעביד גבורא בעלמא סתוריאל בזמנא דסתיר בני עלמא בגדפוי מאלין מלאכי חבלה הה״ד ותחת כנפיו תחסה צנה (תלים צא) ואתקרי חתמיאל בזמנא דחתים זכוון וחובין כתביאל בזמנא דכתב חובין וזכוון כל מלאכא כפום שליחותיה אשתני שמיה:

SEMITA IV.

Vocatur Intelligentia metalis seu receptacularis; & vocatur ita eò quod in eam tanquam metam ex superioribus Intelligentiis delatæ, ab ea emanant omnes virtutes spirituales per subtilitatem emanationum, qua emanant una ab altera virtute emanativi primordialis (CORONÆ inquam SUMMÆ) benedicta sit illa.

הנתיב הד׳:

נקרא שכל קבוע ונקרא כן שממנו מתאצלים כל הכחות הרוחניות בדקות האצילות שמתאצלות אלו מאלו בכח ה המאציל הקדמון (כ״ע ית׳):

Rabi Abraham F. D. dicit:

Semita quarta vocatur Intelligentia metalis seu receptacularis & vocatur ita quia de ea emanant omnes virtutes & quia omnes virtutes in eam collectæ sunt & sicuti in seminario quodam plantatæ. Et propterea educuntur de ea omnes virtutes spirituales per subtilitatem emanationis; sicut forma ædificii est in Architecto in ingeniosa mentis delineatione & propterea omnes formæ ædificii quæ in ipso ædificio sunt omnes producuntur è potentia formarum in mente architecti delineatarum, unumquodq; genus de genere suo & non alieno existit. Exemplum hujus rei; forma structuræ fenestræ quæ est in delineatione mentis artificis est causa fenestræ actu existentis; sed delineatio fenestræ in mente artificis non est causa avis in pariete domus depictæ; delineatio enim fenestræ non est delineatio avis. Et propterea dixerunt (*sapientes*) quod emanat una ab alia, hoc est, quodque genus de

אמר הראב״ד:

הנתיב הד׳ נקרא שכל קבוע ונקרא כן לפי שממנו מתאצלו׳ כל הכחות כי כל הכחות בו הן קבועים וכמסמרות נטועים ולפיכך נתאצלו ממנו כל הכחות הרוחניות בדקו׳ האצילו׳ כדרך שצורת הבניין בבנאי בדקות ציורו ולפיכך כל צוורת הבניין אשר בבניין כולן מתאצלות מכחות הציורי׳ אשר בבנאי כל מין ממינו ולא מזולתו והמשל בזה כי צורת בניין החלון אשר בציור הבנאי הוא סבה לחלון הנמצא בפועל אמנם אין חלון אשר בציור הבנאי סיבה לעוף המצוייר בכותל הבית אין ציור החלון בציור העוף ולכך אמרו שמ

de genere ſuo in forma : ציור *forma* in ſupputatione arithmetica conficit (*tantum quantum vox*) שאה (*quod idem ſonat ac privatio.*) quoniam ſicuti privatio eſt privatio formæ præteritæ ; ſic etiam privatio eſt cauſa eſſentiæ (*futura.*) Et ecce ſemita hæc eſt in potentia primordialis ſemitæ inquam primæ (*emanativa*) quæ facit emanare omnia genera emanationum.

שמת אצלות אלו מאלו פי׳ המין ממינו בציור: ציור בגימטרי׳ שאה כי כשם שהעדר הוא העדר לצורה שעברה כן העדר הוא סבה להויה והנה הנתיב הזה בכח קדמון שהוא הנתיב הראשון הוא מאציל כל מיני האצילות:

SEMITA V.

Vocatur Intelligentia radicativa; & vocatur ita eò quod illa eſt ipſa unitas maximè æqualis quæ coadunat ſe cum ipſa בינה (INTELLIGENTIA) quæ emanat è penetralibus SAPIENTIÆ primordialis.

הנתיב הה׳:

נקרא שכל נשרש ונקרא כן מפני שהוא עצם האחדות השוה והוא המיוחד בעצם הבינה הנאצלת מגדר החכמה הקדומה:

Rabi Abraham F. D. dicit :

Semita quinta vocatur Intelligentia radicativa ; & vocatur ita, eò quod illa eſt ipſa unitas maximè æqualis ; quia in illa adæquantur omnia quæ emanant ab ea & quæ ſunt ſub illa. Et eſt differentia inter hanc ſemitam & ſemitam ſecundam quæ eſt ſplendor unitatis maximè æqualis quia hęc eſt patefactio principatus exiſtentium in unitate maximè æquali ; ita ut nullo diſcrimine agat ſive in ſiniſtram ſive in dextram eò quod illa ſe gratioſam exhibet & beneficam etiam impiis ſicuti explicavimus ſuperius : Sed quatenus ad hanc ſemitam quintam, res illæ quæ ab ea producuntur

אמר הראבד:

הנתיב הה׳ נקרא שכל נשרש ונקרא כן מפני שהוא עצם אחדות השוה כי בו ישתוו כל הנאצלים ממנו ולמטה ויש הפרש בין זה הנתיב ובין הנתיב הב׳ אשר הוא זוהר האחדות השוה כי הוא התפתחות נשיאות הנמצאים באחדות השוה עד שאין הפרש לו בין לשמאל בין לימין כי הוא חונן ומטיב אפילו לרשעים כמו שפירש׳ לעיל אבל הנתיב הה׳

tur ſunt in (*a*) dextram aut in ſiniſtram, aut (*b*) ante aut retro, aut in judicium aut in miſericordiam: omnes verò radicatæ ſunt de una abſolutiſſima & ęquali radice nempè in ſemita ſecunda: Verbi gratia ſol emollit & liquefacit ceram & coagulat & indurat lutum per unam eandemque virtutem quæ in eo eſt; atque inde non colligimus in ſole eſſe diverſas virtutes, virtutem nempè arefacientem ſeu indurantem & virtutem liquefacientem ſeu emollientem; vel in ſole eſſe qualitatem exſiccandi & liquefaciendi quod abſit. quoniam ſol ſuperior eſt omnibus elementis & multo magis ſuperior eſt omnibus qualitatibus elementorum, verum una & eadem virtute quæ in ſole reperitur, arefacit &c. Et illa virtus quatenus eſt in ſole eſt virtus ſimplex abſq; virtute alicujus elementi & abſque ulla qualitate & abſque ulla diverſitate. Idem etiam intelligendum eſt de ſemita quinta in qua eſt unitas æqualis & de qua deducuntur filii (*c*) tranſitus & permutationis & varietatis. Et inde capies convenientem differentiæ ſimilitudinem inter ſemitam quintam & ſemitam ſecundam: quia ſemita ſecunda aſſimilatur animæ, & ſemita quinta ſplendori in explicatione unitatis maximè æqualis.

דברים המתפשטים ממנו לימין ולשמאל ולפנים ולאחור ולדין ולרחמים כולן נשרשו משרש אחד פשוט ושוה בנתיב הב׳ והמשל בזה לשמש שמתכת השעוה ומקפאת ומקרשת הטיט בכח אחדות פשוטה שבו לא שנבין מכאן כי בשמש כחות שונות כח מיבש וכח מתיך או שיהיה בשמש איכות ההתכה או היובש חלילה וחס אבל השמש למעלה מן היסודות וכל שכן שהי׳ למעלה מן האיכות ליסודות אמנם בכח אחד שבשמש מיבש ואותו הכח בהיותו בשמש הוא כח פשוט בלי כח יסוד ובלי שום איכות ושום שינוי כך יש להבין בנתיב הה׳ שבו אחדות שוה אשר ממנה יתפשטו בני חלוף ותמורה ושינוי ויש לך לקחת דמיון ההבדל בין הנתי׳ הה׳ לנתיב הב׳ כי הנתיב הב׳ דומה לנפש והנתיב הה׳ לזריח׳ בפי׳ אחדות השוה:

(a) Aut in dextram aut in ſiniſtram. *Notandum eſt apud Hebræorum Theologos dextram ſignificare miſericordiam ſiniſtram verò ſeveritatem ſive judicium.*

(b) Ante aut retro. *alias ab anteriori aut à poſteriori.*

(c) De qua deducuntur filii tranſitus & &c. *Virtutes quæ à ſuperioribus ſemitis in hanc ſemitã quintam delatæ & radicatæ ſimiles & æquales adhuc fuerunt, quando ab hac in inferiores ſemitas deducuntur tranſeunt & mutantur pro variis hominum moribus vel in miſericordiam vel in ſeveritatem ſivè judicium.*

SEMITA VI.

Vocatur Intelligentia influentiæ mediantis, & vocatur ita, eò quod in ea multiplicantur influxus emanationum, illa enim facit influere affluentiam iſtam in omnes benedictionum piſcinas quæ uniuntur illi ipſi.

Rabi Abraham F. D. dicit.

Semita ſexta vocatur Intelligentia affluentiæ mediantis. Notum eſt quod dictio שפע (*Affluentia*) à voce נזילה quæ ſtillationem ſignificat & affluentiæ copiam. ſicuti dicitur Iob. 22. v. 11. *Et affluentia aquarũ operiet te:* hoc eſt, copia influxus aquarum. Et ecce ſtillatio & copia affluentiæ quæ defluit de ſemita ſexta eo modo ſe habet, quo lumen ſolis affluit & per derivationem deducitur lumen ejus in lunam & quo lumen ſolis etiam affluit ſuper omnia exiſtentia ſic quoque de ſemita ſexta affluit influxus diverſus & diſtinctus nimirum à ſemita ſexta uſque ad lacus & fontes qui uniuntur ipſi ſemitæ ſextæ.

הנתיב הו׳:

נקרא שכל שפע נבדל ונקרא כן מפני שבו מתרב׳ שפע ה האצילות והוא משפיע השפע ההוא על כל הבריכות המתאחדות בעצמו:

אמר הראבד״:

הנתיב הו׳ נקרא שכל שפע נבדל ידוע הוא כי שפע מלשון נזילה וריבוי שנא׳ ושפעת מים תכסך ופי׳ ריבוי נזילת מים והנה הנזילה והרבוי אשר נוזל מן הנתיב הו׳ כערך שאור החמה ממנה ישפע וינזל אורה אל הלבנה ועוד ישפע מן החמה אורה על כל הנמצאות כן מן הנתיב הו׳ ישפע ממנו שפע נבדל ונפרש מן הנתיב הו׳ עד הבריכות והמקורות המתאחדות בעצם הנתיב הו׳:

SEMITA VII.

Vocatur Intelligentia recondita, & vocatur ita eò quod illa eſt ſplendor refulgens in omnes virtutes intellectuales quæ oculis intellectus & fidei contemplatione perſpiciuntur.

Rabi Abraham F. D. dicit:

Semita ſeptima vocatur Intelligentia recondita quoniam recondita eſt ab omnibus aliis extra ſe & non comprehenditur niſi per Intelligentias NVMERATIONVM. Et hæc eſt differentia inter ſemitam ſeptimam & ſemitam (*quæ vocatur*) admirabilis vel abſcondita quod ſemitam admirabilem vel abſconditam ratione comprehendere (*a*) Intelligentiis ipſis negatum eſt: At ſemita ſeptima apprehenditur ab Intelligentiis quæ ſunt in (*b*) NVMERATIONIBVS iſtis & etiam à mente & contemplatione DIADEMATIS inferioris quod vocatur fidele.

הנתיב הז״:

נקרא שכל נסתר ונקר׳ כן מפני שהוא זוהר מזהיר לכל הכחות השכליים הנראי׳ בעין השכל וברעיון האמונות:

אמר הראבד״:

הנתיב הז׳ נקרא שכל נסתר כי הוא נסתר מכל מה שזולתו ולא יושג רק בשכלי׳ הספירות וזהו ההבדל שבין נתיב הז׳ לנתיב מופלא שהמופלא נמנע׳ השכלי׳ מהשכילו אילו הנתיב הז׳ יושג למשכילים אשר בספירות אלו וגם למחשבת ורעיון של העט׳ הנקרא אמונה:

RITTANGELIUS.

(a) (Intelligentiis) *Intelligentiæ hoc in loco attributa divina, quæ* NVMERATIONES *inferiores &* מדות *proprietates alias vocantur, ſignificant.*
(b) (In NVMERATIONIBVS) *nempè ſeptem inferioribus.*

SEMITA VIII.

Vocatur Intelligentia abſoluta ſeu perfecta, & vocatur ita eò quod illa eſt apparatus primordialitatis quæ non habet radicem cui inhæreat aut inſideat niſi in penetralibus MAGNIFICENTIÆ quæ emanant de propria ſui ipſius ſubſiſtentia.

הנתיב חח׳:

נקרא שכל שלם ונקר׳ כן מפני שהוא תכונת הקרמות אשר אין לו שורש להתיישב בו כי אם בחדרי הגדולה הנאצלים מעצם קיומו:

Rabi Abraham F. D. dicit:

Semita octava vocatur Intelligentia absoluta seu perfecta, à voce. Esai. 60. v. 20. ושלמו ימי אבלך Et finientur dies luctus tui: id est, quoniam perfecti sunt & pervenerunt ad finem suum. Et hoc propterea quod semitæ hæ absolutæ & perfectæ sunt. Et impossibile est assequi finem hujus semitæ nisi per INTELLIGENTIAM, quæ vocatur illuminans, & propterea etiam vocatur absoluta seu perfecta. Et noli mirari hac in re siquidem est hujuscemodi difficultas inter singula semitarum paria génera: Hujus rei exemplũ: Ecce (a)[COCCVM DIADEMA] impossibile est assequi si illud simul est de genere piscium & simul de genere plantarum quia hæc vivit & movetur non tamen mutat locum suum quia fixa est & inhærens terræ. Et quicunq; eò pervenire voluerit ut sciat veritatem hujus semitæ, necesse est ut scrutetur eam in penetralibus MAGNIFICENTIÆ (תת׳ PVLCHRITVDINIS) unde emanat.

אמר הראב״ד:

חנתיב הח נקרא שכל שלם מלשון ושלמו ימי אבלך כי תמו והגיעו עד סופן ולפי שהנתיבות תמו ונשלמו ואי איפשר לעמוד על תכלית נתיב זה אלא מן שכל מזהיר ולפיכך נקרא שלם ואל תתמה בדבר זה כי זה הספקהו׳ בין כל שני מינים והמשל בזה כי הנה חלזון (עט׳) אי איפשר לעמוד עליו אם הוא מכלל הדגים או מכלל הצומח כי הוא חי ומתנועע אינו מחליף מקומו כי הוא נעוץ ותקוע בארץ וכל הבא לידע אמתת הנתיב זה צריך שיחקור עליו מחדרי הגדולה (תת׳) חנאצלת ממנו:

SEMITA IX.

Vocatur Intelligentia munda & vocatur ita; eò quod illa mundat NVMERATIONES & probat & emendat exscissionem imaginis earum & disponit unitatem earum quæ ipsi uniuntur absque detruncatione & divisione.

הנתיב הט׳:

נקרא שכל טהור ונקרא כן מפני שהוא מטהר את הספירות ומבחין ומבהיק גזירת תבניתם ותוכן אחדותם שהן מיוחדות מבלי קצוץ ופירוד:

Rabi Abraham F. D. dicit :

Semita nona vocatur Intelligentia munda & vocatur ita, eò quod illa mundat & emendat exſciſſionem NVMERATIONVM quatenus tangit eas aliqua mutatio ratione attributorum tunc illa emendat & ſplendidiſſimo omnium fulgori ſuo reſtituit, & mundat atque purificat exſciſſionem imaginis earum & removet ab eis omnem mutationem attributorum & propterea ipſa diſponit unitatem ut uniat eas abſque detruncatione & diviſione.

אמר הראב״ד:

הנתיב הט' נקרא שכל טהור ונקרא כן מפני שהוא מטהר ומבהיק גזירת תבנית הספירות מאשר יעלה עליהם שום חלודה מנגד התמורות אזי הוא מבהיק ומצחצח ומטהר ומנקה גזרת תבניתם ומסלק מהם התמורות ולפי' הוא מכין האחדות כדי ליחד בלי קצוץ ופירוד:

SEMITA X.

Vocatur Intelligentia reſplendens: Et vocatur ita, eò quod illa exaltata eſt ſuper omne caput, & ſedet in throno בינה (INTELLIGENTIÆ *de qua ſupra in ſemita tertia:*) Et illuminat fulgorem omnium luminarium & emanare facit influentiæ copiam (*a*) principi facierum.

הנתיב הי':

נקרא שכל מתנוצץ ונקרא כן מפני שהוא מתעל' ויושב על כסא הבינה ומאיר בזוהר המאורות כולם ומשפיע שפע ריבוי לשר הפנים:

RITTANGELIVS.

(a) *Princeps facierum, dicitur, qui omnium Thronorum, Principatuum, Poteſtatum & Dominationum ſolidiſsimus exiſtit præſes.*

Rabi Abraham F. D. dicit :

Semita decima vocatur Intelligentia reſplendens & vocatur ita, eò quod hæc Intelligentia exaltata eſt ſuper omne caput, & ſedet in throno בינה INTELLIGENTIÆ per הא (*a*) Superius: Et emittit de lumine ſuo in (*b*) תת'ועט' (PVL-

אמר הראב״ד:

הנתיב הי' נקרא שכל מתנוצץ ונקרא כן לפי שזה השכל מתעלה ויושב בכסא הבינה בה״א עליונה ומשלח מאורו אל התפ' ועט' ואל כל המאורות ומשפיע שפע בריבוי

CHRITVDINEM & DIADEMA) & in omnia luminaria. Et facit affluere affluentiæ copiam principi facierum. Vocatur verò resplendens, eo quod accipit scintillas splendoris de בינה INTELLIGENTIA.

לשר הפנים ונקרא מתנוצץ על
שם שמקבל ניצוצי הזוהר מן
הבינה:

RITTANGELIUS.

(a) הא׳ (Superius) *Vna ex sanctißimi nominis Tetragrammaton litera est.*

(b) PVLCHRITVDINIS) *Vt diximus supra proprium nomen est Tetragrammaton & complectitur Decem* NVMERATIONES, *ex eo enim cuncta Dei nomina & cognomina pendent, omniumq; Quadrigarum & superiorum & inferiorum* NVMERATIONVM *vinculum est.*

(c) DIADEMA) *Cum à summo ad ima tendimus extremum obtinet locum, si ita licitum est dicere, si verò ab infimis ad suprema adscendimus rursum primum habet locum, ut supra diximus. Et hoc metrum Spiritus sancti domicilium mysticum designat, per quod prophetiæ machinam universus prophetarum chorus ingreditur: Hæc enim orationum janua dicitur; quæ siderum minas avertit, nostrasq; orationes exaudiri facit: & ipsa judicium seu severitatem in misericordiam mutat.* REGNVM *enim Altissimi est, per quod sanctißimi nominis unio absolvitur, cum inde rerum discrimen, deorsum si tendas, oritur & assumit omnium* NVMERATIONVM *nomina & cognomina, secundumq; id quod in eo exuberat, ei inditur appellatio.*

SEMITA XI.

Vocatur Intelligentia fulgida, & vocatur ita eò quod illa est ipsa cortina quæ ordinata est juxta ordinem dispositionis, & hæc est dignitas quædam quæ data est ipsi, ut stet coram facie CAVSÆ CAVSARVM.

הנתיב הי״א:

נקרא שכל מצוחצח ונקרא כן
מפני שהוא עצם הפרגוד המסודר
בסדר המערכ׳ והוא יחס הנתנת
לעמוד בפני עלת העלות:

Rabi Abraham F. D. dicit:

Semita undecima vocatur Intelligentia fulgida. Et vocatur ita quia illa est ipsa cortina, hoc est, velum ordinatum juxta ordinem dispositionis semitarum superio-

אמר הראב״ד:

הנתיב הי״א נקרא שכל מצוחצ׳
ונקרא כן מפני שהוא עצם הפרגוד
ר״ל הפרכת המסודר בסדר

rum & ſemitarum inferiorum: Et confert illis dignitatem ſtare coram facie CAVSÆ CAVSARVM, ſicuti dicitur Exod. cap. 26. v. 33. *Et diſtinguat velum vobis inter ſanctum & inter ſanctum ſanctorum & non veniat omni tempore ad ſanctuarium ad interiora veli:* פרגוד *(quod cortinam ſignificat per artificioſam ſupputationem arithmeticam Cabaliſtarum) conficit tantum, quantum &* חצר *atrium.* [*videlicet 298 hoc modo:*

8 conficit ח
90 ——— צ
200 ——— ר
———
298

המערכה של הנתיבות העליונות
ושל נתיבות שלמטה ויחס
הנתיבו׳ לעמוד מפני על׳ העל׳
כמו שאמר והבדילה הפרכת
לכם בין הקדש ובין קדש הקדשים
ואל יבא בכל עת אל הקדש
מבית לפורכת הפרג״וד בג׳י חצ״ר
וכנגד הפרגוד הירה חצר הכבד
בחי המבדיל בין כלי הנשמה
ובין כלי המאכל:

Eadem ſumma reſultat ex literis dictionis פרגוד *in hunc modum:*

80 ——— פ
200 ——— ר
3 ——— ג
6 ——— ו
4 ——— ד
———
293

Deſunt hic ad plenum numerum vocis חצר *(atrium) ſupradictum quinque quæ expleas, ſi pro ſingulis literis dictionis* פרגוד *Cortinæ quæ ſunt quinque, addas totidem numeros Cardinales; ita efficies numerum vocis* חצר (atrium) *nempe* 298.] Et è regione cortinæ *Diaphragmatis* eſt atrium jecoris etiam in animali quod diſtinguit inter inſtrumenta animæ & inter inſtrumenta nutritionis.

RITTANGELIVS.

Nota. Hebræi hominem ad imaginem Dei conditum eſſe dicunt, non tantum ratione mentis ſuæ atque imperii, quo cæteris omnibus dominatur, verum etiam conditione atque habitu membrorum corporis imaginem divinæ naturæ & proprietatum ejus videri exprimere, ut ille ſit tanquam mortalis Deus in terris, in quo ſunt aſpectabilia ea quæ in Deo ſunt incomprehenſibilia. Quare ut hujus ſemitæ proprietatem quantum

tum licet intelligamus dicunt: ut Diaphragma cui hanc semitam quasi assimilant, nutritionis & animæ instrumenta objectu suo dividit, ita hanc semitam distinguere superiores semitas ab inferioribus, sive Deum ab attributis.

Hanc nactus occasionem de variis Hebræorum Sacram Scripturam interpretandi generibus breviter aliquid agere constitui, eo præsertim fine ut lector in illorum scriptis eo melius versari possit, præterea ostendere quantum antiquorum Rabinorum, qui vera scientia imbuti fuere, ratio, à modernorum Iudæorum institutione & deliriis differat. Palam testor non docere sed narrare me eâ lege velle, ut quædam narrasse sit omnia contempsisse. Priusquam autem institutum aggrediar, operæ pretium fore censeo, paululum à proposito digredi brevibusque, ut eo melius ea quæ tractamus intelligantur, præfari; quicunque oculatus est prospicere potest digressionem nostram non esse non necessariam. Hisce enim viam Lectori sternere decrevimus, ne si minus intelligantur, tædium pariant. Notum est doctioribus, gloriosam apud Hebræos Cabalæ fieri mentionem, hancq; occultam Moseh in monte Sinai traditam à Deo, ut ajunt, esse doctrinam, quam quidam ex eorum Sapientibus vocarunt Philosophiam divinam, seu Theologiam speculativam, quæ si conferatur cum Theologia nostra; ab ea non multum abludet. Verum non hoc Cabalæ genere moderni utuntur Hebræi, sed alio, ubi nempe per similitudinem rerum, vel per characterum artificiosam in supputatione arithmetica æquipollentiam certam ac ratam speq; non fallacem eventuum futurorum, & prophetici sensus conjecturam habere putant: perque ipsarum vocum, quibus scriptura expressa est, dissolutionem, vel diversam acceptionem, vel constructionem, aut divisionem, vel per contextum, retextum, transpositionem, combinationem, aut literarum inter se invicem commutationem, generale ænigmatici sensus velamentum detrahere, divinorumque mysteriorum veritatem indagare conantur, atque per singulos characteres mysteria divina menti Angelorum recondita explicare arbitrantur.

Horum modorum & rationum Cabalisticarum tria sunt genera hodie adhuc in usu, per quæ Hebræi & quidem ex nostris Theologis Hebræorum imitatores qui multum sibi sapere videntur, sacram Scripturam explicare, atque ex singulis dictionibus, vocibus, characteribus, literis & calamistrationibus, non solum singula, sed & multifaria mysteria vel potius deliria, quæ missa facio, elicere nituntur. De quibus etsi plurima ex Hebræorum libris & fragmentis nobis suppeterent dicenda; tamen singula prosequi non fert institutum nostrum. Ne igitur plura polliceri, nihil tamen præstare videamur, aliquas notatu dignas nugas subjungemus, dimißis denique omnibus dissertationibus unico verbo nostram mentem exponemus.

Porro ad institutum redeo. Tria sunt, ut dixi, Cabalistarum S. Scripturam interpretandi, genera hisce terminis תמורה *(permutatio)* נוטריקון *(Notaricon)* גימטריא *(Gematria) insignia apud Hebræos modernos.*

Primum genus quod תמורה *(permutatio) dicitur, in duas divitur species. Prima*

ma dum unius dictionis characteres sibi inuicem transpositi aut permutati aliquid aliud indicare posse videntur. Exempli gratia הבראם *quod (in eorum creari) dictum est, transpositis literis verò refert* אברהם *(Abraham) hinc Cabalistæ moderni concludunt, totum orbem propter merita & singularem in Deum pietatem Abrahami creatum esse. Et dictio* כרוב *(Cherubim) transpositis literis conficit* ברוך *(benedictus) hinc volunt dicere Deum Ter Opt. Max. (benedictum sit nomen ejus) per benedictos istos spiritus, nempè Cherubim, omnis generis benedictiones ad omnes inferiores mundos deducere velle.*

Altera hujus permutationis species est literarum Alpha-bethi permutatio & hoc ita sit ut prima litera א *cum omnibus & omnes literæ cum* א *permutentur, de qua Rabi Moseh Botrill. super c. 2. sect. 4. pag. 1. libri Formationis. Et Rabi Eleasar super eandem sectionem eod. fol. pag. 2. longo sermone tractat & 242 partes, Ziruphim seu conjugationes describunt. Quos Ioannes Morinus Blesensis in libro cui inscriptio* EXERCITATIONES ECCLESIASTICÆ *in utrumq; Samaritanorum Pentateuchum fol. 173. Exercitat. 2. cap. 7. formalia libri* FORMATIONIS *depravatè citando insequitur, cujus verba cum in meo exemplari non extent; vel erroris Typographici vel alius cujusdam defectus arguenda esse videntur, aut nova & diversa protenus editio erit, quæ nondum ad meas pervenerit manus; eo quod quatuor versus adjecit qui in meo exemplari non inveniuntur. Priusquam tamē primi generis secundæ speciei manus nostra subducatur unicum risu dignum subjiciemus delirium. Nimirum mihi nomen est* IOANNES STEPHAN. RITTANG. BAMBERG. *quod si ergo ex suprapposito hoc nomine aliud nomen nempè* BENEDICTVS DE MONTE ORO BARABRANTO *elicere conatus fuero, ut id ex minori omnium tabula per Ziruph seu conjugationem seu partem centesimam quinquagesimam septimam fiat necesse est, in qua litera* א *transmutatur in* ב*, & vice versa* ב *in* א *&* ג *in* ד*, è contra* ד *in* ג*, & sic deinceps. Vtuntur vero hoc Cabalæ genere Primo in edendis libris quibus nomina sua ita occultata Authores præfigunt, ne cuilibet sed Cabalæ tantum perito innotescant. Exemplo sit nobis Author Maaseh Thora, & Rabi Klonimos, & Author libri Tureh Sahabh, &c. Idem genus familiare est his qui carminibus suis, quæ in honorem Authorum composuerunt, nomina transpositis aut permutatis literis apponunt, ut videre est in libro de proprietatibus animalium, & in plurimis meis scriptis & carminibus ubi aliquando Benedictus de monte oro Barabranto, aliquoties etiam Nathan Nestoli Pragetius invenies. Tertio ita subscribunt etiam eo modo nomina sua in libris è longinquo mittendis quarum interceptionem verentur. Notandum est si semel ipsis aqua hæreat, nec ex una Cabalæ specie somnium suum exponere poßint, periculum faciunt in altera tertia vel sequentibus conjugationibus, donec tandem ad illam perveniant quæ idem ipsorum somnium referat atq; repræsentet. Non est quod frustrationem vereri debeant cum bis mille sedecim ipsis notißimæ partes, Ziruphim seu conjugationes in tabula minori suppetant, ut tamen cæteras tabulas & conjugationes, com-*

binationes & commutationes, quas nec ipsorum intellectus capere nec memoria servare potest omittam. Cæterum cum sæpè usu veniat ut una literarum redundet vel deficiat, hanc sibi licentiam, non absimiles nostris Poëtis, proprio ausu sumpserunt, redundantem literam removendi, vel defectum unius additione alterius supplendi. De his ambabus primi generis speciebus satis verba fecisse videor.

Secundum argumenti genus גמטריא *(Gematria) in hoc consistit, quando unius dictionis characteres per æquipollentiam supputationis Arithmeticæ ad eundem numerum cum altera excrescunt. Atque hoc certè non minus ac primum videtur esse delirium, adeoq; uno verbo si modo possemus absolvere vellemus; Et quidem hujus generis plurima ridicula, libri B. Lectori penitus incogniti innumeris mendis scatentes, nobis uberrimè suppeditarent; Ne verò minutulis in rebus inhærere judicemur, tædiumque Lectori creemus, ex plurimis aliqua tantum deliria subjungere animus est. Exemplo nobis primo sit vetus illa Hebræorum superstitio: Deum mille generationes initio creare voluisse quæ universam terram inhabitarent & colerent. Quia verò primus statim è generationibus istis Adam, præceptum de non comedendo pomo transgrediendo, Creatorem suum graviter offendisset, pœnituisse dicunt Deum hujus sui decreti, & posthabitis cæteris omnibus tot solum familias in actum producendas sibi retinuisse, quot sanctißimum nomen* יהוה *comprehenderet & complecteretur (nempè 26.) Et quidem hæc 26 generationum productio solis Iudæis communis ab Adamo cœpit, in exitu verò Israelitarum ex Ægypto secundum ipsorum traditionem desiit & cessavit. Gentiles autem omnes exanimi vivebant præter eos, qui ad Hebræorum deficiebant religionem. his enim, ut Iudæi volunt, communicabatur anima quædam ex illis 974 generationibus, quas Deus primitus posthabuerat. Id quod fusius deducitur in libro* כונת האר״י *& libro* פלג מים חיים *inscripto; in quo ita disseritur; Omnis peregrinus, qui Iudaicam amplectitur religionem, nanciscitur animam ex 974 generationibus, quæ prius excisæ fuerant. Et latet hic mysterium; dictio namque* גר *(peregrinus) per supputationem arithmeticam idem facit quod verbum* ברא *(creavit)*

hoc modo:

3	*conficit*	ג
200	——	ר
203		

Idem computus elicitur ex literis verbi ברא *in hunc modum:*

2	*Conficit*	ב
200	——	ר
1	——	א
203.		

 Exinde

Exinde concludittur, tunc gentili, quando scilicet Iudæis se associat, creari animam talem, quæ ab ortu mundi tot annis abhinc nondum creata extiterit, sed antea tantum ambulaverit in perditione sua cum reliquis 974 generationibus: Israelitis enim, quamdiu fuerunt in Ægypto ad promulgationem Legis usque, communicabantur animæ ex illis 26. generationibus quæ remanserant. Unde patet, Israelitas animas habuisse ejusdem gradus & dignitatis cum 974 generationibus. Et hoc vult scriptura dicere per versum illum ואתם ידעתם את נפש הגר כי גרים הייתם בארץ מצרים. (Vos scitis animam peregrini, quia peregrini fuistis in terra Ægypti, Exod. c. 23. v. 9.) Hoc est: Vos scitis, qualem animam habeat peregrinus, nempe quod ipsi sit anima ex 974 generationibus, unde & vos accepistis animas vestras, quamdiu in Ægypto fuistis, quia etiam peregrini fuistis in terra Ægypti, sicuti scriptura testatur. יתרו (Iethro) autem & primum peregrinum, & eum qui animam primam ex 974 generationibus obtinuit, fuisse fingunt, Nec est, ajunt, quod objiciatur, Abrahamum ipso priorem fuisse: eò quod Abraham animam ex 26. istis generationibus, quæ jamdudum in actum producta erant, habuerat. Hinc etiam numerus iste 974 continetur in nomine יתרו. (Iethro.) etenim si nomen יתרו (Iethro) quatuor literæ in plenitudine & potestate integrè scribantur hoc modo יוד ריש תיו ויו fiunt inde 968 junctisq; huic numero sex unitatibus juxta 6 appellationes, quibus in S. Scriptura idem denominatur nempe רעואל יתרו חובב חבר קני פוטיאל summa erit 974.

Hoc modo, literæ nominis יתרו (Iethro) sunt quatuor quarum prima י (Iod) in plenitudine sua sic scribitur יוד & per artificiosum Gematricon genus Cabalistarum

10 Conficit י
6 —— ו
4 —— ד

Secunda litera ת (Thau) in plenitudine & potestate sic scribitur תיו, quarum prima litera

400 Conficit ת
10 —— י
6 —— ו

Tertia litera ר (Resch) sic scribitur ריש, quarum prima

200 Conficit ר
10 —— י
300 —— ש

Quarta ו (Vau) in plenitudine & potestate sic scribitur ויו, prima harum

6 facit ו
10 —— י
6 —— ו

Et sic

Et ſic per additionem omnium harum literarum reſultat numerus 968 *uti ex appoſita figura apparet,*

10	*facit*	י
6	——	ו
4	——	ד
400	——	ת
10	——	י
6	——	ו
200	——	ר
10	——	י
300	——	ש
6	——	ו
10	——	י
6	——	ו
968		

Deſunt ſic 6. *unitates ad ſupplendum ſupradictum numerum* 974 *animarum poſthabitarum, quas expleas ſi pro ſingulis* 6 *Iethro nominibus quibus in ſcriptura appellatur, totidem unitates addideris.*

Cæterum extat apud Iudæos oratio quotidiana קרית שמע *(lectio Audi) dicta: (ſic enim mentionem faciunt in ſuis libris illius lectionis quæ habetur Deut.cap.6.v.4. ubi textus ſic à capite incipit* שמע ישראל ה' אלהינו ה' אחד *(Audi Iſrael Dominus Deus noſter Deus unus eſt) Quam lectionem pro oratione Hebræi ſæpè recitare ſolent & mane & veſperi maxima cum attentione) in qua* 120 *literæ duplicatæ inveniuntur, pronunciatione accuratè à ſe invicem diſcernendæ, & diſtinguendæ. Niſi enim quis hoc fecerit, obnoxius erit, ut ipſi tradunt,* 120 *pœnis, quæ per artificioſam Cabaliſtarum conjugationis tranſpoſitionem reſultant ex* 120 *conjugationibus Attributi* אלהים *(Elohim.) Eſt enim eis communis regula, quod quinque lapides conficiant* 120 *domos. Hinc duæ proprietates una in regno ſanctitatis* צל *(umbra) altera viciſſim in regno impuritatis literis tranſpoſitis* לץ *(deriſor,) dicta: quarum quælibet ſeorſim per ſupputationem Geomatricam facit* 120. *Inde Com. in Vajikra Rabba ſect.*1. *illa Ioel.*14. *v.*5. *verba* ישובו יושבי בצלו *(revertentur habitatores in umbra ejus) iſti, inquit, ſunt peregrini, qui veniunt & fiducaim quærunt in umbra Dei ſancti. Exinde quoque ſequi, quod peregrini ad proprietatem & virtutem* צל *(umbræ) admittantur. Idque S.Scripturam Chron.*1. *c.*29. *v.*15. *exprimere hiſce verbis:* כי גרים אבחנו לפניך כצל יומינו *(quia peregrini nos coram te, ſicut umbra dies noſtri ſupra terram) quaſi dicat; eò quod peregrini nos, eſt nobis fiducia & aditus ad umbram ſanctitatis. Quocirca dicitur in Medraſchim deriſor, id eſt, Amalek contundetur, & ſimplices, id eſt Iethro, fient ſapientes. Mens enim Iudæorum hæc eſt,*

cuilibet

cuilibet nationi aßignatum esse principem vel Angelum tanquam Rectorem in cælis, succumbente verò illo vel victo in cælis nationem istam succumbere etiam in hoc sublunari orbe. Vnde succumbente principe vel Rectore Amalekitarum in cælis, ipsam quoque nationem omnium peßimam in terris succubuisse. Antequam enim cecidit Amalek, non integrum erat Iethroni tanquam peregrino fieri Iudæum. Peregrini enim habebant apprehensionem in virtute צל (*umbræ*) *prævalebatque tum temporis virtus* ליץ (*derisoris*) *Amalekitarum nempè à parte regni immunditiæ. Constat verò quod Regnum sanctitatis & regnum immunditiæ se respiciant ut opposita, dum enim hic prævaluit, alter occubuit, & posteaquam debilitata est virtus* ליץ (*derisoris*) *regni immunditiæ, prædominium nacta est virtus* צל (*umbræ*) *regni sanctitatis, factusque est Iethro Iudæus, & apprehendit fiduciam virtutis* צל (*umbræ*) *regni sanctitatis. Et hoc est quod dicitur de lapsu Hamani Esther. cap.* 8. *v.*16. ורבים מעמי הארץ מתיהדים (*Et multi populi terræ facti sunt Iudæi. Hoc est postquam infirmata est proprietas* ליץ (*derisoris*) *regni immunditiæ, & prædominium nacta est virtus* צל (*umbræ,*) *multi facti sunt Iudæi. Postquam enim cecidit princeps vel Rector gentis Amalek in cælis in regno immunditiæ, ipse quoq; Haman & natio ejus cecidit in terra & prædominium nacta est virtus* צל (*umbræ*) *sanctitatis, & tunc multi facti sunt Iudæi, virtutemque* צל (*umbræ*) *sanctitatis apprehenderunt.*

Tertium genus per quod Sacram Scripturam contra intentionem spiritus sancti in peregrinum sensum detorquere conantur נוטריקון (Notaricon) *dicitur. Et contingit dupliciter.* Primo *dum distinctarum dictionum literas initiales, medias vel finales combinant, ut ex iis in unum combinatis commodum aliquem sensum elicere posſint.* Secundo, *sedulò inquirunt, num dictiones in hoc textu propositæ in aliis quoque locis occurrant, tumq; ad aliarum vocum, cum quibus constructæ reperiantur, significationem attendunt; eandemque dictionibus suis stultè affingunt.*

Hac itaque specie utuntur, dum, ut supra dictum est, juxta suum delirium è scriptura mysterium in hunc modum elicere satagunt. Exemplo sit locus de עשו (*Esau*) *de quo scriptura, ipsum venatorem è campo rediisse dicit: hinc per Cabalam alium longè diversum proferunt sensum, quod Esau tria peccata commiserit: & quidem huic sensui ex stultâ quadam superstitione parem fidem tribuunt, non secus ac si re ipsâ quoque contigisset. Sic in Genes. legitur: Quod Isaac progenitum suum vocaverit Esau.* ויקראו שמו עשו (Et vocarunt nomen ejus Esau) *Gen.c.*15.*v.*15. *Quare verò hoc nomen ipsi imposuerit, causam hujus Prophetam Malachiam cap.*1.*v.*7.*indigitare dicunt his verbis* ואת עשו שנאתי (Et Esau odio habui) *utpote quorum perinde ac prædictorum initiales literæ nomen* (*Esau*) *constituunt. Hujus autem odii divini erga Esau causam innotescere dicunt ex verbis* ויבא עשו מן השדה והוא עיף: Et venit Esau de agro *Gen. c.*25. *v.* 29. *utpote quæ secundum mentem Authoris libri Medrasch Rabbæ inscripti, sectione* תולדות (*Tholdoth*) *tria Esaui peccata eodem die commissa indicent atque significent; quorum primum*

mum, furtum esse probant ex verbis Obadiæ c.1.5. אם גנבים באו לך *(si fures venient ad te) quod vocabulum* ויבא *(& venit) quod in Genes. c. 25. v. 29. cum Esau extat, in Obad. c. 1. v. 5. cum voce* גנבים *(furibus) conjunctum reperiatur. Secundum peccatum esse dicunt, quod eodem die virginem jam desponsatam vi stupraverit, idq; ex vocabulo* שדה *(ager). Cæterum quia vocabulum* שדה *(ager) unde rediisse dicitur Esau, sicuti verba supradicta sonant* ויבא עשו מן השדה (Et venit Esau de agro) *etiam Num. cap. 22. v. 25. & 27. ubi stuprum cum desponsata prohibetur, extat; concludant inde, etiam ipsum Esavum stuprum cum desponsata perpetrasse. Deniq; cum ultima dictio* עיף *(fessus) sæpius citati v. Gen. 25.* ויבא עשו מן השדה והוא עיף *(Et venit Esau de agro & ipse fessus &c.) Ieremiæ vocabulo c. 4. v. 31.* להרוגים *(occisis) junctum inveniatur, ipsum Esau etiam homicidii arguere non verentur, suæq; dementiæ patrocinium insuper quærunt ex initialibus literis trium citatorum de Esau vocabulorum* ויבא שדה עיף *quippe quæ combinatæ nomen* עשו *(Esau) conficiunt atque componunt.*

Atq; ita dixisse sufficiat de variis interpretandi Sacram Scripturam generibus, quæ variarum quoq; inter Iudæos sectarum & turbarum causæ fuerunt, nec tam altercationes verborum & convitia, quam cædes, incendia, & alias persecutiones crudelißimas moverunt. Prodigiosum enim foret narrare pertinax illud & obstinatum Pharisæorum odium in Samaritanos, vel communi nomine קראים (Textuarios) *hac de causa tantummodo conceptum, quod Samaritani seu Textuarii omnes humanas Traditiones rejicientes in solo Scripturæ textu acquiescunt; atque illud odium hactenus longo tempore auctum ita in animis furit, ut etiam morte extinctum non sit; sed in posteros transit sicut ignis, quamdiu materia occurrit, non cessat depascendo; sic & illud odium, quamdiu hæ duæ sectæ contrariæ viguerunt, sæviendo: Adeo, ut ausim dicere, quanquam istorum hominum animos maximè torqueat auri sacra fames, longè tamen plura & horribiliora facinora ab eis patrata esse religionis causa, quam lucri aut proprii commodi cupiditate. Christiani namq; vel Turcæ, non ita abominabiles sunt Pharisæis, ac ipsos Samaritanos seu Textuarios abominantur atque execrantur. Hujus autem rei ex multis unicum admirandum exemplum ob oculos ponemus. Inter Pharisæos enim sub pœnâ anathematis cautum est, ne quis Textuariorum in ipsorum cætum admittatur. Quod si ergo contingit, ut Textuarius in suâ fortè conscientiâ convictus ad Pharisæos transire velit; ipsum tamen, ne à lege anathematis recessisse videantur, inter suos referre non dignantur, nisi denegatâ Textuariorum religione ad Turcarum fidem defecerit, aut per Baptismum Christianus prius factus fuerit. Cæterum quamvis eâdem pœnâ plectantur, & sub pari jugo constituti sint omnes; tamen in hunc usq; diem in se invicem sævire non desinunt, sed quicquid à Samaritanis, in divinam licet gloriam, confit ac paratur ut prophanum detestantur, vel ipsorum etiam (minus tamen circa Christianorum ac Turcarum arte facta ita religiosi) coria & pergamena, quibus lex inscribatur, indignè judicantes. O detestabile, ô ruinosum, ô maledictum odium!*

Quæ unquam natio adeo barbara fuit, quæ tam insanam, brutam & maledictam opinionem non horruerit? & tam furibundum, detestabile & ruinosum odium non detestata sit? Multa adhuc ex variis ipsorum codicibus adducere possemus, sed temporum brevitas & festinans institutum hoc nostrum id permittere noluit. Tanta enim ex eorum fragmentis contrarietas apparet & diversitas, ut vix spatium unius anni iis recensendis sufficiat. Inspiciat si cui placuerit libros Talmudicos. Librum Schülchan Aruch, Maheril, Lebbusch, Arba Thurim, magnum illum Alphusium inspiciat librum deniq; de Comprivignis à me conscriptum, & alios, ubi tot millia millium divinæ legi contraria & repugnantia Rabinorum dogmata à Iudæis nostrarum regionum incolis accepta, à Castilianis verò, Ierosolymitanis, Babelianis, Italis reprobata inveniuntur. Et quid mirum, si inter tot nationes locis, linguis, corde, opinione & moribus à se invicem, absque rege & grege distincti, cordibus duritia, peccatorumque malitia (propter quæ hæc omnia illis contigêre) obstinatis, ac indies magis magisque induratis, tot insanas opiniones foverint, in summumque dementiæ ac inscitiæ genus devenerint? Quid dicam de Masoretharum perturbationibus? eò enim deventum est, ut Masoretica lectio tota erroribus obnoxia, & omnibus ferè Iudæis, paucis excellentioribus Rabinis, eò quod tota de abbreviaturis tractat, exceptis, peregrina, & coram oculis eorum abscondita, ac veluti somnium sit, cujus nullus est interpres, nihilq; aliud habet, quam quoties unaquæque dictio in lege, in prophetis, in hagiographis habetur inquirat, atq; ex locis illis in unum cusis, commodum aliquem sensum & contextum repræsentet. Aliquando quædam omittere monet, aliquando in alium locum transponere, modo universa præterire: nunc permutationis vel combinationis generum speciebus utitur, modo Gematrico genere; aut literarum inter se invicem commutatione, modò Notarico artificio, contextum rerum quærit. O caducum præsidium! O ruinosum propugnaculum! O labile fidei fundamentum! non fortissimas & inexpugnabiles rationes! Quis huic truncato & mutilato septo dabit sepem? Quis fundamentum huic fundamento? Quis propugnaculum huic propugnaculo? Inde devenit, ut à sana interpretatione Sacræ Scripturæ, & à saluberrima Spiritus S. mente recedentes, vanas opiniones hauserint, tandemque in multifarias Idololatrias inciderint. O sortem! ô mortem! vel ipsis hostibus eorum deplorandam! Hæc enim cum ipsis Rabinis primævorumque Hebræorum Theologis, qui verâ scientiâ, uti ex hoc & aliis eorum libris apparet, imbuti fuerunt, improbo, & dico, Sacram Scripturam secundum literam perfectè, Grammaticè & regulariter esse intelligendam, non Gematricè, Notaricè aut Permutative varietate mysteriorum implicatam. Quod etsi aliquando tales rationes adhiberi possint ad ostendendum multiplices divinæ Sapientiæ divitias, tamen fidem in rebus ignotis circa fundamenta religionis per se facere non possunt.

SEMI-

SEMITA XII.

הנתיב הי״ב:

Vocatur Intelligentia claritatis: & vocatur ita, eò quod illa eſt ipſa ſpecies MAGNIFICENTIÆ, quæ vocatur חזחזית qui dicitur locus de quo oritur viſio videntium in apparitione. *(hoc eſt vaticinium vatibus in viſione.)*

נקרא שכל בהיר ונקרא כן מפני שהוא עצם האופן הגדולה הנקרא חזחזית פי׳ מקום מוצא חזיון החוזים במראה:

Rabi Abraham F.D. dicit:

אמר הראב״ד:

Semita duodecima vocatur Intelligentia claritatis: Et vocatur ita, quoniam illa eſt ipſa apparitio per quam omnes videntes, id eſt, ad profunditatem (*a*) QVADRIGÆ pervenientes, (*omneſque*) Prophetæ vident (*viſionem*) in ea. Et vocatur modus MAGNIFICENTIÆ, eò quod in viſione comprehenduntur inferiora & ſuperiora & omnia exiſtentia. Et hæc eſt myſterium claritatis quæ in cælis eſt & vocatur חזחזית juxta illud Num. c. 24. v. 16. Et viſionem omnipotentis videbit.

הנתיב הי״ב נק׳ שכל בהיר ונקרא כן מפני שהוא המראה אשר כל החוזים ר״ל יורדי המרכבה והנביאים חוזים בו ונקרא אופן הגדולה לפי שבמראה כלולים עליונים ותחתונים וכל הנמצאי׳ וזהו סוד בהיר הוא בשחקים ונקרא חזחזית על שם ומחזה שדי יחזה:

RITTANGELIVS.

(a) *Myſterium* QVADRIGÆ *ſeu* CVRRVS *Hebræis multiplex & varium eſt ſumma tamen quadriga & ſummus omnium currus teſte lib. manuſcripto* סוד מרכבה עליונה *ſignificat tres in Divinitate* EXISTENDI MODOS *ſeu* TRES SVPERIORES NVMERATIONES, CORONAM *inquam* SVMMAM, *quæ ex ſummæ miſericordiæ & infinitatis ſuæ delubro ab omni æternitate producit* SAPIENTIAM, SAPIENTIA *in penetralibus ſummè gratuitæ miſericordiæ immanens, emanare facit* INTELLIGENTIAM; *ita tamen ut* SAPIENTIA & INTELLIGENTIA *à* CORONA SVMMA *emanantes, incomprehenſibili & ineffabili quodam modo in inacceßibili Deitatis, infinitatis, atque incomprehenſibilitatis gremio tanquam in* QVADRIGA *ſeu* CVRRV *fælicißimo ſuo fruantur otio. Hanc trium* NVMERATIONVM *ſuperiorum, ſeu ſubſiſtendi modorum*

TRINITATEM, *hanc eorum* ESSENTIÆ *simplicissimam & summè perfectam* VNITATEM, *à qua omnia entia vera & bona sunt, omnium rerum primam, unamque incomprehensibilis & ineffabilis infinitudinis, in remotissimo Deitatis recessu & in fontani luminis inaccessibili abysso sese retrahentis & contegentis coronam vocarunt* CVRRVM *seu* QVADRIGAM *omnium superiorem, eò quod essentia divina tribus illis subsistendi modis communis est, communis etiam & æqualis honoris & dignitatis gradus, uti apparet tum ex Rabi Isaschar Beer filii Mosis Pesachii, libro* IMRI BINAH *inscripto, in hanc mentem præfixo carmine quod sequitur.*

1 Qui VNVS est in INTELLIGENTE, INTELLECTV & INTELLECTO; glorificatus

Sanctitate, fecit emanare luces, easque in tres emanationum ordines ordinavit. Testatur id VNAQVÆQVE earum, DECEMQVE NVMERATIONIBVS sepitur.

2 TRIA, *sunt*, PRIMARIA vel PRIMORDIALIA capita & coæterna; idque testatur splendor eorum: NVMERATIONESQVE INTELLECTVALES in æternum TRINITATEM Regis testantur.

3 Nomen ejus absconditum, est anima NVMERATIONVM absconditarum, & vivum stabilimentum &c.

4 SVMMA mysterii earum, est EMANATIO *mundi Archetypi.* CREATIO *mundi Intellectualis vel Angelici.* FORMATIO *mundi cælestis sive stellati,* & FABRICA *mundi minoris seu elementaris.*

Omnium essentiarum & emanationum stabilimentum super illud,

Honor ejus *supra* in altitudine *cælorum,* & infra in profunditate terræ.

5 Excelsus, sublimis, totus intimè misericors.

Probatus sermo ejus: in SAPIENTIA, miserationum sermonibus supra stabilivit portas,

Tum ex hoc ipso Abrahami libro Iezirah inscripto, qui cæteris omnibus Rabinorum scriptis, arte, difficultate & ætate mihi videtur præferendus; tum ex aliorum Rabinorum scriptis & fragmentis. Verum enim verò, cum nostrorum literatorum quidam prædictum hunc librum, Rabi Akibæ nobilissimis ornatum scholiis, assignent, ne præsumptionis arguar, me nihil aliud quam id velle, testor, ipsos Iudæos in hodiernum diem confiteri, hanc Akibæ professionem Abrahami quoque fuisse. Sic verò dicit cap. 1. sectione 9. fol. 49. columna 1.

Vnus est Spiritus Deorum viventium, benedictus ipse & benedictum sit nomen ejus qui vivit in secula. VOX & SPIRITVS & VERBVM, & hic est SPIRITVS SANCTVS. Aha-

אחת רוח אלהים חיים ברוך
הוא ומבורך שמו של חי עולמים
קול ורוח ודבור זהוא רוח הקדש:
הרב

R. Aharon magnificus ille & eminentissimus Cabalista, caput & singulare ornamentum totius Babylonicæ Synagogæ sic verba ista interpretatur: Vox id est, VOX DEORVM VIVENTIVM, Deut. cap. 5. v. 17. *Spiritus id est, & SPIRITV oris ejus omnis virtus eorum, (nempe cælorum)* Psal. 33. v. 6. VERBVM id est, VERBO DEI *cæli facti sunt* Ibid. Psal. 33. v. 6. Et non invenietur Vox sine SPIRITV & VERBO, quia unus est SPIRITVS.

הרב ר׳ אהרן הגדול ראש ישיבת בבל: קול כנגד קול אלהים חיים: רוח כנגד וברוח פיו כל צבאם: דבר כנגד בדבר יי׳ שמים נעשו ולא ימצא קול בלא רוח ודבור:

Moseh Botril fol. 50. col. 1. c. 1. sect. 10. libri Iezira: Duo SPIRITVS ex SPIRITV: hoc est, SPIRITVS de SPIRITV vult dicere SPIRITVS procedens de SPIRITV DEORVM VIVENTIVM qui est SPIRITVS SECVNDVS & in eo creatum est superius & inferius & quatuor *mundi* plagæ, sicuti explicetur loco suo.

משה בוטריל ד׳ נ׳ ע׳ א׳ פ׳ א׳ מ׳ י׳ ס״: שתים רוח מרוח ביאור רוח מרוח הקדש ר״ל רוח היוצא מרוח אלהים חיים היינו רוח שניה ובה נברא רום ותחת וארבע רוחות כדמפרש לקמן:

Rabenu Saadiah Ha Gaon Princeps Cabalæ seu Philosophiæ Divinæ Speculativæ: Vnus est, *inquit*, Spiritus Deorum Viventium, qui est, Vox & SPIRITVS & VERBVM, absque similitudine & forma. Principii EORVM non est apprehensio seu investigatio, & extremitatis EORVM non est finis. Hac ex parte emanat honor EIVS super Cherubim Vnitum, super solio gloriæ.

רבינו סעדיה הגאון הראש הגדול בפילוסופיא אלהית אחת רוח אלהים חיים שהיא קול ורוח ודבור בלי דמות ובלא צורה לראשיתן אין חקר ולאחריתן אין תכלית ומשם אצל כבודו על הכרוב המיוחד על כסא הכבוד:

R. Iehudah Levi: NVMERANS, NVMERVS & NVMERATVM: Per terminũ NVMERANS describi, *ait*, ponde-

הרב רבי יהודה הלוי ספר וספור וספר רצובו בספר השער והפ

ponderationem apud ſe & dimenſionem corporum creatorum, quia convenit quod dimenſio illa *exiſtat* quouſque corpus ordinetur, diſponatur & ad id propter quod creatum eſt, convenienter diſponatur, non ſit niſi in menſura, numero, pondere, dimenſionibus, diſpoſitionibus motuum *vel operationis* & ordine harmoniæ, adeo omnia ut ſint ſub numero. Vult dicere NVMERANS: ſi videres architectum quendam non exibit de manu ejus domus, quouſque animo ſuo formam illius prius delineaverit. Per NVMERVM, deſcribi *dicit*, VERBVM & VOCEM: ſed hoc, *inquit*, eſſe intelligendum de VERBO DEI & de VOCE VERBI DEORVM VIVENTIVM. Et illi VERBO DEI adſociata fuit exiſtentia diſpoſitionis & imaginis, de qua dicitur: ſicuti dixit Gen. I. v. 3. *Fiat lux, & facta eſt lux: fiat expenſum, &c.* Neque prodit Verbum ut non res ipſa ſimul exiſtat. Per NVMERATVM intelligi, *dicit*, SCRIPTVRAM: Et SCRIPTVRA DEI eſt delineatio ſeu forma ejus & VERBVM DEI eſt SCRIPTVRA ejus, & PONDERATIO DEI eſt VERBVM EIVS. Ecce habes myſterium NVMERANTIS, NVMERI & NVMERATI, quæ in gremio abyſſi DIVINÆ ESSENTIÆ VNVM, in gremio autem humano TRIA ſunt:. quia ipſe ponderat intellectu ſuo, & loquitur ore ſuo, & ſcribit manu ſua.

והפלס בגופים הנבראים כי השעור עד שיהיה הגוף המסודר ערוך ראוי למה שנברא לו לא יהיה כי אם במנין והמדה והמשקל והמשורה וערך ה התנועות וסדור המוזיקא הכל במנין ר״ל ספר כאשר אתה רואה הבונה שלא יצא מתחת ידו בית עד שיקדים ציורו בנפשוי ורצה בספור הדבור והקול אבל הוא דבור אלהי וקול דברי אלהים חיים יחובר בו מציאות התכונה והתמונה אשר דובר בה כמו שאמר יהי אור ויהי אור יהי רקיע ולא יצא הדבור עד שנמצא המעשה וספור ר״ל המכתב ומכתב אלהי׳ הוא ציורתו ודברי אלהי׳ הוא מכתבו ושעור האלהים הוא דברו והנה סוד הספר והספר והספור בחק האלהים דבר אחד ובחק האדם שלשה מפני שהוא משער בשכלו ומדבר בפיו וכותב בידו:

R. Moſeh filius R. Nachmanni dicit: CORONA SVMMA quæ eſt Primordialis eſt SPIRITVS DEORVM VIVENTIVM & SAPIENTIA ipſa eſt SPIRITVS de SPIRITV & INTELLIGENTIA AQVÆ ex SPIRITV.

רבי משה ברבי נחמון אומר: כת׳ עליון שהוא קדמון הוא רוח אלהים חיים והחכמה היא רוח מרוח והבינה מים מרוח:

R. Abraham F. D. fol. 50. col. 3. c. 1. ſect. 10. libri Iezira: INTELLIGENTIA vocatur SPIRITVS de SPIRITV & vocatur "מי" ſicuti dicitur Iſai. 40. v. 14. "מי" conſuluit & inſtruxit eum & dicit quoque ibi v. 13. "מי" inſtruxit: SPIRITVM DOMINI. SPIRITVM DOMINI propriè & ſunt SAPIENTIA & INTELLIGENTIA, & intellige hoc & SPIRITVS VNVS EX ILLIS.

הראב״ד ד׳ נ׳ ע׳ ג׳ פ׳ א׳ משנ י׳ ס״: הבינה נקראת רוח מרוח ונקרא מ״י שנאמ׳ את מ״י נועץ ויבינהו ואמר מ״י תכן את רוח ה׳ רוח ה׳ ממש והם חכמה ובינה והבן זה ורוח אחת מהן:

Moſeh Botril fol. 50. col. 4. c. 1. ſect. 10. libri Iezirah adducit mentem R. Reuben Hiſpani hac lingua: SPIRITVS quoque in ſecunda NVMERATIONE. Si ita? Duæ iſtæ NVMERATIONES vocantur nomine SPIRITVS ad oſtendendum in ipſis dignitatem earum & magnificentiam earum, ſed NVMERATIO prima vocatur SPIRITVS SANCTVS, & ſecunda NVMERATIO vocatur SPIRITVS, & hoc id ipſum eſt SPIRITVS DOMINI loquutus eſt in me.

משה בוטריל ד׳ נ׳ ע׳ ד׳ פ׳ א׳ משנ׳ י׳ ס״ הביא דעת הרב ר׳ ראובן הספרדי בזה הלשון רוח גם בספירה השנית א״כ שתים הספירות נקראות בשם רוח לרמוז תוכן מעלתן וגדולתן אבל הספירה הראשונה נקראת רוח הקדש והספירה השנית נקר׳ רוח וזהו רוח ה׳ דבר בי:

Moſeh Botril fol. 51. col. 1. & 3. cap. 1. ſect. 10. libri Iezirah: Tres, *Spiritus*, AQVÆ ex Spiritu: vult dicere, AQVÆ ex Spiritu; Spiritu inquam qui procedit de Spiritu Spiri-

משה בוטריל דף נא׳ ע׳ א׳ וג׳ פר׳ א׳ משנ׳ י׳ ס׳ יציר׳ שלש מים מרוח ר״ל מים מרוח רוח היוצא מרוח

Spiritus Sancti, qui est Spiritus tertius de Creatore, benedictus sit ille: ex isto creatæ sunt aquæ & hoc est mysterium Gen. cap. 1. v. 2. *Et Spiritus Domini ferebatur super faciem aquarum.* Spiritus Domini est primus, facies aquarum Secundus, Aquæ tertius, exaravit & exsculpsit in ipsis inane & vacuum, lutum & cœnum, hoc est aquas.

מרוח של רוח הקדש היינו רוח שלש מן הבורא ית׳ וממנו נבראו המים והיינו סוד ורוח אלהים מרחפת על פני המים: רוח אלהים זו הראשונה פני המים זו השניה· מים זו השלישי חקק וחצב בהן תהו ובהו רפש וטיט היינו מים:

R. Abraham F. D. fol. 51. col. 2. cap. 1. sect. 10. libri Iezirah. Tres, *Spiritus*, Aquæ ex Spiritu sicuti dicitur Psal. 147. v. 10. *Flabit Spiritus ejus, & fluent Aquæ.* & hæ sunt Aquæ misericordiæ sicuti dicitur: *Et Spiritus Domini ferebatur super faciem aquarum.* Gen. cap. 1. v. 2.

הראב״ד דף נ״א ע׳ ב׳ פר׳ א׳ משנ״י ס׳ יציר׳ שלש מים מרוח כדא׳ ישב רוחו יזלו מים והם מי החסד שנא׳ ורוח אלהים מרחפת על פני המים:

Rabenu Hoay: Numeratio secunda haurit affluentiam suam à Mente & propterea scripsit de ea exaravit, id est, *terminus* Exarationis *attribuitur ei.*

רבינו האיי ספירה השניה דולה השפעתה מהמחשבה ולכך כתב בה חקק:

Mosch Botril fol. 49. col. 1. c. 1. sect. 9. libri Iezira: Vnus est Spiritus Deorum Viventium (hoc est) ipsiusmet Creatoris. De ipso *enim* producuntur omnes Spiritus (Benedictum & plusquam benedictum sit nomen ejus) Quia nomen ejus ille ipse est. Quod nomen ejus est יהוה, & hoc ille ipse est, in conjugatione *vel combinatione* mysterii supputationis, ipse summè unus est. Vox & Spiritus & Verbum erga

משה בוטריל ד׳ מ״ט ע׳ א׳ פ׳ א׳ מש׳ ט׳ ס״י: אחרת רוח אלהים חיים: רוח אלהים חיים היינו הבורא עצמו ממנו הושתו כל הרוחות ברוך ומבורך שמו כי שמו הוא עצמו שהרי שמו ידוד והוא עצמו בצירוף סוד החשבון הוא יחיד קול רוח ודבר כנגד רוח אל

erga SPIRITUM DEORUM VIVENTIUM: TRES in mysterio erga TRES. & hic est SPIRITUS SANCTUS: Dicitur quoque quod hæc NUMERATIO sit dignior aliis NUMERATIONIBUS & vocatur SPIRITUS SANCTUS, ratione celsitudinis suæ, quia nulla sublimitas seu celsitudo sicut ejus *celsitudo.*

אלהים חיי׳ שלש בסוד כנגד שלש וזה רוח הקדש לומר שזאת הספירה היא היקרה משאר הספירות ונקראת רוח הקדש לסבת רוממותה שאין רוממות כמוהו׃

In libro Tykuneh Zohar inscriptio Tykun 42. fol. 84. col. 1. & 2. dicit R. Simeon filius Iochaji Author libri Tykunin: Tres fuerunt ARTIFICES. huc usque, Primus dies, secundus dies, & tertius dies; produxitque opus suum unusquisque. Primo diei dixit ipsi MIRABILIS ille & ABSCONDITUS ARTIFEX, *qui* אין (NON-ENS,) *dicitur*, TOTUM sive CORONA trium Numerationum intellectualium: א *enim prima litera* אין (NON-ENTIS,) CORON. SUMMAM י, *Secunda litera*, SAPIENTIAM ן, *tertia litera* INTELLIGENTIAM *significat*. Dixit igitur unicuique trium dierum ut produceret opificium suum. Dixit primo diei *fiat lux*, statim opus suum produxit & fecit sic, sicut Scriptura testatur: *Et fuit lux.* Et ecce statuerunt quod nulla existat essentia nisi per modum operationis. *Litera* א, vocis "אין, (NON-ENTIS, *prima*) quæ fuit volitans in AERE produxit lucem; י, *secunda litera* expansum *firmamenti*: ן, *tertia litera* "אין (NON-ENTIS) produxit aridam, hoc est quod Scriptura dicit Gen,

בספר תקוני זוהר תקונ׳ מ״ב דף פ״ד עמוד א׳ וב׳ אמר רבי שמעון בן יחאי: דהא תלת אומני׳ הוו עד הכא יומא קדמא׳ ויומא תניינא ויומא תליתאה כל חד אפיק אומנותיה יומא קדמאה אמר ליה ההוא אומן מופלא ומכוסא דאיהו אי״ן כליל תלת ספירן א׳ כתר י׳ חכמה ן׳ בינה אמר לכל אחד דתלת יומי׳ דיפיק אומנותיה ועביד ליה ההד״ ויהי אור והא אוקמוהו דלית הויה אלא על ידי עשיה א׳ מן אי״ן דהוה פרח באויר אפיק אור י׳ אפיק רקיע ן׳ מן אי״ן אפיק יבשה ההד״ ויאמר אלהים יקוו המים מתחת השמים אל מקום אחד ותראה היבשה׃

cap. I. v. 9. *Et dixit Deus congregentur aquæ infra cælos ad unum locum ut videatur arida.*

הראב"ד דף כ"ה עמ' ב' וג' דף כ"ו
ע"ב וג' וברף כ"ז ע"ב והחכמה אמר
מאי"ן תמצא פי' מכ"ע שאינו מושג
מהותו משם היא נמצאת והיא
מציאות יש" מאי"ן אמנ' אין זה
העדר גמור כי לא יתהוה איזה
דבר שיזדמן מאיזה דבר שיזדמן
כל שכן שלא יתהוה יש" מאי"ן אבל
נקרא אין לפי שאינו מושג לא
מצד עלתו ולא מצד עצמו שעלתו
הוא עלת העלות ונקרא האי"ן
קדמון לפי שקדם לעולם ואין
זה דבר גשמי : ואי" זה"ו מקום
בינה פי' כ"ע וחכמה הם סבת

R. Abraham F. D. fol. 25. & 26. col. 2. & 3. & fol. 27. col. 2. in cap. 1. sect. 1. libri Iezirah explicat locum Iob. cap. 28. v. 12. usque ad finem capitis, qui ita habet: (*Et* SAPIENTIA *de* NON-ENTE *invenietur & אי' hic est locus* INTELLIGENTIÆ. *Nescivit homo* ORDINEM *ejus & non invenietur in* TERRA VIVENTIUM. *Abyssus dixit non in me ipsa, & Mare dixit non apud me. Non dabitur* AURUM *purum pro ea, & non ponderabitur* ARGENTO *pretium ejus. Non æstimabitur cum* AURO OPHIR, *cum* ONYCHE *pretioso &* SAPPHIRO. *Non adæquabit eam* AURUM *&* CHRYSTALLUS: *nec permutatio ejus* VAS OBRIZ. CORALLIA *&* UNIO *non commemorabitur, & attractio* SAPIENTIÆ *præ* MARGARITIS. *Non adæquabit eam* SMARAGDUS ÆTHIOPIÆ, *cum auro mundo non æstimabitur.* ET SAPIENTIA *de* NON-ENTE *veniet; & אי' hic est locus* INTELLIGENTIÆ, *& abscondita est ab oculis omnis viventis & à volucri cælorum est occultata. Perditio & mors dixerunt auribus nostris audivimus auditionem ejus, Deus intellexit viam ejus, & ipse cognovit locum ejus. Quia ipse ad fines terræ prospiciet, sub omnibus cælis videbit. Ad faciendum vento pondus & aquas apparavit in mensura. In faciendo eum pluviæ statutum, & viam corruscationi tonitruum. Tunc vidit eam, & narravit eam: præparavit eam, & etiam investigavit eam. Et dixit homini: Ecce* TIMOR DOMINI *ipsa* SAPIENTIA: *& recedere à malo* INTELLIGENTIA.) SAPIENTIA, *inquit*, de NON-ENTE existit, hoc est, de CORONA SUMMA, cujus quidditas non comprehenditur ex illa inquam existit, (SAPIENTIA.) Et illa est existentia ENTIS de NON-ENTE. Verum enim vero non est hæc vera seu perfecta privatio, cum non sit facta illa res quæ accidit ab illa re cui accidit: Quanto magis non est factum ENS de

NON-

מציאו׳ הבינה כי אלף׳ רומז לכ״ע
ויוד״ לחכמה לא ידע אנוש ערכה
פי׳ אם בא אנו״ש פנ״י אדם לחקור
ולידע מהו׳ החכמ׳ איך היא ערכה
בכ״ע הנק׳ אי״ן לא ידע לשום לה
ערך לפי שבאי״ן לא יתפש בו שום
הבדל ולא שום הויה וגם אם
באה שום בריה לחקור על
מציאו׳ החכמ״ה איך היא בארץ
החיים המיוחדת לכ״ע לא יוכל
להגיע לאמתות מציאותו כי
החיה (נפש) היא מיוחסת לכ״ע
בסוד נפש רוח נשמ׳ יחידה וחיה
ולפי׳ ארץ של כ״ע נקרא ארץ החיים
ואפי׳ החיה שהיא שם ובאה
לדרוש החכמה מארץ החיים לא
יגיע לאמתת מציאותה תהום
אמר לא בי היא פי׳ אם בא לחקור
על מהות החכמה איך ערכ׳ בכ״ע
מתוך תהום של כתר על׳ לא

Non-Ente, ſed vocatur Non-Ens, propterea quod non apprehenditur nec ex parte cauſæ ſuæ, nec ex parte ſubſtantiæ ſuæ, quia cauſa ejus, eſt Causa Causarum, & vocatur Non-Ens-Primordiale, eo quod principium dedit ſeculo; neque res corporea eſt. At "אי (*duæ priores literæ dictionis* Non-Entis) ſunt locus Intelligentiæ. Hoc eſt Corona Summa & Sapientia ſunt cauſa exiſtentiæ Intelligentiæ. Quia א Coronam Summam,' vero Sapientiam ſignificat. *Non cognoſcet homo ordinem ejus*, Hoc eſt: Si venerit homo, facies hominis ſcrutari & cognoſcere quidditatem Sapientiæ, quomodo ordo ejus ſit in Corona Summa quæ Non-Ens vocatur, non cognoſcet in ea ullo modo ordinem ejus, quia in Non-Ente neque differentia, neque eſſentia, neque quidditas apprehenditur: Si vero aliqua creatura venerit ſcrutari eſſentiam Sapientiæ, & quomodo illa in terra vitarum ſit, qui terminus Coronæ Summæ attribuitur, nec ſic poterit apprehendere vel attingere veritatem exiſtentiæ ejus, quia vita, (Anima) habet ſuam relationem ad Coronam Summam in profundiſſimo Animæ, Spiritus, Spiraculi, Summe Unius & Vitæ myſterio: Et propterea terra Coronæ Summæ vocatur terra vitarum, imo & ipſa vita, quia ibi ipſa vita eſt & exiſtit. Et ſi venerit ſcrutari Sapientiam è terra vitarum, non apprehendet veritatem exiſtentiæ ejus. *Abyſſus dicet non in me eſt*, hoc eſt: Si ultra terram vitarum veniet ſcrutari homo quidditatem Sapientiæ, quomodo ordo ejus ſit in Corona Summa per

 abyſſum

נוכל להגיע כי התהום מעיד על
עצמו כי אין השגתה בו ר״ל כי
אין השגרת ערכה בכ״ע אם כן
איך יוכל המשיג להשיגה מתוך
התהום והתהום דומה לג׳ ראשי
השור במעשי בראש׳ פי׳ פני אדם
פני אריה פני נשר והנה בנתיבות
ביארתי סוד התהום ומהותו ואם
נבוא לחקור מה שנמשך מכ״ע
לידע איך ערך החכמ׳ בכ״ע עדיין
לא נוכל להגיע למציאתה כי הנה
ים החכמ׳ הוא ים שאין לו סוף
אעפ״כ מעיד על עצמ׳ שאין עמו
ערכה אם כן איך נוכל להגיע
לתכלירת חקירתה לא יותן סגור
תחתיה פי׳ הזהב הנקי והטהור פי׳
אם באנו ליקח ערכה בכ״ע מצד
הגבור״ה שבכ״ע ולפי שבא מכ״ע
נקרא סגור פי׳ נעלם ולא ישקל
כסף מהירה פי׳ חס״ד הבא מכ״ע
פי׳ גם מצד החס״ד ההוא : לא

abyssum CORONÆ SVMMÆ; non poterimus apprehendere, quia Abyssus de seipso testatur, quod in se nullus apprehensionis ejus terminus: Vult indigitare nullam in CORONA SVMMA ordinis SAPIENTIÆ esse apprehensionem. Si res ita se habet, quomodo ergo apprehendere cupiens SAPIENTIAM, illam per abyssum apprehendere poterit? Et abyssus similis est tribus capitibus Tauri in Opere creationis, hoc est faciei hominis, faciei Leonis, faciei Aquilæ, & ecce in semitis explicavi mysterium abyssi & quidditatem ejus. Si vero perrexerimus scrutari quid trahatur, quid deducatur, quid emanet aut procedat de CORONA SVMMA, ad sciendum quomodo ordo SAPIENTIÆ sit in CORONA SVMMA, adhuc non poterimus apprehendere existentiam ejus: Quia SAPIENTIA est mare, & ejusmodi mare, cui non est terminus. Propterea etiam de se ipso testatur, quod in se non sit ordo ejus: Si ita res se habet: quomodo ergo poterimus apprehendere metam investigationis ejus. *Non dabitur aurum purum pro ea:* Hoc est aurum purissimum & mundissimum. Hoc est: Si perrexerimus accipere ordinem ejus in CORONA SVMMA ex parte FORTITVDINIS quæ est in CORONA SVMMA, quatenus provenit de CORONA SVMMA, vocatur סגור, id est, נעלם, *absconditum. Et non ponderabitur argento pretium ejus*, hoc est MISERICORDIA quæ provenit de CORONA SVMMA, id est ex parte quoque istius MISERICORDIÆ. *Non æstimabitur cum auro Ophir.* Et si scrutari conabimur ordinem SAPIENTIÆ per PVLCHRITVDINEM quæ assimi-

תסלה בכתם אופיר ואם נחקור
על ערך החכמה מתוך הת״ת
הנדמ׳ בכתם אופיר דמה לצד
מקור הדין שעתיד להמשיך אליה
מכ״ע לשהם יקר וספיר ולפי שיש
בתפ׳ שתי סבות לעצמותה
ולעטרה הדביקה בבריאה
הראשונה ולפ׳ הרבה בדמיונ
בזה המקום לא יערכנה זהב
מהו״ד הבא מכתר עליון וזכוכית
מנצ״ח הבא מכ״ע ותמורה כלי פז
מצד יסו״ד הבא מכ״ע בכל אלו
המדו׳ לא יודע סבת החכמ׳ וערכה
בכ״ע איך היא : ראמות גב״יש של
החכמה היש להן ערך בכ״ע לא
יזכר כי בזאת המעלה אסור
לחקור כדתנן למקמן אם רץ
לבך שוב למקום אמנם משך
החכמה מפנינים מסבת הסבות
אשר הושכל בכ״ע וכשם שהו׳
אינו מושג לזולתו כך החכמ׳ אינ׳
מושגת לזולתה ויהיה ראמות
מלשון רום ידיהו נשא שפ׳ ר
רוממותו של כ״ע אין דורש ומבקש
רשא׳ לחשוב שם אמנ׳ גב״יש פי׳
גב-יש

assimilatur pretiosissimo auro Ophir: Similis enim est ex parte Originis Iudicii quod olim trahetur in eam de CORONA SVMMA *Onychi pretioso & Sapphiro.* Et quoniam in Numeratione PVLCHRITVDINIS sunt duæ causæ sibi ipsi & DIADEMATI inferiori, quæ proxima est creaturæ primæ, propterea etiam multiplicavit assimilationes hoc in loco: *Non adæquabit eam aurum* (GLORIÆ) quod provenit de CORONA SVMMA. *Nec Crystallus* (ÆTERNITATIS seu TRIVMPHI,) quæ provenit de CORONA SVMMA. *Nec permutatio ejus vas ex Obryzo*, ex parte FVNDAMENTI, qꝫ provenit de CORONA SVMMA. Per omnes istas proprietates & attributa non cognoscetur CAVSA SAPIENTIÆ, nec ordo ejus, quomodo illa sit in CORONA SVMMA. *Sublimitas & Celsitudo* SAPIENTIÆ *Alii reddiderunt Coralle & Vnio*; utrum habeant ordinẽ in CORONA SVMMA non cõmemorabitur quia hunc profundissimum mysteriorum gradum scrutari velle illicitum nobis esse ducimus, ut docebimus in loco suo nẽpè SI CVRRET COR TVVM REVERTERE AD LOCVM: *At tractus* SAPIENTIÆ de CAVSA CAVSARVM, qui in CORONA SVMMA apprehenditur *præmargaritis.* Quia sicut illa non apprehenditur nisi à se ipsa. Sic & SAPIENTIA non apprehenditur nisi à seipsa, Et ראמות (*Sublimitas, Celsitudo,*) derivatur à dictione רום secundum id רום ידיהו נשא *Altitudo manus suas elevavit* Chab. 3. 10. ac si diceret sublimitati CORONÆ SVMMÆ neque investigator neque scru-

גב־יש עליוני של יש כיצד יתחדש
יש מאין לא יערכנה פטדת כוש
כי האבן הירוקה הנקרא׳ קו ירוק
אמר אם תבא לחקור על ערך
החכמ׳ בכע׳ מתוך קו ירוק רל׳
בינה המתפשטת מן החכמה
לא תוכל: ואמרו כוש כי האבן
הירוקה ההיא משם מוצאה
ועדה״ כי כוש הנזכר כאן הוא
מסוד ישת חשך סתרו ובינה
החשך לכוש להיות החשך נראה
שחור ואמר כי מאותו החשך
השהור והזך והנקי כאשר יאצל
ממנו הפטדה עדין לא יוכל ליקח
ערך החכמה מן הצד איך היא
בכע״ לפי חזר ואמר ובכתם טהור
לא תסולה פי׳ לא תערך ועל כן
תרגם לא יותן סגור תחתיה ולא
ישקל כסף מחירה לא יתיהב דהב
סנין חילופה ולא מותקל סימא
פירוגה לא תשתלחף בפלטון דמן
אופיר בבירולין יקר ושבזיזא
תר

tator est cui liceat ibi scrutari: Verum גביש (*eminentia, celsitudo,*) *est dictio composita ex dictione* גב, quod dorsum significat, & ex *dictione* יש *quod* ENS *significat*, quasi diceret גביש, hoc est, גב־יש (*Dorsum Entis*) altissimum inquam ENTIS culmen, quomodo procedat illud ENS de NON-ENTE, id est, infinitudine, *Non adæquabit illud* Topazius *Æthiopiæ*. Quia lapis palloris qui etiam linea palloris vocatur, dicit: Si præsumpseris scutari ordinem SAPIENTIÆ in CORONA SVMMA per lineam palloris (vult indigitare INTELLIGENTIAM) quæ à SAPIENTIA procedit, non poteris. Lapidem verò Æthiopiæ vocarunt, quia hic pretiosissimus lapis palloris inde affertur. Et per hunc modum etiam supranominatus hic lapis Æthiopiæ repræsentat nobis illud mysterium. *Posuit tenebras latibulum suum:* Et meritò comparantur tenebræ dictioni כוש (*Æthiopia*) eò quòd tenebræ nigræ sunt: Ideo dicit, ex istis, inquam tenebris purissimis, mundissimis, lucidissimis & splendidissimis, quomodo emanat & procedit ab illis Topasius iste, adhuc non poterimus accipere ordinem SAPIENTIÆ ex hac parte, quomodo illa in CORONA SVMMA sit. Propterea non ultra progreditur & dicit, *Et cum auro mundo non æstimabitur*, hoc est, æquabitur: propterea dicit. *Non dabitur aurum purum pro ea, & non ponderabitur argento pretium ejus.* Paraphrastes Onkelos iisdem plane verbis reddidit, nempè, *Non dabitur aurum purum pro ea,*

&

תרגום אחר לא יסדרינ׳ גבר עתיר בדהבא וזגגיתא לא יהב חילופה מאני דדהבא סנינא תרגומ׳ לירת אפשר דתשתכח בזילותא אלהין ביוקרא היך דהבא ומאן דלא יטרינה אזלא ומיתבר׳ היך זיגוגירת׳ ופירוג אגר לעלמ׳ דאתי מאני פזיזא: ראמות וגביש לא יזכר ומשך חכמה מפנינים וערבלין ובירוצין לא ידכר ובנגדא דחכמתא מן מרגליין לא יערכנה פטדת כוש בכתם טהור לא תסלה סא׳ יעלנה מרגלא ירקא דאתי מן כוש בפוטלוון דכי לא תשתלחף אח׳. שביאר לך המנע החכמה והשגת׳ ר״ל ערכה בכע״ חזר ופיר׳ לך שגם אחרי מי שירצה לחקור אחר ישותה בעצמה איך מקבל אצילות ושפע מכע״ אמר כי גם זה הוא נמנע מהשיגה וזש״ה והחכמ׳ מאי״ן תבוא פי׳ מכע״ וא׳ זה מקום פי׳ כי רוח אלהים בחכמה ונעלמה מעיני כל חי פי׳ אפילו מן הספירות שלמטה הימנה ומעוף השמים אלו כל המרכבו׳

& non ponderabitur argento permutatio ejus. Non permutabitur pretiosissimo auro Ophir cum Onycho prętioso & Sapphiro. Alius Paraphrastes, non adæquabit eam vir dives auro & crystallo, non dabit pro ea vasa auri purissimi. Et alius Paraphrastes, Impossibile est ut inveniatur in vilitate, id est, *vili precio.* Sed in pretiositate sicuti aurum, & qui non custodierit eam interit & confringitur sicut crystallus: Et permutatio mercedis ejus in futuro seculo vasa auri purissimi. *Corallia & unio nō memorabūtur, & tractus* SAPIENTIÆ *præ margaritis.* Corallia & unio non commemorabuntur & tractus SAPIENTIÆ præ unionibus. *Non adæquabit eam Smaragdus Æthiopiæ, cum auro mundo non æstimabitur. Paraphrastes*: Non adæquabit eam Smaragdus qui venit ex Æthiopia cum auro puro non permutabitur. Postquam igitur explicuit tibi inhibitam esse *investigationem* SAPIENTIÆ & apprehensionem ejus, vult dicere ordinem in CORONA SVMMA, revertitur & explicat tibi quod si quis etiam vellet scrutari entitatem ejus in seipsa, quomodo accipiat emanationem & affluentiam à CORONA SVMMA & hoc apprehensioni prohibitum esse dicit. Et hoc id ipsum est quod Scriptura dicit Iob.cap.28.v.20. Et SAPIENTIA מאין (*de* NON-ENTE) procedit, hoc est, de CORONA SVMMA. Et אי׳ (*duæ priores literæ dictionis* אין NON-ENTIS) sunt locus

הטהורות כי אין דבר טמא יורד
מן השמים (תפא') אבדון ומות
הם ראשי התמורות כי האבדון
תמורת ההויה כי ההויה נותנת
הצורו' והאבדון מפשיט הצורות
ומות תמורת החיי' אמרו באזנינו
פי' בבינתם שמענו שמעה של
החכמה אמנם אלהים שהוא
הבינה הנכתב בידו"ד ונקרא בשם
אלהים הבין דרכה פי' הנתיב
שהוא בא לעולם לכל אחד ואחד
מהפרטים והוא כע"(תת') ידע את
מקומה מקום הליכת נתיבותיה
כי הוא כע" לקצות הארץ (עט')
יביט תחת כל השמים (יסוד)
יראה ומתוך שמביט לארץ החיים
ותחת כל השמים ששם מעש' כל
היצורים בפרטים בסוד ידו"ד
באדני" אז לא יעלה ממנו דבר וזהו
סוד החכמ' לעשות לרוח ה
המשתלחים משקל שיצא במדה
במשקל ובמשורה ומים פי' חס"ד
תכן

cus INTELLIGENTIÆ: hoc eſt, quia SPIRITVS DEI in SAPIENTIA: *& abſcondita eſt ab oculis omnis viventis*, hoc eſt, etiam ab ipſis NVMERATIONIBVS ipſi inferioribus (*Notandum hic eſt Hebræorum Theologos proprietates & attributa divina* NVMERATIONES *inferiores vocaſſe.*) *Et à volucri cælorum*, quæ ſunt omnes Quadrigæ mundę quia nulla res immunda deducitur de cælis, id eſt, (PVLCHRITVDINE) *perditio & mors*, (quæ ſunt primaria capita permutationis, quia perditio permutatio eſt eſſentiæ; quoniam eſſentia dat formam; perditio verò exuit formas, & mors permutatio eſt vitæ,) *dixerunt auribus noſtris*, hoc eſt, in intellectu eorum, *audivimus auditionem ejus*, (nempè SAPIENTIÆ) *verum* אלהים quod INTELLIGENTIAM notat, ſcribitur verò per יהוה, & pronunciatur nomine אלהים, (*intellexit viam ejus*) hoc eſt, ſemitam qua venit in mundum ſingulis individuis, *& ille*, hoc eſt, CORONA SVMMA (PVLCHRITVDO) *cognovit locum ejus*, locum nempe ad penetralia ſemitarum ejus, *Quia ipſe*, hoc eſt CORONA SVMMA *ad fines terræ* (DIADEMATIS) *perſpiciet, ſub omni cælo* (FVNDAMENTO) *videbit.* & hac ex parte quod proſpicit in terram vitarum & ſub omni cælo, ubi ſunt opera omnium creatorum in particularibus in myſterio יהוה in אדני, tunc non aſcendet de eo verbum, i.e. *quicquam*, & hoc eſt myſterium SAPIENTIÆ. *Ad faciendum ſpiritui* emiſſorum *pondus*, ut prodeat in menſura, pondere & dimenſione, *Et aquas* (h.e. MISERICORDIÆ) *apparabat in menſura*, ſicuti

Scriptura

תכן במדה שנאמר מי מדד בשעלו
מים וגו׳ בעשותו למטר חק כמה
ימטיר ויחיה וכמה יפסיד וישחירת
בדין בני חלוף מן המטׄר ודרך
לחזיז מצד הגבורה קולות אז ראה
ויספרה פי׳ יסדר מהם הספירה
הכינה לחכמה וגם חקרה
במעשה ויאמר לאדם (תפ׳)
הן יראת (עט׳) יי׳ היא חכמה וסור
מרע בינה והקב״ה שאין לנו צד
להשיג׳ רק מיראת יי׳ שהיא עט׳
שבכע׳ כדתנן נעוץ סופן (עט׳)
בתחילתן ותחלתן בסופן וביאר
עוד שגם הבינה אין צד להשיגה
אלא מצד שהיא למעלה מן
התמורות שנאמ׳ וסור מרע בינה
והיא הגולם של כל הספירות:

ſcriptura dicit Iſai. c. 40. v. 12. *Quis menſus eſt in pugillo aquas* &c. *In faciendo ipſum pluviæ ſtatutum*, quantum pluet ut vivificet & quantum perdet & peribit juxta judicium filiorum tranſitus ab iſta pluvia *& viam corruſcationi* ex parte FORTITUDINIS ſeu ſeveritatis *tonitruum, tunc vidit eam & narravit eam*, hoc eſt, ordinavit ex illis NUMERATIONEM *præparavit eam, & ſcrutatus eſt eam* in opere *& dixit homini*(pulchritudini) *ecce timor* (DIADEMA) *Domini eſt* SAPIENTIA *& recedere à malo* INTELLIGENTIA: & Deum ſanctum benedictus ſit ille comprehendere nulla ex parte *datum* eſt nobis niſi per TIMOREM Dei, qui eſt DIADEMA quod eſt in CORONA SUMMA ſicuti docuerunt: fige finem earum (*qui eſt* DIADEMA) in principium earum, & principium earum in finem earum. Et explicuit præterea quod etiam INTELLIGENTIÆ non ſit medium apprehendere eam niſi hac ex parte quod illa ſuperior eſt COMMUTATIONIBUS, id eſt, *attributis* ſicut dicitur *Et recedere à malo* INTELLIGENTIA quæ eſt CHAOS omnium NUMERATIONUM.

RITTANGELIUS.

Notandum hic venit TIMOREM, SAPIENTIAM, INTELLIGENTIAM *ut &* RECEDERE *à* MALO, *non de humanibus affectibus, facultatibus & virtutibus &c. ſed de Deo ejuſq; attributis intelligenda eſſe, quod hic tantum obiter noto ſuo loco & tempore ulterius explicandum. Interim quid ſit recedere à* MALO *ejus rei veſtigia quædam vide ſupra in ſemita 9. fol. 24.*

In libro de Fide & Expiatione: Iam antea dixi tibi quod producenti ENS de NON-ENTE nihil decedit, & quod ENS est in NON-ENTE quoad rem NON-ENTIS, & NON-ENS est in ENTE quoad rem ENTIS; quò discas quod NON-ENS sit ENS, & ENS sit NON-ENS.

בספר אמונה : כבר אמרתי לך כי המוציא יש״ מאין״ אינו חסר וכי היש״ הוא באין״ בענין אין״ והאין״ הוא ביש״ בענין יש״ ללמוד שהאין״ הוא היש״ והיש״ הוא האין״:

R.Moseh Botril fol. 54. col. 1. c. 1. sect. 10. libri Iezirah: Ostendi, *inquit*, propter Magistrum Ioannem, *cum quo Sermonem de hoc profundissimo Sacratissimæ* TRIVNITATIS *mysterio instituerat*, omnem potentiam meam: & non inhibui Spiritum meum; quia in tribus illis in SAPIENTIA omnia sunt mensurata.

משה בוטריל ד׳ נ״ד ע׳ א׳ פ׳ א׳ מ׳ י׳ ס״: הראתי בעבור מאישטרו יואני כחי ולא עצרתי רוחי כי בשלש בחכמה נמדת כל:

Moseh Botril fol. 45. col. 4. in c. 1. sect. 4. libri Iezirah: Nomen ejus, *inquit*, exaltatum sit illud, non subjacet privationi in æternum, & non est ipsi forma seu figura principii; quia ipse FVIT, EST & ERIT. Et si res ita se habet, non est ILLIS finis; cui vero non est finis, ei non est principium & sic ILLE subsistit æternus ab æterno in æternum.

משה בוטרילו ד׳ מ״ה ע׳ ד׳ פ׳ א׳ מ׳ ד׳ ס״: השם ית׳ לא יעדר לעולם ולו אין תואר ההתחלה כי הוא היה הוה ויהיה ואם כן אין להם סוף ומה שאין לו סוף אין לו ראש אם כן הוא קיים ונצחי מן העולם ועד העולם:

RITTANGELIUS.

Hic obiter notandum venit, Hebræos per tres hosce terminos היה והוה ויהיה FVIT, *&* EST, *&* ERIT, *tres in divinitate subsistendi modos exprimere, eo quod unusquisque illorum totam essentiam divinam significare potens est. Hac nimirum ratione si à secunda dictione* והוה *prius* ו, *cum* היה *conjungas, habes literas omnes Tetragrammati; rursum si à tertia dictione* ויהיה, י, *unum redundans cum secunda dictione* הוה *conjunxeris habes iterum* Tetragrammaton, *sicuti jam in tertia dictione præter* Tetragrammaton *nihil est reliquum.*

R. Bachaji qui de Cabala tractat in libro Ohel Mohed & Sepher Emunah: Explicans illa verba: Intellige In Sapientia, & Sape In Intelligentia: Numeratio Intelligentiæ, *inquit*, est inferior nempe post Numerationem Sapientiæ, & propter magnificentiam affluentiæ dicit Intellige; quia Intelligens plus est Sapiente: eò quod Intelligens intelligit rem per rem ex & in re; propterea dicit Intellige apud Numerationem Sapientiæ, quæ est secunda Numeratio à Corona Summa, & ab hac Numeratione procedunt triginta duæ semitæ mirabiles & absconditæ Sapientiæ, quæ vocantur mirabiles propterea quod mirabilitate magna ab ipsa Numeratione Sapientiæ distinguuntur. Et hæc Numeratio est omnium etiam triginta duarum semitarum stirps & basis. Sape In Intelligentia: quæ est infra Numerationem Sapientiæ. Quoniam hæc Numeratio producit in actum semitas Sapientiæ. Si ita res se habet, non facit Sapientia sine Intelligentia; propterea dicit Intellige In Sapientia; & non facit Intelligentia sine Sapientia, ut & dicit Sape In Intelligentia.

והרב ר׳ בחיי בספרו אהל מועד ובספר האמונה (הבן בחכמה וחכם בבינה) ביאר ואמר: ספירת בינה היא אחרונה לספירת החכמה ובשפע הגדול אמ׳ מלת הבן כי נבון יותר מחכם כי הנבון מבין דבר מתוך דבר ולכך הבן בספירת חכמה לומר שהיא השנית מהכע״ ומזאת הספירה יצאו לב״ נתיבות פליאות חכמה ר״ל שהם מובדלות בפליאה גדולה מספירת חכמה וזאת הספירה היא עיקר הכל לסוף לב״ נתיבו׳ חכם בבינה שהיא תחת ספירת חכמה כי הספירה הזאת תוציא לפועל נתיבו׳ החכמה אם כן אינו שוה חכמה בלא בינה ולכך אמר הבן בחכמה ואינו שוה בינה בלא חכמה לכך אמר חכם בבינה:

R. Abraham F. D. fol. 24. col. 2. in cap. 1. sect. 1. libri Iezirah: Optimum, *inquit*, affluentiæ ducitur ad Numerationes *superiores*, & inde de-

הראב״ד דף כד״ ע׳ ב׳ פ׳ א׳ מ׳ א׳ ס״ אמר: טוב שבשפע ישלח אל

de deducitur ad commutationes, *attributa*. Sapienti ſat: Et hæ ſemitæ emanant de origine recondita & abſcondita ubi nulla creatura (*a*) poterit ſtare ſupra veritatem ejus, & nulla ſpeculatio poterit ſtare ſupra eſſentiam ejus, deficiunt omnes in apprehenſione ejus. Et erit vocabulum פלא à voce כי יפלא ממך דבר (*Si reconditum fuerit à te Verbum*) Deut. c. 17. v. 8. quod Chaldæus per ארי יתכסי (*quod idem ſonat, ſi reconditum fuerit*) reddidit. Et propterea etiam vocatur אלף è converſo vero habes פלא, eò quod ab omni apprehenſione eſt abſcondita. Et ea eſt differentia & diſtinctio ejus. Quia eſt differentia inter gradum NON-ENTIS & inter gradum ENTIS. Quia NON-ENS eſt privatio apprehenſionis, ſed in ENTE eſt aliquo modo apprehenſionis terminus, quia eſt primogenitum apprehenſionis. Et myſterium in hoc primogenito eſt SAPIENTIA. Sacerdos eſt MISERICORDIA; & eſt nitas æqualis quæ & æquat in unitate vera.

הספירו׳ והעיכול יורח אל התמורו׳ ודי למבין: ואותן הנתיבות נאצלו מן המקור הנסתר והנעלם אשר אין כל בריה יכול׳ לעמוד על אמתתו ואין רעיון יכול לעמוד על מציאותו ונלאו מהשיגו ויהיה פליאות מלשון כי יפלא ממך דבר ותרגומו ארי יתכסי ועל זה נקרא אלף והפכו פלא לפי שהוא נעלם בהשגה ויש הפרשה והבדלה לפי שיש הבדל בין מדרת האין ובין מדרת היש כי האין הוא ההעדר בהשג׳ והיש יש בו קצת השגה והוא בכור להשגה וסוד בזה הבכור (הכמה) הכהן (חסד) והוא האחדות השוה שהוא השוה ביחוד האמתי:

RITTANGELIUS.

Alludit hic author ad præceptum de offerendis Deo primogenitis dicit ergo SAPIENTIAM *intellige ſecundam* NUMERATIONEM, *tanquam primogenitum ad reconciliandum generi humano Deum per* MISERICORDIAM *(quartam in ordine* NUMERATIONEM *& primarium attributum) tanquam per* SACERDOTEM *Deo offerendam eſſe.*

(a) *Non poſſe ſtare ſuper aliqua re Hebræis eſt rem aſſequi non poſſe.*

Tykun.28. fol.73. col.2. Tykun. 55. fol. 122. col. 1. dicit R. Simeon F. Iochay CAPUT est CORONA SUMMA, MENS est SAPIENTIA, in INTELLIGENTIA est COR Intelligentis. Duo brachia sunt MISERICORDIA & FORTITUDO. Corpus est COLUMNA MEDIA. Duo Crura TRIUMPHUS seu ÆTERNITAS & GLORIA. FUNDAMENTUM est MATER. DIVINITAS est signum ejus. CORONA vocatur Deus summus qui possidet SAPIENTIAM & INTELLIGENTIAM. (Deus noster) INTELLIGENTIAM (Deus patrũ nostrorum) SAPIENTIAM significat. Et hoc est idem illud: Deus Abraham, Deus Isaac, Deus Iacob, (Deus magnus) ex parte MAGNIFICENTIÆ (& fortis) ex parte FORTITUDINIS, (& formidabilis) ex parte COLUMNÆ MEDIÆ.

De his vide infra fol 64.& 65.

R. Moseh Nachmanides fol. 46. col. 2. cap. 1. sect. 7. libri Iezirah: Quamvis, *inquit*, res horum mysteriorum, *secundum emanationem vel processum*, distinguuntur in SAPIENTIA, INTELLIGENTIA & SCIENTIA, nulla tamen dictinctio est inter eas, *quò ad essentiam*: Quia finis ejus annexus est principio ejus & principium fini ejus, & medium comprehenditur ab eis. Exemplum hujus rei flamma & carbo resplendens sicuti dicitur: *Carbones ejus*, *Carbones ignis flammæ Dei*, q. d. quod hæc omnia instar flammæ

תקונא̈ כח̈ דף̇ עג̈ עמ̇ ב̇ תקונ̇ נה̈ דף̇ קכב̇ עמ̇ א̇ אמר רבי שמעון בן יחאה: רישא כתר עליון מוחא חכמה בינה בה לב מבין תרין דרועין חסד וגבור׳ גופא עמודא דאמצעיתא תרין שוקין נצח והוד יסוד אמה שכינתא אות דליה כתר דאתקרי אל עליון קונה חכמה ובינה אלהינו בינה אלהי׳ אבותינ׳ חכמה ואיהו אלהי׳ אברהם אלהי יצחק ואלהי יעקב האל הגדול מסטרא דגדולה והגבור מסטרא דגבורא והנורא מסטר׳ דעמוד׳ דאמצעיתא:

ובדף̇ מו̈ ע̇ ב̇ פר̇ א̇ מש̇ ז̇ ס̇י̈ אמר הרמבן: אעפ̈י שהדברי׳ נחלקים בחכמה ובתבונה ובדע׳ אין הפרש ביניהם שהסוף קשור בתחלתו וההתחלה בסוף ו והאמצא כלול מהן וסימן לדבר שלהבת וגחלת יזיק כדא̈ רשפיה רשפי אל שלהבת יה: כלומר שהכל כלהב אש המתיחד

flammæ ignis comprehendentis *in se multivarios* colores ſeu ſpecies, illaſque omnes in radice una, quia Dominus ſummè unus &c.

בגוונים וכולן שוים בעיקר אחד שאדון יחיד וגו׳:

R. Abraham F. D. fol. 46. col. 2. cap. 1. ſect. 7. libri Iezirah: Decem NVMERATIONES præter illud INEFFABILE, fige finem earum in principium earum. Hoc eſt: Finem earum, qui eſt CORONA SVMMA, quia CORONA SVMMA vocatur finis, & CAVSA CAVSARVM vocatur NON habens FINEM, *id eſt, infinitudo.* Et poſtquam monuit te & dixit illicitum eſſe mittere cogitationes in CORONAM SVMMAM, revertitur & monet te, & dicit, quod debeas infigere & innectere atque inſerere CORONAM SVMMAM in principium exiſtentiarum quæ eſt ENS de NON-ENTE, & ut notum faciat tibi, quod omnes plantæ SAPIENTIÆ acceptæ ſint מקדם ab Oriente & plantatæ in עדן *(Heden)* SAPIENTIÆ, *(Et principium illarum)* NVMERATIONVM ab infra ſurſum, & hoc eſt DIADEMA *(in finem earum)* quæ eſt finis dierum de ſupra ad infra. Et poſtea ſic monet te & dicit: *(ſicuti flamma)* ſicuti impoſſibile eſt producere flammam ſine carbonibus; ſic quoque impoſſibile eſt eſſe EXISTENTIAM SAPIENTIÆ ſine CORONA SVMMA. Et ſic impoſſibile eſſe exiſtentiam DIADEMATIS ſine FVNDAMENTO NVMERATIONVM quæ ſupra illo ſunt, ſed ſicuti flamma innexa Carboni.

הראב״ד דף מ״ו עמ׳ ב׳ פר׳ א׳ משנ׳ ז׳ ספ׳ יציר׳: יסב׳ נעוץ סופן בתחלתן פי׳ סופן הוא כ״ע כי כ״ע נקרא סוף וע׳ הע׳ נק׳ אין סוף ואחר שהזהירך ואמר שאסור לשלוח המחשבה בכ״ע חזר והזהירך ואומר שחייב אתה לנעוץ ולקשור וליטע כ״ע בתחילת המציאות שהוא יש מאין ולהודיע שכל מטעי החכמ׳ כולם לוקחו מקדם ונוטעו בעדן החכמה ותחלתן של הספירות ממטה למעלה והוא עט׳ בסופן שהוא סוף הימי׳ מלמעלה למטה ואחר כך הזהירך ואמר כשלהבת כשם שאי אפשר להמציא שלהבת בלי גחלת כך אי אפשר מציאות החכמ׳ מבלי כ״ע וכך אי אפשר מציאות העטרה מבלי יסוד הספירות שעליו אלא כשלהב׳ קשורה בגחלת:

Moſeh Botril fol. 39. col. 4. cap. 1. ſect. 4. libri Iezirah: SAPIENTIA eſt NVMERATIO ſecunda; quia ſuperior illâ eſt CORONA SVMMA quæ eſt MENS, & illa vocatur NVMERATIO prima & vel invitis nobis de MENTE procedit SAPIENTIA.

משה בוטריל דף לט״ עמו׳ ד׳ פר׳ א׳ משנ׳ ד׳ ספ׳ יציר׳ החכמה היא הספירה השני׳ כי למעלה ממנה יש כע״ שהיא המחשבה והיא נקראת ספירה ראשונה ועל כרחנו מן המחשבה תצא החכמה:

R. Abraham F. D. fol. 29. col. 3. cap. 1. ſect. 2. libri Iezirah: Jod, *inquit*, ſuperius quod ambit omnes eſſentias quæ creatæ ſunt per ENS de NON-ENTE indigitat, ſtatim decem expanſiones firmamenti ab invicem eſſe diviſas in medietate Iod, quod emanavit ab illo ineffabili, vult dicere de CORONA SVMMA, cui non eſt quidditas. Verum ipſi IOD, eſt ipſi quidditas, & propterea vocatur חכמה SAPIENTIA hoc eſt, (*a*) חך *palatum* dicit, מה *aliquid*. Et omnia quæ commemorata ſunt in lege, in Prophetis, in Hagyographis alludunt ad SAPIENTIAM ſicuti dicitur Pſalm. 104. v. 24. *Quam magnificata ſunt opera tua Domine, omnia in* SAPIENTIA *feciſti, plena eſt terra poſſeſſionis tuæ*: alludens ad omnes eſſentias quæ delineatæ & effiguratæ ſunt in SAPIENTIA, ſicuti indicavimus hoc ſupra. Verum CORONA SVMMA quæ vocatur NON-ENS; vocatur & denotat illud ineffabile.

הראבד״ דף כט׳ עמ׳ ג׳ פר׳ א׳ משנה ב׳ ספ׳ יציר׳: היוד״ העליונה אשר היא מקפת לכל ההויות אשר נבראו בי״ש מאין״ רמז שמיד נבדלו עשרה רקיעים זה מזה באמצעו׳ היוד״ אשר היא נאצל׳ מבלימ״ה ר״ל מכע״ שאין לו מהות אמנם היוד יש לו מהות ולכן נקרא חכמ׳ כלו׳ חך אמר מה״ וכל מה שנזכר בתורה ובנביאים ובכתובים רומזים אל החכמה שנ׳ מה רבו מעשיך. ה׳ כולם בחכמה עשית מלאה הארץ קניניך לרמוז אל כל ההויות שהן מצויירות בחכמה כמו שרמזנו לעי׳ל אבל כע״ הנקרא אי״ן נקרא בלימה:

(a) חך Palatum *Duæ priores literæ dictionis* חכמה SAPIENTIÆ *sunt* חך *& significant palatum; duæ vero posteriores literæ quæ sunt* מה *notant aliquid.*

Tykun. 21. fol. 56. col. 2. supra versum Deut. cap. 4. v. 6. ET CVSTODIETIS ET FACIETIS QVIA IPSA EST SAPIENTIA VESTRA & INTELLIGENTIA VESTRA: Et CVSTODIETIS, *inquit*, hoc est, *(a)* וה: Quia ipsa est SAPIENTIA VESTRA & INTELLIGENTIA VESTRA, hoc est, *(b)* יה: Et in quo conformes sunt sibi pater & mater, filius & filia in *(c)* א, quæque CORONAM SVMMAM significat. de quibus dicitur splendor eorum comparabilis est duobus regibus qui una utuntur corona & propterea dicunt in Sabbatho & diebus festis & capitibus mensium Coronam dabunt tibi Domine Deus noster Angeli & examina *potestatum & virtutum, thronorum & dominationum* superiora: Rex & Regnum.

תקונא כא דף נו עמ ב על
הקרא דברים ד׳ ושמרתם ועשיתם
כי היא חכמתכם ובינתכם
ושמרתם דא וה כי היא
חכמתכם ובינתכ׳ דא יה ובמה
יהון שוין אבא ואמא ברא וברתא
בא׳ דהוא כתרא עלאה דאתמר׳
סיהרא עלרה אפשר לשני מלכי׳
שישתמשו בכתר אחד ובגיני׳
אמרין בשבת ויומין טובין וברישי
ירחין כתר יתנו לך ה׳ אלהינו
מלאכי׳ המוני׳ מעלה מלך ומלכות:

RITTANGELIVS.

(a) וה: *Sunt duæ posteriores literæ sanctissimi nominis Tetragrammati quæ filium & filiam ut supra dictum est, significant.*

(b) יה: *Sunt duæ priores literæ nominis Tetragrammati, & continent in se mysterium Patris & Matris.*

(c) א: *Continet in se mysterium unitatis transcendentalis. Dicunt enim* NVMERATIONES TRES SVPERIORES *in mysterio* א *convenire & unum quid incomprehensibile & ineffabile esse, eo quod unitatem transcendentalem significat.*

Tykun 70. fol. 119. col. 1. lib. 1. Tykune Sohar supra versum Gen. cap. 1. v. 26. *Faciamus hominem in imagine nostra juxta similitudinem nostram,*

תקונא ע דף קיט עמ א ספר א
תקוני זוהר על הקר׳ נעשה אדם

Dicit R. Simeon F. Iochoa: Quis est iste homo? quod dicit FACIAMVS HOMINEM, SAPIENTIA inquam SVMMA, quæ est in imagine CORONÆ SVMMÆ. Et adhuc FACIAMVS HOMINEM, hoc est, Columnam mediam, in IMAGINE NOSTRA, hoc est, SAPIENTIA, AD SIMILITVDINEM NOSTRAM, hoc est, MATREM SVPERIOREM, quia sicuti Homo creationis, homo formationis, & homo fabricæ in imagine CORONÆ SVMMÆ. SAPIENTIÆ & INTELLIGENTIÆ: ita ille in imagine COLVMNÆ MEDIÆ & IVSTI & DIVINITATIS inferioris, quæ est in NVMERATIONIB. omnes hæ sunt emanationes. Et adhuc FACIAMVS HOMINEM, cui dixit hoc? utique CAVSA CAVSARVM dixit ipsi Iod, He, Vau, He, qui est in intimis penetralibus decem NVMERATIONVM. *Et paulò post:* Ille qui dixit: FACIAMVS HOMINEM est יוד הי ואו הי *Ego primus & ego ultimus, & præter me non est Deus* Esa. 44. v. 6. Tria Iod testimonium perhibent de eo quod non sit supra præter eum, nec infra præter eum, & ipse est in medio non est Deus alicubi præter eum, In hoc Nomine suo cognoscitur absque numero & figura.

בצלמנו כדמותינו אמר רבי שמעון בן יחאה: ומאי ניהו האי אדם דאמר נעשה אדם דא חכמה עלאה דאיהו בדיוקנא דכתר: ועוד נעשה אדם דא עמודא דאמצעיתא בצלמנא דא חכמה כדמותנו דא אימא עלאה דכמה דאיהו אדם דבריאה אדם דיציר' אדם דעשיה בדיוקנא דכתר עליון חכמה ובינה הכי איהו בדיוקנ' דעמודה דאמצעיתא וצדיק ושכינתא תתאה דבספירן כלא איהו אצילות ועוד נעשה אדם למאן אמר האי אלא ע' הע' אמר ליו"ד ה"א וא"ו ה"א דאיהו לגו מ"ס ההוא דאמר נעשה איהו יו"ד ה"י וא"ו ה"י אני ראשון ואני אחרון ומבלעדי אין אלהים (ישעיה מ"ד) תלת יודי"ן מעידין עליהו דלית לעילא מניה ולית לתתא מניה ואיהו באמצעית' לית אלהי בכל צד בר מניה בהאי שמא אשתמודע הוא בלא חשבון וצורא:

R. Abraham F. D. fol. 42. col. 3. in cap. 1. sect. 5. libri Iezirah: SA-

הראב"ד דף מ"ב ע"ג פ"א מ"ח ס"ו:

PIENTIA, *inquit*, vocatur principium ſicut Scriptura teſtatur: *Principium*, SAPIENTIA, *timor Domini*, eò quod illa eſt principium omnium exiſtentium, ſicuti ſe habet materia ad formam, & ſicuti punctum quod eſt litera ', eſt principium omnium literarum. Et hoc eſt myſterium de quo Scriptura dicit: Ego primus & ego ultimus, Eſa.44.v.6. Et jure merito vocatur principium, quia eſt ENS de NON-ENTE. Verum enim vero quoad entitatem principium eſt numerus. In myſterio porrò NON-ENTIS non comprehenditur numerus. (*hoc eſt illud quod principio & fine caret non cadit ſub terminum prædicamenti quantitatis dimenſivæ.*) Idcirco quũ principium & finis cadant ſub definitionem quantitatis dimenſivę, neceſſe fuit indicare tibi, ne hóc in loco dicas aut ullo modo voces eam quantitatem dimenſivam propriè & abſolutè, ſed profunditatem & propterea vocavit eam profunditatem. Ac ſi diceret profunditati principii, *id eſt*, SAPIENTIÆ nulla eſt dimenſio. Et ſic de ſingulis decem profunditatibus, quæ ſunt Tres NVMERATIONES INTELLECTVALES & ſeptem NVMERATIONES, quæ vocantur mutationes *ſeu attributa*. Nec etiam una harum dependet ab illa, *ſcilicet quantitatę demenſiva* Quia hæ omnes PROFVNDITATES trahuntur de MENTE SVMMA, de qua ſcriptura dicit Pſal.92. *Valde profundæ ſunt cogi-*

ראשית אמר היא החכמה שנ׳
ראשית חכמה יראת ה׳ כי היא
ראשית כל הנמצאים והיא כב
יכול כעין החומר לצורה וכעין
הנקודה שהיא אות יוד שהיא
ראשית כל האותיות וזהו סוד אני
ראשון ואני אחרון וראוי שיקרא
ראשון כי הוא יש מאין ובישות
יהיה ראשית מספר כי לא יתפש
מספר בסוד אין ולפי שראשית
ואחרית יפלו בגדר השיעור
הוצרך לומר לך שלא תאמר
עליו, שיעור ממש ולפי׳ אמר עומק
פי׳ העומק של ראשית אין לו
שיעור וכן לכל אחד ואחד מאלו
י׳ עומקים פי׳ ג׳ ספירות שכליות
וז׳ ספירות שהן נקראין תמורות
כל אחד מהן אין דבק בהם כי
כל העומקים נמשכו מהמחשב׳
העליונה שנ׳ מאד עמקו מ
מחשבותיך והמחשבה אין לה
סוף לכן כל העמקי׳ אין להם סוף
ואחרי כך אמר וידוע שהעיגול
אין לה ראשית ואחרית מצד
עי׳

tationes

עיגולו אמנם מצד תכלית גשמו וכן השכלים הנפרדים והי׳ ספירות לא יאמר בהם ראשית ואחרית כי הראשית והאחרית בסוג הכמה ומה שאין לו כמה לא יאמר עליו ראשית ואחרית וזהו סוד עומק ראשית אמנם היותו השם ית׳ ראשית וסבה לכל הנמצאים כדרך שהצורה סבה לכל הנמצאים כן ההכמה ראשית לכל הנמצאים שנ׳ מה רבו מעשיך ה׳ כלם בחכמה עשית מלאה הארץ קנינך:

tationes tuæ. Et ſicut MENTI SVMMÆ non eſt finis, ſic etiam aliis PROFVNDITATIBVS non eſt finis. Et poſtea ſic dicit: Sciendum eſt ſi Sphæræ ratione rotunditatis ſuæ nec principium nec finis eſt, niſi ex parte corporis ſui finiti, quantò magis & Intelligentiis ſeparatis, imo multò magis decem NVMERATIONIBVS neque dicitur de eis principium & finis quia principium & finis ponuntur in genere prædicamenti quantitatis dimenſivæ, cui vero non eſt quantitas, de eo quoq; non dicitur principium & finis. Et hoc eſt myſterium profunditatis principii. Verum cum Deus exaltatus ſit principium & cauſa omnium exiſtentium ſicuti forma eſt cauſa omnium exiſtentium; tamen SAPIENTIA eſt etiam principium & cauſa omnium exiſtentium, teſte Scriptura Pſal.103. *Quàm magnificata ſunt opera tua Domine omnia in* SAPIENTIA *feciſti.*

בספר׳ א׳ תקוני זוהר תק׳נו׳ דף׳ צ״ב ע׳ ב׳: א״ל ברי: יהוה איהו י׳ אב ה׳ אם ו׳ בן ה׳ בת:

In libro 1. Tykune Sohar Tykun 56. fol. 92. col. 2. *Explicat Author Sanctiſſimum Nomen Tetragrammaton* יהוה *& dicit:* Dixit ei, fili mi: *prima litera nominis Tetragrammaton* י, *ſignificat* patrem, ה *ſecunda litera* matrem, ו *tertia litera* filium, *&* ה *quarta litera* filiam.

ובתק׳ ס״א ספר א׳ תקוני זוהר דף צ״ז עמוד א׳ אמר רבי שמען בן יחאה: ארבע אתוון יהוה י׳ אבא ה׳ אימא ו׳ ברא ה׳ ברתא דאינון מחשבה ומעשה קלא ודבורא:

Et Tykun 61. lib. 1. Tykune Sohar fol. 97. col. 1. Dixit R. Simeon filius Iochaji: Quatuor literis *conſtat Sanctiſſimum Nomen Tetragrammaton* יהוה: *Quarum prima* י patrem, *ſecunda* ה matrem, ו *tertia* filium, *&* ה *quarta* filiam *ſignificat.* Et ſunt Mens & opus, vox & verbum.

R. Abraham F. D. fol. 46. col. 1. cap. 1. sect. 6. libri Iezirah: (Et ad faciem Throni ejus procidentes) AD FACIEM THRONI EIVS; hoc est, ad illas dignitates quæ sunt facies Throni ejus nempè INTELLIGENTIÆ; quia thronus Intelligentiæ est ות״ה PVLCHRITVDO & DIADEMA. FACIES vero throni ejus sunt CORONA SVMMA & SAPIENTIA. ILLI PROCIDENTES, hoc est, sermo PVLCHRITVDO & Verbum DIADEMA procidentes coram CORONA SVMMA & SAPIENTIA, ad deducendum inde affluentiam super omnia existentia & ad indigitandum quod omnia facta sint ex eo sicuti dicit in section. quæ supra; DOMINATVR OMNIBVS de HABITACVLO SANCTITATIS SVÆ ET VSQVE IN SEMPITERNA SECVLA. Alius sensus (VERBVM EIVS IN EIS DVM CVRRVNT ET RECVRRVNT,) hoc est, si loqui volueris & miseris cogitationes tuas ad apprehendendum NVMERATIONES, est tibi quidem facultas loqui de eis, tamen currendo & revertendo. Quando perveneris ad SAPIENTIAM revertere de sapientia ad INTELLIGENTIAM & suscipe in fide CORONAM SVMMAM & CAVSAM CAVSARVM & noli mittere cogitationes tuas in CORONAM SVMMAM & CAVSAM CAVSARVM; non enim fas est homini cogitationem eò volvere. Veruntamen

הראב״ד דף מ״ו עמ׳ א׳ פרק א׳ משנ׳ ו׳ סי״: (ולפני כסאו הם משתוחים) ולפני כסאו פיר׳ ואל המעלות אשר הם פני כסאו של בינה כי כסא של בינה הוא ו״או הא׳ תר״ת ועט׳ ופני כסאו הם כ״ע וחכמה (הם משתחוים) פי׳ הדבור (תפאר׳) והמאמר (עטר׳) משתחוים אל כ״ע וחכמה להוריד משם השפע על כל הנמצא׳ ולהורות לו כי כולם נתהוו ממנו כמו שאמר במשנה של מעלה (מושל בכולם ממעון קדשו ועד עדי עד ד״א דברו בהן ברצוא ושוב) פי׳ כשתדבר ותשלח מחשבותיך בהשגות הספירות יש לך רשות לדבר בהם אמנם ברצוא ושוב כאשר תגיע לחכמה שוב מן החכמה אל הבינה וקבל באמנה כ׳ע׳ וע׳ ה׳ע׳ ואל תשלח מחשבותיך בכ״ע וע׳ל׳ הע׳ל׳ כי המחשבה אסורה להרהר שם אמנם למאמרו של כ״ע ר״ל עטר׳ של כ״ע כסופה ירדפו להשיגה בה ולפני כסאו כ״ע הם משתחוים החיצון אל הפנימי וכל הממשלות

זשה״ אתה (חכמה בינה) הוא ה׳ לבדך אתה עשית את השמים (תת׳) שמי (בינה) השמים (תפ׳) וכל צבאם (קצוות) הארץ וכל אשר עליה ה׳ו׳א׳ב׳ ואתה מחיה את כלם וצבא השמים לך (בינה) משתחוים (חכמה וכע) :

VERBVM EIVS, (CORONÆ nempè SVMMÆ vult dicere, DIADEMA CORONÆ SVMMÆ,) TVRBINIS INSTAR PROSEQVVNTVR, ad apprehendendum illud. Et AD FACIEM THRONI EIVS (CORONÆ inquam SVMMÆ) ILLI PROCIDENTES, exterius ad intrinſecum & omnes Dominationes, hoc eſt quod Scriptura dicit, Nehem. cap. 9. v. 6. *Tu ipſe Domine ſolus tu; Tu feciſti cœlos* (Pulchritud.) *cœlos* (Intelligent.) *cœlorum* (Pulchritud.) *& omnem exercitum eorum,* (Extremitates) *terram & univerſa quæ ſuper ea, Maria & univerſa quæ in eis: & tu vivificans omnia hæc, & exercitus cœlorum tibi* (Intelligent.) *incurvantes* (Coron. Sum. & Sapient.)

הראבד על פר׳ א׳ משנ׳ ז׳ דף מו״ עמ׳ ב׳ : אדון יחיד ואין לו שני וגו היותי מזהירך לנעוץ סופן בתחלתן בסופן לפי שכע״ הוא יחיד בהכרח באותו כח אשר נתיחד בו ואין לו לכע״ כח שניות כערך שע׳ הע׳ אין שייך בו לומר לא׳ מספר אחדות ולא ריבוי ולא מציאות והפרד ולא מקום וגבול כן הדין בכע״ כי אין בינו לבין כח סבדו רק שזה עלה וזה עלול וכיון שכע הוא יחיד לפיכך חייב אתה להזהר בקשר היחוד : ואין לו שני פי׳ ואין שייך

R. Abrah. F. D. ſuper verba: Dominus ſummè VNVS eſt, & non eſt ipſi ALIVS, dicit: Præmonui te infigere finem EORVM in principium EORVM & principium EORVM in finem EORVM. Propterea quod COR. SVMMA eſt neceſſario Vna per illam virtutem quâ unimur ipſi: neque eſt ipſi *ſcilicet* CORONÆ SVMMÆ virtus DVALITATIS. Quemadmodum de CAVSA CAVSARVM non dicitur nec numerus unitatis nec multitudinis, nec exiſtentia, nec diviſio, nec locus, nec terminus, ita non diſſimili ratione de CORONA SVMMA. Quia non eſt inter ipſam & virtutem CAVSÆ ſuæ ſaltem hæc diſtinctio, quod hæc ſit cauſa & illa ſit cauſatum. Et quoniam CORONA SVMMA eſt maximè una, propterea neceſſe eſt ut cavendo tibi, maneas in vinculo unitatis. *Et non eſt ipſi alius*, hoc eſt, Non

בו שניות כל עקר: וימ״ שאדון (חכמה) יחיד (בינה) ואי״ן לו (כ״ע) שני (ע׳ הע׳) כי הבינה מקבלת הוד החכ מ׳ כי החכמה בבינה יחידה וכ״ע נקרא אי״ן לו פיר׳ לע׳ הע׳ שני למציאות כי הוא סבת מציאותו בסבה פשוטה ולפני אחד מה אתה סופר פי׳ כי שם המספר לא יפול אלא על דבר שיש לו ישות ולא על דבר אי״ן אלא שהוא השואת הכל ולפיכך נקרא אחד מצד זה ולפני אחד מה אתה סופר אחרי שאפילו מספר אחד לא יתכן לומר אפילו על כ״ע אלא מצד שהוא ההשואה הגמורה ולא מצד שיעור ומספר שהוא בכלל הכמה אם כן איזה דבר או מלה תהא ראויה להאמן על ע׳ הע׳ אמנם אמרי השואה על כ״ע אין ענין ההשאה הנאמ׳ ענין מעניני האיכות כי האיכות לא יפול אלא בגשם והוא גם כן מקרה:

solemus dicere de ea dualitas quasi Dualitas fundamentum esset universi. Alij verò in hunc modum hæc verba *Dominus summè unus est & non est ipsi alius vel secundus*; interpretati sunt, quod *Dominus*, sit SAPIENTIA *summè unus*, INTELLIGENTIA, *Non est ipsi*, (*quasi* NON-ENS) *ipsi* CORONA SVMMA, *Alius seu secundus* CAVSA CAVSARVM. Quia INTELLIGENTIA accipit filum *emanationis seu processus sui*, à SAPIENTIA eò quod SAPIENTIA in INTELLIGENTIA summè una est, *vel* INTELLIGENTIÆ *summè unita est*. CORONA vero SVMMA NON-ENS vocatur, hoc est, non est ipsi NON-ENTI, CAVSÆ inquam CAVSARVM alia secunda causa ad existendum; quia illa ipsa est causa existentiæ suæ in causa absolutissima & simplicissima. *Ante numerum verò unitatis quod numerare poteris?* ac si diceret, Terminus numeri non cadit nisi in rem cui est entitas, non vero in rem cui NON-ENS: sed in quantum ipsa æquat omnia propterea vocatur una. Quapropter *& ante numerum unitatis quid numerare poteris?* Postquam etiam numerus unitatis non recte attribuitur quoque CORONÆ SVMMÆ nisi in quantum ipsa est æquatio maximè perfecta: & non ex parte dimensionis & numeri qui in prædicamento quantitatis ponitur. Si ita res se habet quæ vero dictio aut quis terminus CAVSÆ CAVSARVM poterit attribui, ut verè & dignè de ea prædicetur? Verùm terminus æquationis qui in hoc loco

de

de CORONA SVMMA prædicatur, non est ejusdem rationis & modi qui dicitur ratio & modus modorum qualitatis quia terminus qualitatis non cadit nisi in rem corpoream quæ accidens quoque est.

Tykun. 70. lib. 1. fol. 133. col. 2. super vers. 14. Psal. 71. כ׳ ב׳ חשק, id est, *Quia in me propensus est amore*: Tres literæ initiales harum dictionum, sunt eædem initiales כ׳תר ח׳כמה ב׳ינה id est, CORONÆ (summæ) SAPIENTIÆ, INTELLIGENTIÆ.

תקונא ע׳ סא׳ דף קלג׳ עמו׳ ב׳ על הקרא כ׳ ב׳ ח׳שק תהלים צא׳: אמר בעל תקוני זוהר כ׳ ב׳ ח׳שק ואפלטהו ראשי תיבין דאינון כתר חכמה בינה:

RITTANGELIVS.

Refert Author Regium prophetam David mentem suam in Spiritu sancto ad sanctissimam TRIVNITATEM *levasse, eò quod mysterium sanctißimæ* TRIVNITATIS *ex iisdem initialibus literis harum trium dictionum* כי בי חשק *tali modo elici poßit, quod hæ tres hujus versiculi dictiones iisdem gaudent literis initialibus quibus & tria sanctißimæ* TRIVNITATIS *attributa cognomina* כתר COR. SVMMA חכמה SAPIENTIA בינה INTELLIGENTIA. *Exempli gratia,* כי בי חשק *prima dictio* כי *eadem gaudet initiali litera nempe* כ *qua &* כתר. *Secunda dictio* בי *gaudet in initio litera* ב *sicuti* בינה: *tertia dictio* חשק *in initio gaudet litera* ח *qua litera &* חכמה. *Ecce omnes harum trium dictionum hujus 91. Psalmi versus initiales literas easdem esse, à quibus & sanctißimæ* TRIVNITATIS *attributa tria cognomina incipiunt.*

In libro 1. Tykune Sohar. fol. 64. col. 1. Tykun 25. fol. 126. col. 2. Tykun 70. fol. 123. col. 2. fol. 117. col. 1. Tykun 69. fol. 21. col. 2. Tykun. 1. fol. 82. col. 1. Tykun. 38. Dicit R. Simeon filius Iochaji: Et in alio loco dicit Scriptura VNVM loquutus est Deus DVO hæc audivi: Psal. 62. v. 12. Quare hoc? Dixit R. Simeon, R. Luci illi beatæ, Senex, Senex: audivimus quod filio hominis dederit DEVS sanctus benedictus sit ille tria vincula SPIRACVLVM, SPIRITVM & ANIMAM: SPI-

בספר א׳ תקוני זוהר דף סד׳ ע׳ א׳ תקונ׳ כה׳ דף קכו׳ ע׳ ב׳ תקונ׳ ע׳ דף קכג׳ ע׳ ב׳ דף קיז׳ ע׳ א׳ תקונ׳ סט׳ דף כא׳ עמ׳ ב׳ תקונ׳ א׳ דף פב׳ ע׳ א׳ תקונ׳ לח׳ אמר רבי שמעון בן יחאה: ובאתר אחרא אמר קרא אחת דבר אלהים שתים זו שמעתי תהלי׳ סב׳ מאי האי אמר רבי שמעון רבי בוצינא סבא סבא שמ

SPIRACVLVM, de ſolio gloriæ, inde quoque deſcendit DIVINITAS SVPERIOR. SVMMA trium NVMERATIONVM SVPERIORVM de quibus dicitur, VNVM loquutus eſt Deus DVO hæc audivi. VNVM & DVO ſunt TRES NVMERATIONES SVPERIORES de quibus dicitur VNVM, VNVM, VNVM: TRES *ſunt* VNITATES: & ecce VNVM ſunt. Et hoc eſt myſterium. VNVM loquutus eſt Deus DVO hæc audivi.

שמענו דבר נש יהיב בירה הקבה תלרת קטירין נשמתא ורוחא ונפשא נשמתא מכורסיא יקרא תמן נחיתרת שכינתא עלאה כלילא מתלת ספירן עלאין ועליהו אתמר אחרת דבר אלהים שתים זו שמעתי אחרת ושתים הא תלת ספירן עלאין דאתמר בהון אחרת אחת אחת תלרת אחדין ודא איהו אחת דבר אלהים שתים זו שמעתי:

In lib. 1. Tykune Sohar fol. 126. col. 1. ſuper illa Pſal. 121. v. 1. verba: *Levabo oculos meos ad montes* מאין *veniet auxilium meum*, dixit R. Simeon filius Iochaji: Dum viſionẽ in Spiritu Sancto David habebat, & *prophetico ſpiritu* videbat, fore ut ſubduceret ſe אין NON-ENS in captivitate ultima dixit: *Levabo oculos meos ad montes* מאין *de* NON-ENTE (*quod* מאין *alii* unde *interpretati ſunt*) veniet auxilium meum. Pſal. 121. א' *prima litera dictionis* אין, *quod* NON-ENS *ſonat*, *ſignificat* CORONAM SVMMAM, י', *ſecunda litera* SAPIENTIAM, ן, *tertia litera* INTELLIGENTIAM. Prophetico enim ſpiritu vidit quod non apprehenſuri eſſent ipſum *Scilicet* DEVM tribus orationibus, quas patres eorum inſtituerant, quæ vocantur MONTES DEI, dixit: *Levabo oculos meos ad* MONTES מאין *de* NON-ENTE *veniet auxiltum meum*, *& ſequitur*, *Auxilium meum à Domino*.

בספר א' תקוני זוהר דף קכו' עמ' א על הפס' תהיל' קכא': אשא עיני אל ההרים מאין יבוא עזרי: אמר רבי שמעון בן יחאה: וכד אסתכל דויד ברוחא דקדשא וחזא דאסתלק לאין בגלותא בתראה אמר אשא עיני אל ההרים מאין יבוא עזרי (תהלי' קכא') אין א' כתר עלאה י' חכמה ן' בינה חזא דלא הוו משיגין ליה בתלרת צלותין דתקינו אבהן דאתקריאו הרי ה' אמר אשא עיני אל ההרים מאין יבוא עזרי עזרי מעם ה':

(a) *Oratio est Iudæis* שמנה עשרה *dicta, quam stando, complicatis pedibus, manibusq; versus terram pendulis, facie ad orientem directa singulis diebus ter summa cum devotione recitare tenentur. Vocatur autem* שמנה עשרה, id est, (octodecim,) *eo quod octodecim collectas peculiares complectitur. Ex cujus collecta prima sequentia Verba desumpta sunt quæ Author libri Tykune Zohar citat & explicat supra fol. 53, ad quæ hic quoque alludit.*

Benedictus sis Tu Deus, Deus noster; Deus Abraham, Deus Isaac & Deus Iacob; Deus magnus, fortis & formidabilis, Deus Summus retribuens gratiam bonam & possidens omnia, & recordans gratiam parentum & adducens redemptorem filiis filiorum eorum, propter nomen suum in dilectione; Rex adjutor & Salvator & Clypeus &c.

ברוך אתה יי׳ אלהינו ואלהי אבותינו אלהי אברהם אלהי יצחק ואלהי יעקב האל הגדול הגבור והנורא אל עליון גומל חסדים טובים וקונה הכל וזוכר חסדי אבות ומביא גואל לבני ביניהם למען שמו כאהבה מלך עוזר ומושיע ומגן וגו׳:

Rabi Schabthe dicit: Et ecce nobis perspicuum est id quod explicavimus in capitibus prioribus Mysterium nempe, quod dixerint Sapientes Cabalæ seu Theologiæ Tres primarias (NUMERATIONES) quæ sunt CORONA SUMMA, SAPIENTIA, INTELLIGENTIA in æquali dignitate quasi summè UNUM quid esse. Animadvertendum quoq; est, quare dixerint eas in æquali dignitate *quasi* summè unum quid esse; & non dixerint UNUM propriè & simpliciter, quum tamen omnes NUMERATIONES sunt UNITAS, nisi ob hanc rationem. Licet enim tres primariæ CORONA SUMMA, SAPI-

ר׳ שבתי והנה מובן לנו ממה שפירשנו בפרקים הקודמים סוד שאמרו חכמי הקבלה כי ג׳ ראשונות כתר חכמה בינה חשובות כאחת ויש לדייק למה אמרו חשובו׳ כאח׳ ולא אמרו אחרת ממש שהרי כל הספירות הם אחדות אלא מטעם כי להיות שג׳ ראשונות כח״ב שהם ג׳ מוחות אינם אלא התגלות והתפשטות הנקודה הכלולה מן ג׳ בחינות בסוד א״ק אצ״א מ״ן

SAPIENTIA, INTELLIGENTIA, quæ sunt tres MENTES, non sint nisi patefactio & diffusio CENTRI quod comprehenditur tribus DELVBRIS in mysterio LVMINIS PRIMORDIALIS, LVMINIS SPLENDIDISSIMI & LVMINIS SPLENDIDISSIMORVM OMNIVM SPLENDIDISSIMI, quæ uniuntur ipsi CENTRO in mysterio nominis radicalis & essentialis sicuti explicavimus in cap. I. ea ratione quod illud CENTRVM sit simpliciter & absolutè VNVM ex omnibus partibus & omnia comprehenduntur in eo, nempe in unitate ejus; Tres tamen MENTES quæ diffunduntur de eo nō sunt nisi patefactio CENTRI, quod patefacit absconditum, reconditum & occultum quod est in ipseitate ejus, & nulla differentia est inter eas, nisi quod CENTRVM sint tria DELVBRA quæ compræhenduntur in abscondito, in VNITATE nempè CENTRI. Verum in tribus MENTIBVS diffunduntur & patefiunt, quod quælibet illarum sit MENS per se, & propter hoc sunt illæ in æquali dignitate quasi summè VNVM quid: Verum non VNVM proprie & simpliciter uti sunt in ipso CENTRO; quia in ipso CENTRO nullum cernitur DELVBRVM sed tantum VNITAS CENTRI. Verum hæc tria DELVBRA jam ante prodierunt & distincta jam sunt in tria DELVBRA quæ sunt CORONA SVMMA, SAPIENTIA, INTELLIGENTIA, tria in

quam

המתייחדי׳ בנקודה בסוד שורש שם ועצם כדפירשנו בפרק ראשון באופן שהנקודה היא אחד פשוטה מכל צד וכלן כלולין בה באחדותה והג׳ מוחות שנתפשטו ממנה אינם אלא גלוי הנקודה המגלית הטמון והצפון והסתום שבעצמותה ואין הבדל ביניהם רק שהנקודה הם ג׳ בחינו׳ כלולים בהעלם ב באחדות הנקודה ובמוחות הם נתפשטו ונתגלו להיו׳ כל אחת ואחת מוח בפני עצמה ומפני זה הם חשובים כאחת ולא אחת ממש כמו שהם בנקודה שלא נראה בנקוד׳ שם בחינה רק אחדות נקודה אבל אלו ג׳ בחינות כבר יצאו ונתהלקו לג׳ בחינות שהם כתר הכמה בינה ג׳ בחינו׳ מחולקים ואין לשאול א״כ לא יהיו אפילו חשובות כאחת אבל יהיו חשובות כשלשה: זה אינה שאלה כי להיות שאלו שלשה אינם אלא התגלות אחדות הנקודה והם מתאחדין בשרשן באופן שהם אינם דבר

אחר

אחר זולת אחדות הנקודה ואין בגלוי אלא מה שבהעלם מפני זה הם חשובים כאחת וכאלו אמר חשובים כאחדות הנקודה כי מנקודה אחת יצאו והנקודה נתגלה בהם ובזה יובן גכ״ אחדות הספירות כלן כי להיות שאלו ג׳ מוחות הם קרובים למאצילן הנה לסברת קורבתן אורן גדול מאד עד שא״א לנבראים ליהנות מאורן אשר לסברה זו הוצרכו להסתעף ולהתפשט לראש תוך וסוף שהם ז׳ ספירו׳ ג׳ ג׳ ת׳ נ׳ ה׳ י׳ ם׳ כדי להתגלות בחינותיהם ל לנבראים שיהנו מהם באופן שהם ג׳ מדריגות מדריגה ראשונה סוד הנקודה מדריגה שנייה סוד ג׳ מוחות מדריגה שלישית סוד התפשטות המוחות לז׳ ספירות שבין הכל עשר ספירות שהם אחת שלש״ וז׳ והנה מצד זה כלם אחדות גמור כי הנקודה התגלתה בחינותיה בג׳ מוחות וג׳ מוחות נתגלו בז׳ ספירות ומה שנמצא בז׳ ספירות ימצא בג׳ מוחו׳ ומה

quam DELVBRA distincta. Nec est objiciendum: Si ita? non erunt itaque in æquali dignitate quasi summè VNVM quid, sed erunt in dignitate æquali ut TRIA. Hæc nulla est objectio. Quia hæ tres (MENTES inquam) non sunt nisi manifestatio VNITATIS CENTRI & illæ uniunt se radici suæ, eo modo quod illæ nihil aliud sint nisi VNITAS CENTRI; Et manifestum nihil est, nisi id quod in abscondito latuit, propter hoc illæ sunt in æquali dignitate quasi summè VNVM quid. ac si diceret æquales dignitate sicuti VNITAS CENTRI, quia de CENTRO Vno prodierunt & CENTRVM patefactum est in illis. Et inde percipitur quoque Vnitas omnium NVMERATIONVM, quoniam licet hæ tres MENTES propinquæ sint emanativo suo (*illi scilicet qui fecit emanare eas*), ecce propter propinquitatem earum lumen earum magnum valde. ita ut impossibile sit creatis frui lumine earum. Hanc igitur ob causam necesse fuit in ramos sese extendere & diffundere in CAPVT, MEDIVM & FINEM, qui sunt septem NVMERATIONES, MAGNIFICENTIA seu MISERICORDIA, FORTITVDO seu SEVERITAS, PVLCHRITVDO, VICTORIA TRIVMPHVS seu ÆTERNITAS, GLORIA, FVNDAMENTVM, REGNVM ad manifestandum DELVBRA EARVM creatis ut fruantur iis, quatenus sunt tres grad⁹ seu ordi-

שימצא בג' מוחו' ימצא באחדות הנקוד' ומה שימצא באחדו' הנקוד' ימצא באס בה ואין הדלב ביניהם ר"ל בין הספירות רק שבז' ספירו' הם בגלוי ובג' מוחו' לגודל אורן הם בהעלם וכן בג' מוחו' לערך הנקודה לגודל אורה הם בגלוי ובנקודה הם בהעלם וכן בנקודה לערך אס בה שאס לאורו הגדול ואין קץ ואין תכלי' ובאס בה הם בהעלם עד אין סוף עד אין תכלית כלם כח אחד אחדותו הפשוט בתכלית ה הפשיטות הבלתי סוף הבלתי תכלית כוללת כל מנין עשר בסוד אחדות אס בה והתגלה כח אחדותו בסוד הצמצום בסוד עשר ואין בגלוי אלא מה שבהעלם וכמו שההעלם הוא כח אחד כמו כן הגלוי הוא כח אחד ואין קושיא עלינו למה ג' הר

ordines. Ordo primus est mysterium CENTRI, ordo secundus mysterium TRIVM MENTIVM, ordo tertius mysterium diffusionis MENTIVM in septem NVMERATIONES (*id est attributa tribus mentibus communia*) quæ omnes conficiunt DECEM NVMERATIONES. Et sunt VNVM, TRIA & SEPTEM. Et ecce hac ex parte omnes simul sunt VNITAS perfecta, quia CENTRVM manifestavit DELVBRA SVA in tribus MENTIBVS, & tres MENTES manifestatæ sunt in septem NVMERATIONIBVS, & quicquid invenitur in septem NVMERATIONIBVS, invenitur quoque in tribus MENTIBVS, & quicquid invenitur in tribus MENTIBVS, invenitur quoque in VNITATE CENTRI, & quicquid invenitur in VNITATE CENTRI, invenitur etiam in INFINITVDINE. benedicta sit illa. Et nulla differentia est inter illas, inter NVMERATIONES inquam, nisi quod in septem NVMERATIONIBVS illæ sunt in manifesto & in tribus MENTIBVS præ magnificentia luminis earum illæ in abscondito latent. Et etiam in tribus MENTIBVS respectu CENTRI præ magnificentia luminis ejus, illæ (MENTES *scilicet*) sunt in manifesto & in ipso CENTRO illæ latent in abscondito. Et sic quoque CENTRVM respectu INFINITVDINIS, benedicta sit illa; Eo quod INFINITVDINI respectu luminis sui MAGNIFICENTISSIMI, nullus est finis nec terminus: illæ vero sunt in manifesto. At in INFINITVDINE, benedicta sit illa, illæ in abscondito latent usque in omnem NON-FINEM INFINITATIS

&

הראשונות השובים כאחת שהרי כלן חשובות כאחת זה אינה קושיא כלל כי להיות שגלוי הראשון של נקודה הוא בג' מוחות ושרשן הנעלם של ג' מוחו' הוא בנקוד' שמתייחדין בה מפני כן הם חשובים כאחת בערך ז' ספירות שמתפשטים אחכ"ז מהם דל' מהמוחו' מפני שז' ספירות אינם מתייחדים בעצם בנקודה כי המוחות הם שרשן שמתאחדין בה' אבל לא הנקודה מפנו' כן ג' ראשונות חשובים כנקוד' דל"ל כנקוד' עצמה מפני שהן גלוי הראשון של הנקודה והגם שגם כתר שהוא הנקודה בעצמו שורש לז' ספירות שהרי כלם אינם אלא גלוי כתר עכ"ז כתר הוא שורש שרשן דל"ל שורש ז' ספירות הם ג' מוחו' וכתר הוא

שו

& Non-Termini. omnes sunt virtus una unitatis suæ summæ, perfectissimæ & absolutissimæ absque fine & termino comprehendit totum numerum Decem in mysterio unitatis Infinitudinis benedicta sit illa, & patefacit virtutem unitatis suæ in mysterio Recessus per mysterium Decem. Et nihil est in manifesto nisi quod & latet in abscondito & sicuti in abscondito illa est virtus una, sic etiam in manifesto illa est virtus una. Et nullius momenti est nobis hæc objectio. Quare tres primariæ (Numerationes inquam) sint in dignitate æquali quasi summè unum quid, postquam omnes sunt in dignitate æquali quasi summè unum quid, hæc non est objectio: Quia quamvis patefactio prima Centri sit in tribus Mentibus & radix harum trium Mentium abscondita sit in ipso Centro cui se uniunt, propterea in dignitate æquali quasi summè unum quid, sunt respectu septem Numerationum quæ deducuntur postea sic ex illis Mentibus, inquam eò quod septem Numerationes non uniunt seipsi Centro quia tres Mentes sunt radix earum quibus uniuntnr sed non ipsum Centrum, propterea tres primariæ Mentes in æquali dignitate sunt sicuti Centrum, hoc est sicut ipsum Centrum, quia sunt patefactio prima Centri. Et quamvis Corona Summa quæ est Centrum ipsum radix sit septem Numerationum, inde tamen Omnes nihil aliud sunt nisi patefactio Coronæ Summæ, & tamen Corona Summa est Radix radicis earũ; nempè radicis septem Numerationum, quæ sunt tres Mentes, & Co-

RONA SVMMA est radix trium MENTIVM quæ sunt RADIX septem NVMERATIONVM, ex hac parte illa dicitur RADIX radicis earum. Et ne impingat cor speculantis super nos: Quod si ita? tres primariæ (NVMERATIONES) erunt unitas, & non septem NVMERATIONES (*inferiores, nempe attributa*) quæ procedunt ex illis, quod absit; hæc nulla est objectio: Quia postquam septem NVMERATIONES sunt patefactio MENTIVM, & patefactio MENTIVM est patefactio CORONÆ SVMMÆ, quatenus quicquid invenitur in hac, illud invenitur in altera; & quicquid invenitur in altera invenitur quoque in hac. Si ita? omnes sunt vnitas, præterquam tres MENTES. quia deducuntur propriè ex ipso CENTRO, quod non ita se habet in septem NVMERATIONIBVS quæ diffundũtur propriè ab ipsis MENTIBVS; non vero propriè ab ipso CENTRO, propterea dicuntur illæ in æquali dignitate quasi summè VNVM quid esse: quod est ipsum CENTRVM respectu septem NVMERATIONVM quæ non sunt in eadem æquali dignitate quasi summè VNVM quid, sicuti unitas CENTRI, quamvis & illæ omnes quoque VNVM sint. Exemplum hujus rei. Arbori sunt radices & de radice consurgit surculus, & de surculo prodeunt rami, & sunt tres gradus RADIX, SVRCVLVS, RAMI & totum hoc arbor una: tantum hæc est differentia inter eas, absconditum inquam & manifestnm: Quia radix quæ est abscondita, patefacit influentiam suam in surculo, & unit se surculo, & surculus patefacit influentiam suam in ramis, & unit se ipsis ramis

שורש ג׳מוחות שהם שורש לז׳
ספירות שמצד זה הוא שורש
שרשן ואל יפול לב המעיין עלינו
שאם כן שלשה ראשונות הם
אחדות ולא ז׳ ספירות ה
המתפשטות מהן ח״ו זה אינה
קושיא כי אחר שז׳ ספירות הם
גלוי מוחות וגלוי מוחות הם גלוי
כתר באופן שמה שימצא בזה
הוא שימצא בזה ומה שימצא
בזה הוא שימצא בזה א״כ כלם
אחדות אך ורק ג׳ מוחות מפני
שנתפשטו בעצם מהנקודה מה
שאין כן בז׳ ספירות שנתפשטו
בעצם מהמוחות ולא בעצם
מהנקודה לכן נקראו אלו ה
חשובים כאחת שהיא הנקודה
בערך ז׳ ספירות שאינם חשובים
כאחדות הנקודה הגם שכלם
אחת המשל בזה האילן שיש לו
שו

mis

שורש ומשורש יצא גזע ומגזע
יצאו ענפים שהם ג׳ מדריגות
שורש גזע ענפי׳ והכל אילן אחד
אך ורק ההבדל ביניהם ההעלם
והגלוי כי השורש הוא נעלם
מגלה השפעתו בגזע ומתאחד
בגזע והגזע מגלה השפעתו ב
בענפים ומתאחד בענפים
המסתעפים ממנו וכלן בכלל
מתאחזין ומתאחדין בשורש כי
לולא השפערת השורש הגזע
והענפים כלם יתייבשו עד שבעבו׳
זה כלם בכלל יקראו אילן אחד
כמו כן הוא בגדון שלפנינו הכתר
שהוא סוד הנקודה הוא השורש
הנעלם וג׳ מוחות הם הגזע
המתאחדים בנקודה שהיא
שרשן וז׳ ספירות שהם ענפים
מתאחדים בגזע שהם המוחות
וכלן בכלל מתאחדי׳ בנקודה
שהיא השורש בסוד שור״ש ע״ם
וע

mis qui pullulant ex eo; & in ſumma omnes adhærent & uniunt ſe ipſi radici, quod, niſi influentia radicis eſſet ſurculus & rami omnes exſiccarentur, ita ut propter hoc omnia hæc vocentur arbor una. Etiam hac in re de qua agimus, CORONA SVMMA quæ eſt myſterium CENTRI, ipſa eſt RADIX abſcondita, & tres MENTES ſunt SVRCVLVS quæ uniunt ſe ipſi CENTRO, quod eſt radix earum, & ſeptem NVMERATIONES, quæ ſunt RAMI uniunt ſe ſurculo qui repræſentat MENTES, & omnes ſimul uniunt ſe ipſi CENTRO quod eſt radix in myſterio nominis radicalis & eſſentialis. quia radix influit in omnes, & unit omnes influentia ſua, & omnia dependent ab influentia ejus; adeo ut propter hoc omnia ſimul, CENTRVM nempè, & MENTES, & ſeptem NVMERATIONES, vocentur unitas una. Et hæc eſt ratio quod comparaverint Sapientes Cabalæ decem NVMERATIONES arbori, quoniam eſt illis ſimilitudo quædam arboris ſicuti explicavimus & ſicuti adhuc explicabitur. Et quicunque ſeparaverit inter ſe NVMERATIONES quod abſit & detruncabit de illis, dicitur de illo *Amputantes plantas.* Quia eſt ſicut is qui amputat arborem, & dividit eam in duas partes, & divellit eam de loco radicis ſuæ, de loco inquam nutritionis ſuæ. Et eadem ratio eſt in NVMERATIONIBVS ſi quis detruncaverit in illis, quod abſit. Et eo quod CORONA SVMMA eſt radix quæ unit omnes influentiâ ſuâ, & omnes indigent illâ & comprehenduntur in unitate ejus; propterea CORONA SVMMA vo-

catur nomine suo formali VNVM. Et ad hoc alludit liber Iezirah ubi dicit, *Et ante Numerum unitatis quid numerare poteris?* Vult dicere, postquam nulla sit apprehensio in CORONA SVMMA, nisi secundum id quod illa sit VNA. Quod illa inquam sit VNA & PRIMARIA ex EMANATIONIBVS, si ita? quid ergo ante eam poteris apprehendere? Vult dicere in infinitudine, quæ est ante CORONAM SVMMAM. Et sicuti VNVM non est numerus tamen virtus ejus diffluit & extendit se in numerum, nullum enim numerum numerare poteris si non præcesserit virtus VNIVS, Exempli gratia. Si volueris numerare duo, nullo modo poteris numerare duo, nisi respectu VNIVS quod prius est illis, Et sic Tria respectu VNIVS quod prius est. Et sic quatuor respectu VNIVS, Et sic de quolibet numero. Quod si non esset VNVM? non essent duo, neq, tria, neque quatuor. Inde patet quod virtus VNIVS diffundat se in omnes. Sic etiam virtus CORONÆ SVMMÆ cujus influentia extendit se in omnes, (*in omnes scilicet* NVMERATIONES.) Et sicuti VNVM per se propriè non est numerus quia definitio numeri in ternario incipit, in quo est genus. Et distinguitur quoq; CORONA SVMMA respectu sui ipsius, quatenus quodammodo similis est INFINITUDINI, benedicta sit illa, sicuti commemoratum est in verbis R.

Ioseph

ועצ״ם כי השורש משפיע בכלן והמייחד את כלן בהשפעתו וכלן תלויין בהשפעתו עד שבעבור זה כלן בכלל הנקודה והמוחות והז׳ ספי׳ר׳ נקראים אחדות אחד וזהו הטעם שתארו חכמי הקבלה לי׳ ספירות באילן מפני שיש להם דמיון האילן כמו שפירשנו וכמו שנפרש עוד ומי שמפריד בין הספירות ח״ו ומקצץ ביניהם ח״ו אמרו עליו קוצצי נטיעות כי הוא כמו מי שקוצץ האילן הוא מחלקו לשנים ולקחו ממקום שרשו ממקום יניקתו כענין זה ח״ו בספירו׳ ח״ו מי שקוצץ בהם ח״ו ומפני שהכת׳ הוא השורש המייחד לכלן בהשפעתו וכלן צריכין לו כלולים באחדותו מפני כן נק׳ כת׳ בתואר אחד ועליו רמז ספר יציר׳ ולפני אחד מה אתה סופר ר״ל מאחר שאין השגה בכת׳ רק מה שהוא אחד שהוא האחד והראשון מן הנאצלים א״כ מה אתה יכול להשיג לפניו ר״ל בא״ס שהוא לפני כת׳ וכמו שהאחד הי׳ אינו מספר עם כל זה כחו מתפשט

בם

Ioſeph Karuh beatæ memoriæ, eo quod ſimilis & propinqua eſt ipſi, vocatur VNVM, quod non eſt numerus, vult dicere non eſt ſimilis NVMERATIONIBVS quæ vocantur NVMERATIONES eò quod numerantur; quia illa numerari non poteſt, ſicuti *reliquæ* NVMERATIONES: vult dicere, quod non ſit ſimilis illis quia omnes indigent illâ & influentiâ ejus propter virtutem INFINITVDINIS; illa vero non indiget illis. Et illa apprehendit illas; illæ autem non apprehendunt eam, ſicuti anima apprehendit corpus, corpus verò non apprehendit eam. Sic & illa recondita eſt à NVMERATIONIBVS. Et influentia ejus in eis in myſterio animæ, in myſterio, inquam, ſcientiæ abſconditæ juxta illud Iob. cap. 28. v. 7. *Semitam non cognovit eam* AVIS. Et ſicut unum concurrit ad numerum cum aliis, hoc eſt; quando eſt numerus illud quoque numeratur cum reliquis. Exempli gratia, 1. 2. 3. 4. 5: Sic etiam CORONA SVMMA quamquam illa per ſe non eſt numerus ſicuti explicavimus ſupra, quia non eſt ſimilis NVMERATIONIBVS, eſt tamen reſpectu numerorum

במספר כי לא תוכל לספור שום מניין אם לא יהיה בתחילת המספר כח האחד דרך משל אם תספור ב׳ לא תוכל לספור ב׳ אם לא בערך הא׳ הקוד׳ לו וכן ג׳ בערך הא׳ הקודם וכן ד׳ בערך הא׳ וכן כל המספר שאם אין א׳ אין ב׳ ולא ג׳ ולא ד׳ נמצא שכח הא׳ מתפשט בכלן כמו כן כח הכת׳ שהוא השפעתו בכלן וכמו שהאחד בעצמו אינו מספר כי גדר המספר שלשה שבו זוג ונפרד כמו כן הכת מצד עצמו להיותו קצרת דומה לאס״ בה״ כמוזכר בדברי ר׳ יוסף קארו ז״ל בג׳ דאיהו דמי ליה וקריב לי׳ נק׳ אח׳ שאינו מספר ר״ל אינו דומה לספירות שנקראו ספירות על שם שנספרין כי הוא אינו נספר כמו הספירות ר״ל שאינו דומה להם כי כלם צריכים לו להשפעתו בכח אס״ בה״ אבל הוא אינו צריך להם והם מושגים לו אבל הם אינם משיגים אותו כמו שהנשמ׳ המשגרת הגוף והגוף אינו משיג אותה כמו כן חו׳ נעלם מהספירות והשפעתו בהם בסוד נשמה בסוד דעת הנעלם נתיב לא ידעו עיט וכמו שהאחד הוא

rorum qui emanant. Hoc eſt, Si numerare voluerimus quot emanaverint, ipſa quoque aggregatur in definitione numeri ad indigitandum quod illa emanaverint juxta illud Eccleſ. 5. v. 7. *Et excelſus deſuper excelſum cuſtodiens, & excelſi ſuper eos*, & ſic concurrit ad numerum cum reliquis emanationibus ut numeretur in ipſo capite decem unorum ſanctorum, quia & illa emanavit ſicuti & illæ & aggregatur in definitione numeri emanationum. Quia INFINITVDO, benedicta ſit illa, ipſa eſt RADIX omnium radicum quæ unit ſe omnibus, & diffundit ſe in omnes, & illa eſt inter eas, & in medio & intimis penetralibus earum & extra eas, & in omnibus partibus partium earum & omnes indigent illâ, illa vero non indiget illis; Ita ut etiam CORONA SVMMA primum CENTRVM obſcurum eſt reſpectu ejus: ſicuti ſcripſit Author libri Tykunin; CORONA SVMMA quamvis illa ſit lumen primordiale, lumen ſplendidum, & lumen ſplendidiſſimorum omnium ſplendidiſſimum: obſcurum tamen eſt reſpectu CAVSÆ CAVSARVM. Vult indigitare hac ſua explicatione quod CORONA SVMMA cum tribus ſuis gradibus qui vocantur lumen primordiale, lumen ſplendidum & lumen ſplendidiſſimorum omnium ſplendidiſſimum obſcura ſit reſpectu MAXIMI iſtius luminis quod vocatur CAVSA CAVSARVM. Propterea

reſpe-

בא̄ במספר עם אחרים ר״ל כשיש מספר הוא נמנה אגב״ עמהם כמו א׳ ב׳ ג׳ ד׳ ה׳ כמו כן כת׳ הגם שהוא לבדו בפני עצמו אינו מספר כדפירשנו למעלה כי אינו דומה לספירות עכ״ז מצד מספר ה הנאצלים ר״ל כשנספר כמה הם הנאצלים גם הוא נכנס בגדר המספר להורות כי גם הוא נאצל וגבוה מעל גבוה שומר וגבוהי׳ עליה׳ לכך בא במספר עם שאר הנאצלים להיו׳ נמנה בראש מעשרה הראשונים הקדושים כי גם הוא נאצל כמוהם ונכנס בגדר הנאצלים כי אס״ בה״ הוא שורש של כל השרשים המתאח״ בכלן ומתפשט בכלן והו׳ ביניהן ובתוכן וחוץ מהן ולכל צדי צ צדדיהם וכלן צריכין לו והוא אינו צריך להם עד שאפילו כת׳ הנקודה הראשונה אוכמא איהו לגביה כמו שכתב בתיקונין כתרא עילאה אף על גב דאיהו אור קדמון אור צח אור מצוח צח אוכמא איהו לגביה עילת העילות

הו

reſpectu luminis iſtius SVMMI & MAXIMI, INFINITVDINIS nempe, benedicta ſit illa, ipſa numeratur cum reliquis & concurrit ad numerum cum reliquis & vocatur Emanatio ſicuti illæ: quouſque decem Emanationes numerantur, quamvis nullo modo comparari poſſit illis. Et ſimile ſcripſit Rabi Simeon F. Iochai in libro præmemorato Tykunin, & memoria ejus in benedictione. Lumen primordiale quamvis illud abſconditum & reconditum ſit, & illud ſit primordiale omnium NVMERATIONVM & omnium characterum & centrorum & modorum, tamen reſpectu CAVSÆ CAVSARVM illud eſt quaſi corpus reſpectu animæ; quia in CAVSA CAVSARVM non eſt forma, figura aut ſimilitudo aliqua, & ibi ubi oculus non dominatur, quis poterit facere ſimilitudinem? vult indigitare hac ſua explicatione, quod lumen primordiale quamvis illud ſit prius omnibus NVMERATIONIBVS, & illud abſconditum & reconditum ſit quoque ab ipſis NVMERATIONIBVS præ magnificentia luminis ſui, ita ut non ſit in eo apprehenſio characterum qui ſunt in INTELLIGENTIA, neque apprehenſio CENTRORVM quæ ſunt in SAPIENTIA, neque apprehenſio MODORVM qui ſunt in myſterio ordinum inferiorum qui ſunt in CORONA SVMMA etiam hac ratione gradus ille ſummus qui eſt in Co-

הורה בפירוש כי כתר עליון בג׳
מדריגותיו העליוני׳ שנקראים אק״
אי״ן אמ״ן הם שהורים בערך אור
הגדול הנקרא עלת העילות
מפני כן בערך אור הגדול א״ס ב״ה
הוא נמנה עמהם ובא במספר
עמהם להיות נקר׳ נאצל כמוהם
עד שיהיו נספרים עשר נאצלים
הגם שאינו דומה להם וכדומה
לזה כתב רשבי׳ עוד בתיקוני׳ וז״ל
אור קדמון אע״ג דאיהו סתים
וגניז ואיהו קדמון לכל ספירין
ולכל אתוון ונקודי וטעמי אפילו
הכי לגבי עלת העילות איהו
כגופא לגבי נשמתא דבעלת
העילות לית ביה גוון ולא
צורה ולא דיוקנא ובאתר דעין
לא שליט מאן יכיל למיעבד
דמיון הורה בפירוש כי האור
הקדמון הגם שהוא קודם
לכל הספירות והוא נעלם
וסתים אפילו מספירות לגודל
אורו עד שאין בו לא השגות
אותיות שהם בבינה ולא
השגות נקודות שהם בחכמה

ולא השגות טעמים שהם בסוד המדריגות התחתונות שבכת' אפילו הכי אותה מדריגה העליונה שבכת' היא כערך הגוף לגבי נשמה בערך אס בה"ה:

RONA SUMMA est quasi corpus respectu animæ, respectu INFINITUDINIS, benedicta sit illa, sicuti corpus non apprehendit animam; ita etiam gradus ille summus, qui est in CORONA SUMMA non apprehendit INFINITUDINEM.

RITTANGELIUS.

Ad Ulteriorem hujus difficultatis elucidationem, pro tuenda coæternitate TRIUM EXISTENDI MODORUM *in* TRIUNITATE *contra Anti-Triunitarios & modernos Iudæos, qui hujuscemodi objectionibus tanquam Ariete nostros ferire, veramque doctrinam subruere conantur, placuit hic apponere ejusdem Authoris solutionem. Ita enim ille.*

ראינו לבאר בפרק זה עוד סוד אחד מסודות החכמה הנוגע לעניין אצילות הספירות והוא זה כי הנה הכלל העולה מכל מה שפירשנו בפרקים הקודמים בעניין חדשים וישנים כי עשר ספירו' הם נאצלו ולא נבראו ולא נתחדשו כמו שנתחדש ונברא גוף אדם הראשון הנה עדיין יש פתחון פה לבעל דין לחלוק ולומר אם כן אצילותן זה היא הדושן שהיה זמן מה קודם

Vidimus necessarium esse in hoc capite explicare mysterium unum ex mysteriis SAPIENTIÆ, quod concernit modum EMANATIONIS NUMERATIONUM, & est illud. Ecce hæc est summa omnium quæ explicavimus in capitibus prioribus in negotio INNOVATORUM & VETERUM, quod decem NUMERATIONES emanarint & nō creatæ aut innovatæ sint, sicuti innovatū est corpus primi hominis. Et ecce adhuc erit hic adversario oris dilatatio ad disceptandum & dicendum. Si ita? EMANATIO earum est ipsa INNOVATIO earum, quia fuit tempus aliquod antequam emanârint; & in illo ipso tempore non fuerunt in existentia; postquam vero emanarunt, tum demum extiterunt. Ergo fuit tem-

קודם שנאצלו שבאותו זמן
לא היו במציאות ואחר כך
שנאצלו היו במציאות ואם כן
יש זמן שלא היו הס ושלום
ואם כן גם הם נתחדשו הס
ושלום והנה לא די שלא
נתיישב הפירוש שפירשנו בענין
חדשים וישנים כי גם הם
חדשים שנתחדשו כמו אדם
הראשון אלא שניתוסף קושייא
עצומה וחזקה בקבלה אלקית
כי אחרי שהספירות הם עצם
אלקות והאלקות אינו נופל
תחת הזמן אלא ימצא בזמן
בלתי זמן אלא הוא קדמון
נצחי בלתי בעל תכלית והוא
הממציא והיווה את הזמן ואם
כן איך יתכן לומר שהאלקו'
נאצ׳ל שהרי אצילותו חדושו
שאחר אצילות היה וקודם
אצילותו לא היה חו״ ונשיב
לבע׳ל דין כי אצילותן היא
בערך הנבראים לא בערך
עצמן כי אצילותן היא כדי
להתגלות לנבראים כדי שיהנו
הנבראים מאורן ושיונהגו

tempus in quo nondum fuerunt, quod absit; Ergo etiam illæ innovatæ sunt quod absit. Et ecce non sufficit, nos non acquiescere in explicatione quam alibi adduximus in negotio INNOVATORUM & VETERUM, eò quod & illa possunt dici nova quæ innovata sunt sicuti primus homo: Imo regeritur objectio validissima & fortissima in Cabala divina seu Theologia. Quia postquam NUMERATIONES sunt de ESSENTIA DIVINITATIS & DIVINITAS non cadit sub tempus, sed invenitur in tempore absque tempore quia ipse (*scilicet Deus*) est primordialis, Æternus, non habens finem, & ipse fecit existere & dedit esse tempori. Si ita? Quomodo ergo convenit dicere quod Divinitas emanarit, quia EMANATIO ejus erit INNOVATIO ejus, eò quod post EMANATIONEM fuit & ante EMANATIONEM suam non fuit, quod absit. Respondemus adversario: Quod EMANATIO earum sit respectu creatorum non respectu suarum ipsarum, quia EMANATIO earum est ad patefaciendum se creatis, ut creata lumine illarum fruantur & ut gubernentur creata, per illas (*nempe* NUMERATIONES *seu* EMANATIONES.) Verum respectu suarum ipsarum fuerunt ante emanationẽ suam in excellentia multò majori, & in excellentia multò fortiori luminis splendidissimi & fortissimi, ita ut præ magnificentia

intensissimi luminis earum impossibile fuerit creatis participare splendorem luminis earum & gubernari per lumen earum maximum. Sicuti accidit in debilitate visus oculorum qui intuentur globum sphæræ Solis, cum est in fortissimo lumine suo in meridie, ubi profectò caligant oculi, ita ut non possint intueri. Et illud profectò, quod non possint intueri non est propter privationem & defectum luminis solis, sed propter debilitatem defectus virtutis visus, qui est in oculis, eo quod non valet sufferre lumen ejus, nempe solis, in puritate splendoris sui & in decore suo: Ita etiam in EMANATIONE, benedicta sit illa; ante EMANATIONEM earum fuit lumen earum ita forte, ut oculus intellectus, debilis & caliginosus esset in apprehensione earum. Et EMANATIO earum nihil aliud est quàm RECESSUS luminis earum ab EMANATIVO ad EMANATUM & ab EMANATO ad EMANATUM in mysterio graduum, propterea ut aliquo modo apprehendantur à creatis, in fortissimo splendore luminis earum. Ecce inde possumus intelligere atque percipere quod non ideo, quia non possumus apprehendere EXISTENTIAM fortissimi luminis earum ante EMANATIONEM earum, negare velimus, quod absit, EXISTENTIAM NUMERATIONUM ante EMANATIONEM ea-

הנבראים על ידן אבל בערך עצמן היו קודם אצילותן יתר שארת ויתר עז אור בהיר אור חזק עד שלגודל חוזק אורן לא הירה באפשר לנבראים ליהנורת מזיו אורן ולהתנהג על ידי אורן הגדול כמו שיקרא לחולשרת ראורת עינים הרואים בתפוח גלגל השמש כשהוא בחוזק אור בצהריים שבודאי יחשכו העינים ולא יכלו לראורת שזה בודאי מה שאינם יכולים לראורת אינו מפני סברת העדר וחסרון אור השמש רק לסברת חולשרת חסרון כח הראורת שבעינים שאין לו כח לקבל חוזק אורה של שמש בטהררתה ויפיה כמו כן הוא באצילורת ברוך הוא קודם אצילותן היו אורן כל כך חזק עד שעין השכל חלוש וחשוך מהשגתן ואצילותן הוא שצמצמו אורן ממאציל אל נאצל ומנאצל אל נאצל בסוד ירידרת המדריגורת כדי שיושגו לנבראים בזיו אורן ויהנו הנבראים מזיו

rum .Exempli gratia Avis Veſpertilio dicta, quæ eſt ſpecies avis debilis virtutis viſus oculorum intueri lumen ſolis, & non volitat niſi noctu ad lumen lunæ, quod lumen ipſi arridet & dulciſſimum eſt, & quo cum ſummâ delectatione fruitur. Et ecce hæc avis nunquam vidit ipſum lumen ſolis, ſed tantum lumen lunæ, quod eſt EMANATIO ſeu diffuſio luminis ſolis, & RECESSUS virtutis luminis ſolis in in ipſa luna. Ecce perſpicuum eſt, quod hæc avis, eò quod nunquam viderit lumen ſolis, falsò negaret dicendo. Non eſſe lumen ſolis in EXISTENTIA, eò quod illa nunquam viderit illud, ſed multo magis liquet re ipſa quod lumen ſolis ſit fortiſſimum in EXISTENTIA ſua, ita ut propter magnitudinem exiſtentiæ ejus illa non poſſit ſufferre illud, & intueri illud, neque volare de die propter magnitudinem exiſtentiæ ejus, & ideo cogitur avis hæc volare noctu & frui RECESSU luminis ſolis quod diffunditur in lunam, non enim valet intueri magnitudinem & intenſionem luminis ſolis, ſicuti in ipſo ſole eſt. Id ipſum etiam cernitur in EMANATIONE NUMERATIONUM, nō debemus n. negare EXISTENTIAM NUMERATIONUM ante EMANATIO-

אורן הנה מזה נוכל להשכיל ולהבין שלא מפני זה שלא היינו יכולים להשיג מציאות אורן החזק קודם אצילותן נכחיש חו מציאות הספידות קודם אצילותן המשל בזה העטלף שהוא מין עוף חלוש כח ראות עיניו לראות אור השמש ואינו מעופף רק בלילה לאור הלבנה שהיא לו אור מבושם אור מתוק מתהנה באורה והנה זה העוף לא ראה אור השמש בעצם מימיו רק ראה אור הלבנה שהוא התפשטות אור השמש וצמצום כח אור השמש בה ר"ל בלבנה והנה הוא ידוע כי זה העוף לא מפני שלא ראה אור השמש מימיו יכחיש לומר שאין אור השמש במציאות מפני שלא ראה אותו אלא אדרבא ישער בעצמו שיש לאור השמש מציאות חזק מאד עד שלחוזק מציאותו לא יוכל לקבלו ולראות בו ולא יוכל לעוף ביום מצד חוזק מציאותו ומפני זה הוכרח העוף לעוף בלילה והוא נהנה בצמצום אור השמש

TIONEM earum, quia non possumus apprehendere eas apprehensione intellectus nostri: sed multò magis contrarium sequitur nempè quod validissima & fortissima sit NVMERATIONVM ante EMANATIONEM earum EXISTENTIA. Omnes enim fuerunt plenæ LVMINE INFINITATIS usque in omnem NON FINEM & usque in omnem NON TERMINVM per omnia secula, ita ut præ INTENSISSIMI LVMINIS earum EXISTENTIA non potuerimus apprehendere aut participes fieri LVMINIS EARVM FORTISSIMI. Et ad benefaciendum creaturis suis, ut loco luminis sui inaccessibilis fruerentur lumine suaviori & dulciori; EMANARE fecit EMANATIONEM suam, per talem modum, per quem EMANATIO nihil aliud est quam RECESSVS LVMINIS EIVS FORTISSIMI. Et ideo retraxit lumen suum fortissimum in mysterio causæ & causati; & retraxit quoque lumen suum à mundo EMANATIONIS in mundum CREATIONIS, & à mundo CREATIONIS in mundum FORMATIONIS, & à mundo FORMATIONIS in mundum FABRICÆ, & descenderunt gradatim PER MODVM DEMISSIONIS, quousque lumen earum factum est lumen suavissimum & dul-

השמש המתפשט בלבנה
שאינו מראה גודל חוזק אור
כמו שהוא בשמש עצמה כמו
כן הוא באצילות הספירות
שלא נחכיש מציאות הספירות
קודם אצילותן מפני שלא השגנו
אותן בהשגת שכלינו אלא
אדרבא שיש לספירות קודם
אצילותן מציאות חזק מאד כי
היו כלן אור א״ס בה׳ עד א״ס ועד
את׳ מלא כל העולמות עד
שלחוזק מציאות אורן הגדול
והחזק לא היינו יכולין להשיג
וליהנות מאורן החזק וכדי
להטיב לנבראיו כדי שיהנו
מאורו אור מתוק אור מבושם
האציל אצילותו באופן
שהאצילות הוא צמצום
אורו החזק במה שצמצם
אורו החזק בסוד עילה ועלול
וצמצ׳ אורו עד מאצילות
לבריאה ומבריאה ליצירה
ומיצירה לעשייה וירדו
ממדריגה למדריגה בדרך
השתלשלות. עד שהיה אורן אור מתוק אור מבושם
לנבראים

dulcissimum creatis, ita ut possint frui lumine illarum.

לנבראים באופן שיוכלו ליהנות מהן :

RITTANGELIUS.

Idem Mysterium τȣ̃ מרכבה Currus seu Quadrigæ, *id est*, TRIVNITATIS *mysterium confirmatur porro ex paraphraste Onkelos qui apud Hebræos Spiritus Sancti ductu loquutus creditur & à nostris pro emendatissimo habetur. Hic ut exprimeret Tres subsistendi modos in una eademque essentia divina, non uno vocabulo uti quod textus Hebræus facit, verum tribus distinctis nominibus, actus & proprietates eorum distinctos describit: primum sub* יהוה (Nomine Tetragrammaton,) *secundum sub* ''י ממרא *quod verbum Dei significat, Tertium subsistendi modum sub voce* שכינתא (*Divinitatis.*) *Primum subsistendi modum quod attinet, Hebræorum* יהוה (*Tetragrammaton*) *per abbreviationem* ''י *quod idem ac* יהוה *sonat Chaldæus reddidit sicuti patet ex sequenti hac bicolumnata serie; ex multis enim aliqua sacræ scripturæ testimonia adducere consultum fore censui.*

תרגום

L

מקרא	תרגום
1 וירא אליו יהוה באלני ממרא והוא ישב פתח האהל וגו׳:	1 ואתגלי ליה ״ במשרי ממרא והוא יתיב בתרע משכנא וגו׳:
2 והיו נכונים ליום השלישי כי ביום השלישי ירד יהוה לעיני כל העם על הר סיני:	2 ויהון זמינן ליומא תליתאה ארי ביומא תליתאה יתגלי ״ לעיני כל עמא על טורא דסיני:
3 וירד יהוה על הר סיני אל ראש ההר ויקרא יהוה למשה אל ראש ההר ויעל משה:	3 ואתגלי ״ על טורא דסיני לריש טורא וקרא ״ למשה לריש טורא וסליק משה:
4 וירד יהוה בענן וידבר אליו:	4 ואתגלי ״ בעננא ומלל עמיה:
5 אנכי יהוה אלהיך אשר הוצאתיך מארץ מצרים מבית עבדים:	5 אנא ״ אלהך די אפקתך מארעא דמצרים מבית עבודתא:

RITTANGELIUS.

Cæteræ S. Scripturæ ad hoc argumentum facientia loca diligentiæ & otio Lectoris committimus, speramus enim quid de aliis sentiendum sit ex his supradictis patere.

His

Textus Hebræus.	*Paraphrastes Chaldaica.*
1 Gen. cap. 18. v. 1. Et visus est ad eum יהוה in planitie Mamre & ipse sedens ostio tabernaculi &c.	1 Et Revelatus est ipsi יהוה in planitie Mamre & ipse sedebat ostio tabernaculi :
2 Exod. cap. 19. v. 11. Et erunt parati ad diem tertium, quia in die tertio descendet יהוה in oculis omnis populi super montem Sinai :	2 Et erunt parati ad diem tertium; quia in die tertio revelabitur יהוה in oculis omnis populi super montem Sinai.
3 Ibid. vers. 20. Et descendit יהוה super montem Sinai super caput montis : Et clamavit יהוה ad Moseh ad caput montis : Et ascendit Moseh.	3 Et revelatus est יהוה super montem Sinai super caput montis & clamavit יהוה ad Moseh ad caput montis & ascendit Moseh.
4 Num. cap. 11. v. 25. Et descendit יהוה in nube & locutus est ad eum :	4 Et Revelatus est יהוה in nube & locutus est cum eo.
5 Exod. cap. 20. vers. 2. Ego יהוה Deus tuus, qui eduxi te de terra Ægypti è domo servitutis.	5 Ego יהוה Deus tuus qui eduxi te de terra Ægypti è domo servitutis.

His deniq; missis ad secundum existendi modũ festinamus, quem Paraphrastes Onkelos ut & cæteri per ממרא יהוה *(verbum Tetragrammati) descripsit.*

מקרא

1 וידר יעקב נדר לאמר אם יהיה אלהים עמדי ושמרני בדרך הזה אשר אנכי הולך ונתן לי לחם לאכל ובגד ללבש ושבתי בשלום אל בית אבי והיה יהוה לי לאלהים:

2 ויאמר לבן הגל הזה עד ביני ובינך היום על כן קרא שמו גלעד והמצפה אשר אמר יצף יהוה ביני ובינך כי נסתר איש מרעהו:

3 וירא אלהים את בני ישראל וידע אלהים:

4 ונחבו מה לא עלינו תלנתיכם כי על יהוה:

5 ויוצא משה את העם לקראת האלהים מן המחנה ויתיצבו בתחתית ההר:

תרגום

1 וקים יעקב קים למימר אם יהי מימרא דיי׳ בסעדי ויטרנני באורחא הדא די אנא אזל ויתן לי לחים למיכל וכסו למלבש ואתוב בשלם לבית אבא ויהי מימרא דיי׳ לי לאלהא:

2 ואמר לבן דגורא הדין סהיד בינא ובינך יומא דין על כן קרא שמיה גלעד וסכותא די אמר יסך מימרא דיי׳ בינא ובינך ארי נתכסי גבר מחבריה:

3 וגלי קדם יי׳ שעבודא דבני ישראל ואמר במימריה למפרקהון יי׳:

4 ונחנא מה לא עלנא תורעמתכון אלהן אל מימרא דיי׳:

5 ואפיק משה ית עמא לקדמות מימרא דיי׳ מן משריתא ואתעתדו בשפולי טורא:

Textus Hebræus.

1 Gen. 20. v. 20. & 21. Et Vovit Iacob Votum dicendo: Si fuerit DEVS mecum, & custodierit me in via ista quam ego ambulo & dederit mihi panem ad comedendum & vestem ad induendum & reversus fuero in pace ad domum patris mei. Et erit mihi יהוה in DEVM.

2 Genes. cap. 31. vers. 48. 49. Et dixit Laban: Cumulus iste testis inter me & inter te hodie, idcirco vocavit nomen ejus Gal--hed & Mispah, quia dixit: Speculetur יהוה inter me & inter te quia abscondemur vir ab amico suo.

3 Exod. cap. 2. vers. 25. Et vidit Deus filios Israel & cognovit DEVS.

4 Exod. cap. 16. vers. 8. Et nos quid? non contra nos murmurationes vestræ, quia contra יהוה:

5 Exod. cap. 19. vers. 17. Et eduxit Moseh populum IN OCCVRSVM יהוה è castrametatione & steterunt in infimo montis.

Paraphrasis Chaldaica.

1 Et vovit Iacob votum dicendo: Si fuerit VERBVM יהוה mecum & custodierit me in via ista quam ego ambulo & dederit mihi panem ad comedendum & vestem ad induendum & reversus fuero in pace ad domum patris mei. Et erit VERBVM יהוה mihi in DEVM.

2 Et dixit Laban: Cumulus iste testis inter me & inter te hodie, idcirco vocavit nomen ejus Gal--hed & Sacuta, quia dixit: Speculetur VERBVM יהוה inter me & inter te, quia abscondemur vir ab amico suo.

3 Et nota erat coram יהוה subjectio filiorum Israel, & dixit IN VERBO SVO redimere eos יהוה:

4 Et nos quid? non contra nos murmurationes vestræ, quia contra VERBVM יהוה:

5 Et eduxit Moseh populum in OCCVRSVM VERBI יהוה è castrametatione, & steterunt in infimo montis.

תרגום	מקרא
6 הא אנא שלח מלאכא קדמך למטרך באורחא ולאעלותך לאתרא דאתקנית אסתמר מן קדמוהי וקבל במימריה לא תסרב לקבליה ארי לא ישבוק לחוביכון ארי בשמי מומריה:	6 הנה אנכי שלח מלאך לפניך לשמרך בדרך ולהביאך אל המקום אשר הכנתי השמר מפניו ושמע בקלו אל תמר בו כי לא ישא לפשעיכם כי שמי בקרבו:
7 ולא תהכון בנימוסי עממיא די אנא מגלי מן קדמיכון ארי ית כל אלין עבדו ורחיק מימרי יתהון:	7 ולא תלכו בחקות הגוי אשר אני משלח מפניכם כי את כל אלה עשו ואקץ בם:
8 אלין קימיא ודיניא ואוריתא די יהב יי׳ בין מימריה ובין בני ישראל בטורא דסיני בידא דמשה:	8 אלה החקים והמשפטים והתורות אשר נתן יהוה בינו ובין בני ישראל בהר סיני ביד משה:
9 חלף דקצתון ית מימרא דיי׳ דשכינתיה שריא ביניכון ובכיתון קדמוהי למימר למה דנן נפקנא ממצרים:	9 יען כי מאסתם את יהוה אשר בקרבכם ותבכו לפניו לאמר למה זה יצאנו ממצרים:
10 אסתכלית לית פלחי גלולין בדבית יעקב ואף לא עבדי ליאות שקר בישראל מימרא דיי׳ אלההון בסעדהון ושבינת מלכיהון ביניהון:	10 לא הביט און ביעקב ולא ראה עמל בישראל יהוה אלהיו עמו ותרועת מלך בו:

Textus Hebræus.

6 Exod.cap.32.v.20.21.22.Ecce Ego mittens Angelum ante te ad cuſtodiendum te in via & ad introducendum te in locum quem paravi: Caveas tibi à facie ejus, & audi in voce ejus ne rebellis ſis in eum; Quia non parcet prævaricationi veſtræ, quia NOMEN MEVM IN INTERIORI EIVS.

7 Levit. cap. 20. v. 23. Et non ambuletis in ſtatutis gentis quam Ego emittens à faciebus veſtris; quia omnia iſta fecerunt & DETESTATVS SVM IN EIS.

8 Lev.c.26.v.46.Hæc ſtatuta & judicia & leges quas dedit יהוה inter ſe, & inter filios Iſrael, in monte Sinai in manu Moſis.

9 Num. cap. 11. verſ. 20. Eò quod reprobaſtis יהוה qui in medio veſtri; & fleviſtis ad facies ejus dicendo: ad quid egreſſi ſumus ex Ægypto.

10 Num. cap. 23. verſ. 21. Non aſpexit iniquitatem in Iacob, & non vidit laborem in Iſrael, יהוה Deus ejus ſecum, & clangor regis in eo.

Paraphraſis Chaldaica.

6 Ecce ego mittens Angelum ante te ad cuſtodiendum te in via & ad adducendum te ad locum quem paravi: Caveas tibi ab eo, & audi in VERBO ejus ne ſis rebellis erga eum, quia non dimittet peccatis veſtris, quia IN NOMINE MEO VERBVM EIVS.

7 Et non ambuletis in ſtatutis gentis quam ego emittens à faciebus veſtris. quia omnia iſta fecerunt, & ABOMINATVM eſt VERBVM MEVM eos.

8 Hæc ſtatuta, & judicia, & leges quas dedit יהוה inter VERBVM SVVM, & inter filios Iſraelis in monte Sinai, in manu Moſis.

9 Eò quod reprobaſtis VERBVM יהוה, cujus DIVINITAS habitat inter vos, & ploraſtis ante eum dicendo: ad quid hoc egreſſi ſumus ex Ægypto.

10 Vidit non eſſe ſervientes idolis in domo Iacob, & etiam non facientes laborem falſum in Iſrael, VERBVM יהוה Dei eorum cum eis, & DIVINITAS Regis eorum inter eos.

מקרא

11 כי תצא למלחמה על
אויבך וראית סוס ורכב עם רב
ממך לא תירא מהם כי יהוה
אלהיך עמך המעלך מארץ
מצרים:

12 יהוה אלהיכם ההלך
לפניכם הוא ילחם לכם ככל
אשר עשה אתכם במצרים
לעיניכם:

13 זה ארבעים שנה יהוה
אלהיך עמך לא חסרת דבר:

14 כי יהוה אלהיך אש אכלה
הוא אל קנא:

15 ובדבר הזה אינכם
מאמינים ביהוה אלהיכם:

16 ותחת כי אהב את אבתיך
ויבחר בזרעו אחריו ויוציאך
בפניו בכחו הגדל ממצרים:

17 אנכי עמד בין יהוה
וביניכם בעת ההיא להגיד לכם
את דבר יהוה:

תרגום

11 ארי תפוק לאגחא קרבא
על בעלי דבבך ותחזי סוסון
ורתיכין עם סגי מנך לא תדחל
מנהון ארי יי' אלהך מימריה
בסעדך דאסקך מארעא
דמצרים:

12 יי' אלהכון דמדבר
קדמיכון מימריה יגיח לכון
ככל די עבד במצרים
לעיניכון:

13 דנן ארבעין שנין מימרא
דיי' אלהך בסעדך לא חסרת
מדעם:

14 ארי יי' אלהך מימריה
אשא אכלא הוא אל קנא:

15 ובפתגמא הדין ליתיכון
מהימנין במימרא דיי' אלהכון:

16 וחלף ארי רחים ית
אבהתך ואתרעי בבניהון
בתריהון ואפקך במימריה
בחילה רבא ממצרים:

17 אנא הויתי קאם בין מימריה
דיי' וביניכון בעדנא ההיא
לחואה לכון ית פתגמא דיי':

Textus

Textus Hebraus.

11 Deut. cap. 20. v. 1. Cum egressus fueris ad bellum super inimicos tuos, & videris equum & currum, populum multum præ te: Ne timeas ab eis, quia יהוה Deus tuus tecum, ascendere faciens te de terra Ægypti.

12 Deut. cap. 1. vers. 30. יהוה Deus vester ambulans ad facies vestras IPSE PVGNABIT VOBIS juxta omnia quæ fecit vobiscum in Ægypto in oculis vestris.

13 Deut. cap. 2. vers. 7. Iam Quadraginta annis יהוה Deus tuus tecum, non indiguisti re.

14 Deut. cap. 4. vers. 24. Etenim יהוה Deus tuus ignis comedens IPSE Deus zelator.

15 Deut. cap. 1. v. 32. Et in sermone isto vos non credentes in יהוה Deum vestrum.

16 Deut. cap. 4. vers. 37. Et pro eo quod dilexit patres tuos, & elegit in semine ejus post eum; & eduxit te in conspectu suo in virtute sua magna ex Ægypto.

17 Deut. cap. 5. v. 5. Ego stans inter יהוה & inter vos in tempopore illo, ad annuntiandum vobis SERMONEM יהוה:

Paraphrasis Chaldaica.

11 Cum egressus fueris ad præliandum prælium super viros inimicitiæ tuæ, & videris equos & currus, populum multum præ te: Ne timeas ab eis, quia יהוה Deus tuus, VERBVM EIVS pro te, quod ascendere fecit te de terra Ægypti.

12 יהוה Deus vester qui ambulat ante vos, VERBVM EIVS PVGNABIT Vobis, juxta omnia quæ fecit in Ægypto in oculis vestris.

13 Iam Quadraginta annis VERBVM יהוה Dei tui pro te non indiguisti quicquam.

14 Etenim יהוה Deus tuus VERBVM EIVS ignis comedens ILLVD Deus zelator.

15 Et in sermone hoc vos non credentes in VERBVM יהוה Deum vestrum.

16 Et pro eo quod dilexit patres tuos, & beneplacitum habuit in filiis eorum post eos; & eduxit te IN VERBO SVO in virtute sua magna ex Ægypto.

17 Ego steti inter VERBVM EIVS יהוה & inter vos in tempore illo, ad annunciandum vobis SERMONEM יהוה:

מקרא

18 וידעת היום כי יהוה
אלהיך הוא העבר לפניך אש
אכלה הוא ישמידם והוא
יכניעם לפניך׃

19 לא תיראום כי יהוה
אלהיכם הוא הנלחם לכם׃

20 חזקו ואמצו אל תיראו
ואל תערצו מפניהם כי יהוה
אלהיך הוא ההולך עמך לא
ירפך ולא יעזבך׃

21 ויהוה הוא ההולך לפניך
הוא יהיה עמך לא ירפך ולא
יעזבך לא תירא ולא תחת׃

22 אך ביהוה אל תמרדו
ואתם אל תיראו את עם
הארץ כי לחמנו הם סר צלם
מעליהם ויהוה אתנו אל
תיראם׃

תרגום

18 ותדע יומא דין ארי ײ
אלהך הוא דעבר קדמך
מימריה אשא אכלא הוא
ישיצנון והוא יתברנון קדמך׃

19 לא תדחלון מנהון ארי
ײ אלהכון מימריה יגיח לכון׃

20 תקיפו ואלימו לא תדחלון
ולא תתברון מן קדמיהון ארי
ײ אלהך מימריה מדבר קדמך
לא ישבקנך ולא ירחיקנך׃

21 וײ הוא מדבר קדמך
מימריה יהי בסעדך לא
ישבקנך ולא ירחיקנך לא
תדחל ולא תתבר׃

22 ברם במימרא דײ לא
תמרדון ואתון לא תדחלון
מן ית עמא דארעא ארי
בידנא מסירין אינון עדא
תוקפהון מנהון ומימרא דײ
בסעדנא לא תדחלון מנהון׃

Textus Hebræus.

18 Deut. cap. 9. verſ. 3. Et ſcies hodie quod יהוה Deus tuus, ipſe tranſiens ad facies tuas, ignis comedens IPSE diſperdet eos & ipſe humiliabit eos ad facies tuas.

19 Deut. cap. 3. verſ. 12. Non timeatis eos: quia יהוה Deus veſter IPSE pugnans vobis.

20 Deut. cap. 31. verſ. 6. Fortificate Vos & Roborate vos, ne timeatis neque frangemini à faciebus eorum: quia יהוה Deus tuus IPSE vadens tecum, non laxabit te neque derelinquet te.

21 Ibid. verſ. 8. Et יהוה IPSE ambulans ad facies tuas IPSE ERIT tecum, non laxabit te neque derelinquet te.

22 Num. cap. 14. verſ. 9. Veruntamen in יהוה ne ſitis rebelles & vos non timeatis populum terræ; quia panis noſter ipſi. Receſſit umbra eorum deſuper eis, & יהוה nobiſcum, ne timeatis eos.

Paraphraſis Chaldaica.

18 Et ſcies hodie quod יהוה Deus tuus, ipſe tranſiens ante te, VERBVM EIVS ignis comedens ILLVD excidet eos & ILLVD franget eos ante te.

19 Non timeatis ab eis quia יהוה Deus veſter VERBVM EIVS pugnabit vobis:

20 Fortificate vos & Roborate vos, non timeatis neque frangemini ante eos: quia יהוה Deus tuus VERBVM EIVS ambulans ante te, non derelinquet te neque abominabitur te.

21 Et יהוה IPSE ambulans ante te, VERBVM EIVS erit pro te, non derelinquet te & non abominabitur te.

22 Veruntamen IN VERBVM יהוה non ſitis rebelles & vos non timeatis à populo terræ, quia in manu noſtra traditi ſunt ipſi; Receſſit fortitudo eorum ab eis, & VERBVM יהוה pro nobis non timeatis ab eis.

מקרא

1 ויברא אלהים את האדם בצלמו בצלם אלהים ברא אתו:

2 ויקרא יהוה אלהים אל האדם ויאמר לו איכה:

3 ויאמר יהוה אלהים הן האדם היה כאחד ממנו:

4 ויזכר אלהים את רחל וישמע אליה אלהים ויפתח את רחמה:

5 וירא אליו יהוה באלוני ממרא:

6 ויהוה המטיר על סדום ועל עמרה גפרית ואש מאת יהוה מן השמים:

תרגום ירושלמי

1 וברא מימרא דיי׳ ית אדם בדמותיה בדמות מן קדם יי׳ ברא יתיה:

2 וקרא מימרא דיי׳ אלהים לאדם ואמר ליה הא עלמא דברית גלי קדמי חשוכא ונהורא גליאו קדמי ואיך אתה סבר דלית גלי קדמי אתרא דאת בגויה וגו׳:

3 ואמר מימרא דיי׳ אלהים הא אדם דברית יתיה יחידי בגו עלמא היך מה דאנא יחידי בשמי מרומא:

4 ואדכר מימרא דיי׳ ברחמוי טביא ית רחל ושמיע מימרא דיי׳ בקל צלותה ואמר במימריה למתן לה בנין:

5 בגין כן הוה פתגם נבואה מן קדם יי׳ לות אברהם צדיקא ואתגלי עלוהי מימרא דיי׳ במישרי וגו׳:

6 ומימריה דיי׳ הוה מחית על עמא דסדום ועמורה מטרין וגו׳:

Textus Hebræus.	*Paraphrastes Hierosolymitanus.*
1 Gen. 1. vers. 27. Et creavit יהוה Hominem in Imagine sua, in imagine Dei creavit illum.	1 Et creavit VERBVM יהוה hominem, in similitudine de ante יהוה creavit eum.
2 Gen. 3. vers. 9. Et vocavit יהוה Elohim hominem & dixit ei. Vbi tu?	2 Et vocavit VERBVM יהוה Elohim hominem & dixit ei: Ecce mundus quem creavi notus est coram me, tenebræ & lux notæ sunt coram me, & quomodo tu putas locum, in quo tu es, absconditum esse coram me? &c.
3 Ibid. vers. 23. Et dixit יהוה Elohim: Ecce homo fuit; sicut unus ex nobis.	3 Et dixit VERBVM יהוה Elohim: Ecce homo quem creavi unus est in mundo, sicut & ego unus sum in cœlis excelsis.
4 Gen. 30. vers. 22. Et recordatus est יהוה Rachel, & audivit ad eam יהוה & aperuit vulvam ejus.	4 Et recordatum est VERBVM יהוה in misericordiis bonitatis suæ Rachel, & exaudivit VERBVM יהוה vocem deprecationis ejus, & dixit in VERBO suo dare ipsi filios.
5 Gen. 18. vers. 1. Et visus est ei יהוה in quercubus Mamre.	5 Et propterea fuit sermo prophetiæ de ante יהוה ad Abraham justum & revelatum est ei VERBVM יהוה in planitie &c.
6 Et Gen. 19. v. 24. יהוה pluere fecit super Sedom & super Hamorah, sulphur & ignem de יהוה è cœlis.	6 Et VERBVM ejus יהוה deturbavit super populum Sedom & Hamorah pluvias &c.

מקרא

7 ויקרא שם בשם יהוה אל עולם:

8 ויקרא אברהם שם המקום ההוא יהוה יראה:

9 וירא אלהים אל יעקב עוד בבאו מפדן ארם ויברך אותו:

10 וזארת ליהודה ויאמר שמע יהוה קול יהודה:

11 ויאמר יהוה מסיני בא וזרח משעיר למו הופיע מהר פארן ואתה מרבבת קדש מימינו אש דת למו:

תרגום ירושלמי

7 ואודי וצלי תמן אברהם בשם מימרא דיי׳ אלהא דעלמא:

8 ופלח וצלי אברהם בשם מימריה דיי׳ ואמר ארת הוא יי׳ דחמי ולא מתחמי:

9 אלהא דעלמא יהא שמיה מברך לעלמי עלמיא אליפת יתן פקודין יאין קימין שפירין אליפת יתן ברכת חתנא מן אדם וצוגיה דכן כתבא מפרש ובריך יתהון מימריה דיי׳ ואמר להון מימריה דיי׳ תקופו וסגון ומלון ית ארעא וכבושו יתה:

10 ודא ברכתא דבריך משה נביא דיי׳ לשבטא דיהודה ואמר שמע מימרא דיי׳ בקל צלותיה דיהודה:

11 וחזר ואתגלי על טורא דסיני ועמיה רבון מלאכין קדישין ואמרו בני ישראל כל די מלל מימרא דיי׳ נעביד ונקבל:

Textus Hebræus.	*Paraphrastes Hierosolymitanus.*
7 Gen. 21. verſ. 33. Et invocavit ibi in nomine יהוה Dei ſeculi.	7 Et Conſeſſus & deprecatus eſt ibi Abraham in nomine VERBI יהוה Dei ſeculi.
8 Gen. 22. verſ. 4. Et vocavit Abraham nomen loci iſtius יהוה videbit.	8 Et perfecit officium Divinum, & deprecatus eſt Abraham in nomine VERBI ejus יהוה & dixit, Tu es ille יהוה qui vides, & non videris.
9 Gen. cap. 35. verſ. 9. Et viſus eſt Deus ad Iacob adhuc, in veniendo illo de Padan-Aram & benedixit ei.	9 Deus ſeculi ſit nomen ejus benedictum in ſeculorum ſecula. Docuiſti eos præcepta decora & ſtatuta pulchra, docuiſti eos benedictionem ſponſi de homine & conſorte ſua; quia ſic explicatè ſcriptum eſt; & benedixit eis VERBVM יהוה, & dixit eis VERBVM יהוה; creſcite & multiplicamini & implete terram & ſubjicite eam.
10 Deut. 33. verſ. 7. Et hoc ipſi Iehuda. Et dixit: Audi יהוה vocem Iehuda, &c.	10 Et hæc eſt benedictio qua benedixit Propheta יהוה tribum Iehuda: Et dixit audi (*quæſo*) VERBVM יהוה in voce deprecationis Iehudæ:
11 Ibid. verſ. 2. Et dixit: יהוה de Sinai venit, ut ortus eſt è Seyr eis, illuxit è monte Paran, & venit è decem millibus ſanctitatis à dextra ejus ignis lex eis.	11 Et reverſus eſt & apparuit ſuper montem Sinai & cum eo Decena millia Angelorum Sanctorum & dixerunt filii Iſraël; omnia quæ locutus eſt VERBVM יהוה faciemus & audiemus.

מקרא	תרגום ירושלמי
12 את יהוה האמרת היום להיות לך לאלהים וללכת בדרכיו ולשמר חקיו ומצותיו ומשפטיו ולשמע בקלו ויהוה האמירך היום להיות לו לעם סגלה כאשר דבר לך ולשמר כל מצותיו׃	12 ית ממרא די׳ אמליכתון עליכון יומא דין למהוי לכון לאלהא וממרא די׳ אמלך עליכון לשמיה לעם חביבא היך סגולה היך מה די מליל לכון ולמטר כל פקודוי׃

RITTANGELIVS.

Et hæc potiſſima ex Solo Moſeh adduxiſſe ſufficiant: reliquorum verò locorum Biblicorum, quos nec liber caperet, allegatione, brevitatis ſtudio superſedeo, ad quorum evolutionem Benevolum lectorem remitto. Vt autem B. Lector certior fiat ſuperius in paraphraſi Chaldaica adducta loca firmiſſima fidei noſtræ contra Iudæos & Anti-Trinitarios, alioſque impugnatores propugnacula eſſe, coronidis loco adjicere volui diſcurſum, quem cum quodam Anti-Trinitario viro in linguis orientalibus peritiſſimo de hoc argumento habuiſſe recordor. Et cum ille urgeret non ſolum ubi Textus Hebræus יהוה *haberet, Chaldæum* ממרא יי׳ *(quod verbum* יהוה *ſonat) vertiſſe: Sed etiam Hebræorum* דבר *quod ſermonem ſignificat, reddidiſſe* ממרא יי׳, *id eſt, verbum* יהוה; *conſequenter patere* τοῦ ממרא *(verbum) non de certo exiſtendi in Deo modo loqui, ſed ejuſdem cum* דבר *(quod ſermonem notat) ſignificationis eſſe, & nihil aliud quam abſolutè Dei vel cujuſvis hominis ſermonem vel loquelam ſignificare, meque quamvis, operam, induſtriam, mentem denique omnem alius ſignificationis eliciendi gratia impenderem, in caſſum laboraturum, & non aliter ac irata Delia. invitiſque canibus venaturum eſſe jactaret. Reſpondi & Reſpondeo: Primò, falſum eſſe, quod ubi textus Hebræus* דבר *(id eſt, ſermo vel loquutio) habet, Chaldæum* ממרא *(quod* VERBVM *propriè ſonat) reddidiſſe: id enim nunquam ex ſacra ſcriptura probari poteſt. Secundò: toto illum cœlo errare, qui* דבר *(quod ſermonem vel loquutionem in lingua Hebræa ſignificat) ejuſdem cum* ממרא *(verbum) in Chaldæa lingua ſignificationis eſſe putat. Vbicunque enim Paraphraſis Chaldaica*

Textus Hebræus.	*Paraphrastes Hierosolymitanus.*
12 Deut. 27. verf. 17. 18. יהוה condixisti hodie ad existendum tibi in Deum, & ad ambulandum in viis ejus & ad custodiendum statuta ejus, & præcepta ejus, & judicia ejus, & ad audiendum in voce ejus. Et יהוה condixit te hodie, ad existendum ei in populum peculii, quemadmodum locutus est tibi & ad custodiendum omnia præcepta ejus.	12 VERBUM יהוה regnare fecistis super vos hac die ad existendum vobis in Deum: & VERBUM יהוה regnare fecit se super vos ad ponendum illum sibi populum dilectorum quasi peculiare sicuti dixit vobis, & ad custodiendum omnia præcepta ejus.

---

daica ממרא (*verbum*) *habet, non absolutè de Dei, vel cujusvis hominis sermone vel loquutione, sed de secundo in Deitate subsistendi modo loqui satis evidens est, & multum probabile ex supra citatis Sacræ scripturæ locis præcipuè verò Gen. c.*28.*v.*21. *Et reversus fuero in pace ad domum patris mei & erit mihi* VERBUM יהוה *in* DEUM. *Deut. c.* 4. *v.* 24. VERBUM EIUS IGNIS COMEDENS ILLUD DEUS ZELATOR. *Ibid.cap.*1.*v.*30. VERBUM EIUS ILLUD PUGNABIT VOBIS. *Num.c.*14.*v.*31. ET ABOMINABITUR VERBUM MEUM VOS. *Deut. cap.* 31. *v.* 6. VERBUM EIUS AMBULANS ANTE TE, NEQUE DERELINQUET TE. *&c.*

Manifestum enim est omnes, tam Hebræos quam nostrates Theologos licentiam sibi sumpsisse res in sacris literis distinctas, distinctis quoque insignire nominibus. Patere hinc quoque universis & singulis sacræ paginæ addictis absque dubio censeo, antiquißimos & doctißimos Hebræorum Theologos ab Abrahami tempore ut recentiorum Hebræorum libri testantur hunc terminum ממרא (*quod verbum latinè interpretamur*) *& posteros etiam aliquot annorum millibus in synagogis pro communi termino usurpasse, quod tam ex paraphrasibus Chaldaicis Onkelos, Ionathan filii Vzielis, Ierosolymitana veteris testamenti, quam ex aliorum antiquorum Rabinorum scriptis & fragmentis manifestum est. Nemo tamen existimet Ecclesiam alios articulos condere voluisse, quin potius illam legi & Euangelio, unicè semper adstrictam fuisse nullus dubito. Quod verò Chaldæus, ubi Hebræus* דבר (*sermo*) *habet,* ממרא (*verbum*) *vertiterit, falsißimum est: nec unico sacræ scripturæ loco probari potest:*

 sicuti

sicuti ex sequenti bicolumnata serie luculenter patet, Chaldæum hoc ipsum דבר *(quod sermonem significat) per* פתגמא *(quod idem sermonem sonat) reddidisse. Exempli gratia.*

Gen. cap. 21. verſ. 26. Et dixit Abimelech : Non novi quis fecit SERMONEM HVNC.

ויאמר אבימלך לא ידעתי מי עשה את הדבר הזה:

Gen. cap. 22. verſ. 16. Quia pro eo quod fecisti sermonem hunc & non prohibuisti filium tuum unicum tuum.

כי יען אשר עשית את הדבר הזה ולא חשכת את בנך את יחידך וגו':

Geneſ. cap. 24. verſ. 9. Et posuit servus manum suam sub femore Abrahami Domini sui : Et juravit ei super sermonem hunc.

וישם העבד את ידו תחת ירך אברהם אדניו וישבע לו על הדבר הזה:

Exod. cap. 14. verſ. 12. Nonne hic sermo quem loquuti sumus ad te in Ægypto dicendo: cessa à nobis & serviemus Ægyptiis.

הלא זה הדבר אשר דברנו אליך במצרים לאמר חדל ממנו ונעבדה את מצרים:

Exodi cap. 32. verſ. 28. Et fecerunt filii Levi secundum sermonem Moseh. Et cecidit è populo in die illo fermè tria millia viri.

ויעשו בני לוי כדבר משה ויפל מן העם ביום ההוא כשלשת אלפי איש:

Exod. cap. 33. v. 4. Et audivit populus sermonem malum hunc & luxerunt & non posuerunt vir ornamentum suum super se.

וישמע העם את הדבר הרע הזה ויתאבלו ולא שתו איש עדיו עליו:

Ibid. verſ. 17. Et dixit יהוה ad Moseh : Etiam sermonem hunc, quod locutus es, faciam: quia invenisti gratiam in oculis meis.

ויאמר יהוה אל משה גם את הדבר הזה אשר דברת אעשה כי מצאת חן בעיני:

Exod.cap.34.v.1. Et dixit יהוה ad Moseh: Dola tibi duas tabulas lapidum sicuti priores & scribam super tabulas sermones, qui fuerunt super tabulas priores, quas fregisti.

ויאמר יהוה אל משה פסל לך
שני לחת אבנים כראשונים
וכתבתי על הלחת את הדברים
אשר היו על הלחת את הדברים
הראשונים אשר שברת:

Rittangelius.

In his supracitatis sacræ scripturæ locis ea Hebræi textus cum Chaldaica paraphrasi est conformitas, ut alterutra translatio sufficiat. Hebræorum enim דבר *(sermo) Chaldæus per* פתגמא *(quod idem sonat,) reddidit.*

Pro secundo objiciebat supradictus Anti-Trinitarius dicendo: Quamvis non reperiatur in sacra Scriptura ubi textus Hebræus דבר *(sermo) cum dictione* יהוה *habeat Chaldæum* ממרא יי' *(verbum* יהוה*) reddidisse; tamen reperiri ubi* דבר *una cum dictione* יהוה *conjunctum ab Hebræo positum est Chaldæum pro* דבר יהוה, ממרא יי' *reddiderit. Respondi & Respondeo ad secundum simpliciter negando, & dico falsum & id esse Chaldæum* ממרא יי' *pro* דבר יהוה *posuisse, id est, ubi Sacra Scriptura absolute de sermone proprio summi Dei loquitur Chaldæum* ממרא יי' *vertisse. Si enim in aliquo Sacræ Scripturæ loco Chaldæus pro* דבר יהוה, ממרא יי' *reddidisset non alibi commodius fieri potuisset quam in subsequentibus hisce locis: utpote quæ clare testantur prophetas non nisi impulsu Spiritus Sancti prophetasse & locutos fuisse Exemplo sit nobis Bilham.*

Num. c. 22. v. 35. Et dixit, Angelus יהוה ad Bilham dixit: *Vade cum* Viris & tantum sermonem quem loquar ad te, illum loqueris.

ויאמר מלאך יהוה אל בלעם
לך עם האנשים ואפס
את הדבר אשר אדבר אליך
אותו תדבר:

Ibid. vers. 28. Et dixit Bilham ad Balak: Ecce veni ad te, nunc nunquid valendo potero loqui quicquam? Sermonem quem posuerit יהוה in ore meo illum loquar.

ויאמר בלעם אל בלק הנה
באתי אליך עתה היכל אוכל
דבר מאומה הדבר אשר ישים
אלהים בפי אותו אדבר:

Num. cap. 23. verſ. 5. Et poſuit יהוה Sermonem in ore Bilham, & dixit: Revertere ad Balac, & ſic loqueris.

וישם יהוה דבר בפי בלעם
ויאמר שוב אל בלק וכה
תדבר׃

Ibid. verſ. 16. Et occurrit יהוה ad Bilham, & poſuit Sermonem in ore ejus: & dixit; Revertere ad Balak & ſic loqueris.

ויקר יהוה אל בלעם וישם
דבר בפיו ויאמר שוב אל בלק
וכה תדבר׃

R I T T A N G E L I V S.

Exemplo etiam inſtar omnium. Vbicunque S. Scriptura dicit V E R B V M יהוה *factum eſſe ad hunc vel illum prophetam, paraphraſtem non* מימרא יהוה *ſed* פתגמא דיי׳ *ubique reddidiſſe. Quum verò id factum non ſit, in re prorſus utili laborare, ac è puris paleis trituram frumenti facere ille mihi videtur, qui aliunde id ex Sacrarum literarum Voluminibus probare conabitur. Ad majorem, hujus rei evidentiam aliqua ſolidiſsima Sacræ ſcripturæ ſubjicimus teſtimonia: Vbi ipſe Deus Sanctus, benedictum ſit nomen ejus, propriè & abſolutè de proprio ſuo ſermone ad Moſeh, Aharon, Ioſuam, filios Iſrael, cæteroſque Prophetas facto loquitur, Sacram ſcripturam tam in Originali textu Hebræo, quam in Chaldaicis Paraphraſibus* ONKELOS, *Ionathan, filii Vzielis Hieroſolymitan. aliter non habere quam* דבר (*ſermo*) *quod Chaldæus per* פתגמא, *nunquam verò per* מימרא *reddidit.*

Num. cap. 11. verſ. 23. Et dixit יהוה ad Moſeh: Num manus יהוה abbreviabitur? Nunc videbis an eveniat tibi SERMO MEVS: an non:

ויאמר יהוה אל משה היד
יהוה תקצר עתה תראה היקרך
דברי אם לא׃

Num. cap. 12. verſ. 5. 6. 7. 8. Et deſcendit יהוה in columna nubis, & ſtetit oſtium tentorii: Et vocavit Aaron & Miriam: & egreſſi ſunt ambo ipſi. Et dixit: Audite nunc ſermones meos: Si fuerit propheta veſter, יהוה in viſione ad eum notus fiam: in ſomnio loquar in eo: Non ſic ſervus meus Moſeh.

וירד יהוה בעמוד ענן ויעמד
פתח האהל ויקרא אהרן ומרים
ויצאו שניהם ויאמר שמעו נא
דברי אם יהיה נביאכם
יהוה במראה אליו אתודע
בחלום אדבר בו׃ לא
כן

כן עבדי משה בכל ביתי נאמן הוא פה אל פה אדבר בו ומראה ולא בחידת ותמנת יהוה יביט:

Moſeh, in omni domo mea fidelis ipſe. Ore ad os loquar in eo, & viſione & non in ænigmatibus & Ideam יהוה contemplabitur.

ויאמר יהוה אלי היטיבו אשר דברו נביא אקים להם מקרב אחיהם כמוך ונתתי דברי בפיו ודבר אלהים את כל אשר אצונו והיה האיש אשר לא ישמע אל דברי אשר ידבר בשמי אנכי אדרש מעמו:

Deut. cap. 18. v. 17. 18. 19. Et dixit יהוה ad me: Bene fecerunt, quæ locuti ſunt. Prophetam Suſcitabo eis de medio fratrum eorum ſicut tu; Et dabo SERMONES MEOS in ore ejus, & loquetur ad eos omnia quæ ego præcepero ei. Et erit vir qui non audierit ad SERMONES MEOS, quæ loquetur in nomine meo: Ego requiram ab eo.

את הדברים האלה דבר יהוה אל כל קהלכם בהר מתוך האש הענן והערפל קול גדול ולא יסף ויכתבם על שני לחת אבנים ויתנם אלי:

Deut. cap. 5. v. 22. SERMONES ISTOS locutus eſt יהוה ad omnem congregationem veſtram in monte è medio ignis, nubis, & caliginis, voce magna: & non addidit & ſcripſit EOS ſuper duabus tabulis lapidum, & dedit eas ad me.

וכי תאמר בלבבך איכה נדע את הדבר אשר לא דברו יהוה אשר ידבר הנביא בשם יהוה ולא יהיה הדבר ולא יבא הוא הדבר אשר לא דברו יהוה:

Deut. cap. 18. v. 21. 22. Et cum dixeris in corde tuo: Quomodo ſciemus SERMONEM quem non locutus eſt ILLVM יהוה? Quem loquetur Propheta in nomine יהוה & non erit SERMO, & non veniet, ILLE SERMO quem non locutus eſt ILLVM יהוה.

1. Reg. 6. verſ. 12. Et fuit SERMO יהוה' ad Schelomoh dicendo: Domus iſta quam tu ædificans, ſi ambulaveris in ſtatutis meis, & judicia mea feceris, & ſervaveris omnia præcepta mea ambulando in eis, & ſtatuam SERMONEM MEVM tecum, quem locutus ſum ad David patrem tuum.

ויהי דבר יהוה אל שלמה לאמר הבית הזה אשר אתה בנה אם תלך בחקתי ואת משפטי תעשה ושמרת את כל מצותי ללכת בה והקמתי את דברי אתך אשר דברתי אל דויד אביך:

Iſai. 55. verſ. 10. 11. Quin ſicuti deſcendit imber & nix de cœlis & illuc non revertetur quin imo inebriavit terram & generare fecit eam & germinare fecit eam: & dabit ſemen ſerenti & panem comedenti. Sic erit SERMO MEVS qui egredietur de ore meo, non revertetur ad me vacuus, quin imo faciet quod volui, & proſperabitur quò miſi illum.

כי כאשר ירד הגשם והשלג מן השמים ושמה לא ישוב כי אם הרוה את הארץ והולידה והצמיחה ונתן זרע לזרע ולחם לאכל כן יהיה דברי אשר יצא מפי לא ישוב אלי ריקם כי אם עשה את אשר חפצתי והצליח אשר שלחתיו:

Ierem. 1. verſ. 9. 10. 11. Et miſit יהוה' manum ſuam, & tetigit ſuper os meum, & dixit יהוה' ad me: Ecce dedi SERMONES MEOS in ore tuo. Vide poſui te hac die ſuper gentes & ſuper regna ad evellendum, & ad diruendum, & ad diſperdendum, & ad deſtruendum; ad ædificandum & ad plantandum. Et fuit SERMO יהוה' ad me, dicendo: Quid tu videns Irmeiahu? Et dixi: Virgam amygdali ego videns. Et dixit יהוה' ad me: Beneficaſti videndo, nam feſtinans

וישלח יהוה את ידו ויגע על פי ויאמר יהוה אלי הנה נתתי דברי בפיך ראה הפקדתיך היום הזה על הגוים ועל הממלכות לנתוש ולנתוץ ולהעביד ולהרוס לבנות ולנטוע ויהי דבר יהוה אלי לאמר מה אתה ראה ירמיהו ואמר מקל שקד אני ראה ויאמר יהוה

ego ſuper SERMONEM MEVM ad faciendum illum.

אלי היטבת לראות כי שקד
אני על דברי לעשתו׃

Ierem. 23. verſ. 22. Et ſi ſtetiſſent in ſecreto meo, & audire feciſſent SERMONES MEOS populum meum, & averti feciſſent eos à via ſua mala, & à malitia operum eorum.

ואם עמדו בסודי וישמיעו
דברי את עמי וישבום
מדרכם הרע ומרע מעלליהם׃

Ibid. verſ. 28, 29. 30. Propheta qui circa ſomnium, narrabit ſomnium; & cum quo SERMO MEVS loquetur SERMONEM MEVM VERVM: Quid paleæ cum frumento dixit יהוה? Nonne ſic SERMO MEVS tanquam ignis dixit יהוה, & veluti malleus conterendo diſperget petram? Propterea Ecce ego ad Prophetas, ait יהוה, furantes SERMONES MEOS, unuſquiſque à proximo ſuo.

הנביא אשר אתו חלום
יספר חלום ואשר דברי אתו
ידבר דברי אמת מה לתבן
את הבר נאם יהוה׃ הלא
כה דברי כאש נאם יהוה
וכפטיש יפצץ סלע׃ לכן הנני
על הנביאים נאם יהוה מגנבי
דברי איש מאת רעהו׃

Iſai. 51. verſ. 16. Et poſui SERMONES MEOS in ore tuo, & in umbra manus meæ protexi te: ad plantandum cælos, ad fundandum terram, & ad dicendum ad Sion, Populus meus tu.

ואשם דברי בפיך ובצל ידי
כסיתיך לנטע שמים וליסד
ארץ ולאמר לציון עמי אתה׃

Ierem. 23. verſ. 18. Etenim quis ſtetit in ſecreto יהוה, & vidit & audivit SERMONEM ejus? quis attendit SERMONI ejus, & audivit?

כי מי עמד בסוד יהוה וירא
וישמע את דברו מי הקשיב
דברו וישמע׃

De his satis non enim fert libellus iste neque potis est ut omnia Sacræ Scripturæ loca ad hoc argumentum facientia adducerem, ideoque cætera diligentiæ & otio Benevoli Lectoris committimus. Hic tamen monere volui Lectorem, me seriem bicolumnatam non continuasse, eò quod Paraphrasis Chaldaica in his supracitatis Sacræ Scripturæ locis protinus cum Hebræo textu conveniat. Quippe qui Hebræorum דבר (SERMO) *semper per τῶ* פתגמא (*quod idem sonat*) *reddidit.*

Postquam verò prænominatus Anti-Tri-Unitarius se convictum vidit, nullum laborem in pedes se conjicere subterfugit & rem in aliud tempus transferendo, fortunam aliunde

---

Accedunt loca de ORE יהוה.

תרגום	מקרא
1 ואתיב בלעם ואמר לעבדי בלק אם יתן לי בלק מלי ביתיה כסף ודהב לית לי רשו למעבר על גזירת מימרא די״ אלהי למעבד זעירתא או רבתא:	1 ויען בלעם ויאמר אל עבדי בלק אם יתן לי בלק מלא ביתו כסף וזהב לא אוכל לעבור את פי יהוה אלהי לעשות קטנה או גדולה:
2 אם יתן לי בלק מלי ביתיה כסף ודהב לית לי רשו למעבר על גזירת מימרא די״ למעבד טבתא או בישתא מרעותי די ימלל יי׳ יתיה אמלל:	2 אם יתן לי בלק מלא ביתו כסף וזהב לא אוכל לעבור את פי יהוה לעשות טובה או רעה מלבי אשר ידבר יהוה אותו אדבר:

Textus

aliunde aggressus est: ac ne prorsus obmutescere videretur ignominiam veritus objiciebat. Non solum ubi יהוה *sed etiam ubi*, Os, Cor, Anima, & Vox יהוה *textus Hebræus haberet Chaldæum* ממרא דיי׳ *vertisse. Respondi & Respondeo: verum quidem esse & me minimè negare posse quod ubi textus Hebræus* Anima, Cor, Os & Vox יהוה *habet, Chaldæum* ממרא דיי׳ *reddidisse: nunquam vero de alio vel Moseh, Aharonis cæterorumque Prophetarum, nisi solummodo de summi* Dei Ore, Anima, Corde & Voce *factum esse, nempe ubi τῷ* Os, Cor, Anima, Vox, *Sacratißimo nomini* יהוה *conjunctum reperitur, eo quod hisce tribus subsistendi in* Deo *modis hæc communia sunt, ad Majorem hujus rei evidentiam quædam Sacræ Scripturæ loca subjungere animus est: in quibus, quando Hebræus textus habet* Os, Cor, Anima & Vox יהוה *Chaldæus vertit* ממרא דיי׳.

Accedunt loca de Ore יהוה.

Textus Hebræus.

Num. cap. 22. verſ. 18. Et reſpondit Bilham & dixit ad ſervos Balak: Si dederit mihi Balak plenitudinem domus ſuæ argento & auro, non potero tranſgredi Os יהוה Dei mei ad faciendum parvum vel magnum.

Paraphraſis Chaldaica.

1 Et reſpondit Bilham & dixit ad ſervos Balak: Si dederit mihi Balak plenitudinem domus ſuæ argento & auro, non eſt mihi facultas tranſgredi ſupra Decretvm Verbvm יהוה Dei mei, ad faciendum parvum vel magnum:

Num. cap. 24. verſ. 13. Si dederit mihi Balak plenitudinem domus ſuæ argento & auro, non potero tranſgredi Os יהוה ad faciendum bonum aut malum è corde meo; quod loquetur יהוה, illud loquar.

2 Si dederit mihi Balak, plenitudinem domus ſuæ argento & auro, non eſt mihi facultas tranſgredi ſupra Decretvm Verbi יהוה ad faciendum bonum aut malum è voluntate mea, quod loquetur יהוה illud loquar.

תרגום	מקרא
3 ואסרוהי בבית מטרא עד דיתפרש להון על גזירת מימרא דיי׳:	3 ויניחהו במשמר לפרש להם על פי יהוה:
4 ומלילית עמכון ולא קבלתון וסרבתון על מימרא דיי׳ וארשעתון וסלקתון לטורא:	4 ואדבר אליכם ולא שמעתם ותמרו את פי יהוה ותזדו ותעלו ההרה:
5 על מימרא דיי׳ נטלין בני ישראל ועל מימרא דיי׳ שרן כל יומין דשרי עננא על משכנא שרן:	5 על פי יהוה יסעו בני ישראל ועל פי יהוה יחנו כל ימי אשר ישכון הענן על המשכן יחנו:
6 על מימרא דיי׳ שרן ועל מימרא דיי׳ נטלין ית מטרת מימרא דיי׳ נטרין על מימרא דיי׳ בידא דמשה:	6 על פי יהוה יחנו ועל פי יהוה יסעו את משמרת יהוה שמרו על פי יהוה ביד משה:
7 וסרבתון על גזירת מימרא דיי׳ אלהכון ולא הימנתון ליה ולא קבלתון למימריה:	7 ותמרו את פי יהוה אלהיכם ולא האמנתם לו ולא שמעתם בקולו:
8 ולא אביתון למסק וסרבתון על מימרא דיי׳ אלהכון:	8 ולא אביתם לעלות ותמרו את פי יהוה אלהיכם:

Textus Hebræus.

3 Levit. cap. 24. verſ. 12. Et poſuerunt eum in cuſtodia, ad exponendum eis ſuper ORE יהוה:

4 Deut. cap. 1. verſ. 43. Et loquutus ſum ad vos & non audiſtis, & rebellaſtis contra OS יהוה & ſuperbè egiſtis, & aſcendiſtis in montem.

5 Deut. cap. 9. verſ. 18. Super OS יהוה proficiſcebantur filii Iſrael, & ſuper OS יהוה caſtrametabantur: Omnibus diebus, quibus habitat nubes ſuper tabernaculum, caſtrametabantur.

6 Ibid. verſ. 23. Super OS יהוה caſtrametabantur, & ſuper OS יהוה proficiſcebantur; cuſtodiam יהוה cuſtodiebant ſuper OS יהוה in manu Moſeh.

7 Deut. cap. 9. verſ. 23. Et rebellaſtis contra OS יהוה Dei veſtri, & non crediditis ei & non audiſtis in VOCE ejus.

8 Deut. cap. 1. verſ. 27. Et non voluiſtis aſcendere & rebellaſtis contra OS יהוה Dei veſtri.

Par. Chaldaica.

3 Et ligarunt eum in domo cuſtodiæ uſque exponeretur illis, juxta DECRETUM VERBI יהוה:

4 Et loquutus ſum vobiſcum & audiſtis & non rebellaſtis contra VERBUM יהוה & impiè egiſtis & aſcendiſtis montem.

5 Super VERBUM יהוה proficiſcebantur filii Iſrael, & ſuper VERBUM יהוה caſtrametabantur: Omnibus diebus quibus habitabat nubes ſuper tabernaculum, caſtrametabantur.

6 Super VERBUM יהוה caſtrametabantur, & ſuper VERBUM יהוה proficiſcebantur; cuſtodiam VERBI יהוה cuſtodientes ſuper VERBUM יהוה in manu Moſeh.

7 Et rebellaſtis contra DECRETUM VERBI יהוה Dei veſtri; & non crediditis ei & non audiſtis VERBUM ejus.

8 Et non voluiſtis aſcendere, & rebellaſtis contra VERBUM יהוה Dei veſtri.

מקרא

1 כי שאל נא לימים
ראשנים אשר היו לפניך למן
היום אשר ברא אלהים אדם
על הארץ ולמקצה השמים
ועד קצה השמי׳ הנהיה כדבר
הגדול הזה או הנשמע כמהו
השמע עם קול אלהים מדבר
מתוך האש כאשר שמעת
אתה ויחי:

2 מן השמים השמיעך את
קלו ליסרך ועל הארץ הראך
את אשו הגדולה ודבריו
שמעת מתוך האש:

3 ותאמרו הן הראנו יהוה
אלהינו את כבדו ואת גדלו
ואת קלו שמענו מתוך האש
היום הזה ראינו כי ידבר
אלהים את האדם וחי ועתה
למה נמות כי תאכלנו האש
הגדולה הזאת אם יספים
אנחנו לשמע את קול יהוה
אלהינו עוד ומתנו כי מי כל

תרגום

1 ארי שאל כען ליומיא
קדמאי די הוו קדמך למן
יומא די ברא ײ׳ אדם על
ארעא ולמסיפי שמיא ועד
סיפי שמיא ההוה כפתגמא
רבא הדין או האשתמע
דכותיה השמע עמא קל
מימרא דײ׳ ממלל מגו אשתא
כמא די שמעת את ואתקים:

2 מן שמיא אשמעך את
קל מימריה לאלפותך ועל
ארעא אחזיך ית אשתיה
רבתא ופתגמוהי שמעת מגו
אשתא:

3 ואמרתון הא אחזינא ײ׳
אלהנא ית יקריה וית
רבותיה וית קל מימריה
שמענא מגו אשתא יומא
דין חזינא ארי ימלל ײ׳ עם
אנשא ומתקיים: וכען למה
נמות ארי תיכלננא אשתא
רבתא הדא אם מוספין אנחנא
למשמע ית קל מימרא דײ׳

Accedunt loca de VOCE יהוה:

Textus Hebræus.

1 Deut. cap. 4. verſ. 32. 33. Nam Interroga, quæſo, ad dies priores qui fuerunt ante te, à die qua creavit Deus hominem ſuper terram; & ad extremum cœlorum & uſque ad extremum cœlorum, an factum ſit ſicuti SERMO HIC MAGNVS, an ſit auditum, ſicuti ipſe? Nunquid audivit populus VOCEM Dei loquentis è medio ignis quemadmodum tu audiviſti, & vixit?

Par. Chaldaica.

Nam interroga nunc ad dies priores qui fuerunt ante te, à die qua creavit יהוה hominem ſuper terram; & ad extremum cœlorum & uſque ad extremum cœlorum, an factum ſit ſicuti SERMO HIC MAGNVS, vel an ſit auditum ſicuti ipſe? Nunquid audivit populus VOCEM VERBI יהוה loquentis è medio ignis, quemadmodum tu audiviſti, & vixit?

2. Ibid. verſ. 36. E cœlis audire fecit te VOCEM ſuam ad erudiendum te: & ſuper terram videre fecit te ignem ſuum magnum; & SERMONES EIVS audiviſti è medio, ignis.

2 E cœlis audire fecit te VOCEM VERBI SVI, ad docendum te, & ſuper terram videre fecit te ignem ſuum magnum & SERMONES ejus audiviſti è medio ignis.

3 Deut. cap. 5. verſ. 24. 25. 26. Et dixiſtis: Ecce videre fecit nos יהוה Deus noſter GLORIAM SVAM, & magnificentiam ſuam: & VOCEM ejus audivimus è medio ignis. Die iſta vidimus, quod loquitur Deus cum homine, & vixit: Et nunc ad quid moriemur? quoniam comedet nos ignis magnus iſte. Si addentes nos ad audiendum VOCEM יהוה Dei noſtri amplius, & moriemur. Nam quæ omnis caro, quæ audierit VOCEM DEORVM VIVEN-

3 Et dixiſtis: Ecce videre fecit nos יהוה Deus noſter GLORIAM SVAM, & magnificentiam ſuam: & VOCEM VERBI ejus audivimus è medio ignis. Die iſta vidimus quod loquitur יהוה cum homine, & vixit: Et nunc ad quid moriemur? quoniam comedet nos ignis iſte magnus. Si addentes nos ad audiendum VOCEM VERBI יהוה Dei noſtri amplius, & moriemur. Nam quæ omnis caro, quæ audiverit VOCEM VERBI יהוה viventis,

מיקרא	תרגום
בשר אשר שמע קול אלהים חיים מדבר מתוך האש כמנו ויחי:	אלהנא עוד מיתין אנחנא ארי מן כל בסרא די שמע קל מימרא דיי' קימא דממלל מגו אשתא כותנא ואתקים:
4 לא אסף לשמע את קול יהוה אלהי ואת האש הגדולה הזאת לא אראה עוד ולא אמות:	4 לא אוסיף למשמע ית קל מימרא דיי' אלהי וית אשתא רבתא הדא לא אחזי עוד ולא אמות:

Accedunt loca de CORDE *&* ANIMA יהוה

מקרא	תרגום
1 וינחם יהוה כי עשה את האדם בארץ ויתעצב אל לבו:	1 ותב יי' במימריה ארי עבד ית אדם בארעא ואמר במימריה למתבר תוקפיהון כרעותיה:
2 וירח יהוה ריח הניחח ויאמר יהוה אל לבו לא אסף לקלל עוד האדמה בעבור האדם:	2 וקבל יי' ברעוא ית קרבניה ואמר יי' במימריה לא אוסיף למילט עוד ית ארעא בדיל חובי אנשא:
3 ונתתי משכני בתוככם ולא תגעל נפשי אתכם:	3 ואתן שכנתי ביניכון ולא ירחק מימרי יתכון:
4 והשמדתי את במתיכם והכרתי את חמניכם ונתתי את פגריכם על פגרי גלוליכם וגעלה נפשי אתכם:	4 ואישיצי ית במתכון ואקצץ ית חניסנסיכון ואתן ית פגריכון על פגרי טעותכון וירחק מימרי יתכון:

Textus Hebræus.

TIVM, loquentis è medio ignis ſicut nos, & vixerit?

4 Deut. cap. 18. verſ. 16. Non addam ad audiendum VOCEM יהוה Dei mei, & ignem iſtum magnum non videbo amplius, & non moriar.

Paraphraſis Chaldaica.

loquentis è medio ignis ſicuti nos, & vixerit?

4 Non addam ad audiendum VOCEM VERBI יהוה Dei mei, & ignem iſtum magnum non videbo amplius, & non moriar.

Accedunt loca de CORDE *&* ANIMA יהוה.

Textus Hebræus.

1 Gen. cap. 6. verſ. 6. Et pœnituit יהוה quod feciſſet hominem in terra & doluit ad COR SVVM.

2 Gen. cap. 8. verſ. 21. Et odoratus eſt יהוה odorem quietis: Et dixit יהוה ad COR SVVM; non addam ad maledicendum adhuc terræ propter hominem.

3 Levit. cap. 26. verſ. 11. Et dabo habitationem meam in medio veſtri & non reprobabit ANIMA MEA vos.

4. Ibid. verſ. 30. Et diſperdam excelſa veſtra, & ſuccidam ſimulachra veſtra ſolis, & dabo cadavera veſtra ſuper cadavera deorum veſtrorum & ABOMINABITVR ANIMA MEA vos.

Par. Chaldaica.

1 Et reverſus eſt ad ſe יהוה cum VERBO SVO, quod feciſſet hominem in terra; Et dixit IN VERBO SVO frangere fortitudinem eorum.

2 Et ſuſcepit יהוה in beneplacito oblationem ejus; & dixit יהוה in VERBO SVO non addam ad maledicendum ad huc terræ propter peccata hominis.

3 Et dabo DIVINITATEM meam inter vos & non abominabitur VERBVM MEVM vos.

4 Et perdam excelſa veſtra & ſuccidam ſimulachra veſtra ſolis; & dabo cadavera veſtra ſuper cadavera contaminationum veſtrarum & ABOMINABITVR VERBVM MEVM vos.

Huc usque discursus meus cum ANTI-TRIVNITARIO, *qui tandem, postquam omnia sua argumenta solidè refutata esse, nec quicquam quod amplius urgeret, sibi restare vidisset, cessit palmam hisce formalibus.* NISI VERBA HÆC ALIVM ADMISERINT SENSVM, ACTVM EST DE NOBIS, VESTRÆ ENIM FIDEI FIRMISSIMA PROPVGNACVLA INDE SVPPEDITARI VIDENTVR.

Et tantum dixisse sufficiat, de nomine יהוה *pro ut istud Chaldæus reddidit* ממרא די׳ (*verbum* יהוה) *suaque paraphrasi ut & cæteri luculenter ostendit,* *non*

מקרא	תרגום
יפרת אלהים ליפרת וישכן באהלי שם ויהי כנען עבד למו :	1 יפתי ײ׳ ליפרת וישרי שכנתיה במשכניה דשם ויהי כנען עבדא להון :
2 ויקרא שם המקום מסה ומריבה על ריב בני ישראל ועל נסתם את יהוה לאמר היש יהוה בקרבנו אם אין :	2 וקרא שמא דאתרא נסיתא ומצותא על דנצו בני ישראל ועל דנסיאו קדם ײ׳ למימר יהאית שכנתא דײ׳ ביננא אם לא :
3 תבאמו ותטעמו בהר נחלתך מכון לשבתך פעלת יהוה מקדש אדני כוננו ידיך :	3 תעלנון ותשרנון בטורא דאחסנתך אתר מתקן לבית שכנתך אתקנתא ײ׳ מקדשא ײ׳ אתקנהי ידך :
4 כי לא אעלה בקרבך כי עם קשה ערף אתה פן אכלך בדרך :	4 ארי לא אסלק שכנתי מבינך ארי עם קשי קדל את דלמא אשיצנך באורחא :

Textus

non quemlibet Dei vel creaturarum sermonem, sed VERBVM *illud* ÆTERNVM *&* DEO CONSVBSTANTIALE *è* NON-TERMINO INFINITVDINIS, ABYSSO *inquam*, TENEBRARVM DEITATIS, *processione ineffabili juxta Hebraeorum mentem productum unicè & necessario significari: Iamque nos accingimus ad probationem tertii subsistentia in Deitate modi, ex paraphraste Chaldaeo Onkelos eruendam, quippe qui nomen* יהוה *vel singula alia, quae in sacra Scriptura de Spiritu Sancto ejusdemque actibus, proprietatibus & operibus peculiaribus loquuntur in lingua sua per vocabulum* שכינתא *(Divinitatem) reddidit. Ad majorem autem rei evidentiam placuit Benevolo Lectori bicolumnatam exhibere seriem, ita ut textus Ebraeus in una repraesentetur pagina, in altera verò Paraphrasis Chaldaica è regione posita ipsi respondeat.*

Textus Hebraeus.

1 Gen. cap. 9. vers. 27. Dilatet Deus Iaphet ET HABITET in tabernaculis Sem; & sit Chenaan servus ei.

2 Exod. cap. 17. vers. 7. Et vocavit nomen loci מסה & מריבה (*tentationem & jurgium*) super jurgium filiorum Israel; & super tentasse eos יהוה dicendo: NVM EST יהוה in interiori nostro an non?

3 Exod. cap. 15. v. 17. Introduces eos & plantabis eos in mõte haereditatis tuae habitaculo ad SEDENDVM TE operatus es יהוה; Sanctuarium אדני paraverunt manus tuae.

4 Exod. cap. 33. vers. 3. Quia non ASCENDAM in ulterius tuum, nam populus durus cervice tu, ne forte consumam te in via.

Paraphrasis Chaldaica.

1 Dilatet יהוה Iaphet ET HABITET DIVINITAS EIVS in tabernaculis Sem; & sit Chenaan servus ei.

2 Et vocavit nomen loci נסיתא & מצותא (*tentationem & jurgium*) super quod jurgati sunt filii Israel & super quod tentaverunt ante יהוה dicendo: NVM EST DIVINITAS יהוה inter nos an non?

3 Introduces eos & habitare facies eos in monte haereditatis tuae, loco parato in domum DIVINITATI TVAE parasti יהוה: Sanctuarium יהוה paravit manus tua.

4 Quia non ascendet DIVINITAS MEA inter te, quia populus durus cervice tu: ne forte consumam te in via.

מקרא

5 ויאמר יהוה אל משה
אמר אל בני ישראל אתם
עם קשה ערף רגע אחד אעלה
בקרבך וכליתיך:

6 ויעבר יהוה על פניו ויקרא
יהוה יהוה אל רחום וחנון
ארך אפים ורב חסד ואמת:

7 ויאמר אם נא מצאתי חן
בעיניך אדני ילך נא אדני
בקרבנו כי עם קשה ערף הוא
וסלחת לעוננו ולחטאתנו
ונחלתנו:

8 יען כי מאסתם את יהוה
אשר בקרבכם ותבכו לפניו
לאמר למה זה יצאנו ממצרים:

9 אל תעלו כי אין יהוה
בקרבכם ולא תנגפו לפני
איביכם:

תרגום

5 ואמר יי׳ למשה אמר לבני
ישראל אתון עם קשי קדל
שעה חדא אסלק שכנתי
מבינך ואשיצנך:

6 ואעבר יי׳ שכנתיה על
אפוהי וקרא יהוה יהוה אלהא
רחמנא וחננא מרחיק רגז ומסגי
למעבד טבון וקשוט:

7 ואמר אם כען אשכחית
רחמין קדמך יי׳ תהך כען
שכנתא דיי׳ ביננא ארי עם
קשי קדל הוא ותשבוק
לחובנא ולחטאנא ותחסננא:

8 חלף דקצתון ית מימרא
דיי׳ דשכנתיה שריא ביניכון
ובכיתון קדמוהי למימר למה
דנן נפקנא ממצרים:

9 לא תסקון ארי לית
שכנתא דיי׳ ביניכון ולא
תתברון קדם בעלי דבביכון:

Textus Hebræus.

5 Ibid. verſ. 5. Et locutus eſt יהוה ad Moſeh; loquere ad filios Iſrael : vos populus durus cervice ; Momento uno ASCENDAM in interius tuum , & conſumam te.

6 Exod. cap. 34. verſ. 6. Et TRANSIVIT יהוה ſuper facies ejus : Et clamavit יהוה יהוה. Deus miſericors & gratioſus, longus narium, & multus miſericordia & veritate.

7 Ibid. verſ. 9. Et dixit Si quæſo inveni gratiam in oculis tuis אדני, VADAT QUÆSO אדני in interiori noſtro , quia populus durus cervice iſte , & parces iniquitati noſtræ & peccato noſtro, & hæreditabis nos.

8 Num. cap. 11. verſ. 20. Eò quod REPROBASTIS יהוה qui interiori veſtro , & ploraſtis ante facies ejus dicendo : ad quid hoc exivimus ex Ægypto.

9 Num. cap. 14. verſ. 42. Ne aſcendatis, QUIA NON יהוה in interiori veſtro, ne percutiamini ad facies inimicorum veſtrorum.

Paraphraſis Chaldaica.

5 Et loquutus eſt יהוה ad Moſeh, loquere ad filios Iſrael ; vos populus durus cervice, hora una aſcendere faciam DIVINITATEM MEAM inter te, & conſumam te.

6 Et TRANSIRE FECIT יהוה DIVINITATEM SVAM ſuper facies ejus; Et clamavit יהוה יהוה, Deus miſericors & gratioſus, elongans iram & multiplicans ad faciendum bonitates & veritatem.

7 Et dixit : Si nunc inveni gratiam ante te יהוה, VADAT NVNC DIVINITAS יהוה inter vos, quia populus durus cervice iſte, & dimittas iniquitatem noſtram & peccatum noſtrum & hæreditabis nos.

8 Eò quod REPROBASTIS VERBVM יהוה CVIVS DIVINITAS habitat inter vos ; & ploraſtis ante eum dicendo: ad quid hoc exivimus ex Ægypto.

9 Non aſcendatis Quia NON DIVINITAS יהוה in interiori veſtro, ne frangemini ante viros inimicitiæ veſtræ.

מקרא	תרגום
10 ויקהלו על משה ועל אהרן ויאמרו אליהם רב לכם כי כל העדה כלם קדשים ובתוכם יהוה ומדוע תתנשאו על קהל יהוה:	10 ואתכנשו על משה ועל אהרן ואמרו להון סגי לכון ארי כל כנישתא כלהון קדישין וביניהון שריא שכנתא דיי׳ ומא דין אתון מתרברבין על קהלא דיי׳:

R I T T A N G E L I V S.

Cæteraverò S. Scripturæ innumera loca ad hoc argumentum facientia, studio ac diligentiæ B. Lectoris committimus. Hoc tantum monentes ANTI-TRIVNITARIVM *in discursu nostro etiam circa tertium subsistendi in divinitate modum falso excepisse, dum dixerit Chaldæum non tantum ubi de* SPIRITV *S. Scriptura Sacra*

מקרא	תרגום
1 ובקר ראיתם את כבוד יהוה בשמע את תלנתיכם על יהוה:	1 וצפרא ותחזון ית יקרא דיי׳ כד שמיען ית תורעמתכון על יי׳:
2 וישכן כבוד יהוה על הר סיני ויכסהו הענן ששת ימים:	2 ושרא יקרא דיי׳ על טורא דסיני וחפהי עננא שתא יומין:
3 ומראה כבוד יהוה כאש אכלת בראש ההר לעיני בני ישראל:	3 וחיזו יקרא דיי׳ כחיזו אשתא אכלא בריש טורא לעיני בני ישראל:

Textus Hebræus.

10 Num. cap. 16. verſ. 3. Et congregaverunt ſe ſuper Moſeh & & Aharon & dixerunt ad eos: Multum vobis: Quia omnis cœtus univerſi ipſi ſancti: ET IN MEDIO EORVM יהוה: Et quare elevatis vos ſuper congregationem יהוה:

Paraphraſis Chaldaica.

10 Et congregaverunt ſe ſuper Moſeh, & ſuper Aharon & dixerunt ad eos: Multum vobis; quia omnis congregatio univerſi illi Sancti ET INTER EOS HABITAT DIVINITAS יהוה: Et quare elevatis vos ſuper congregationem יהוה:

Sacra loquatur, ſed etiam quando de GLORIA DEI *ſermo ſit, in ſua paraphraſi* שכינתא *(Divinitatem) reddidiſſe. Reſpondi & Reſpondeo; hoc probari non poſſe, cum Paraphraſis Chaldaica loco vocabulorum Hebræorum* כבוד יהוה *(gloriæ* יהוה *) ſemper legat* יקרא דיי' *quod idem ac* כבוד יהוה *(gloriam nempe* יהוה *) ſignificat. Vt videre eſt ex ſubſequentium aſſignatorum locorum ſerie bicolumnatæ.*

Textus Hebræus.

1 Deut. cap. 16, verſ 7. Et mane & videbitis כבוד יהוה (GLORIAM יהוה) in audiendo eum murmurationes veſtras ſupra יהוה:

2 Exod. cap. 24. verſ. 16. Et habitavit כבוד יהוה (GLORIA יהוה)ſuper montem Sinai & operuit eum nubes ſex diebus.

3 Et verſ. 17. Et aſpectus כבוד יהוה (GLORIÆ יהוה) ſicut ignis comedens in vertice montis in oculis filiorum Iſrael.

Par. Chaldaica.

1 Et mane & videbitis יקרא דיי' (GLORIAM יהוה) in audiendo murmurationes veſtras ſupra יהוה:

2 Et habitavit יקרא דיי' (GLORIA יהוה) ſupra montem Sinai & operuit eum nubes Sex diebus.

3 Et aſpectus יקרא דיי' (GLORIÆ יהוה) ſicuti aſpectus ignis devorantis in vertice montis in oculis filiorum Iſrael:

תרגום	מקרא
4 ואמר משה דין פתגמא די פקיד יי׳ תעבדון ויתגלי לכון יקרא דיי׳:	ויאמר משה זה הדבר אשר צוה יהוה תעשו וירא אלכים כבוד יהוה:
5 ונפקו ובריכו ית עמא ואתגלי יקרא דיי׳ לכל עמא:	5 ויצאו ויברכו את העם וירא כבוד יהוה אל כל העם:
6 ואמרו כל כנשתא למרגם יתהון באבניא ויקרא דיי׳ אתגלי במשכן זמנא לכל בני ישראל:	6 ויאמרו כל העדה לרגום אתם באבנים וכבוד יהוה נראה באהל מועד אל כל בני ישראל:
7 וברם קים אנא ומליא יקרא דיי׳ ית כל ארעא ארי כל גובריא דחזו ית יקרי וית אתותי דעבד׳ית במצרים ובמדברא ונסיאו קדמי דנן עסר זמנין ולא קבילו למימרי:	7 ואולם חי אני וימלא כבוד יהוה את כל הארץ כי כל האנשים הראים את כבדי ואת אתתי אשר עשית׳ במצרים ובמדבר וינסו אתי זה עשר פעמים ולא שמעו בקולי:
8 ואכניש עליהון קרח ית כל כנשתא לתרע משכן זמנא ואתגלי יקרא דיי׳ לכל כנשתא:	8 ויקהל עליהם קרח את כל העדה פתח אהל מועד וירא כבוד יהוה אל כל העדה:
9 ועל משה ואהרן מן קדם קהלא לתרע משכן זמנא ונפלו על אפיהון ואתגלי יקרא דיי׳ להון:	9 ויבא משה ואהרן מפני הקהל אל פתח אהל מועד ויפלו על פניהם וירא כבוד יהוה אלהים:

Textus Hebræus.

4 Levit. 9. verſ. 6. Et dixit Moſeh : Hic Sermo quem præcepit יהוה facietis , & conſpicietur ad vos כבוד יהוה (GLORIA יהוה)

5 Ibid. verſ. 23. Et egreſſi ſunt & benedixerunt populo : & viſa eſt כבוד יהוה (GLORIA יהוה) ad omnem populum.

6 Num. cap. 14. verſ. 10. Et dixerunt omnis cætus obruere eos cum lapidibus & כבוד יהוה (GLORIA יהוה) viſa eſt in tentorio conventus ad omnes filios Iſrael.

7 Ibid. verſ. 21. 22. Et profectò vivens ego & implebitur כבוד יהוה (GLORIA יהוה) omnis terra : quia omnes viri videntes כבדי GLORIAM MEAM & ſigna mea quæ feci in Ægypto & in deſerto , & tentaverunt me jam decem vicibus & non audiverunt in VOCE mea.

8 Num. cap. 16. verſ. 19. Et fecit congregare ſuper eos Korach totum cœtum ad oſtium tentorii conventus & viſa eſt כבוד יהוה (GLORIA יהוה) ad totum cœtũ.

9 Num. c. 20. v. 6. Et venit Moſeh & Aharon à faciebus congregationis ad oſtium tentorii conventus & ceciderunt ſuper facies ſuas, & viſa eſt כבוד יהוה (GLORIA יהוה) ad eos.

Par. Chaldaica.

4 Et dixit Moſeh : Hic ſermo quem præcepit יהוה facietis : & revelabitur ad vos יקרא ד״י (GLORIA יהוה.)

5 Et egreſſi ſunt & benedixerunt populo : & revelata eſt יקרא ד״י (GLORIA יהוה) ad omnem populum.

6 Et dixerunt omnis cætus obruere eos cum lapidibus & revelata eſt יקרא יהוה (GLORIA יהוה) in tentorio conventus ad omnes filios Iſrael.

7 Sed vivens ego & implebit יקרא יהוה (GLORIA יהוה) omnem terram quia omnes viri qui viderunt יקרי GLORIAM MEAM & ſigna mea quæ feci in Ægypto & in deſerto & tentaverunt ante me jam decem vicibus & non audiverunt ad VERBVM meum.

8 Et congregare fecit ſuper eos Korach totum cœtum ad oſtium tentorii conventus & revelata eſt יקרא יהוה (GLORIA יהוה) ad omnem cœtum.

9 Et venit Moſeh & Aharon à facie congregationis ad oſtiũ tentorii conventus & ceciderunt ſuper facies ſuas , & revelata eſt יקרא יהוה (GLORIA יהוה) ad eos.

מקרא	תרגום
10 ונעדתי שמה לבני ישראל ונקדש בכבדי׃	10 ואזמן מימרי תמן לבני ישראל ואתקדש ביקרי׃
11 ויאמר יהושע אל עכן בני שים נא כבוד ליהוה אלהי ישראל ותן לו תודה והגד נא לי מה עשית אל תכחד ממני׃	11 ואמר יהושע לעכן ברי שוי כען יקרא קדם יהוה אלהא דישראל והב קדמוהי הוראה וחוי כען לי מה עבדתא לא מכסי מני׃
12 הבו ליהוה בני אלים הבו ליהוה כבוד ועז הבו ליהוה כבוד שמו השתחוו ליהוה בהדרת קדש׃	12 חבו קדם יהוה תושבחתא כתי מלאכיא בני אלים הבון קדם יהוה איקר ועשנא׃ הבון קדם יהוה איקר שמיה סגידו קדם יהוה בשבהורת קודשא׃
12 ספרו בגוים כבודו בכל העמים נפלאותיו כי גדל יהוה ומהלל מאד נורא הוא על כל אלהים כי כל אלהי העמים אלילים ויהוה שמים עשה הוד והדר לפניו עז ותפארת במקדשו הבו ליהוה משפחות עמים הבו ליהוה כבוד ועז׃	13 אשתעיו בעממיא איקריה בכל עמיא פרישותיה ארום רב יהוה ומשבח להדא דדחיל הוא על כל אלהיא׃ ארום כל דחלת עממיא טעותא ויהוה שמיא עבד׃ שבחא ושבהורא קדמוי עושנא ותושבחא בבית מקדשיה הבו זמר קדם יהוה יחוסי עמיא הבו קדם יהוה איקר ועשנא׃

Textus Hebræus.

10 Exod. cap. 29. verſ. 43. Et CONVENIAM ibi filios Iſrael & ſanctificabitur בכבדי in GLORIA MEA.

11 Iehoſ. 7. verſ. 10. Et dixit Iehoſchua ad Hachan; Fili mi, pone quæſo GLORIAM יהוה Iſrael, & da ei confeſſionem, & indica mihi quid feceris, ne abſcondas à me.

12 Pſalm. 29. verſ. 1. 2. Date ליהוה filios arietum, date ליהוה GLORIAM & FORTITVDINEM. Date ליהוה GLORIAM Nominis ejus, incurvate ליהוה in DECORE Sanctitatis.

Pſalm. 96. verſ. 3. 4. 5. 6. 7. Narrate in gentibus GLORIAM ejus, in omnibus populis mirabilia ejus. Quoniam MAGNVS יהוה & LAVDABILIS valde; TERRIBILIS ipſe ſuper omnes Deos: Quoniam omnes Dii populorum vani: Et יהוה cœlos fecit. GLORIA & DECOR ad facies ejus; FORTITVDO & PVLCHRITVDO in SANCTVARIO ejus. Tribuite ליהוה familiæ populorum; tribuite ליהוה GLORIAM & FORTITVDINEM.

Paraphraſis Chaldaica.

10 Et convenire faciam VERBVM MEVM ibi filios Iſrael & ſanctificabitur ביקרי in GLORIA MEA.

11 Et dixit Iehoſchua ad Hachan; Fili mi, pone quæſo GLORIAM coram יהוה Deo Iſraël, & da coram eo confeſſionem, & indica mihi quid feceris, ne abſcondas à me.

12 Date coram Deo laudem Chori Angelorum filii אלים: Date coram יהוה GLORIAM & FORTITVDINEM: Date coram יהוה GLORIAM nominis ejus, incurvate coram יהוה in DECORE Sanctitatis.

13 Narrate in gentibus GLORIAM ejus in omnibus populis mirabilia ejus. Quoniam MAGNVS יהוה & LAVDABILIS valdè, FORMIDABILIS ipſe ſuper omnes Deos: Quoniam omnes dii populorum abominatio & יהוה cœlos fecit. GLORIA & PVLCHRITVDO ante eum; FORTITVDO & LAVS in domo Sanctitatis ejus. Date canticum coram יהוה familiæ populorum. Date coram יהוה GLORIAM & fortitudinem.

SEMITA XIII.

Vocatur Intelligentia inducens Vnitatem; & vocatur ita, eo quod illa est ipsa substantia gloriæ. Et illa perficit veritatem singulorum spiritualium.

הנתיב הי״ג:

נקרא שכל מנהיג האחדות ונקרא כן מפני שהוא עצם הכבוד והוא תשלום אמתת הרוחניים האחדים:

Rabi Abraham F. D. dicit:

Semita Decima tertia vocatur Intelligentia inducens unitatem, & illa est ipsa substantia gloriæ quam accipit à singulis semitis. Et illa est finis & consummatio veritatis singulorum spiritualium quæ uniuntur unitati summæ. Sunt qui dicunt. Omnes (*semitæ*) quæ uniunt se (*unitati scilicet summæ*) uniunt se per hanc Semitã Decimã tertiam. Et propterea אחד, quod unitatem notat, in supputatione arithmetica conficit tredecim.

אמר הראב״ד:

הנתיב הי״ג נקרא שכל מנהיג האחדות והוא עצם הכבוד המקבל מכל הנתיבות והוא תשלום וסיום אמתת הרוחניים האחדים המיוחדים באחדות עליון נמצאת אומר שכל המתיחד מתיחד׳ על ידי נתיב זה הי״ג ולפי׳ אחד בג׳ י״ג:

SEMITA XIV.

Vocatur Intelligentia illuminans: Et vocatur ita eò quod illa est ipse חשמל Chasmal, qui est institutor arcanorum & fundamentorum sanctitatis & apparatus eorum.

הנתיב הי״ד:

נקרא שכל מאיר ונקר׳ כן מפני שהוא עצם החשמאל והמורה על רזי יסודות הקדש ותכונתם:

Rabi Abraham F. D. dicit:

Semita Decima quarta vocatur Intelligentia illuminans. Et vocatur ita cò quod illa est instructrix arcanorum.

אמר הראב״ד:

הנתיב הי״ד נקרא שכל המאיר ונקרא כן לפי שהוא
מורה

canorum & abſconditorum ALTISSIMI quæcunque traduntur de eo. Et eſt ipſe חשמל (Diadema) in cujus manu ſunt omnia abſcondita ſuperiorum. Et ille revelat myſterium ſanctictatis & apparatum eorum, vult dicere, myſterium ſanctitatis *ſignificat* CORONAM SVMMAM, apparatus verò ſanctitatis etiam CORONAM ſignificat SVMMAM.

מורה על רזים וסתרי עליון לכל המפרשים ממנו ומאיר עיניהם בסתרי הדרת והוא עצם החשמל (עט') אשר בידו כל סתרי מעלה והוא מגלה סוד הקדש ותכונתם ר"ל סוד הקדש שהוא כע' ותכונת הקדש וכע":

SEMITA XV.

Vocatur Intelligentia conſtituens & vocatur ita, eò quod illa conſtituit ipſam creationem in caligine munda; & viri ſpeculationum (*Philoſophi*) dixerunt, quod illa ſit ipſa caligo de qua ſcriptura dicit. Iob. cap. 38. verſ. 9. Et caligo involucrum ejus:

הנתיב הטו':

נקרא שכל מעמיד ונקר' כן מפני שהוא מעמיד עצם הבריאה בערפלי טהור ובעלי העיון אמרו כי הוא הערפל וזהו' וערפל חתולתו:

Rabi Abraham F. D. dicit.

Semita decima quinta vocatur Intelligentia conſtituens & vocatur ita, eò quod illa conſtituit ipſam creationem (DIADEMA) in caligine munda (PVLCHRITVDINE,) Et hæc ſemita incraſſat caliginem & diſponit eam uſque dum ſit apta ſuſcipere exarationes, & ſculpturas imaginum ſuperiorum & ab omnibus creatis: & niſi diſponendo incraſſaretur caligo per hanc Semitam, impoſſibile eſſet, ut hæc caligo reciperet formaſ-

אמר הראב"ד:

הנתיב הטו' נקרא שכל מעמיד ונקרא כן מפני שהוא מעמיד עצם הבריאה (עט') בערפלי טהור (תת') כי הנתיב הזה הוא מקריש את הערפל ומעמידו עד שיהיה ראוי לקבל חקיקו הצורות העליונות מכל הנבראים

formas vel imagines creatorum, & de hac (*caligine inquam*) dicitur: Iob. cap. 38. verſ. 9. In ponendo me nubem veſtimentum ejus & caliginem involucrum ejus.

ואלולי חוזק הערפל על ידי
זה הנתיב לא היה באפשרו׳
הערפל לקבל ציור הנבראים
ועליו נאמר בשומי ענן לבושו
וערפל חתולתו:

RITTANGELIUS.

Vt hic locus eò melius intelligatur, ſæpius jam citati Rabi Simeonis filii Iochaii ſententiam hic apponam, quem in ſpecu quadam per ſpatium 12 *annorum delituiſſe, quinquageſimo denique anno poſt deſolationem urbis Ieroſolymitanæ & templi vitam finiiſſe martyrio, fama eſt. Qui & ob eximiam ſuam eruditionem, mirabilem vitæ ſanctitatem & veram doctrinam magni apud Hebræos habitus eſt. Sicuti teſtatur Rabi Moſeh Chanochius citando Thalm. Tom. Iebhamoth tract.* 1. *fol.* 5. *Col.* 2. *ubi habetur Rabi Ionam filium Levi, inveniſſe Rabi Simeonem filium Iochaii ſedentem coronatum in Paradiſo ſuper tredecim thronis ex auro obrizo. Sic enim dicit lib.* 1. *Tikune Sohar fol.* 63. *Col.* 1. & 2.

Surrexit Rabi Simeon aperuit & dixit בראשית (*In principio*) *per tranſpoſitionem literarum conficit* ברית אש (*fœdus ignis*) quod eſt ſignum & obſignatio ſuperiorum & inferiorum in quo ſubſiſtunt. Illud eſt ſignum exercitus ſuperioris, per quem Deus ſanctus (Benedictus ſit ille) vocatur Tetragrammaton Exercituũ. Et eſt ſignũ exercitus inferioris. Illud eſt ſignum & fœdus, in quo ſubſiſtunt cœli & terra ſicuti dicitur Ierem. c. 33. verſ. 25. *Si non fœdus meum, cum die & nocte ſtatuta cœlorum & terræ non poſui*, &c. Illud eſt ſignum certè quod eſt ſubſignatio ſigili Regis. Cum ita in

קם רבי שמען פתח ואמר
בראשית ברית אש דאיהו
אורת ורשימו דעלאין ותתאין
ביה קיימין איהו אורת דצבא
דלעילא דבהון אתקרי קב״ה
יהוה צבאות ואיהו אורת
דצבא דלתתא איהו אורת
וברית דביה קיימין שמיא
וארעא כדא אם לא
בריתי יומם ולילה חוקות
שמים וארץ לא שמתי
(ירמיה לג) איהו אורת ודאי

eo essemus. Ecce antiquus descendit super eum, sicuti prius, aperuit & dixit: Rabi Rabi. Fœdus illud certè IVSTVS est vivens in secula: qui est, י, parvum ex parte SAPIENTIÆ SVMMÆ, postquam enim descendit, י, supra eum quamquam in loco suo, י, SVMMVM vocabatur, jam cum descendit supra IVSTVM; י, parvum vocatur. Et Litera, ו, quamquam illa, ו, SVMMVM in loco suo nominabatur, postquam descendit supra IVSTVM ut se ipsi conjungeret vocatur, ו, parvum. Aleph Beth literarum minorum in ipso consistunt. Et, ה, SVMMVM postquam descendit supra IVSTVM parvum vocatur. Et quamvis literæ nominis sanctissimi Tetragrammati in eo (*scilicet* IVSTO) comprehendantur occultæ in eo latent; Et propterea dicitur Psalm. 25. vers. 14. *Secretum Domini Timentibus eum*, &c. Et si in eo occultæ latent; quomodo cognoscuntur? per DIVINITATEM quæ est speculum resplendens & illuminans. Quum enim descendit יהוה supra IVSTVM ut resplendeat & luceat in eo tunc certè per eam cognoscuntur. Et hoc est quod dicitur: Ierem. cap. 9. vers. 23. *Sic dixit Dominus. Non laudet se Sapiens in Sapientia sua*: Si ipse (*nempe Tetragrammaton*,) ibi est, vocatur speculum resplendens seu illuminans secundum id (*quod sequitur*) Ibidem vers. 24. *Quin imò in hoc laudet se*

laudans

דאיהו רשימו דחותמא דמלכא: אדהכי הא סבא קא נחית לגביה כמלקדמין פתח ואמר רבי רבי ברית איהו ודאי צדיק ח״י עלמין דאיהו י׳ זעירה מסטרא דחכמ׳ דלעילא דכד נחתא׳ לגביה אע״ג דבאתריה י׳ עלאה אתקרי כד נחית לגבי צדיק י׳ זעירא אתקרי ואת ו׳ אע״ג דאיהו ו׳ עלאה באתריה בעמודא דאמצעיתא כד נחית לגבי צדיק לאתחברא ביה ו׳ זעירא אתקרי אלפא ביתא דאתוון זעירן ביה אינון וה׳ עלאה כד נחתא לגבי צדיק זעירא אתקריאת ואע״ג דאתוון דשמא קדישא ביה כלילן סתימין אינון ביה ובגיניה אתמר סוד ה׳ ליריאו ובריתו להודיעם (תלים כ״ה) ואי סתימין אינון ביה במאי אשתמודעאן בשכינתא דאיהי אספקלריאה דנהרא כד נחית יהוה לגבי צדיק לנהרא בה ודאי ומנה אשתמודען ההו״ | כ״ת אמר ה׳ אל יתהלל חכם בחכמתו

(ירמיה)

laudans intelligendo & sciendo me. &c. Et quum aufert se à IVSTO & relinquitur desolatus & siccus vocatur speculum non resplendens secundum id: *Non laudet se sapiens in sapientia sua.* Et quis causavit ut resplendeat & reluceat & ut cognoscatur in ea Deus sanctus Benedictus sit ipse; ILLE qui custodit fœdus. Et mysterium hujus rei est illud Psalm. 118. vers. 20. *Hæc est porta Domini: justi intrabunt per eam.* Hæc est porta justorum, & illis est facultas ascendere illuc: Et hæc *Porta* significat illum, qui est IVSTVS & in eo יהוה: Ille dignus est mereri DIVINITATEM, & hæreditario jure possidet eam. Et transivit per eam in Regem qui est COLVMNA MEDIA (mediator seu reconciliator) qui est Rex & ipsius est regnum. Et mysterium hujus rei est illud Esai. 60. vers. 21. *Et populus tuus omnes ipsi justi in æternum hæreditario jure poßidebunt terram.* Et hæc est DIVINITAS, de qua dicitur, *Et terra scabellum pedum meorum.* Et DIVINITAS est figura superiorum & inferiorum omnes similitudines NNMERATIONVM & omnia nomina illarum in ea efformata, & in ea exsculptæ sunt Animæ & Angeli & Animalia sancta & in ea exsculpta de quibus dicitur. Ezech. 1. vers. 10. *Et similitudo*

(ירמיה ט׳) אי איהו תמן אתקריא׳, אספקלריאה דנהרא ובההוא זמנא כי אם בזאת יתהלל המתהלל השכל וידוע וגו׳ ואם אסתלק מצדיק ואשתאר איהו חרב ויבש מיד אתקריא׳ אספקלריאה דלא נהרא בההיא זמנא אל יתהלל חכם בחכמתו ומאן גרים לאנהר׳ לה ולאשתמודעא בה לקבה״ מאן דנטיר ברית ורזא דמלה זה השער לה׳ צדיקים יבאו בו (תלים קיח׳) דא איהי תרעא דצדיקיא ואית לון רשו לאעלא תמן ודא איהו מאן דאיהו צדיק וביה יקיק איהו זכי בשכינתא וירית לה וסליק בה למלכא דאיהו עמודא דאמצעיתא דאיהו מלך ואיהי מלכותא דיליה ורזה דמלה ועמך כלם צדיקים לעולם ירשו ארץ (ישעיה ס׳) ודא איהו שכינתא דאתמר בה והארץ הדום רגלי ושכינתא איהי צורא דעלאין ותתאין כל דיוקנין דספיראן וכל שמהן דלהון

tudo facierum eorum facies hominis. Surrexit Rabi Simeon & dixit סבא סבא. Ecce DIVINITAS est VNICA Dei sancti Benedictus sit ille quomodo exsculptæ sunt in ea similitudines inferiorum quæ non sunt de essentia ejus ? Dixit ipsi, Rabi simile est Regi qui sedet in throno gloriæ suæ & quam plurimi filiorum hominum ascendentes ut contemplentur ipsum : quidam ex eis contemplantur vestimenta ejus, & quidam ex illis corpus ejus, & quidam ex illis contemplantur opera ejus & profectò non nisi ex operibus cognoscetur qualis sit Rex ille ; Quia vestimenta ejus mutantur variis mutationibus, & vestimenta quibus se vestit mane, non vestit se vesperi. Et vestimenta quibus se vestit una die, non vestit se altera die, & ita singulis diebus, & mensibus & annis & sabbathis, & diebus festis mutantur vestimenta ejus. Similiter & DIVINITAS *sunt ipsi* quā plurima vestimenta, quibus creavit Deus sanctus, benedictus sit ille Solium gloriæ & angelos & Animalia sancta & Seraphinos & cœlos & terram & omnia quæcunque creavit per illa (*vestimenta*) & omnia creata quæ creavit per ista vestimenta quæ sunt ipsi (scilicet DIVINITATI) exaravit omnia & exsculpsit ea omnia in vestimento suo ; propterea ut contempletur ex eo omnia creata & misereatur eorum. Et mysterium hujus rei est illud, Gen.

דלהון בה אינון מצויירים ובה
אינון גליפין נשמתין ומלאכין
וחיון קדישין ובה גליפין מה
דאתמר בהון ודמות פניהם
פני אדם וכו' (יחזקיאל א')
קם רבי שמעון ואמר סבא
סבא והא שכינתא איהי יחודא
דקב"ה איך גליפין בה דיוקנין
דלתת' דלאו אינון מציאותה
אל" ר' למלכא דאיהו יתיב
בהיכליה וכמה בני נשא עאלין
למחזייה מנהון מסתכלין
בלבושוי ומנהון בגופוי ומנהון
מסתכלין בעובדוי ובודאי
בעובדוי אשתמודע מאי ניהו
מלכא דלבושין אינון משתנין
בהון לכמה שנויין ולבושין
דאיהו לבוש בצפרא לא לביש
ברמשא ולבושין דלביש יומא
חדא לא לביש יומא תניינא
והכי בכל יומא וירחא ושתא
ושבתא וימין טבין אשתני
בלבושין כגוונא דא שכינתא
כמה לבושין אית לה דמנהון
ברא קב"ה כרסיין ומלאכין

וחיון

Gen. c. 9. verſ. 16. *Et videbo illum* (arcum) *ad recordandum fœderis æterni*, in iſtis veſtimentis quæ reſplendent in omnibus creatis. Si Iſraelitæ reſplenduerint in eis bonis operibus, Deus Sanctus, Benedictus ſit ille, miſerebitur eorum propter illa, (*ſcilicet veſtimenta.* Si verò fecerint mala opera; illa (*ſcilicet* DIVINITAS) induit ſe aliis veſtimentis nigris in quibus exſculpti ſunt omnes viri (*executores Divini*) Iudicii, qui vocantur לילורת ut judicet in eis mundum. Et ex hac parte dicit Scriptura Cant. Canticor. 1. verſ. 6. *Non reſpiciatis me quod ego Nigra.* Et hoc ex parte veſtimentorum in quibus exſculpta ſunt ſuperiora & inferiora quæ ſunt Reges & Dominatores ſuper inferiora. Et מלאכין (*Angeli*) vocantur ex parte מלכות (*Regni.*) Et ex parte CORPORIS, vocatur MISERICORDIA BRACHIUM DEXTRUM; & FORTITUDO, ſeu SEVERITAS BRACHIUM SINISTRUM. CORPUS *eſt* COLUMNA MEDIA. VICTORIA ſeu ÆTERNITAS & GLORIA, DUO CRURA. IUSTUS, ſignum FOEDERIS. Et ſic ſtatuerunt (*ſcilicet Theologi antiqui.*) Et illa (*ſcilicet* DIVINITAS) eſt figura omnium. Et de intrinſeco ejus quod eſt directio ejus reſplendet יהוה. Sicuti

anima

וחיון ושרפים ושמיא וארעא
וכל מה דברא בהון וכל
בריין דברא מאלין לבושין
דילה רשום לון כלהו וגליף
לון בלבושהא בגין לאסתכלא
מינה לכל בריין לרחמ' עלייהו
ורזה דמלה ואיתיה לזכו'
ברית עולם (ראשית ט')
ואיתיה באלין לבושין דאינון
נהירין בכל בריין דישראל
נהירין לון בעובדין טבין ובגינייהו
קב"ה רחים עלייהו ואי עבדין
עובדין בישין איהי אתלבשת
לבושין אחרנין אוכמין דבהון
רשימין כל אינון מארי דדינין
דאתקריאו לילות למידן בהון
לעלמא ובההיא זמנא איהי
אמרת אל תראוני שאני
שחרחרת (שיר השי' א') ובגין
דא אלין מסטרא דלבושין
אינון גליפין בה עלאין דאינון
מלכין ושלטין על תתאין
ומלאכין אתקריאו מסטרא
דמלכו' ומסטרא דגופא אתקרי
חסד דרועא ימינא גבורה דרוע שמאלא גופא עמודא
דאמצעיתא נצח והוד תרין שוקין צדיק אות ברית והא
אוקמוהו

anima in corpore in medio omnium, ille qui unit omnia & coarctat omnia ita ut nulla prorsus ratio assequi queat. Et hæc omnia tanquam congrua dicuntur de DIVINITATE quæ se hisce vestimentis, in quibus efformata sunt omnia crea..., induit. Et illa appellatur omnibus nominibus eorum & ipsa est similitudo quatuor Animalium in vestimeutis ejus in quibus singulis exsculptæ sunt 4. literæ) *Nominis Tetragrammati*) quibus similitudo hominis est: scriptura *nempe* decem Characterum יוד קיה ואו קא qui per supputationem arithmeticam conficiunt tantum quantum & אדם (*homo*) Similitudo hominis certè est DIVINITAS, quæ est similitudo ejus & de ea dicimus. Num. 12. vers. 8. Et similitudinem יהוה contemplabitur.

אוקמוהו ואיהי [צורא דכלהו ומלגאו מניה דאיהו תקונא דגופא נהיר קב״ה דאיהו יקוק כנשמתא בגופא לגו מכלא ההוא דאחיד כלא וקשיר כלא דלא אתרמיז בשום רמיזו וכלא אתרמיז בשכינתא דאתלבישת בלבושין דבהון מצויירין כל בריין איהי אתקריאת בכל שמהן ואיהי דמות ארבע חיון בלבושהא דבכל חד וחד רשים ארבע אתוון דדמות אדם להנה דא רשימו דעשר אתוון דאינון יוד קא ואו קא דסליק לחושבן אדם דמות אדם ודאי דא שכינתא דאיהי דיוקניה ועליה אתמר ותמונת יקוק יביט (מדבר יב״:)

Tikun 22. fol. 67. col. 1. vestimenum ipsius יוד, est MISERICORDIA, vestimentum ipsius הא est FORTITVDO seu SEVERITAS, vestimentum ואו PVLCHRITVDO, vestentum הא. REGNVM VICTORIÆ, TRIVMPHI seu ÆTERNITATIS Vinculum est MISERICORDIA, hoc est, quod scriptum est Psal. 16. vers. 11. *Iucunditates in dextra tua perpetuò.* GLORIA vin-

תקונה עשרין ותרין דף ס״ז עמו׳ א׳: לבושא דיוד חסד לבושא דהא גבורא לבושא דואו ת״ת לבושא דהא מלכות נצח קשורא דיליה חסד היינו הוא דכתיב נעימו׳ בימינך נצח (תלים י״ו) הוד

vinculum ejus FORTITVDO ſeu SEVERITAS. IVSTI vinculum eſt COLVMNA MEDIA, quia CORPVS & FOEDVS pro uno & eodem reputantur. REGNVM eſt PERFECTIO (ſeu CONSVMMATIO) EORVM, ILLVD enim eſt PERFECTIO Superiorum & inferiorum. CORONA SVMMA eſt PERFECTIO quinquaginta PORTARVM INTELLIGENTIÆ. Et hoc eſt illud, quod non datum eſt ipſi Moſih aſſequi, de quo dicitur Iob. 28. verſ. *Semitam non cognoſcet eum* AVIS. Et de ea dixerunt *Sapientes: in mirabilibus à te noli ſcrutari*, &c. Quia eſt FONS *ſeu* ORIGO cui non eſt finis, & in FONTE *ſeu* ORIGINE cui non eſt finis quis poterit apprehendere finem ejus.

קשורא דיליה גבורה צדיק קשורא דיליה עמודא דאמצעיתא, דגוף וברית חשבינן חד: מלכות שלימו דליהון איהו שלימו דעלאין ותתאין כתר עליון דא איהו שלימו דחמשין שערי בינה ודא איהו דלא יתייהיב למשה דעליה אתמר נתיב לא ידעו עיט (איוב כח״) ועליה אז״ל במופלא ממך אל תדרוש וכו׳ בגין דאיהו מקור דלית ליה סוף ובמקורא דלית ליה סוף מאן יכיל לאשגא ליה סיפא:

Tykun 26. fol. 70. Col. 2. Dixit Rabi Eleaſar: Ecce, nonne dicitur Malach. 3. verſ. 6. אני. (EGO) יהוה non mutor? Et dixit ei: Væ filiis hujus ſeculi qui ſunt obturati corde, qui putant ſe ſcire & tamen ignorant. Certe τὸ אני (EGO) ſignificat DIVINITATEM ſecundum id quod dicitur Levit cap. 26. verſ. 28. *Et caſtigabo vos etiam Ego*, IPSA non mutatur nec eſt IPSI permutatio in aliud. Et IPSE quoque non mutatur, nec abſcondit ſe ab ea: Sed reſpectu impiorum mutatur Deus Sanctus Benedi-

תקונא עשדין ושירת דף ע׳ עמו׳ ב׳ אמר רבי אלעזר הא לא אתמר אני ה׳ לא שניתי (מלאכי ג׳) ואמר ליה ווי לבני עלמא דאינון אטימין לבא דחשבין דידעין ולא ידעין ודאי אני איהי שכינתא ההד״ ויסרתי אתכם אף אני (ויקרא כו״) איהי לא אשתני ולא איהי תמורה באחרא ואיהו לא אשתני

Benedictus sit ille & abscondit se ab eis: Et hoc est quod dicitur abscondam facies meas ab eis, videbo quid novissimum illorum (i. e. eventum) quia generatio perversitatum ipsi, filii non est fides in eis Deut. 32. vers. 20. Statim surrexerunt omnes socii qui audierant verba hæc & osculati sunt eum super caput ejus & dixerunt. Nisi venissemus tantum ad audiendum hoc, sufficeret nobis. Quia certè Deus Sanctus Benedictus sit ille & DIVINITAS ejus, non mutatur ille ab hac. Sed respectu aliorum mutatur & abscondit se multi variis indumentis & vestibus & variis corticibus id est, involucris. Et Propterea dicit Salomon super quem pax in Cantic. Canticor. 6. vers. 10. Ad Hortum NVCIS descendi.

אשתני ולא אסתתר מינה
אבל לגבי חייביא אשתני
קבה׳ ואסתתר מניהו ההד׳
אסתירה פני מהם אראה
מה אחריתם כי דור תהפוכות
המה בנים לא אמון בם
(דברים לב׳) מיד קמו כלהו
חבריא דשמע מלין אלין
ונשקו ליה על רישי ואמרו
אילו לא אתינא אלא למשמע
דא דיינו דודאי קבה׳ ושכינתיה
לא אשתני דא מן דא אבל
לגבי אחרנין אשתני ואסתתר
בכמה לבושין ובכמה כסויין
ובמה קליפין ובגין דא אמר
שלמה עה׳ אל גנת אגוז ירדתי (שיר השיר׳ ו׳:)

SEMITA XVI.

Vocatur Intelligentia Triumphalis vel æterna & vocatur ita; eò quod illa est voluptas gloriæ infrà quam nulla alia gloria est, quæ ipsi similis sit, & vocatur paradysus voluptatis qui paratus est piis.

הנתיב הי״ו:

נקרא שכל נצחי ונק׳ כן
מפני שהוא עדון הכבוד שאין
כבוד למטה הימנה כמו שהוא
והוא הנק׳ גן עדן המוכן
להסידים:

Rabi Abraham F. D. dicit.

Semita decima ſexta vocatur Intelligentia triumphalis ſeu æterna; eò quod illa parata eſt *auxilium ferre* omni viventi ut vincat genium ſuum *malum* & mutationem ejus. Et eſt voluptas gloriæ (DIADEMATIS) quia per hanc accipit DIADEMA voluptatem & oblectamentum ex præceptis divinis, & illa vocatur paradyſus voluptatis, qui paratus eſt piis; qui in DIADEMATE.

אמר הראבד:

הנתיב הי' נקרא שכל נצחי לפי שהוא מוכן לכל חי שמנצח את יצרו ותמורתו והוא עבדון של הכבוד (עט״) כי בזה הנתיב תקבל העטרה תענוג ועדון על מצות י״' והוא נקרא גן עדן המוכן לחסידים אשר בעט׳:

R I T T A N G E L I V S.

Et ut eo melius myſterium hujus Semitæ percipiatur, ſubſequentia hæc Rabi Simeonis filii Iochaii verba hic apponere cenſui.

Tikun 21. fol. 52. col. 2. lib. Tikune Sohar: Dixit eis: Iſte SERPENS cum quo vos certatis certamen ut effugiatis ab eo, ille eſt qui deglutivit & occidit, non ſolum quod occidit primum hominem, uerum omnes generationes quæ futuræ erant ad creandum. Et filia eſt ſuper TVRRI volitante in AERE: Et proclamant ſingulis diebus in cœlo, quicunque interfecerit SERPENTEM iſtum dabitur ei in uxorem FILIA REGIS intrinſecè de auro intertexto indumentum ejus. Et illud aurum ſignificat ſex DIES CREATIONIS &c. Et propterea vociferarunt vociferatione quam plurimi Heroum & quam pluri-

תקונא כא״ דף נב עמ״ ב' ספר א׳ תקוני זוהר: אמר לון ההוא הויא דאתון מגיחין קרבא ביה איך אשתזבתון מניה דאיהו בלע וקטיל ולא עוד אלא דאיהו קטיל לאדם קדמאה ולכל דרין דקא אתיין אתבריה וברתא איהי על מגדלא דפרח באוירא ומכריזין בכל יומא ברקיעא דכל מאן דקטיל להאי חויא דיהבין ליה

plurimi viri bellatores in Domo orationis congregati ad dimicandum prælium cum isto SERPENTE propter ILLAM, (nempè FILIAM REGIS.) Et quam plurimi viri Clypeati cessarunt deficiendo propter hanc FILIAM REGIS.) *Et circumspexit quaqua versum & vidit quod non esset vir* (Exo.c.2.v.12.) quod non esset inter eos qui interficeret SERPENTEM quousque venit ille, de quo dicitur *Et circumspexit quaqua versum & percußit Egyptum:* SILOH Moseh oppressio vel Dominator ejus. Et propterea dicit Scriptura de eo Gen. cap. 49. vers. 10. *Quousque veniet Siloh.* Ipsius certè erit interficere SERPENTEM *& ipsi erit congregatio gentium.* Eò quod ille filius Itzhor filius Kehath filii Amron filius populi excelsi de quo dicitur 1. Paral. cap. 23. vers. 17. *Et filii Rechabiah multiplicati sunt supra.* Et interfecit SERPENTEM & exercitum ejus in mari & in arida & in cœlo. Et quot viri bellatores præliati sunt cum ipso (*nempè* SERPENTE) prælium in mari? sicuti Scriptura dicit Psal. 104. vers. 26. Ibi naves ambulabunt in mari legis quæ sunt naves speculationum contemplantium *mysteria* legis: Et quot naves ex illis fractæ sunt pessumque iverunt in hoc mari quousque venit oppressio vel Dominator ejus? Et scindit & rupit hoc mare legis & Equum & Ascensorem ejus projecit in mare, qui est SERPENS & FILIA combinationis ejus quæ
est

ליה לאנתו ברת מלך פנימאה
ממשבצות זהב לבושה והאי
הב איהו ז׳ ימי בראשית וגו׳
בגין דא כרוזא כריז כמה
גברין וכמה מארי תריזין
אתכנשו בבי מדרשא לאגחא
קרבא עם חויא בגינה וכמה
תריסין אתעבידו פסקו׳ בגינה
דברת׳ דמלכ׳: ויפן כה וכה
וירא כי אין איש (שמות ב׳)
לית בהון דקטיל לחויא עד
דייתי ההוא דאתמר ביה ויפן
כה וכה ויך את המצרי שילה
משה דאיהי מורשה דיליה
ובגין דא בגיניה אתמר ביה עד
כי יבא שילה (בראשית מט״)
דיליה ודאי איה׳ קטיל לחויא ולו
יקהת עמים בגין דאיהו בן
יצהר בן קהת בן עמרם בן
עמא רמא דאתמר ביה ובני
רחביה רבו למעלה (ד״ה כג״)
וקטיל לחויא וחיליה בימא
וביבשת׳ וברקיעא וכמה מארי
קרבין אגחו עמיה קרב׳ על ימא
כדא״ ייום אניו׳ יהלכו׳ בימא
דאוריתא דאנון אניו׳ עיינין
דמסתכלין

eſt equus ejus. Et eduxit Iſraelitas ne ſubmergerentur. Et hoc eſt quod Scriptura dicit Exod.cap.15. verſ. 19. *Et filii Iſrael iverunt per medium maris in arida &c.* In prima redemptione in hoc mari materiali, in Redemptione ultima in mari legis. Baculus ejus quo ſcidit & rupit mare, eſt arundo per quam brachium יהוה revelatum eſt de quo dicitur Iſai. cap. 53. verſ. 1. *Et brachium* יהוה *ſuper quem revelatum eſt?* Et in iſto tempore quando interiit & abactus eſt SERPENS ille malus ſeu maledictus è mari, regnat SERPENS SANCTUS. Et ab iſto tempore Scriptura teſte. Pſal. 104. verſ. 25. *Ibi reptile & non numerus, beſtiæ puſillæ cum magnis.* Ambulant naves in fiducia in hoc mari neque demerguntur. Quia Spiritus turbinis tranſire fecit regnationem ejus è mari legis. Et ab iſto tempore *ibi reptile & non numerus &c. ibi naves ambulabunt. Leviathan iſtum formâſti ad ludendum in eo.* Pſal. 104. verſ. 26. Et lætabitur cum eis ſecundum id quod Scriptura dicit, Pſal. 48. verſ. 14. *Ponite cor veſtrum ad antemurale ejus* &c. Ad manſiones ejus ſcriptum eſt. *Et univerſa ipſa ad te ſperabunt ad dandum eſcam illis in tempore ſuo.* Pſal. 104. verſ. 26. Quæ ſunt tempora legis ſicuti dixerunt Sapientes noſtri beatæ memoriæ: *Statutum ſeu fixum tempus eſt legi;* quod eſt tempus juſti. *Dabis eis colligent:* Hoc eſt Manna de quo dicitur: Exod. cap. 16. verſ. 26. *Sex*

diebus

דמסתכלין באוריתא וכמה
אניות מנייהו אתברו ונפלו
בימא עד דייתי מורשה דיליה
וקרע ימא דאוריתא וסוס
ורוכבו רמה בים דאיהו חויא
וברת זוגיה דאיהי סוסיא
דיליה ואיהו אעבר עלה
ישראל דלא טבעין בה ההד
ובני ישראל הלכו ביבשה
בתוך הים בקדמיתא בימא
בההוא חמר בפורקנא
בתריתא כלא בימא
דאוריתא מטה דיליה דקרע
ביה ימא דא קולמוס בגין
דעליה אתגליא זרוע ה׳
דאתמר ביה וזרוע ה׳ על מי
נגלתה (ישעיה נג) בההוא
זמנ׳ דאתעבר ההוא חויא
בישא מן ימא שליט חויא
קדישא ובההוא זמנא שם
רמש ואין מספר חיות קטנות
עם גדולות אזלין אניות
בהבטחה בימא דלא טבעין
דהא רוח סערה אתעבר
שלטנותיה מן ימא דאוריתא
ובההוא זמנא שם רמש ואין
מספר

מספר וגו׳ שם אניות יהלכון
לויתן זה יצרת לשחק בו
(תלים קד׳) ויהי חדי עמהון הה״ד
שיתו לבכם לחילה וגו׳ להולה
כתיב וכלם אליך ישברון לתת
אכלם בעתו דאנון עתותי
דאוריתא כמו שאמרו חז״ל
קבעת עתים לתורה דאיהו
עתו דצדיק תתן להם ילקטון
(שם) דא מנא דאתמר ביה
ששת ימים תלקטוהו וגו׳
(שמות י״ו) מסטרא דעמודא
דאמצעיתא דאיהי כליל שית סטרין לויתן לעילא דא צדיק
דאיהו כדג קטן על כיף ימא: ואחרי כך אמר שכינתא עלאה
איהי ימא שכינתא תתאה איהי דרך אניה בלב ים דאיהו ל״ב
אלהים דעובדא בראשית ובדף נ״ג עמו׳ א׳ תקונא הנ״ל לויתן
דימא דא צדיק רישיה דההוא עמודא דאמצעיתא:

diebus colligetis illud &c. ex parte columnæ mediæ quæ complectitur ſex NVMERATIONES. LEVIATHAN qui ſupra, eſt IVSTVS qui eſt tanquam piſciculus ad ripam maris. Et poſtea etiam dicit: Divinitas quæ ſuprà, eſt mare: Divinitas quæ infra, eſt via navis in medio maris. Quæ, 32 אלהים in opere creationis. (Nota vocem אלהים trigeſies bis exſtare in cap. 1. Gen, quò author hic alludit.) Et fol. 53. col. 1. præd. Tyk. LEVIATHAN hujus maris IVSTVS eſt. CAPVT EIVS eſt COLVMNA MEDIA.

תקונא תליסר דף כ״ה ע״א:
קם רבי אלעזר ואמר אבא
אבא אמאי אתמר ביומא
קדמאה דסכות ולקחתם
לכם ביום הראשון פרי עץ הדר
(ויקרא כ״ג) אלא ברי מאני
קרבא בימינא נטלין לון ובאלין
מאני קרבא אינון ישראל
רשימין

Tikun. 13. fol. 25. col. 1. Surrexit Rabi Eleaſar & dixit, quare dicitur in die primo feſti Tabernaculorum, *Et accipietis vobis fructum ligni Decoris? Levit. cap. 23. verſ. 40.* Dixit ei: Fili mi, inſtrumenta bellica in dextra portantes ſibi, & in iſtis inſtrumentis bellicis exarati ſunt Iſraelitæ ſententiam judicii obtenturi. Exempli gratia. Si regi eſſet lis & bellum cum ſeptuaginta nationibus & neſcirent uter victor exiturus eſſet vel ſententiam ob-

tenturus

tenturus in hac lite; Dixit, respicite in eos, in quorum manibus sunt sculpturæ instrumentorum belli, & scietis quis triumphaturus sit ac sententiam obtenturus (*& hoc est mysterium*) & accipietis vobis in die primo fructum ligni decoris qui est אתרוג, & DIVINITATEM notat.

רשימין דנצחין דינה משל למלכא דהוה ליה דינה וקרבא בשבעין אומין ולא הוו ידעין מאן נצח דינא ושאלין מאן נצח דינא אמר תסתכלון באלין דרשימין במאני קרבא בידייהו ותנדעון מאן נצח דינא ולקחתם לכם ביום ראשון פרי עץ הדר דא אתרוג דאיהי שכינתא:

SEMITA XVII.

הנתיב הי״ז

Vocatur Intelligentia dispositiva; quæ aptat piis fidelitatem, ut per eam induantur Spiritu Sancto; & illa dicitur fundamentum תפארת PULCHRITUDINIS, in statu Superiorum.

בקרא שכל ההרגש והיא מוכן לחסידי האמונה להתלבשא בו ברוח קדושה והוא נקרא יסוד התפ׳ נמעמד העליונים:

Rabi Abraham F. D. *dicit:*

אמר הראבד:

Vocatur Intelligentia dispositiva; scito quod in virtute PULCHRITUDINIS sint omnes formæ quæ existunt in cœlo sursum & in terra deorsum & mari & in arrida. Et propterea omnes animæ quæ gradatim ascendunt quando pervenerint eò ut alligentur vinculo vitæ (PULCHRITUDINI) tunc pii isti *Cultores* fidei DIADEMATIS) induuntur una harum dispositivarum quæ sunt in PULCHRITUDINE per Spiritum Sanctum qui est ibi sub mysterio indumenti. Et

הנתיב הי״ז נקרא שכל ההרגש דע כי בכח התפארת׳ כל הצורות אשר נמצא׳ בשמי׳ ממעל והארץ מתחת ובים וביבשה ולפיכך כל הנפשות המתעלות מעלוי לעלוי כשיג׳ע להיותם צרורים בצרו׳ החיים (תת׳) אזי אותם חסידי האמונה (עט׳) יתלבשו באחד

באחד מן בעלי ההרגש אֿאֿשׁ׳ בתרֿתֿ ברוח הקדושה אשר שם בסוד המלבוש אזי הוא בהשמל והבנזה:

Et tunc illa est in Chasmael. Et hæc observa.

הנתיב היחֿ:

נקרא שכל בית השפע ומתוך חקירותו מושכים רז וחידה המתלוננים בצלו והדבקים בחקירתֿ ממשותו מעלתֿ העלותֿ:

SEMITA XVIII.

Vocatur Domus influentiæ (*de qua summa quadam liberalitate influxus omnigena bonitatis omnibus creatis largitur,*) & de medio scrutationis ejus trahunt arcana & abditos sensus, qui habitant in umbra ejus, & qui adhærent scrutationi ipseitatis ejus, de causa causarum.

הראבדֿ:

הנתיב היחֿ נקרא שכל בית השפע ונקרא כן מפני שהמסתכלים בזה יכולים למשוך ממנו רז והדרהופן יכולין למשוך ממנו כל המתלוננים בצלו או בהקירתֿ ממשותו כל הדבקים בו יכולין למשוך רז וחדרה מע׳ הע׳ ויש הבדל בין נתיב זה לנתיב הו׳ כי נתיב הו׳ נקרא שפע נבדל לפי שממנו ישפע שפע נבדל על כל המקורות להיותֿ למקבלים שפעו אבל זה הנתיב הוא שפע לעניין לימוד

Rabi Abraham F. D. dicit:

Semita Decima octava vocatur intelligētia domus affluctiæ, & vocatur ita; eò quod qui contemplantur eam, possunt trahere de ea mysteria & sensus absconditos, & sic etiam possunt trahere omnes qui habitant in umbra ejus vel in scrutatione ipseitatis ejus; omnes adhærentes ipsi possunt trahere mysteria & sensus absconditos de causa causarum: Et est differentia inter hanc semitam & Semitam sextam: Quoniam Semita sexta vocatur affluentia divisa, eò quod de ea affluit affluentia divisa super omnes fontes, ut vivificet recipientes affluentiam ejus. Sed affluentia hujus Semitæ *continet* modum *conferendi* Doctrinam & intellectum & Sapientiam de CAUSA CAUSARUM

SARUM & non modum *conferendi* alimenti.

והבנה והחכמה מעל׳ העל׳
לא מעיין פרנסה:

SEMITA XIX.

Vocatur Intelligentia omnium activitatum spiritualium & vocatur ita propter affluentiam quæ diffunditur in eam de benedictione altissimâ & gloriâ sublimi seu excelsâ.

הנתיב הי״ט:

נקרא שכל סוד הפעולות הרוחניות כולם ונק׳ כן מפני השפע המתפשט בו מן הברכה העליונה והכבוד המעולה:

Rabi Abraham F. D. *dicit.*

Semita decima nona vocatur Intelligentia mysterii activitatum; & vocatur ita eò quod per hanc Semitam elaboratur affluentia quæ descendit de benedictione summa, vult dicere de CORONA SUMMA, in omnes NUMERATIONES. Et ecce per hanc Semitam distribuitur affluentia omnibus exercitibus NUMERATIONUM.

הראב״ד

הנתיב הי״ט נקרא שכל סוד הפעולות ונקרא כן לפי שעל ידי נתיב זה מתפעלת השפע היורדת מן הברכה העליונה ר״ל מכ״ע אל כל הספירות והנה הנתיב הזה על ידו יתחלק השפע לכל צבאי הספירות:

SEMITA XX.

Vocatur Intelligentia voluntatis & vocatur ita, eò quod illa est apparatus omnium & singulorum creatorum: & per hanc Intelligentiam innotescit existentia SAPIENTIÆ PRIMORDIALIS.

הנתיב הכ׳:

נקרא שכל הרצון ונק׳ כן מפני שהוא תכונת כל היצורים כולם ובזה השכל יודע כל מציאות החכמה הקדומה:

Rabi

הראב״ד:

Rabi Abraham F. D. *dicit.*

Semita Vigesima vocatur Intelligentia voluntatis; & vocatur ita, eò quod hæc Semita est apparatus omnium creatorum quæ in SAPIENTIA. Et per hanc Intelligentiam innotescit tota existentia SAPIENTIÆ PRIMORDIALIS, vult dicere, SVMMÆ. Et est differentia inter hanc Semitam & inter Semitam decimam quartam; quoniam decima quarta illuminat mysterium CORONÆ SVMMÆ: hæc vero nota facit arcana SAPIENTIÆ.

הראבד׳:

הנתיב הכ׳ נק״ שכל הרצון ונק׳ כן מפני שבזה הנתיב תכונת כל היצורים אשר בחכמ׳ ועל ידי זה השכל יודע כל מציאות החכמה הקדומה רל״ העליונה ויש הבדל בין זה הנתיב לנתיב הי״ד כי הי״ד מאיר בסוד כ״ע וזה מודיע סתרי החכמה:

SEMITA XXI.

Vocatur Intelligentia complacentiæ quæsiti: & vocatur ita, eò quod illa accipit influentiam divinam ut influat de benedictione ejus, in omnia & singula existentia.

הנתיב הכ״א:

נקרא שכל החפץ המבוקש ונק׳ כן מפני שהוא מקבל שפע האלהות כדי להשפיע מברכתו לכל הנמצאים כולם:

Rabi Abraham F. D. *dicit.*

Semita Vigesima prima vocatur Intelligentia affluentiæ quæsiti: Et vocatur ita, eò quod per hanc Semitam accipiunt omnia creata affluentiam illam quam illa accipit à CORONA SVMMA ut affluat de ea in universa.

הראבד׳:

הנתיב הכ״א נקרא שכל החפץ המבוקש ונקרא כן מפני שעל ידי זה הנתיב מקבלים כל הנבראים שפע שהוא מקבל מכ״ע כדי להשפיע ממנו לכולם:

SEMITA XXII.

Vocatur Intelligentia fidelis; & vocatur ita, eò quod in ea augentur virtutes ſpirituales, ut propè adſint omnibus habitantibus ſub umbra ejus.

Rabi Abraham F. D. dicit.

Semita VigeſimaSecunda vocatur Intelligentia fidelis: Et vocatur ita, quoniam, in manu ejus commendatæ ſunt Intelligentiæ ſpirituales & foventur per eam, ut propè adſint habitantibus ſub umbra ALTISSIMI, & ſic gradatim aſcendit.

הנתיב הכב׳:

נקרא שכל נאמן ונקרא כן מפני שבו מתרבים כחות הרוחניים כדי להיותם קרובים לכל המתלוננים בצלם:

הראבד״:

הנתיב הכב׳ נקרא שכל נאמן כי בידו נפקדים שכלים רוחניים ומתגדלים על ידו כדי להיות קרובים למתלוננים בצל השם ועל ידי כך תתעלה מעילוי לעילוי:

SEMITA XXIII.

Vocatur Intelligentia ſtabilita; Et vocatur ita, eò quod illa eſt virtus conſiſtentiæ omnibus NVMERATIONIBVS.

Rabi Abraham F. D. dicit.

Semita Vigeſima tertia, vocatur Intelligentia ſtabilita; quoniam per hanc Semitam provenit virtus ſubſiſtendi omnibus NVMERATIONIBVS, ut induat eas Spiritu Sanctitatis ſuæ: Et quoniam hæc Semita facit ſubſiſtere omnes NVMERATIONES, propterea vocatur Intelligentia ſtabilita.

הנתיב הכג״:

נקרא שכל קיים ונקרא כן מפני שהוא כח קיום לכל הספירות:

הראבד״:

הנתיב הכג״ נקרא שכל קיים מפני שעל ידי זה הנתיב יבא כח קיום לכל הספירות להלבישם מרוח קדושתו ולפי שזה הנתיב מקיים כל הספירות לכן נקרא שכל קיום:

SEMITA XXIV.

Vocatur Intelligentia imaginativa: Et vocatur ita, eò quod illa dat similitudinem omnibus similitudinibus quæ juxta similitudines suas in decoribus sibi convenientibus creatæ sunt.

הנתיב הכ"ד:

נקרא שכל דמיוני ונקרא כן מפני שהוא נותן דמות לכל הדמיונים אשר נברא בדמיונם ראויה לצביונם:

Rabi Abraham F. D. xicit.

Semita Vigesima quarta vocatur Intelligentia imaginativa: Et vocatur ita, eò quod illa dat similitudinem & figuram omnibus similitudinibus quæ creatæ sunt in similitudine earum juxta decorem suum per modum filiorum transitus, omni speciei silentium, (*id est inanimatorum fossilium nempe ut sunt lapides & metalla*) & omni speciei vegetabilium, & omni speciei animatorum, & omni speciei rationalium, omnibus (inquam) quæ sunt in mari & in arida & omni exercitui cœlorum & omnibus existentibus, unicuique mutationes vestium dedit, pro ut convenit illis.

הראב"ד:

הנתיב הכ"ד נקרא שכל דמיוני ונ"כ לפי שהוא נותן דמיון וצורה לכל הדמיונים אשר נבראו בדמיונם, לפי צביונם בדין בני חלוף לכל מיני דומ', ולכל מיני צומח ולכל מיני החי ולכל מיני המשכיל לכל אשר בים וביבשה ולכל צבא השמים ולכל הנמצאים לכולם נתן לאיש חליפות שמלותו כראוי לו:

SEMITA XXV.

Vocatur intelligentia tentatoria, seu probatoria: Et vocatur ita, eò quod illa est tentatio primaria, quâ tentat creator (benedictus sit ille) omnes pios.

הנתיב הכ"ה:

נקרא שכל נסיוני ונקרא כן מפני שהוא הנסיון הקדמון אשר בו מנסה הבורא ית' לכל החסידים:

Rabi Abraham F. D. dicit.

Semita vigeſima quinta vocatur virtus tentatoria ſeu probatoria, quia per eam tentat & probat Deus omnia exiſtentia.

הראב״ד:

הנתיב הכ״ה נקרא כח נסיוני כי בו מנסה השם לכל הנמצאים:

SEMITA XXVI.

Vocatur Intelligentia renovans, & vocatur ita, eò quod Deus ſanctus (benedictus ſit ille) renovat per illam omnia nova quæ renovata ſunt in creatione mundi.

הנתיב הכ״ו:

נקרא שכל מחודש ונקרא כן מפני שבו מחדש הקב״ה לכל החדשים שהם מתחדשים בבריאת עולם:

Rabi Abraham F. D. dicit.

Semita Vigeſima ſexta vocatur Intelligentia renovans; quia per hanc intelligentiam renovat Creator omnia nova, quæ renovata erant in creatione mundi, & illa producit de potentia in actum. Et vocatur אל״ד:

הראב״ד:

השכל הכ״ו נקרא שכל מחודש מפני שבזה השכל מחדש הבורא לכל החדשים המתחדשים בבריאת העולם והוא יוצא מן הכח אל הפועל ונקרא אל״ד:

SEMITA XXVII.

Vocatur Intelligentia concitativa, & vocatur ita, eò quod de ea creatus eſt Intellectus omnium creatorum ſub orbe ſupremo & concitatio *ſive motus* eorum.

הנתיב הכ״ז:

נקרא שכל מורגש ונקרא כן מפני שממנו נברא שכל כל נברא מתחת גלגל העליון והרגשותם:

Rabi Abraham F. D. dicit:

Semita Vigesima septima vocatur Intelligentia concitativa: Et est materia de qua creata sunt omnia creata sub orbe supremo & concitatio eorum.

הראב"ד:

הנתיב הכ"ז נקרא שכל מורגש והוא חומר שממנו נבראו כל הנבראים מתחת גלגל העליון והרגשותם:

SEMITA XXVIII.

Vocatur Intelligentia naturalis: & vocatur ita, eò quod per illam consummata & perfecta est natura omnis existentis sub orbe solis in perfectione.

הנתיב הכ"ח:

נקרא שכל מוטבע ונקרא כן מפני שבו נשלם טבע כל נמצא מתחת גלגל החמה בשלימות:

Rabi Abraham F. D. dicit.

Semita Vigesima octava vocatur Intelligentia naturalis; quia per eam consummata & perfecta est natura omnis existentis sub orbe solis in perfectione, quæ est natura & vocatur א'ע quod per supputationem conficit טב"ע (id est natura.)

הראב"ד:

הנתיב הכ"ח נקרא שכל מוטבע מפני שבו נשלם טבע כל נמצא מתחת גלגל החמה בשלמות שהוא הטבע ונק' אי"ע בג"מ' טב"ע:

SEMITA XXIX.

Vocatur Intelligentia corporalis: & vocatur ita; eò quod illa format omne corpus quod corporatur sub apparatu omnium orbium; & incrementum eorum.

הנתיב הכ"ט:

נקרא שכל מוגשם ונק' כן מפני שהוא מתאר כל גשם אשר יתגשם תחת תבונת כל הגלגלים בגידולים:

Rabi Abraham F. D. dicit.

Semita Vigeſima Nona vocatur Intelligentia corporalis: eò quod ipſa format omne corpus, quod ſub omnibus orbibus & ſignis cœleſtibus corporatum eſt, juxta quantitatem & terminum eorum (corporum.)

הראבד״:

הנתיב הכט׳ נקרא שכל מוגשם לפי שכל גשם שמתחת כל הגלגלים והמזלות אשר יתגשמו הוא מתארם בגדולם ובגבולם:

SEMITA XXX.

Vocatur Intelligentia collectiva: Et vocatur ita, eò quod colligunt ex ea Aſtrologi judicio ſtellarum, & ſignorum cœleſtium ſpeculationes ſuas & perfectiones ſcientiæ ſuæ juxta rationem volutionis eorum.

הנתיב הל״:

נקרא שכל כללי ונקר׳ כן מפני שבו כוללים הוברי שמים במשפטיהם הכוכבים והמזלות עיונם תשלומי ידיעתם באופני גלגולם:

Rabi Abraham F. D. dicit.

Semita Trigeſima vocatur Intelligentia collectiva: quia comprehendit virtutes omnium orbium & ſignorum cœleſtium & formas ſeu imagines & rationes ſeu judicia eorum.

הראבד״:

הנתיב הל׳ נקרא שכל כללי כי הוא כולל כחות כל הגלגלים והמזלות והצורות ומשפטיהם:

SEMITA XXXI.

Vocatur Intelligentia perpetua; Et quare vocatur ita? eò quod ducit motum Solis & Lunæ juxta conſtitutionem eorum. Vtrumque in orbe ſibi conveniente.

הנתיב הלא״:

נקרא שכל תמידי ולמה נקרא כן מפני שהוא מנהיג מהלך השמש והלבנה דרך תכונתם כל אחד ואחד בגלגל הראוי לו:

Rabi Abraham F. D. dicit.

הראבד׳:

Semita Trigeſima prima vocatur Intelligentia perpetua: Et illa ducit Solem & Lunam & reliquas ſtellas & figuras (*ſigna nempè cæleſtiæ*) unumquodque in orbe ſuo, & impertit omnibus creatis juxta diſpoſitionem eorum ad ſigna *cæleſtia* & figuras *cæleſtes*.

הנתיב הלא׳ נקר׳ שכל תמידי כי הוא המנהיג השמש והירח ושאר הכוכבים והצורות כל אחד מהם בגלגלו ונותן לכל הנבראים ממערכתם אל המזלות והצורות:

SEMITA XXXII.

הנתיב הלב׳:

Vocatur Intelligentia Adminicularis ; Et vocatur ita , eò quod illa dirigit ſeu concurrit ad omnes operationes ſeptem planetarum & ad partes eorum.

נקרא שכל נעבד ונקרא כן מפני שהוא מתוקן לכל המשתמשים בעבודת שבעה כוכבי לכת לחבלם:

Rabi Abraham F. D. dicit.

הראבד׳:

Semita Trigeſima ſecunda vocatur Intelligentia Adminicularis; hæc enim concurrens in ſubſidium ad operationes ſtellarum & ſignorum cœleſtium devincit ſibi partes eorum quibus quaſi funiculis dimenſoriis dividuntur.

הנתיב הלב׳ נקרא שכל נעבד לחבל לעובד לכוכבים ולמזלות:

Hucuſque Triginta & duæ Semitæ à quibus liber Iezira incipit.

LIBER JEZIRAH.

CAPVT I. SECTIO I.

CVM Triginta & Duabus Semitis mirabilibus Sapientiæ exſculpſit יה יהוה Exercituum Deus Iſrael, Dii viventes & Rex ſeculi, Deus miſericors & gratioſus, ſublimis & exaltatus, Habitator Æternitatis, Excelſus & Sanctus, Nomen ſuum cum tribus Numerationibus NVMERO NVMERANTE & NVMERATO.

ספר יצירה:

פרק א׳ משנה א׳:

בשלשים ושתים נתיבות פליאות חכמה חקק יה יהוה צבאות אלהי ישראל אלהים חיים ומלך עולם אל רחום וחנון רם ונשא שוכן עד מרום וקדוש שמו בשלשה ספרים בספר וספר וסיפור:

RITTANGELIVS.

Dicit RITTANGELIVS *Interpres: Etſi* CAVSA CAVSARVM *tanquam Deus Omnipotens per potentiam ſuam magnam unit & facit ſubſiſtere omnia ſecula, tamen per* SAPIENTIAM *ſuam* COÆTERNAM *& per omnia ſibi æqualem, æqualitate tranſcendentali & ſummè perfecta regit omnia; quoniam eſt* VNICA *ejus & ex ipſiſſima ipſeitate & de maximè intrinſeca ejus Eſſentiæ ſubſtantia* EMANAVIT *à diebus æternitatis, principiumque dedit omnibus ſeculis: Et propterea incepit Author libri Iezirah librum ſuum à* TRIGINTA *&* DVABVS SEMITIS SAPIENTIÆ, *& vocavit eas* SEMITAS SAPIENTIÆ *& non* MAGNIFICENTIÆ *aut* FORTITVDINIS *aut reliquarum* NVMERATIONVM *Divinarum, eò quod illæ emanant & trahuntur de* MENTE *ſumma & abſcondita in* SAPIENTIAM *& omnis Semita*

&

אמר המעתיק ריטאנגל : ובאם ע׳ מע׳ כאל שדי בכחו הגדול הוא המיחד והמעמיד כל העולמות עכפ׳ הוא בחכמתו הקדומה שהיא שוה לו בהשואה כליאה ותכלית גמורה מנהיג הכל כי היא יחידה לו בעצם עצמותו ומתוך ואמצע עצם עצמות עצמותו היא נאצלת מימי קדם והיא קדמה כל העולמות על כן התחיל בעל ספר יצירה את ספרו בשלשים ושתים נתיבות חכמה וקראם נתיבות החכמה ולא הגדולה או הגבורה או של אחת מכל שאר ספירות כי הן נמשכו ממוח הנעלם והעליון אל החכמה וכל נתיב ונתיב ימשוך מן החכמה ראשות וגביש מכתר עליון ס׳ כל הס׳ עד שהוא מגיע להראות כל נתיב ונתיב בבינה והחכמה היא ראשית כל הנמצאים ואחרית הכל כי בה יצוירו ונחצבו ונתקקו כל הענינים בסודותם וביסודותם

& Semita emanando à SAPIENTIA *trahit* MARGARITAS *& pretiosissimas gemmas de* CORONA SVMMA, CAVSA *inquam* CAVSARVM *usquequo pertingat ostendere omnem Semitam & Semitam in* INTELLIGENTIA. *Et propterea quoque quod* SAPIENTIA *est principium omnium existentium & finis omnium, quoniam in ea efformatæ, exsculptæ & exaratæ sunt omnes res in mysteriis suis & fundamentis suis, quæque est* CENTRVM MENTIS SVMMÆ: *Et in ea efformata sunt quæcunque in cœlis sursum & in terra deorsum. Et illæ Semitæ emanant ab ea & innexæ sunt ei, sicuti flamma innexa est carboni absque ulla detruncatione & divisione. Vocantur verò admirabiles, quia sicuti* CAVSA CAVSARVM *est in summa omnium admiratione (tanquam Dominus summè Vnus & Altißimus, qui in regno suo dominatur omnibus) sic &* SAPIENTIA *(quæ* EMANAT *de interiori & intrinseco fulgore splendoris gloriæ Essentiæ Infinitatis ejus) vocatur admirabilis: Et sic etiam triginta & duæ Semitæ quæ emanant de ea & innexæ sunt, vocantur admirabiles. Et eo quod est differentia inter singulas Semitas vocantur quoque admirabiles; quoniam summa admiratione, altera ab altera distinguuntur. Quod vero variorum nominum Divinorum hic mentionem facit (ut* יה יהוה צבאות אלהי ישראל אלהים חיים ומלך עולם אל רחום וחנון רם ונשא שכן עד: *Hæc omnia explicavimus supra fol.* 10. 11. 12. 13. 14. *& alib.*

quod

ובשורותם הנקודה המחשבית שהיא העליונה ובה יכוונו כל אשר בשמים ממעל ובארץ מתחת ואלו שלשים ושתים נתיבות נאצלו מחכמה בסוד אק' ודבוקות בה כשלהבת קשורה בגחלת בלי שום קצוץ ופירוד ונקראו נפ' פליאות כי כשם שע' הע' היא בתכלית הפליאות כאדון יחיד ועליון במלכותו המושל בכלם כן החכמה הנאצלת מתוך ואמצע זיו זוהר כבוד עצמות אין-סופו נקרא' פליאה וכן השלשים ושתים נתיבות הנאצלות ממנה ודבוקות בה נקראו פליאות ולפי שיש הפרש בין כל נתיב ונתיב נקראו נפ' פליאות כי בפליאה גדולה יש הפרש בין כל נתיב ונתיב: ומה שהזכיר כאן שמות שונות דהיינו יה יהוה צבאות אלהי ישראל אלהים חיים ומלך עולם אל רחום וחנון רם ונשא שוכן עד הנה כל זאת פירשנו לעיל שקצתם מורים על עיקר עצמות אילן העליון ומהם רומזים לענפים ולענפים הענפים אבל כלם יונקים משם בן ד' אותיות ובו נכללו כלם ביחד כי הוא עיקר ושורש הכל והוא כאילן אשר הכל בדו יונקים ענפים וענפים מענפים ומי שיבין זה הסוד יבין נפ' היאך נאצלו כל הנמצאים משמו הגדול וכאשר כל אחד ואחד עושה פרי למינו והיאך הונחו בחק אלהותו ברוך הוא משם הסכימו הקדמונים כל בעלי ברית אברהם אחר מעולם אנשי שם טוב ואנשי מדות טובות שאין לו חלק לעולם הבא מי שיקוב את שם בורא עולם הגדול והנורא כאשר הוא כתוב בתורה או מי שישאהו לשוא:

quod quædam demonstrant radicem & ipseitatem arboris summæ, quædam vero, aßimilantur Ramis & ramusculis qui pullulant ex ramis. Verum omnia nomina hæc oriuntur ex nomine Tetragrammato, & omnia simul comprehenduntur in illo, quia est radix & basis omnium. Et simile est arbori quæ ex omnibus partibus suis dispertit ramos & ramusculos ex ramis pullulantes. Qui jam intelligit mysterium hoc, facilè etiam intelliget quomodo emanarint omnia existentia de nomine ejus magno, & quomodo unumquodque faciat fructum ad speciem suam & quomodo reposita sint in gremio Divinitatis ejus (Benedictus sit ille.) Inde priscorum authoritas (quæ constabat ex uiris celebribus & religiosis filiorum fœderis Abrahami) statuit; quod qui temerario ausu magnum & formidabile Creatoris nomen protulerit, pro ut scriptum in lege reperitur, vel qui in vanum illud sumpserit, partem non habeat in futuro seculo. Inveni præterea adhuc aliquot sacra Dei nomina inter manuscripta mea, quæ mecum ex Tartaria, Turcia & Ægypto attuli & charactere obsoleto penes me in præsentem usque diem recondita sunt. Inter alia inveni etiam duo nomina, primum horum prisci dixerunt fuisse magnum & terribile illud nomen quod apparuit Abrahamo ad eripiendtum eum è fornace ignis. Alterum vero dixerunt esse magnum illud nomen quò vir ille divinus Moseh divisit mare in partes, & eduxit Israelitas è medio ejus. Verum non est hic locus agendi de illis, festinans enim institutum nostrum & temporum brevitas non permittunt. De Mysterio NVMERI, NVMERANTIS *&* NVMERATI *adduxi opiniones quorundam Sapientiam filiorum Israel & explicationem eorum & sunt quæ sequuntur.*

מצאתי גם עוד קצת שמות הקדושי׳ בתוך כתבי אשר הבאתי מארץ קדר ותוגרמה ומצרים והם בכתב מטושטש נשארו אצלי ובתוכם ב׳ אשר על האחד אמרו הבקיאים שהוא השם הגדול והנורא אשר נגלה לאברהם להצילו מכבשן האש ועל השני אמרו שהוא השם הגדול שבו משה איש האלהים קרע את הים לגזרים והעביר את בני ישראל בתוכו אמנם אין כאן מקומם כי מנהגי הכתיבה וקיצור הזמן מונעים ממני לדבר בם:

בענין סוד ספר וספור הבאתי קצת דעות חכמי בני ישראל ופירושיהם והם:

R. Meijr filius Sodri de Tolitula libro cui inscriptio Liphne, Liphnim. NVMERATIO prima, *inquit*, est CORONA SVMMA, eò quod MENS CORONÆ SVMMÆ influit in omnes NVMERATIO-

רבינו מאיר בר׳ סודרוס מטוליטולה בספ׳ הנק׳ לפני לפנים: ספירה ראשונה היא כתר עליון לפי שמחשבת כע

NES quæ procedunt vel emanant ab ea (benedicta & exaltata sit illa.) Et necessariò nobis à MENTE *scilicet* CORONÆ SVMMÆ procedit SAPIENTIA quæ est secunda NVMERATIO. Et hæc SAPIENTIA, vocatur in libro Iezirah NVMERVSS, sicuti in manuscripto verba Sapientum, subtilitates grammaticales sic à NVMERATIONE ista secunda quæ vocatur SAPIENTIA, procedunt triginta duæ SEMITÆ, quæ fundamentum sunt totius. Et Philosophi vocarunt eam potentiam seu virtutem spheræ supremæ ambientis omnia. Et NVMERATIO tertia nempè INTELLIGENTIA vocatur in libro Jezirah NVMERANS. Et est sicut Scriba qui explicat & in lucem producit abscondita libri, sic & NVMERATIO ista quæ vocatur INTELLIGENTIA producit in actum Semitas SAPIENTIÆ; Et hæc NVMERATIO contemplabatur SAPIENTIAM & perspiciebat in ea omnes sculpturas & exarationes subtilissimas ex istis exarationibus quæ sunt juxta modum septem NVMERATIONVM. Et hac de re dixerunt Rabini seu Magistri nostri beatæ memoriæ. Erat in mente *summa* ædificare secula, cumque videret quod non posset persistere mundus absque tribus patribus, *tribus inquam Numerationibus*, quæ sunt MISERICORDIA, IVSTITIA & CLEMENTIA destruxit ea. Inde patet tres Primarias vel primordiales

לכל הספירות האצולות
ממנו ית' וית' ועל כרחנו מן
המחשבה תצא החכמה שהיא
הספירה השנית וזאת
החכמה קראה בספר יצירה
ספר כמו שבספר כתוב דברי
חכמים ודקדוקי' כך בספירה
הזאת השנית הנקראת
חכמה יצאו לב̈ נתיבות שהוא
עקר הכל והפילוסופים קראו
אותה כח הגלגל המקיף
והספיר' השלישית בינה קראה
בס̈י ספר והוא כמו סופר
שהוא המבואר ומוציא לאור
תעלומות הספר כך הספירה
הזאת הנקר' בינה הוציא
לפועל נתיבות החכמה
והספירה הזאת היתה מבטת
בחכמה והיתה רואה כל
החקיקות והרשומות הדקות
ובנה מהרשומות כעין שהם
ז' ספירות ועל זה אמרו רז"ל
היה במחשבה בונה עולמות
ומחריבן שראה שלא יתקיים
העולם זולתי שלש אבות
והם ג' ספירות חסד ודי"ן

les NUMERATIONES (quæ ſunt CORONA SUMMA & SAPIENTIA & INTELLIGENTIA) NUMERATIONES INTELLECTUALES eſſe; & vocantur SPIRITUS, SPIRACULUM & ANIMA: Et CAUSA CAUSARUM benedicta & exaltata ſit illa, ipſa eſt quæ facit emanare illas. Reliquæ verò ſeptem NUMERATIONES vocantur in libro Jezirah NUMERATUM. Et illa eſt anima animarum, iſtis inquam reliquis NUMERATIONIBUS præmemoratis, nempe miſericordiæ & judicii & clementiæ quæ ſunt quaſi corpus: CORONA verò SUMMA, SAPIENTIA, & INTELLIGENTIA ſunt illis anima, quoniam omnibus modis neceſſe eſt ut operetur anima per inſtrumenta, quæ ſunt quaſi corpus. Miſericordia verò eſt brachium dextrum, & in varias dividitur ſpecies lumen ejus, & cum dicit David. 1. Paral. cap. 29. verſ. 11. TIBI DOMINE MAGNIFICENTIA: de hac NUMERATIONE loquitur; quia MISERICORDIA cognominatur MAGNIFICENTIA: Et hanc proprietatem apprehendit Abraham Pater noſter, ſuper quem pax: Et eſt inſtar nivis vel aquarum vel Lanæ & de hac dicit Scriptura Dan. 7. verſ. 9. VESTIMENTUM EIUS INSTAR NIVIS ALBUM ET PILI CAPITIS EIUS UT LANA MUNDA: Et ſicuti ſcapula major eſt brachio & brachium majus manu, & manus major eſt digitis &

ורחמים נמצא כי ג׳ ראשונות שהם כע׳ והחכמה והבינה הם ספירות שכליות ונקראות רוח ונשמה ונפש וע׳ הע׳ ית׳ וית׳ הוא המאצילם והו׳ ספירות׳ הנשארות הם נקרא׳ בספר יצירה ספור הוא הנשמה לנשמו׳ כלומ׳ לאות׳ ספירות אחרו׳ שזכרנו שהם חסד ודין ורחמים הם גוף וכע׳ והחכמה והבינה כנשמה להם כי עכפ׳ צריך הנשמ׳ לפעל ע׳ הכלים אשר הם כגוף והסד הוא זרוע ימין נחלק לכמה גווני אורה וכשאמר דוד לך ה׳ הגדולה על זאת הספיר׳ אמר כי חסד קרוי גדולה וזאת המדה החזיק בה אברהם אבינו ע״ה והו׳ כמו שלג או מים או צמר ועליה אמר הכתוב לבושיה כתלג חיור ושער רישיה כעמר נקי וכמו שהמרפק גדול מן מהזרוע והזרוע גדול מהיד והיד גדולה מן האצבעות והאצבעות אחד גדול מחבירו וכמו

& digitorum unus major est altero, & sicuti scapula corpori propinquiùs etiam adhæret, quàm brachium : Ita gratiarum varias numerabis species, quarum una major est altera. Et SAPIENS sapiet. Et proprietas judicii est brachium sinistrum; Et vocavit eam David (super quem Pax) FORTITUDINEM. Et hanc NUMERATIONEM apprehendit Isaac (super quem pax.) De hac NUMERATIONE dixit Jacob Gen. c. 31. vers. 42. Et PAVOR Isaaci fuit mecum &c.

וכמו שהמרפק דבוק אצל
הגוף יותר מן הזרוע כך תמנ׳
מיני חסדים זה גדול מזה
והמבין יבין ומדת הדין היא
זרוע שמאל וקראה דוד ע״ה
גבורה ובספירה הזאת החזיק
בה יצחק ע״ה על זאת
הספירה אמר בה יעקב ופחד
יצחק היה לי:

R. Abraham F. D. fol. 27. col. 2. Omnes hæ Semitæ simul comprehenduntur in tribus NUMERAT. quæ sunt tria nomina, hoc est. אהיה יהוה אדני. Et omnes vult dicere, hæ Semitæ comprehenduntur in NUMERO, NUMERANTE & NUMERATO, hoc est, in tribus literis Sanctissimi nominis Tetragrammati (benedictum sit illud) quæ sunt יוד ואו הא. Et opponuntur INTELLECTUI, INTELLIGENTI & INTELLECTO & SCIENTIÆ, SCIENTI & SCITO sicuti dicitur. Ego יהוה faciens omnia, docens Intelligentiam creaturas.

דראב״ד דף כ״ז עמו׳ ב׳ כל
אלו הנתיבות כולם נכללו
בג׳ ספרים שהם ג׳ שמו׳ ר״ל
אהיה יהוה אדני וכלם ר״ל
הנתיבות של התבניות ההן
נכללו בספר וספר וספור ר״ל
בג׳ אותיות של השם יתברך
שהם יו״ד ה״א וא״ו והם כנגד
השכל המשכיל והמושכל
והדעת והיודע והידוע שנא׳
אני ה׳ עושה כל מלמד שכל
ליצורים:

R. Moseh Nachmonides fol. 21. col. 2. in c. 1. Sect. 1. li. Iezirah In virtute, *inquit*, infinitudinis est existentia sublimitatis Celsitudinis, de qua

הרמ״ן ד׳ כ״א ע׳ ב׳ פ׳ א׳ מש׳
א׳ ס׳: בכח אין סוף מציאות
רום מעלה שממנו אצילות
החכמה

qua processus SAPIENTIÆ est; & à SAPIENTIA triginta & duæ Semitæ abscondìtæ. Et secundum id quod illæ de sublimitate & celsitudine, infinitudine nempe trahuntur in SAPIENTIAM, vocantur mirabiles à voce כי יפלא SI RECONDITVM FVERIT, quod Chaldæus per ארי יתכסי *quod idem sonat* reddidit. Et quatenus est distinctio inter Semitam & Semitam vocantur quoque separatæ à voce כי יפליא לנדור (SI SEPARAVERIT AD VOVENDVM) quæ derivatur à dictione הפרשה (*separatio.*) Et omnis Semita & Semita deducitur à SAPIENTIA, quousq; pertingat ostendere omnem Semitam & Semitam in INTELLIGENTIA, sicuti Scriptura dicit ומשך חכמה מפנינים. ET TRACTVS SAPIENTIÆ PRÆ MARGARITIS. *Iob. c.* 28. *v.* 18. Virtus CAVSÆ CAVSARVM nempe infinitudo, de qua CORONA SVMMA est sublimitas & celsitudo, & SAPIENTIA exsculpsit & produxit virtutem causæ, quæ vocatur יוד הא quæ est in virtute essentiarum: Et de virtute INTELLIGENTIÆ produxit totam structuram, quæ vocatur SCIENTIA, in tribus NVMERATIONIBVS, in tribus inquam NOMINIBVS quæ prædicant de quidditate Dei *benedicti,* & quæ continentur in eo, in mysterio NVMERANTIS, NVMERI & NVMERATI, & sunt tres literæ nominis

החכמה ומן החכמה לב̇ נתיבות נעלמות ולפי שהן נמשכו' בחכמה מרום מעלה מאין סוף נקראים פלאות מלשון כי יפלא דמתרגמ' ארי יתכסי ולפי שיש הפרש בין נתיב לנתיב נקראים כמו כן פלאות שהוא מלשון כי יפליא לנדור שהוא מלשו' הפרשה וכל נתיב ונתיב ימשוך מן החכמה עד שהוא מגיע להראות כל נתיב ונתיב בבינה כדא̇ ומשך חכמה מפנינים כח עלת העלות אין סוף שממנו הכ״ע רום מעלה והחכמה חקק' והמציא' כח סבה שנקראת יו״ד הא̇ שהוא בכח ההויות ומכח בינה המציא כל הבנין שהוא נקרא דעת בג' ספירות בג' שמות הנקראים מהותו של שם שהם כלולים בו בספר וספר וספור ג' אותיות של שם יו̇ד ה״א וא״ו שהכל כליל בו עד אין סוף מתיחד

מאמצע׳ המהות שהוא אה׳ ורמז לשלשתם כי ביה׳ ה׳ צור עולמים ביה׳ שלש׳ ושת׳ כשתהפך ב׳ אותיות של׳ יה׳:

nis divini יוד הא ואו in quo omnia continentur, quousque & infinitudo unit se è medio & interiori quidditatis, quæ est אה. Et habet relationem ad Trinitatem eorum. Quia in nomine יה, Deus formavit secula. In nomine יה Trinitas & Dualitas est, si transvertes duos characteres nominis יה.

משה בוטריל דף כח׳ עמו׳ א׳ בר׳ א׳ משנ׳ א׳ ס׳: בשם הרב רבי יום טוב המקובל הגדול ראיתי נוסח הרב רבי יהודה הלוי ז״ל בספר וספר וספור ואני אומר אלו ואלו דברי אלהי׳ חיים:

R. Moseh Botril. fol. 28. columna 1. cap. 1. Sect. 1. Libri Iezirah citat Doctorem seu Magistrum Jom-Tobh magnum illum & eminentissimum Cabalistam & dicit: Vidi Magistrum Jehudam Levi, (cujus memoria sit in benedictione) meditantem & operam navantem, circa mysterium NUMERANTIS, NUMERI & NUMERATI. Verum, ego etiam dico verba Deorum viventium esse.

משנה ב׳:

עשר ספירות בלימה עשרים ושתים אותיות יסוד שלש אמות ושבע כפולות ושתים עשרה פשוטות:

SECTIO II.

DEcem NUMERATIONES *præter illud* INEFFABILE, viginti duæ literæ fundamentum sunt TRIUM MATRUM & SEPTEM DUPLICIUM, & DUODECIM SIMPLICIUM.

Et ut eò melius intelligere poßis omnes res in mysteriis suis à primo CENTRO *, quod descendit ab ipso* CENTRO MENTALI *, nempè omnium summo, in* RECESSU LUMINIS INFINITUDINIS, *benedicta sit illa; & in origine fontanæ abyßi flammarum* DEI, *luminis inquam* PRIMORDIALIS, LUMINIS SPLENDIDI, *&* LUMINIS SPLENDIDISSIMORUM OMNIUM SPLENDIDISSIMI; *unde egrediuntur & diffunduntur omnes res per mysterium ipseitatis* ESSENTIÆ *suæ , usque ad* FINEM MENTIS, *qui est ultimum* CENTRUM *& mysterium* SIGILLI FOEDERIS *Sanctitatis ejus , quod in ipso* אלכוסיא, *(in Corona nempè* PULCHRITUDINIS *ejus, & in* DECORE, GLORIA FORTITUDINIS *&* MAGNIFICENTIÆ *ejus) positum est, per summè medii* CENTRI *Mysterium, quod est* FUNDAMENTUM *ædificii* REGNI *magnificent. ejus. Vidimus æquum esse explicare tibi , quod non ex debito* EMANARE *fecerit Deus Lumen* INFINITATIS *, Lumen inquam suum mundißimum , purißimum & splendidißimum , ab'que omni fine & termino intensißimum , sicuti explicabimus omnia hæc si Deus voluerit peculari tractatu. Sed ad benefaciendum creatur s suis , & ad ostendendum illis proprietatem bonitatis suæ & ad manifestandum illis Deitatem & Magnificentiam suam , atque ad gubernandum in mise-*

וכדי שתבין כל הענינים בסודותם מתחילת הנקודה היורדת מאת הנקודה המחשבית שהיא העליונה בעצם אור אין סוף ברוך הוא במקור מעיין תהום שלהבות יה אור קדמון אור צח אור מצוחצח אשר משם יתפשטו כל הענינים בסוד עצם עצמותו עד סוף המחשבה שהיא הנקודה האחרונה סוד חותם ברית קדושתו שהיא בין אלכוסיא עטרת תפארתו ביסוד הוד והדר גבורת גדולתו עומדת בסוד הנקודה האמצעית שהיא עיקר בנין מלכות גדולתו ראינו ראוי לבאר לך כי לא בהכרח האציל אור אין סוף ברוך הוא את אורו הצח והטהור נקי ומצוחצח הבלתי סוף הבלתי תכלית כאשר יתבאר לך כל זאת בחיבור מיוחד בעני עצמו אלא כדי להטיב עם בריותיו ולהראות להם מדת טובו ולגלות להם אלהותו וגדולתו ולהנהיג בחסדו העולמות שהם תחת עולם אצילות עצמותו אשר הם נבדלים ונעדרים ממנו פירוד גמור: וטעם גלוי אלהותו

הוא

misericordia & gratia suâ mundos inferiores, qui à mundo Archetypo seu Divino distincti & divisi sunt distinctione perfecta. Ratio vero manifestationis Deitatis ejus est, quia non erat necessarium manifestare Deitatem suam sibi ipsi, eò quod ille manifestus est sibi ipsi & comprehendit se ipsum; & hæc est beatitudo ejus, fœlicissimusque ejus thesaurus & divitiæ beatissimæ & æternæ quæ repositæ latent in abscondito summæ perfectionis; & latibulo fortitudinis gremii Deitatis suæ, quâ fruitur in ipseitate suæ ipsius Essentiæ, cognoscendo ipsissimam suæ ipsius essentiæ ipseitatem in medio & intrinseco ipsissimæ essentiæ suæ. Et non ideo etiam EMANARE *fecit Lumen suum, maximum & splendidissimorum omnium splendidissimum ut gubernaret seipsum, quia ipse est ipsissima summa perfectio omnium perfectissmarum perfectionum: Hoc enim tantummodo nobis hominibus usitatum est, ut se quis conferat ad terras longinquas videre ritus, mores & consuetudines, modestiamque ut se ipsum ad illos mores componat & conformet, in iisque glorietur præ reliquis filiis hominum, sed non ita se res hîc habet. Quia sicuti Rex Carnalis non gloriatur & magnificat aut elevat & exaltat se ipsum, & ostendit gloriam decoris, excellentiam & dignitatem Majestatis, Regnique sui magnificentiam & fastum divitiarum atque thesaurorum suorum sibi ipsi, quum antea hæc ipsi nota sint; Sed gloriatur & extollit se, ut in publico Gloriam Regni sui & magnificentiam suam aliis manifestet, nempè Principibus, Ducibus, Archiducibus, Electoribus Solii*

sui

הוא שלא היה צריך לגלות אלהותו לעצמו כי הוא גלוי ומושג לעצמו וזהו אוצרו ואוזרו ועושרו המאושר והגנוזי הטמונה בסתירה גמורה בחביון עו׳ וחק אלהותו שהוא מתענג בעצמותו בידיעת עצם עצמות עצמותו בתוך ובאמצע עצמות עצמותו וגם לא האציל את אורו הגדול ומצוחצח כדי להנהיג את עצמו אחרי שהוא עצם שלימות כל השלימות ותכלית גמור כל השלימות כי כל זאת מורגל האדם לעשות שילך לארץ מרחקים לראות הנהגתם צניעותם ואימומסיעותם ומדותם כדי להנהיג את עצמו בהם ולהתפאר בהם מכל שאר בני אדם אבל לא כן הדבר כאן כי כאשר המלך שהוא בשר ודם אינו מתפאר ומתגדל ומתגאה ומתעלה ומגלה כבוד מלכותו גדולת גאוותו עושר ועושרו יר וכח גבורתו רוב התנשאותו יקר הודו והדר תפארתו לעצמו כי כבר הוא נודע ומגולה לעצמו אמנם מתפאר ומתנשא ומתגאה ומתגדל בגלוי כבוד מלכותו וגדולת יקר תפארת׳ כדי להראותו לזולתו לשריו

סרכו׳

sui præfectis , præpositis & servis suis, omnique populo terræ suæ sicuti videbis hæc omnia re ipsa in Ahasvero , de quo dicitur Esther cap. 1. In tertio anno regni sui fecit convivium omnibus Principibus suis & servis suis exercitus Persarum & Medorum, Principibus Euphratæis & Principibus provinciarum ad facies ejus. In ostendendo ipsum opulentiam Gloriæ regni sui , & honorem , decus magnificentiæ suæ , multis diebus octoginta & centum diebus. Et in complendo dies illos , fecit Rex omni populo invento in Susan Metropoli à maximo & usque ad minimum convivium septem dierum, in atrio horti ædis Regis: Aulæum candidum & carbasi hyacinthi tentum funibus byssinis & purpureis super Circulis argenteis , & columnis marmoreis : Lecti aurei & argentei super pavimentum Crystalli & marmoris & parii & lapidis mercatorum : Et propinare in vasis aureis & vasa à vasis iterantes. Et vinum regni multum secundum manum Regis &c: *Ex hoc patet; quod gubernatio & regnatio Regis propter quam* Rex *vocatur, nō est ex eò quod regnet super se ipsum, vel quod gubernet seipsū: Sed* Regis *est regnare & imperare aliis. Et quāvis hoc dici possit de omnib. & singulis filiis hominum qui dominentur in se ipsos, hoc est, super affectus suos bonos & malos ad compescendum genium suum , vel in familias suas ; verum non est intentio nostra de hoc imperio agere: sed de imperio & regno quod aliquo modo simile est*

סרכוי' אפרכוי' ואמרכלוי' פלטרוני
למושליו ופקידיו ועבדיו ולכל
עם ארצו כאשר תראה כל זאת
במופת אמתי באחשורוש שנאמ'
בשנת שלש למלכו עשה משתה לכל
שריו ועבדיו חיל פרס ומדי
הפרתמים ושרי המדינות לפניו
בהראותו את עשר כבוד מלכותו
ואת יקר תפארת גדולתו ימים
רבים שמונים ומאת יום ובמלואת
הימים האלה עשה המלך לכל העם
הנמצאים בשושן הבירה למגדול
ועד קטן משתה שבעת ימים בחצר
גנת ביתן המלך חור כרפס ותכלת
אחוז בחבלי בוץ וארגמן על גלילי
כסף ועמודי שש מטות זהב וכסף
על רצפת בהט ושש ודר וסחרת
והשקו' בכלי זהב וכלים מכלים שוני'
ויין מלכות רב כיד המלך ומזה
ברור שההנהגה וההמשלה של כל
מלך ומלך שעל כן נקרא בשם
מלך איננו שמושל על עצמו או
שינהיג את עצמו אבל דבר המלך
יביע למשול לשלוט ולהנהיג ולצוות
ולרדות ולמלוך על זולתו ואף
על פי שזה הענין שייך לומר על כל
בני אדם בפרדיים שהוא ימשול

regno & imperio cœlesti. Quia antequam Lumen infinitatis, benedictum sit illud, emanare faceret EMANATIONES, ILLVD *solum in mediis & intrinsecis penetralibus Essentiæ suæ implevit omnia secula, ita ut nullus locus vacuus esset. Cui ergo* ILLE *manifestaret Divinitatem suam & magnificentiam pulchritudinis suæ, qui implevit omnia secula suæ ipsius Essentiæ Ipseitate & fulgoris luminis sui splendidi, & splendidissimorũ omnium splendidissimi splendore? vel quomodo gloriaretur & exaltaret &c. se ipsum supra se ipsum ut manifestaret se ipsum sibi ipsi? Et inde perspicuum est, quod sibi ipsi se manifestare non erat necessariũ. Et sic quem gubernaret, & super quem regnaret &c. & cui præciperet ad exequendum munus regium? Certè non convenit dicere quod gubernaverit se ipsum; vel quod regnare fecerit se ipsum super se ipso: Et sicuti non convenit dicere quod regnare fecerit se ipsum super se ipso, sic etiam non convenit dicere, quod manifestaverit se ipsum sibi ipsi. Et Sapienti sat. Tantum monendum te esse censui, ne forte impingeres & diceres quod absit: Si ita? Ergo* NECESSE FVIT *creare omnes hos mundos: Diximus enim jam supra quod ex voluntate absolutissimâ gratuitæ Misericordiæ & bonitatis suæ* EMANARE *fecerit ipseitatem suam è mediis & intrinsecis penetralibus* ESSENTIÆ *suæ, ut ostenderet bonitatem suam & intima præcordiorum suorum viscera intimosque thesauros gratuitæ misericordiæ suæ omnibus creaturis suis, & non propterea quod ille indigeret iis, sed ut in multitudine miserationum suarum ostenderet*

בעצמו דהיינו על מדותיו טובות
או רעות לכבוש את יצרו או על
בני ביתו אמנם אין כוונתנו לדבר
בזאת ההנהגה כי אם בממשלה
וההנהגה שהיא קצת דומה לממשלת
מלכות שמים והנהגתה כי קודם
אצילותו אין סוף ברוך הוא האצילות
הוא בתוך ובאמצע עצמותו לבדו
היה ממלא כל העולמות עד שלא
היה מקום פנוי ולמי יגלה זה
אלקותו וגדולת תפארתו אשר הוא
ממלא הכל בכבוד עצם עצמותו
ובזיו זוהר אורו הצח והמצוחצח או
איך יתפאר ויתגדל את עצמו על
עצמו כדי לגלות את עצמו לעצמו
ומזה נראה כי לעצמו אינו צריך
גלוי וכן למי ינהיג או על מי ימלוך
או על מי ימשול וירדה או את מי
יצוה לעשות את דבר המלך בודאי
אין שייך לומר שינהיג את עצמו
וימשיל עצמו על עצמו וכמו שאינו
שייך לומר שהמליך את עצמו על
עצמו כך אינו שייך לומר שגילה
את עצמו לעצמו ולמבין די אך
ראיתי להזהירך שלא תכשול ותאמר
חס ושלום אם כן היה מן החיוב
לברוא כל העולמות האלה על כן

deret illis bonitatis suæ magnificentiam & fortitudinem (sicuti hæc omnia explicabimus dilucidè DEO *volente, peculiari tractatu) & hac ratione exivit decretum è penetralibus voluntatis* SVMMI REGIS *creare mundos istos, qui non sunt de gradu dignitatis ipseitatis suæ ut manifestaret divinitatem suam illis, ut regnaret super illos tanquam Rex omnium magnificentißimus, & regeret illos sicuti* REX *qui regit populum Regni & Provinciæ suæ per Principes & duces &c. Et sic etiam super hunc mundum inferiorem creavit quasi Duces & Principes Archiduces & Reges & Præfectos qui in gradu multò inferiori essent ipso, qui summa quadam celeritate festinant ad exequendum decretum, præcepta & mandata summi Regis sui. Quia sunt tanquam præfecti & servi, per quos juxta absolutißimam suam voluntatem ipse regit vilem hunc mundum. Et creavit eos unum altero superiorem, & unum è regione alterius, & ut unus declinet ab altero motibus & operationibus suis appropriatis, unumquemque ad officium suum ad custodiendum costodiam suam: Et creator eorum nominatim eos vocat ad opera & officia eorum destinata. Duodecim quoque signis cœlestibus impertit de virtute eorum, omnibusque celsißimis cœli stellis fixis Vnius circuli, qui circumfert eas juxta lineam Eclipticam circuli Zodiaci, qui quasi dimicantes intra se & cum reliquis stellis errantibus & signis cœlestibus ad faciendum, summa quadam festinatione & promptitudine voluntatem creatoris eorum, ad dandum de virtute sua super inferiora juxta absolutißimam*

eius

אמרנו לעיל ברצונו הטוב והפשוט האציל את עצמותו מתוך ואמצע עצם עצמות עצמותו להראות טובו ועצם חסדיו לכל בריו שלא לצרכו אלא׳ ברוב חסדיו להראות להם טובו גדולתו וגבורתו כאשר יתבאר כל זאת באר היטיב אם ירצה השם בפיר׳ בפני עצמו ומטעם זה יצאה גזירה וצווי ממגנזי רצונו הפשוט של מלך העליון לברוא העולמות האלה שאינם במדריגות עצמותו באופן שיגלה להם אלהותו שימשול עליהם כמלך אדיר על כל אדירים וינהיג אותם כמלך המנהיג את עמו במלכותו ובמדינתו על ידי שריו ופקידיו גם למעלה מעולם השפל הזה ברא מלכים ושרים פרתמים ועבדים ופקידים שהם במדריגות למטה ממנו אשר ממהרים לעשות דבר המלך העליון וצווי וגזרתו כי הם כפקידים ועבדים אשר על ידיהם כרצונו הפשוט הוא מנהיג העולם השפל הזה ובראם זה למעלה מזה וזה נוכח זה לנטות זה מזה בהליכותיהם ובפעולותיהם המיוחדים להם כל אחד מהם על מכונתו לשמור משמרתו ובוראם בשם קוראם איש על עבודתו ועל משאו ועל שנים עשרה מזלות האציל מכחם וגם נתן עליהם מהודם ולכל כוכבי שחק העליונים

הינוקים

ejus voluntatem in gubernatione mundi hujus vilissimi. Et posuit Excelsos desuper Excelsos; & Excelsos posuit super eos, qui essent tanquam principes provinciarum & præfecti imperantibus populo. Verum & hi omnes sicuti reliqui omnes mundi divisi & distincti sunt divisione & distinctione perfecta à mundo Archetypo seu divino, quia mundus Archetypus seu Divinus non innovatus, neque creatus, nec formatus, nec fabricatus est sicuti reliqui omnes mundi (mundus nempè CREATIONIS, *mundus* FORMATIONIS *& mundus* FABRICÆ *de quibus infra) sed de* IPSEITATE INFINITATIS (*benedicta sit illa*) EMANARVNT *omnes* EMANATIONES, *quæ vocantur in libro Iezirah Decem* NVMERATIONES *istius nempè* INEFFABILIS, *de quo nobis hic sermo est: Et nihil aliud sunt quam* IPSEITAS *ejus; quia de medio & intrinseco* IPSEITATIS *& de* RECESSV INTIMORVM PENETRALIVM *ejus, summeque ipsissima ejus intrinseca* IPSEITATIS SVBSTANTIA EMANARVNT. *Exempli gratia 620 columnæ luminis splendidissimi, quæ sunt flamma* INFINITATIS *ejus, & quæ efflammant è medio* IPSEITATIS CORONÆ SVMMÆ *nibil aliud sunt, nisi ipsissima ejus substantia ipseitas: Sic & 73 scintillationes luminis absconditi quæ trahuntur in* SAPIENTIAM, *& 67 lumina delubrorum absconditorum in mysterio quinquaginta portarum* INTELLIGENTIÆ, *nihil aliud quoque sunt, nisi ipsissima Essentia ejus ipseitas. Quia omnia hæc de ipsissima ipseitate* IN-

FINI-

היונקים ביניקתו של גלגל אחד אשר
הוא מקבלם על קו חשב אגודתו כאלו
נלחמים איש ברעהו ועם שאר כוכבי
לכת ומזלות לאחר רצון קונם לתת
מכחם על התחתונים כפי רצונו הפשוט
להנהגת העולם השפל הזה ושם גבוהים
מעל גבוהים וגבוהים שם עליהם שהם
כשרי מדינות ופקידים שרודים את העם
אמנם גם הם כשאר כל העולמו' נפרדים
בפירוד גמור מעולם האצילות כי העולם
האצילות לא נתחדש ולא נברא ולא נוצר
ולא נעשה כאשר שאר כל העולמות
עולם הבריאה עולם היצירה ועולם
העשיה רק הם מעצמות אין סופו ברוך
הוא נאצלו כל האצילות הנקראות בספר
יצירה י' ספירות בלימה ואינם דבר
אחר חוץ מעצמותו כי מתוך ואמצע
עצמותו ומכמנים אמציעותו ומתכלית
פנימיות עצם עצמות עצמותו נאצלו
המשל בזה הדרך' עמודי האור הבהיר
שהם שלהבות אין סופו המתלהבים
מתוך עצמותו של כתר עליון אינם דבר
אחר זולתי עצם עצמות עצמותו וכן ע' ג'
שלהבות אור הגנוז הנמשכים בחכמה
וס"ז' אורות בחיכות הגנוזות בסוד נ'
שערי בינה אינם רק עצם עצמות
עצמותו כי הכל מעצם עצמות אין סוף

ברוך

FINITATIS, (*benedicta sit illa*) EMANARUNT. *Et affluentia uniuscuiusque* NUMERATIONIS *per se, quæ deducitur de virtute* INFINITATIS *in eam* (*benedicta sit illa*) *sicuti invenies in libro* רזי לי רזי לי *Et in libro* רזיאל *& in libro* גדול ה׳ ומהלל מאד *&* ימין ה׳ רוממה *&c. Tantum quod in virtute* INFINITATIS *ante* EMANATIONEM *earum illæ sunt abscondita* POTENTIA ET VIRTUTE *summè perfecta: post* EMANATIONEM *verò earum illæ sunt in manifesto* ACTU *summè perfecto, & hoc* RESPECTU CREATORUM *vide supra fol. 76. 77. 78. & 79. Et ex his verbis meis uti & reliquorum antiquorum Sapientum, quos hic adduxi facilè perspicies* UNITATEM EMANATIONUM: *Quamvis enim decem* NUMERATIONES *emanarint, tamen Dominus, summè unus dominatur è habitaculo sanctitatis suæ in omnes mundos inferiores à mundo Archetypo seu divino. Et hunc summum in Deitate* ORDINEM *vocarunt antiquiores, sicuti & ipse Author libri Iezira* INEFFABILE: *Recentiores verò uti & quidam ex antiquioribus* INFINITATEM *seu* NON HABENS FINEM *aut* NON-ENS *eo quod non comprehenditur. Postquam verò videam quod omnia hæc mysteria ab invicem dependeant & inter se connexa sint ut tutius possis incedere viam tuam & ne impingas, visum est mihi adducere quasdam opiniones virorum celebrium; & sententias eorum cum formalibus verbis in explicatione horum my-*

ברוך הוא וכן שפע כל ספירה
וספירה בפני עצמה הנמשך מכח
אין סוף ברוך הוא כאשר תמצא
בספר רזיאל ובספר ימין ה׳
רוממה: אך זהו שבאין סוף ברוך
הוא הם גנוזים בכח תכלית גמור
ואחרי אצילותם הם כמו גלויים
בפועל תכלית גמור ומתוך דברי
ודברי כל החכמים הקדמונים
אשר הבאתי בספר הזה תבין
אחדות האצילות ואעפי׳ שי׳ ספירות
נאצלו שאדון יחיד הוא המושל
ממעון קדשו בכל העולמות
שלמטה מעולם האצילות וזאת
המעלה העליונה בעצם האלהי
קראוהו הקדמונים וגם בעל ספר
יצירה בלימה והאחרונים כאשר
גם קצת מהקדמונים אין סוף
מפני שאין לה השגה ואחרי
שראיתי כי כל הסודו׳ האלה
נמשכים זה אחר זה וקשורים זה
בזה וכדי שתלך בטח דרכיך
ושלא תכשול נראה לי להביא
קצת דעות אנשי השם ומאמרם
ולשונם מלה במלה בביאור
הסודות האלה דהיינו בסוד עשר
ספירות בלימה שהם כתר חכמה

בינה

mysteriorum, hoc est, in mysterio Decem NVMERATIONVM, *præter illud* INEFFABILE (*quæ sunt* CORONA SVMMA, SAPIENTIA, INTELLIGENTIA, MISERICORDIA *seu* MAGNIFICENTIA, SEVERITAS *seu* FORTITVDO, CLEMENTIA *seu* PVLCHRITVDO, TRIVMPHVS *seu* ÆTERNITAS, GLORIA, FVNDAMENTVM *&* REGNVM.) INEFFABILE *verò* ILLVD *indigitat ipseitatem earum in lumine* INFINITATIS, *quod alii* NON-ENS *vocarunt: Quia de ea* EMANARVNT *omnes* NVMERATIONES *& innexæ sunt ei, sicuti flamma innexa est Carboni. Et illa est quæ facit emanare eas, illæ verò nihil aliud sunt quam ipseitas ejus & manifestatio* INFINITATIS *ejus (benedicta sit illa) sicuti explicavimus Celsitudinem & sublimitatem ejus juxta tenuitatem intellectus nostri supra, & sicuti adhuc explicabimus subsequentibus aliquorum Theologorum Hebræorum qui inveniuntur in bibliotheca mea, qui accinxerunt se robore ad prosequendum justitiam & rectitudinem & sermonem in puritate sua sistendum. Et ecce tibi opinionem antiquorum, quia per hanc ascendit in mentem meam illuminare oculos intellectus tui speculativos. Priusquam vero de monte montis altissimi ad summam omnium profunditatum abyssum mysterii Decem* NVMERATIONVM *descendam, scias quod distinguantur in duo speculationum delubra distincta, & eam ob causam adducam opiniones, sententias & speculationes eorum in re tam admirabili & summè abscondita atque profunda, si manus Domini in bono fuerit super nos. Deus summus auxilio erit ad gloriam suam.*

בינה גדולה גבורה תפארת
נצח הוד יסוד מלכות ולשון
בלימה מורה על עצמות אור אין
סוף ברוך הוא כי ממנו נאצלו
כל הספירו' והאורים בו כשלהבת
האורה בגחלת והוא המאציל
והם אינם אלא עצמותו והתגלות
אין סופו ברוך הוא כאשר פירשנו
מעלתו וגדולתו כפי חלושת יד
שכלנו לעיל וכפי דעת חכמי
הקבלה שהם במלתחה שלי אשר
נתאזרו חיל לרדוף הצדק והיושר
ולהעמיד דבר על בורו והנה לך
דעת הקדמונים כי מתוכה עלה
ברצוני להאיר עיני רעיוני שכלך:
וקודם שנרד מהר ההר הגבוה אל
תכלית תחתית כל התהומות סוד
עשר ספירות בלימה תדע שהם
נחלקים לשתי בחינות חלוקות
ועל זה הבאתי דעתם וסברתם
ועיונם בענין נפלא ועמוק עד
מאד כי יד ה' הטובה עלי השם
ית' יעזרני לסיים לכבודו:

In Tykunin Zohar. Aperuit Eliahu & dixit: *Domine Mundorum!* TV ES ISTE VNVS *extra numerum; Tu es excelsus super omnes excelsos, absconditus omnium absconditorum: Nulla mens te omnino apprehendere valet. Tu es qui produxisti Decem* ORDINES *& vocamus eos* NVMERATIONES, *ad illuminandum in eis mundos absconditos, qui non revelati sunt & mundos qui revelati sunt: Et in iis te abscondis à filiis hominum, & Tu es qui annexus es eis & unis te iis: Et quoniam tu es in intrinseco, quicunque separat unum ab alio ex istis decem, reputatur ipsi ac si separasset* TE IPSVM. Hucusque formalia Authoris quæ faciunt ad propositum nostrum; quamvis paragraphus iste ibi longè prolixior sit, tamen absconditus & reconditus latet in thesauris nostris ad faciendum ipsi tractatum peculiarem in quo explicabitur mysterium quatuor mundorum, & sunt MVNDVS EMANATIONIS seu DIVINVS, MVNDVS CREATIONIS, MVNDVS FORMATIONIS, & MVNDVS FABRICÆ: Et ecce hic explicabimus paragraphum hunc, si manus Dei in bono fuerit super nos. *Domine Mundorum*, in plurali numero loquitur, & non Domine mundi, vel Dominator ejus, scilicet hujus mundi, sicuti mos linguæ est in cæteris omnibus locis: Quia hoc nomen formale *Domine Mundi*, est nomen formale Principis hujus mundi: Ipse vero est Dominus, Princeps & Imperator qui Dominatur

בתיקוני הזוהר פתח אליהו ואמר רבון עלמין דאנת הוא חד ולא בחושבן אנת הוא עילאה על כל עילאין סתים על כל סתימין לית מחשב׳ תפיסה בך כלל אנת הוא דאפיקת עשר תיקונין וקרינן לון ספירין לאנהרא בהון עלמין סתימין דלא אתגלייא ועלמין דאתגלייא ובהון אתכסיי׳ מבני נשא ואנת הוא דקשיר לון ומייחד לון ובגין דאנת מלגאו כל מאן דאפריש חד מחבריה מאלין עשר אתחשיב ליה כאילו אפריש בך עכ״ל המצטרך לענייננו והמאמר שם יותר בארוכה אבל הוא כמוס וגנוז באוצרותינו לעשות לו שער בפני עצמו שבו יפורש סוד ד׳ עולמות שהן אצ״לות בר״אה יצ״ירה עש״יה והנה נפרש המאמר כיד ה׳ הטובה עלינו: רבו״ן עלמין לשון רבים ולא אמר רבון עולם או רבונו של עולם כמו שהוא סדר הלשון

natur

natur in virtute & potentia sua mundis superioribus hoc mundo. sic enim virtus INFINITVDINIS extenderet se tantummodo super mundum fabricæ (qui est mundus sphærarum seu orbium cœlestium & omnia quæ in eo sunt usque ad centrum terræ) hoc est ad mundum hunc, mundum nempè inferiorem. Eliahu verò propheta non loquitur hoc in paragrapho de ratione principis hujus seculi, sed loquitur de INFINITVDINE, benedicta sit illa, quæ est ENS ENTIVM & CAVSA CAVSAVM; & de EMANATIONE decem NVMERATIONVM ejus, quas EMANARE fecit, benedicta sit illa: Et de CREATIONE mundorum quos CREAVIT, benedicta sit illa, & de FORMATIONE mundorum quos FORMAVIT benedicta sit illa, & de FABRICA mundorum quos FABRICAVIT benedicta sit illa; sicuti explicabitur mysterium horum mundorum in tractatu mysterii אביע. Et ob hanc causam INFINITVDO benedicta sit illa, quæ est ENS ENTIVM & CAVSA CAVSARVM, dicitur Princeps, Dominus & Imperator omnium mundorum, quatenus ab ea omnes emanarunt & creati & formati & fabricati sunt. Et propterea dicit *Domine mundorum* in plurali numero, ac si diceret Domine & Imperator omnium mundorum, Tu es iste &c. Animadvertendum quoque est quæ sit ratio, quare dixerit

הלשון בכל מקום מפני כי שם תואר רבון עולם הוא שם תואר לשר של עולם שהוא אדון ושר המושל בכח העולמו' שלמעל' ממנו ובכח אס בה על עולם העשייה לבד שהוא עולם הגלגלים וכל מה שבתוכו עד טבור הארץ דהיינו עולם הזה עולם התחתון ואליהו הנביא אינו רוצה לדבר עתה בזה המאמר מעניין שר של עולם הזה אבל רוצה לדבר מאין סוף ברוך הוא שהוא עילת כל העילות סבת כל הסבות ומאצילות עשר ספירותיו שהאציל ברוך הוא ומבריאת העולמות שברא ברוך הוא ומיצירת העולמות שיצר ברוך הוא ומעשיית העולמות שעשה ברוך הוא כאשר יתבאר סוד אלו העולמות בשער סוד אביע אשר מטעם זה אס בה שהוא עילת כל העילות וסבת כל הסבות הוא השר והאדון והרבון של

rit דאנת (Tu es) cum ד, nempè ad indigitandum ut attendamus quod ratio hujus ſint quatuor mundi. Et adhuc animadvertendum eſt quod dictio דאנת prædicet de præſenti aliquo: proximè ſequens vero dictio הוא, de abſente, & ecce in hiſce duabus ſibi proximè ſequentibus dictionibus דאנת הוא inconvenientia quædam videtur apparere. At viſum eſt explicare, eò quod Eliahu vocavit INFINITATEM, benedicta ſit illa, nomine hoc formali *Dominum mundorum,* quaſi cognoviſſet & apprehendiſſet eam. Quoniam quodcunque vocatur ab aliquo nomine formali, illud comprehenditur ab eo & notum eſt IPSI, qui nominat illud hoc nomine formali. Exempli gratia: Si Re-uben volueris nominare formali nomine ſapientem, quare ipſum Re-uben vocas ſapientem? niſi comprehenſus & notus eſſet tibi hoc nomine, & noſti in eo eſſe ſapientiam, quapropter eum hoc nomine vocas ſapientem. Sic etiam nominas Simeonem formali nomine juſtum, eò quod jam ſcis quod ipſe exerceat juſtitiam & propterea vocas eum nomine formali juſtum. Et ſi non eſſet apprehenſus & notus tibi Re-uben quod in illo eſſet ſapientia non nominares eum hoc nomine formali ſapientem: Sic etiam ſi non eſſet comprehenſum & notum apud te quod Simeon exerceret juſtitiam non nominares

eum

כל העולמות כאשר כלם ממנו נאצלו ונבראו ונוצרו ונעשו על כן אמר רבון עלמין לשון רבים רוצה לומר ארון ורבון של כל העולמות דאנת הוא יש לדעת מה נתינת טעם שאמר דאנת בדלת דמשמע שהוא נתינת טעם ארבון עלמין ועוד יש לדייק שמלת דאנת משמעו לנוכח ומלת הוא הסמוך, למלת דאנת משמעו לנסתר והרי נוכח ונסתר בשני מלות סמוכים זה לזה שלא כראוי ונראה לפרש מפני שאליהו קרא לאין סוף ברוך הוא בשם תואר רבון עלמין כאלו ידעו והשיגו. כי כל דבר שיקרא בשם תואר הוא מושג ונודע להקורא אותו בתואר ההוא המשל בזה כשאתה קורא לראובן בתואר חכם למה אתה קורא לראובן חכם אלא על שם שהוא מושג ונודע אצלך וידעת בו שיש בו חכמה על, כן קראת אותו בשם

תואר

eum nomine formali justum. Et ecce INFINITVDINIS, benedicta sit illa, tam juxta mentem Philosophorum quam juxta mentẽ Theologorum nulla est notio aut apprehensio neque forma alicujus similitudinis ne charactere quidem vel apice unico præ maximo luminis ejus in latibulo infinitatis recessu, benedicta sit illa, cujus nec finis est nec terminus. Quapropter etiam Theologi vocarunt eam INFINITVDINEM eò quod nullus finis nec terminus detur ad apprehendendum eam, caligat enim & deficit intellectus ad apprehendendum aut percipiendũ in ea aliquam notionem & apprehensionem. Sicuti propheta dicit: *Cui me assimilabitis?* hoc est; quum me nullo modo apprehendere possitis, cui me ergo assimilabitis? quia nulla vobis datur apprehensio mei. Si ita? juxta hanc positionem difficultas oritur erga Eliahu: quomodo Eliahu attribuerit IFNINITVDINI, benedicta sit illa, nomen formale Domine mundorum quasi comprehendisset & cognovisset & intellexisset eam. Ad solutionem verò hujus difficultatis respondet Eliahu duabus hisce immediatè subsequentibus dictionibus דאנת הוא (TV ES ISTE.) Quasi diceret Quamvis in INFINITVDINE nulla planè sit auprehensio, ita ut etiam non convenienter prædicetur de ea aliquod nomen, omnibus modis tamen respectu operatio-

num

תואר חכם וכן כשאתה קורא לשמעון בתואר צדיק על שם שידעת בו שעושה צדקות קראת אותו בשם תואר צדיק ואלו לא היה מושג ונודע אצלך בראובן שיש בו חכמה לא היית קורא אותה בשם תואר חכמה וכן אלו לא היה מושג ונודע אצלך בשמעון שעושה צדקה לא היית קורא אותו בשם תואר צדיק והנה אין סוף ברוך הוא בין לפי דעת הפילוסופים בין לפי דעת המקובלים אין בו שום ידיעה והשג' ולא ציור ולא דמיון אפילו אות או נקודה לגודל העלמת אורו ברוך הוא שאין לו סוף ותכלי' עד שבעבור זה קראוהו חמקובלי' אין סוף רוצה לומר שאין סוף ותכלי' להשיגו כי יחשך וילאה השכל להשכיל ולהשיג בו שום ידיע' והשגה כמו שאמר הנביא אל מי תדמיוני רוצה לומר מאחר שאין אתם משיגין אותי בשום דבר בעולם אם

כן

num ſuarum, (quod nempè emanare fecerit mundum Emanationis, & creaverit mundum Creationis qui eſt ſolium Gloriæ, & formaverit mundum formationis, qui eſt mundus Angelorum, & fabricaverit mundum fabricæ, qui comprehendit in ſe orbes cœleſtes & quæcunque in eis ſunt, & omnia opera Creationis uſque ad Centrum terræ, ſicuti explicabimus iſtos quatuor mundos auxilio Divino) omnes iſti quatuor mundi teſtimonium perhibent & annuntiant uno ore, Deus unus creavit nos, Deus unus formavit nos, Deus unus fabricavit nos, & ex hac parte innotuit nobis & apprehenſus eſt à nobis & notus eſt nobis ac ſi præſens eſſet oculis noſtris & è regione facierum noſtrarum, plena enim eſt omnis terra gloria ejus. Et influentia ejus quæ innovat ſingulis diebus jugiter opera creationis quod oculis noſtris cernimus omni tempore, cunctis horis & ſingulis momentis. Et quotquot creaturæ creatæ ſunt & factæ atque innovatæ ſunt, & innovator earum non innovat ſe ipſum? alioquin non vocaretur innovans ſed innovatum. Sic n. neceſſario ſequeretur quod innovator alius eſſet præter eum, qui opera-
retur

כן אל מי׳ תדמיונו שהרי אין
לכם השגה בי ואם כן לפי
הנחה זו יקשה על אליהו איך
נתן אליהו לאין סוף ברוך הוא
שם התואר עד שתיארו בשם
תואר רבון עלמין כאלו השיגו
וידעו והכירו וכדי לתרץ זה
אמר אליהו דאנ״ת הוא רוצה
לומר הגם שבאין סוף ברוך
הוא אין בו שם השגה כלל
עד שלא יתכן לומר עליו שום
שם עם כל זה על ידי
פעולותיו שהאציל עולם
אצילות וברא עולם הבריאה
שהוא כסא הכבוד ויצר
עולם היצירה שהוא עולם
המלאכים ועשה עולם
העשייה שהוא כולל הגלגלים
ומה שבתוכו וכל מעשה
בראשית עד טבור הארץ
כאשר נפרש אלו ד׳ עולמות
בסיעתא דשמיא כל אלו ד
עולמות המה יעידון וינידון
פה אחד אל אחד בראנו
ואל אחד יצרנו ואל אחד עשנו אשר מצדם הוא מושג ונודע
לנו כאלו הוא לנוכח עינינו ונגד פנינו כי מלא כל הארץ
כבודו

retur in eo qui faceret ut eſſet & innovaret. Nulla enim res in hoc ſeculo exiſtit quæ efficit ſe ipſam. Et ſic mundus fabricæ nullo modo fecit ſe ipſum. Si ita?etiam te nolente eſt ipſi fabricator. Sic etiam mundus formationis nullo modo, formavit ſe ipſum, ſi ita? nolente te eſt ipſi formator. Et ſic mundus Creationis non creavit ſe ipſum; ſi ita? nolente te eſt ipſi creator. Et mundus Emanationis non emanare fecit ſe ipſum. Si ita? eſt qui emanare fecit illum : Et ex hac parte omnes teſtimonium perhibent & annuntiant quod *Excelſus deſuper Excelſum ſit cuſtodiens,& Excelſi ſuper eos.* Et ipſe eſt Princeps & Dominus omnium mundorum. Et ecce habemus duas partes apprehenſionis in INFINITATE (benedicta ſit illa) Hoc eſt, ex una parte quatenus nota & manifeſta eſt nobis reſpectu fabricatorum & formatorum & Creatorum & Emanatorum notione perſpicua & clara, quaſi ipſa è regione oculorum noſtrorum & coram faciebus noſtris eſſet conſtituta : Ex altera parte verò quod ipſa abſcondita & recondita ſit omnibus reſpectu eſſentiæ & quidditatis ſuæ (benedicta ſit illa,) ita ut nulla planè in ea ſit apprehenſio nec ulla omnino notio. Et ſicuti Divinus ille Philoſophus

כבודו ושפעו המחדש בכל
יום תמיד מעש׳ בראשית מה
שעינינו רואות בכל עת
ובכל שעה ובכל רגע וכמה
וכמה בריאות שנבראו ונעשו
ונתחדשו והמחודש לא יחדש
את עצמו שאם כן לא יהיה
נקרא מחודש אלא מחדש
אם כן על כרחך יש לו
מחדש זולתו חוץ ממנו הפועל
בו המהווהו והמחדשו כי אין
לך דבר בעולם שיעשה את
עצמו וכן עולם העשייה בכלל
לא עשה את עצמו א״כ על
כרחך יש לו עושה וכן עולם
יצירה בכלל לא יצר את
עצמו אם כן על כרחך יש לו
יוצר וכן עולם הבריאה לא
ברא את עצמו אם כן על
כרחך יש לו בורא והאצילות
לא האציל את עצמו אם
כן יש לו מאציל אשר מצד זה
כלם יעדון ויגידון כי גבוה
מעל גבוה שומר וגבוהים
עליהם והוא השר והארון והרבון כל העלמים והנה הם

phus dixit; *Summum quod novimus de te est, quod te non novimus.* Et de his duabus partibus dixit Eliahu דאנת הוא (Tv Es Iste) quasi defendendo antecedentia sua verba, diceret: Quod te nominaverim Dominum mundorum nomine formali quasi te apprehendissem, hoc est, ex parte דאנת (Quod Tv) vult dicere notus & manifestus es nobis respectu creatorum, nempè mundorum; ac si præsens esses oculis nostris & è regione facierum nostrarum. Quo ad secundam partem quatenus absconditus est ab omni apprehensione intellectus: Hoc est respectu essentiæ suæ: Quapropter dixit הוא (Iste) quod est cognomen absentis & absconditi: Tv Es Iste Vnvs Et Non Qvo Ad Nvmervm. Hæc explicabuntur & percipientur juxta illud quod dixerunt physici: Quod Ens Entivm & Cavsa Cavsarvm non sit sicuti Vnvm quod numeratur; quia virtus Infinitatis (benedicta sit illa) non est sicuti Vnvm Corporevm quod numeratur & supputatur cum cæteris corporeis rebus. Ratio est, si numerare voluerimuus corporea ad sciendum numerum eorum; unum, duo, tria, quatuor: quamvis enim Vnvm, numeretur & supputetur in principio ante numerum Dvo, Tria, Qvatvor, est tamen ipsi dignitas quædam & gradus prioritatis super illa, quod illud unum nume-

שני חלוקות בבחינת ההשג׳ באין סוף ברוך ;הוא דהיינו חלוקה אחת שהוא נגלה ונודע לנו מצד הנעשים והנוצרים והנבראים והנאצלים ידיעה מבוררת וגלוייה כאלו הוא לנגד עינינו ונוכח פנינו והלוקה שנית שהוא נעלם ונסתר מצד עצמותו ומהותו ברוך הוא עד שאין בו שום השגה וידיעה כלל וכמו שאמר פילסוף אלהי תכלית שנדעך הוא שלא נדעך ועל אלו שני חלוקות אמר אליהו דאנת הוא כמתנצל דבר רוצה לומר מה שקראתיך רבון עלמין בשם תואר כאלו השגתיך הוא מצד דאנת רוצה לומר שאתה נודע ונגלה לנו מצד הנבראים שהם העלמות כאלו אתה לנוכח עינינו ונגד פנינו ועל הלוקה שנית שהוא נסתר ;מהשגת השכל מצד עצמותו אמר הוא שהוא כנוי לנסתר ולהעלם דאנת הוא חד ולא בחושבן

העניין

numeratur in principio; omnibus modis tamen omnia numerata VNVM sunt, hoc est, quodlibet numeratorum Vnum per se est. Vnum enim quod primum est, cætera quidem ipsi similia sunt, quo ad quidditatem, qualitatem, & ipseitatem eorum, & nulla differentia aut distinctio est inter illa, nisi quod primum, quod prius est cæteris, nos vocamus VNVM, & subsequens cognominamus duo, & quod sequitur tria & sic de cæteris: quò ad essentiam eorum similia & æqualia & unum idemque sunt. Sic etiam res se habet in eo quod dicitur DOMINE MVNDORVM: INFINITAS (benedicta sit illa,) dicitur VNVM, verum non sicut VNVM CORPOREVM quod concurrit ad numerum, cui est SECVNDVM aliquid quod simile est ipsi; INFINITATI verò nõ est ipsi secundum aliquid aut simile ipsi, sicuti propheta dicit: *Cui me aßimilabitis?* Et propterea dicit Eliahu; TV ES VNVS ET NON QVO AD NVMERVM. Quia unum quod concurrit ad Numerum & supputationem reliqui, qui numerantur cum illo, similes sunt ipsi; verum VNITAS INFINITATIS (benedicta sit illa) non est ipsi secundus, quia non est similis ipsi, qui numerari possit cum illa. Ratio verò quod vocatur VNVM, est; quia ipsi est similitudo quædam numeri VNIVS secundum quid. Iuxta alium modum vult dicere, sicuti numerus VNIVS

העניין הזה יובן ויפורש על דרך
מה שאמרו חכמי המחקר כי
עילת כל העילות סבת
כל הסבות אינו כאחד
המנוי ופירושו כי אחדות אין
סוף ברוך הוא אינו כאחד
הגופני הגשמי שה' נמנ' ונספר
עם גשמיים גופניים אחרים
והטעם כשנספר הגשמיי' לידע
מספרם אחד שני שלישי
רביעי הגם שמספ' אחד נמנה
ונספר בראשונה קודם למספר
שני שלישי רביעי ויש לו
חשיבות ומעלה עליהם שהוא
נמנה כראש עכ"ז כל הנספרים
אחד האחד שהוא הראשון
הם דומים לראשון בעני'
מהותם ואיכותם ועצמותם
ואין הבדל והפרש ביניהם
אלא שהקודם והראשון
במספר אנחנו קוראים בשם
ראשון והבא אחריו בשם שני
והבא עוד אחריו בש' שלישי
וכן כלם ובעניין עצמותם הם
דומים ושווים מה שא"כ
ברבון עלמין אין סוף ברוך

est stabilimentum & fundamentum numeratorum post illum, quia nullo modo poteris numerare duo, tria, quatuor, nisi respectu VNIVS, primi inquam præcedentis: Exempli gratia, quum numeras aut supputas duo, non poteris numerare duo, nisi respectu VNIVS, primi inquam præcedentis, quod prius est illis: Si enim non esset VNVM, non essent duo. Et sic numerus Ternarius. Ternarius dicitur respectu primi, quod si non esset VNVM non essent tria, & sic numerus quaternarius, quaternarius est respectu primi, quod prius est illo; & sic omnes numeri dependent à primo, qui prior est, & si destruitur primum, destruuntur quoque omnes numeri post eum, quia omnes dependent ab eo, & ille est subsistentia eorum, sicuti explicavimus: Verum si destruuntur cæteri numeri post eum, VNVM tamen non destruitur; quia subsistentia ejus in se ipso est, non enim dependet à cæteris numeratis post eum. Sic etiam de INFINITATE: (benedicta sit illa) quia omnia creata & formata & fabricata dependent ab ea (benedicta sit illa) & illa est subsistentia eorum respectu affluentiæ quæ affluit ab ea jugiter supra illa: quod si destrueretur, quod absit, affluentia ista uno momento, omnia simul destruerentur: verum illa & affluentia ejus non dependent ab his; etiamsi enim destruerentur & privarentur omnia ipsa

non

הוא שהוא אחד ואינו כאח׳ הגשמי הבא במספר ויש שני לו ודומה לו כי אין שני לו ודומה לו כמו שאמ׳ הנביא ואל מי תדמיוני ועל זה אמ׳ אליהו אנת הוא חד ולא בחושבן כי אחר הבא בחושבן ובמספר יש אחרים הדומי׳ לו ונספרים עמו אבל אחדות אין סוף ברוך הוא אין שני לו כי אין דומה לו שיהיה נספר עמו והטעם שנקרא אחד מפני שיש לו דמיון מספר אחד מצד מה ומטעם אחר רוצה לומר כמו שמספר אחד הוא הקיום לנספרים אחריו כי לא תוכל לספור שני שלישי רביעי אם לא בערך האחד והראשון שלפניו המשל בזה כשאתה מונה וסופר שני אי אתה יכול למנות שני אם לא בערך האחד והראשון שלפניו וקודם לו כי אם אין ראשון אין שני וכן מספר שלישי הוא שלישי בערך הראשון שלפניו כי אם אין ראשון אין

שלישי

שלישי וכן מספר רביעי הוא
רביעי בערך הראשון שלפניו
וכן כל המספרים תלויים
באחד שהוא הראשון ואם
יבוטל האחד יבוטלו כל
הנספרים אחריו כי כלם
תלויים בו והוא קיומם
כדפירשנו אבל אם יבוטלו
הנספרים אחריו האחד הוא
לא יבוטל כי קיומו בעצמו
ואינו תלוי בנספרים אחריו
כמו כן הוא באין סוף ברוך
הוא כי כל הנבראים
והנוצרים ונעשים תלויים בו
ברוך הוא והוא קיומם בשפע
השופע ממנו תמיד עליהם
ובאם יבוטל חו׳ השפע ההוא
רגע אחד יבוטלו כלם ואבל
הוא ושפעו ברוך הוא אינו
תלוי בהם כי הגם שיעדרו
ויבוטלו כלם הוא לא יבוטל
חו׳ כעניין שא׳ הפסו׳ ה׳ למבול
ישב ה׳ מלך לעולם רוצה לומר הגם שהמבול השחית
והפסיד וביטל את העולם והחריבו עכ״ז לא הגיעה לו
ית׳ מהשחתה זה ובטול וחורבן זה שום השחתה ובטול

non destrueretur juxta illud quod scriptura dicit. *Deus in diluvio sedit, Deus Rex in æternum*, quasi diceret, etiamsi diluvio perdiderit & destruxerit & in nihilum redegerit mundum & devastaverit illum, tamen non appropinquavit ad eum perditio, destructio, privatio, aut ulla corruptio, aut damnum & devastatio aliqua. Et hoc est quod scriptura dicit: *Deus regnavit in æternum*, vult dicere, sessionem indigitare quietem & perfectionem, quia unaquæque commotio qua aliquid hinc & inde movetur, arguit defectum istius rei propter quam commovetur, quippe quæ deest ipsi; & conatur supplere defectum istum. Verum qui sedet & quiescit in quiete, hoc ipso ostendit quod perfectio ejus cū IPSO sit & quod nihil deficiat. Et hoc vult dicere quod Deus sanctus (benedictus sit ille) sedit in quiete & lætitia, in gloria & decore perfectionis suæ tempore diluvii, sicuti & ante diluvium. Ac si diceret: sicuti VNVM manet in subsistentia sua propria & non accedit ad eum aliqua corruptio aut damnum, etiam in corruptione & abolitione cæterorum numeraratorum post eum, sic quoque non appro-

appropinquat ad Deum ſanctum (benedictus & exaltatus ſit ille) ulla privatio & corruptio, etiam in corruptione & privatione omnium creatorum (quod abſit.) Et hoc eſt quod Eliahu (cujus memoria ſit in benedictione) dicit אנת הוא חד (TV ES ISTE VNVS) vult dicere, ex hac parte eſt ipſi tenuis aliqua ſimilitudo VNIVS, quod vivit & ſubſiſtit æternus in unitate perfectionis ſuæ, & ille eſt ſubſiſtentia & vivificatio & ſtabilimentum omnium mundorum juxta ſimilitudinem VNIVS ſicuti explicavimus. (TV ES EXCELSVS OMNIVM EXCELSORVM:) Hoc eſt, NVMERATIONES dicuntur EXCELSÆ; quia in excelſo mundi conſtitutæ ſunt in gradu & dignitate ſuper omnes dignitates (ſicuti explicavimus: Et ex affluentia animadvertendum eſt hoc.) ET TV ES EXCELSVS ſuper omnes in gradu & dignitate, quia TV ES ENS ENTIVM & CAVSA CAVSARVM; TV ES QVI EMANARE FACIS NV-

וחורבן חו̊ וזהו שא̊ ה̊ מלך לעולם רוצה לומר מלכותו קיים נצחי לעולמי עולמים כמו קודם המבול כך אחר המבול וזהו שאמר ה׳ למבול ישב רוצה לומר כי הישיבה מורה על המנוחה ושלימות כי מי שהוא מתנועע מורה על חסרון איזה דבר שנחסר לו מפני כך הוא מתנועע להשתדל להשלים לו חסרונו אבל מי שיושב ונח במנוח׳ מורה על ששלימותו אתו ואינו חסר דבר ורוצה לומר כי הקדוש ברוך הוא ישב במנוחה ושמחה בהוד הדר שלימותו בזמן המבול כמו קודם המבול רוצה לומר כמו האחד עומד בקיומו בעצמו ואין מגיע לו שום בטול והפסד אפי׳ בבטו׳ הנספרים אחריו כמו כן לא יגיע לו ית׳ וית׳ שום הפסד ובטו׳ חו̊ כביכול בהפסד ובטו׳ הנבראים וזהו שאמר אליהו זכרונו לברכה אנת הוא חד רוצה לומר מצד זה יש לו דמיון האחד שהוא חי וקיים נצחי באחדות שלימותו והוא הקיום והחיות והעמדה של כל העולמות כדמיון האחד כדפירשנו אנת הוא

עילאה על כל עילאין פי׳ הספירות הם עליונים עומדים ברומו של עולם במעלה וחשיבות על כל המעלות כדפירשנו כשפע יעיין משם ואתה עליון על כל במעלה וחשיבו׳ כי אתה עיל׳ כל העילו׳ וסבת כל הסבות אתה הוא המאציל והמה נאצלים אנ״ת סתי״ת על״ כל״ סתימ״ין פירוש הספירות הם נעלמים וסתומים מהשגת השכל להשכיל ולהשיג בהם מה מהותם שלכך אמרה המשנה בספר יצירה עשר ספירות בלימה פירו׳ בלי השגת מהות שלא נודע ולא מושג לשום בריה ולא לשום מלאך מהו מהותם ועצמותם של ספירות כי סתומים ונעלמים הם מהשכל. להשיג בהם איזה השגה ואתה יותר סתים ונעלם עד שאפילו הספירות שואלים איה מקום כבודו שאינו מושג אצל״ם מהות׳ אין סוף ברוך הוא וזהו שאמר

NVMERATIONES: (TV ES ABSCONDITVS OMNIVM ABSCONDITORVM) vult dicere, NVMERATIONES abſconditas & occultas eſſe ab omni apprehenſione intellectus, etiamſi quis omnes ingenii ſui nervos intenderet ad apprehendendum quidditatem earum: Propterea dicitur in hac Sectione libri Jezirah: Decem NVMERATIONES præter illud INEFFABILE, hoc eſt, præter illud cujus quidditas apprehenſionis prohibita eſt, quæ non nota fit nec apprehenditur ab ulla creaturarum nec ab ullo Angelorum quid ſit quidditas & ipſeitas earum, ſcilicet NVMERATIONVM; & occultæ & abſconditæ ſunt ab eis quò minus apprehendant & percipiant in eis apprehenſionem. Et TV multò magis abſconditus & reconditus es; ita ut etiam NVMERATIONES inquirant, ubinam locus gloriæ tuæ, quia non apprehenditur ab eis quidditas INFINITATIS (benedicta ſit illa.) Et hoc eſt, quod dicit: TV ES ABSCONDITVS OMNIVM ABSCONDITORVM NVLLA MENS TE OMNINO COMPREHENDERE VALET.) Cæterum ſi quis omnem mentem ſuam à cogitationibus corporalibus avertere, & in mente intellectus ſui for-

אנת

formam aliquam ſpiritualem concipere & efformare vellet, & ſibi imaginari quod ipſe aliquomodo ſimilis ſit iſti formæ quam delineaverit & conceperit in mente ſua; nulla tamen mens, forma aut delineatio eũ omnino comprehendere & repræſentare valet. TV ES ISTE QVI PRODVXISTI DECEM ORDINES: Hoc eſt INFINITAS fecit EMANARE & produxit de IPSEITATE SVA DECEM ORDINES, qui ſunt DECEM NVMERATIONES, inſtrumenta ORDINATIONIS SVÆ ad ordinandum mundos per quos Creator & formator & fabricator operatur in omnibus, quæ creavit in mundo CREATIONIS & quæ formavit in mundo FORMATIONIS & quæ fabricavit in mundo FABRICÆ. Vult indigitare: quod hæ decem NVMERATIONES ſint in INFINITATE tanquam inſtrumenta in manu artificis ad ORDINANDVM & CORRIGENDVM cum eis omnia opera ſua. ET VOCAMVS EOS NVMERATIONES: Hoc eſt; illos ordines, quos emanare fecit & produxit de ipſeitate ſua (benedicta ſit illa) vocamus nos NVMERATIONES. Hiſce Eliahu (cujus memo-

אנת סתים על כל סתימים׃
לית מחשבה תפיסה בך
כלל פי׳ שאין מושג ונתפס לא
במחשבה ולא בשום דמיון
כלל אפי׳ אתה רוצה להפשיט
מחשבת שכלך מכל מחשב׳
גשמיית ולצייר במחשבת
שכלך איזה ציור רוחני
ולתפוס במחשבתך שהוא
דומה לאותה ציור שציירת
במחשבתך עכ״ז אין שום
מחשבה וציור תופס בו כלל
וכלל׃ אנת הוא דאפיקת
עשר תיקונין פי׳ אין סוף ברוך
הוא האציל והוציא מעצמותו
עשר תיקונין שהם עשר ספירו׳
כלי תקוניו לתקון העלמות
שעל ידן בורא ויוצר ועושה
בכל מה שברא עולם
הבריאה ויצר עולם יצירה
ועשה עולם עשייה ורוצה
לומר שאלו עשר ספירו׳ הם
באין סוף ברוך הוא ככלי ביד האומן לתקן בהם כל פעולותיו׃
וקרינן לון ספירן פיר׳ לאותן תיקונין שהאציל והוציא מעצמותו
ברוך הוא אנחנו קוראין אותן ספירות רצה אליהו זכרונו
לברכה

לברכה לפרש לנו בזה שלא
נטעה הס ושלום לחשוב
ולומר שהעשר תיקונ׳ הם
נפרדין ממנו חס ושלום כמו
הכלי שנפרד מהאומן שבעת
הצטרך האומן לפעול יקח לו
כלי מעשהו בידו ובגמר
מלאכתו יניחהו למשמרת
גניזה במקום מיוחד באופן
כשיחזור למלאכתו יחזור ליקח
כלי מעשהו בידו כי הכלי אינו
מדובק ביד הפועל דיבוק
תמידי דיבוק עולמית וכמו כן
תטעה בספירות לדמותם
ממש לכלי אומן ולומר שהם
נפרדי׳ מאין סוף ברוך הוא הס
ושלום מפני זה אמר אליהו
זכרונו לברכה לא כן הדבר
כי לעשר תיקונין הנזכרין קרינן
לון ספירין פי׳ אורות מתנוצצו׳
מעצמו׳ אין סוף ברוך הוא
והם אדוקים ודבוקי׳ בו
כשלהבת הקשורה בגחלת
שכח הגחלת מתראה פעולתה
וכחה הנעלם במקורה
בשלהבת והשלהבת קודם

התראותה

memoria ſit in benedictione) indigitare voluit, ne forte, quod abſit, inpingamus cogitando & dicendo; quod hi decem ORDINES diſtincti ſint ab ea, quod abſit, ſicuti inſtrumentum ab artifice, qui tempore quum uſus poſtulat, artifex inſtrumentum artificii ſui accipit in manu ſua ad opus ſuum & perfecto opere deponit & cuſtodit illud in loco deſtinato, hunc in finem ut cum redeundum eſt ipſi ad opus ſuum, iterum accipiat inſtrumentum artificii ſui in manu ſua, quia inſtrumentum non adhæret manui artificis jugiter & adhæſione perpetua. Falleris vero ſic ſtatuere de NVMERATIONIBVS aſſimilando eas propriè inſtrumento artificis & dicendo; quod illæ diſtinctæ ſint ab INFINITATE (benedicta ſit illa) quod abſit: Quamobrem etiam dicit Eliahu (cujus memoria ſit in benedictione) non ita rem ſe habere: Quia hos Decem ORDINES præmemoratos vocamus NVMERATIONES; hoc eſt: Lumina reſplendentia de IPSEITATE INFINITATIS (benedicta ſit illa) quoniã inhærent & conjunctæ ſunt ipſi ſicuti flamma carboni innexa, quia virtus carbonis oſtendit operationem & virtutem, ſuam in radice ſua reconditam per flammam, & flamma ante apparitionem innexa & recondita latet in virtute carbonis, ita ut non videatur in carbone omnino flamma: ſicuti & poſt appari-

tio-

tionem & resplendentiam flammæ (quæ prodit de ipseitate carbonis) inhæret & innexa est carboni, ita ut impossibile sit producere flammam sine carbone, eo quod flamma inhæret & conjuncta est carboni vinculo inseparabili jugiter. Sic etiam NVMERATIONES (quæ sunt flammarum sanctarum instar Luminum resplendentium de fonte & origine suo abscondito, de latibulo inquam IPSEITATIS INFITVDINIS, (benedicta sit illa) omnes inhærent & innexæ, & conjunctæ, & unitæ sunt INFINITATI (benedicta sit illa) unitate & vinculo & nodo perpetuo jugiter; & non distinguuntur una ab altera, in æternum: Propterea vocavit NVMERATIONES ספירות & derivatur dictio hæc à voce, Exod. c. 24. cap. 10. כמעשה לבנת הספיר *Sicuti opus lateris Sapphyri*, quod fulgorem splendoris Sapphyri denotat à voce ספיר גזרתם (*Sapphyr excisio earum*) Iob. 4. v. 7. Sicuti explicarunt Sapientes nostri. AD ILLVMINANDVM IN IIS MVNDOS ABSCONDITOS, QVI NON SVNT REVELATI ET MVNDOS QVI SVNT REVELATI. Hoc est; illuminandum eis, id est, IPSIS NVMERATIONIBVS, & per illas illuminavit & creavit mundos absconditos & reconditos, qui sunt MVNDI CREATIONIS, qui cognominantur SOLIVM GLORIÆ SVÆ, & hæc Decem SOLIA sunt Decem MVNDI CREATIONIS

ab

התראותה היא דבוקה וטמונה בכח הגחלת בהעלם גדול עד שלא נראה בגחלת שום להבה וגם אחר התראות והתנוצצו' השלהבת היוצאת מעצמו' הגחלת הוא אדוקה ודבוקה בגחלת ולא יוכל להמצא שלהבת בלי גחלת כי השלהבת מדובק בגחלת דבוק תמידי כמו כן הספירו' שהם השלהביות הקדושים אורות מתנוצצות' ממקורן הנעלם ממטמוני' עצמו' אין סוף ברוך הוא כלם מדובקי' ואדוקי' וקשרי' ומיוחדים באין סוף ברוך הוא יחוד ודבוק וקשור תמידי עולמית ואינ' נפרדי' זה מזה עולמית ומפני זה קרא להן ספירות שהוא לשון אור מלשון ותחת רגליו כמעשה לבנת הספיר שפירושו זהרורית זוהר הספיר ומלשון ספיר גזרתם וזהו שמפרש ואזל לאנהר בהון עלמין סתימין דלא אתגליין ועלמין דאתגליין פי' להאיר

בהם

ab omni apprehenſione intellectus ABSCONDITI, reſpectu IPSEITATIS & QVIDDITATIS eorum, ſicuti explicabitur ratio horum in in tractatu myſterii אבי״ע, in myſterio inquam quatuor mundorum: Et mundos formationis, qui ſunt Decem mundi Angelorum, qui etiam ſunt abſconditi, abſconditi inquam ab oculo intellectus corporeo: Et hi mundi, Creationis, nempe & formationis vocantur mundi qui non ſunt revelati eo quod abſconditi ſunt. Ad illuminandum quoq; & creandum per illos ipſos, mundos qui ſunt revelati & comprehenſibiles ab intellectu corporeo, mundos nempè fabricæ, quorum etiam decem ſunt, id eſt, Decem orbes, qui ſunt decem expanſa. Et Sapientes, quorum memoria ſit in benedictione, dixerunt, inter quemlibet orbium viam eſſe 500 milliarium, ita ut quilibet orbis per ſe ſit mundus; Et iſte mundus includit in ſe omnia opera Creationis, orbes nempè, & omnia quæ in eis ſunt, uſque ad centrum terræ, ſtellas & ſigna cœleſtia, cortices, virtutes immundas, genium malum reluctatorem, ſicuti explicabitur ratio eorum in ſequentibus tractatibus, & hi vocantur mundi revelati, quia manifeſti ſunt & cernuntur à nobis. Sed omiſſis interlocutoriis Authoris, quæ non faciunt ad propoſitum hoc noſtrum, redeamus ad explicationem hujus paragraphi Raabi Simeonis filii

Iocho-

בהם בספירות עצמן ועל
ידן להאי' ולברוא עולמות
סתומים ונעלמים שהם
עולמו' בריאה המכונים בכסא
כבודו שהם עשר כסאות
עשר עולמות של בריאה
נעלמות מהשגות השיכל
מהות' ועצמות' כאש' יתבא'
עניינם בשער סוד אבי"ע בס"ד
ועולמות יצירה שהם עשר
עולמות של מלאכים, שגם
הם עולמות נעלמות נעלמ'
מעין השכל הגשמי ואלו
עולמות של בריאה ויצירה
נקראו עלמין דלא אתגליין
מפני שהם נעלמים וגם להאיר
ולברוא בהם עצמן ועל ידן
עולמות שהן גלויים ומושגים
לשכל הגשמי והם עולמות
עשיה שגם בו עשר עולמות
עשר גלגלים שהם עשר
רקיע' וארז"ל בין כל רקיע
ורקיע מהלך תק' שכל אחד
הוא עולם בפני עצמו והו'
כולל כל מעשה בראשי'
הגלגלים וכל מה שבתוכם

עד

Iochoæ: (Et In Illis Te Abscondis à Filiis Hominum:) hoc eſt, quamvis Infinitas, benedicta ſit illa, omnes operationes ſuas perficiat per Numerationes ſuas, benedictæ ſint illæ, & illa ſe abſcondat ſe ipſam ab omni operatione, ac ſi per eam operatio non innoteſcat nec videatur fieri. ſed per Numerationes, benedictæ ſint illæ; tamen illa operatur in omnibus propter ea etiam dicit: Et In Illis Te Abscondis, ſicuti homo abſcondens corpus ſuum veſtimentis ſuis, quibus ſe quaſi abſcondit & induit & veſtit, nec oſtendit ſe niſi per veſtimenta ſua quibus indutus eſt & opertus, quæ opertio & abſconſio ejus in veritate eſt revelatio ejus, & revelatio ejus eſt indumentũ & abſconſio ejus: Exempli gratia; Nos non poſſumus aſpicere lumen ſolis, niſi mediante velamento tanquam obſcuro aliquo diaphano quod diſtinguit inter nos & illum, mediante enim velamento tanquam obſcuro aliquo Diaphono poſſumus inſpicere lumen ſolis & frui illo, ex hoc patet quod cauſa velamenti tranſparentis ſit revelatio: Et cauſa revelationis ſolis abſque diaphano, velamento inquam tranſparenti ſit abſconſio & occultatio ejus, ita ut impoſſibile ſit inſpicere & frui lumine ſolis præ intenſiſſimo ejus ſplendore & claritate: Et hoc exemplum ſatis perſpicuum eſt. Sic etiam Infinitas, benedicta

עד טבור הארץ כוכבים ומזלות קליפות כחות הטומאה ויצהר כמו שיתבאר עניינם בשערים הבאים בס״ד והם נקראים על״מין דאתג״ליין מפני שהם גלויי׳ ונראים ונחזור לעניין המאמר ובהון אתכסייא מפני נשא רוצה לומר להיות שאין סוף ברוך הוא כל פעולותיו עושה על ידי ספירותיו ברוך הוא וכאלו הוא מעלים עצמו מהפעלה שהרי הפעולה אינה מתגלה ומתראה על ידו אלא ע״י ספירותיו ברוך הוא לזה אמ׳ ובהון אתכסיי׳ כאד׳ שמעלים גוף עצמותו בלבושו שמתכס׳ בו ומתלבש בו ואינו מתרא׳ רק על ידי לבושו שהוא מלובש ומכוסה בו אשר באמת כסויו והעלמתו הוא הו׳ בעצמו גלויו וגלויו הוא כסויו והעלמתו והמשל בזה שאין אנו יכולי׳ לראות באור השמש אם לו ע״י מסך עששי׳ מבדיל בינה ובינינו שמצד

dicta ſit illa, non videtur nec apprehenditur per operationes quæ immediatè proveniunt ab ea, niſi per NVMERATIONES ej⁹, quæ ſũt indumentum ejus, quia per NVMERATIONES apprehenduntur & pateſiunt operationes INFINITATIS in mundo & non ab INFINITATE propriè ſicuti patet ex hiſce verbis, ET IN ILLIS TE ABSCONDIS: Quia illa abſcondita & occultata eſt per illas. ET TV ES QVI ANNEXVS ES ILLIS ET VNITVS ES ILLIS: Hoc eſt, quamvis NVMERATIONES ſint quaſi operarii ſeu opifices, qui innoteſcunt per operationes in omnibus mundis; omnibus modis tamen operatio non ſeparatur ab INFINITATE ad cogitandum & dicendũ quod NVMERATIONES ſint principalis cauſa operationis, & INFINITATEM non habere negotium cum operatione. Non ita res ſe habet, quod abſit; Quia INFINITAS ipſa eſt principalis cauſa operationis, eò quod affluentia providentiæ ejus alligat eas & unit eas vinculo & unitate ſummè perfecta; ita ut illa ipſa diffundat ſe inter eas, & in medio & intrinſeco earum, & in omnes partes partium earum quia ipſeitati ejus alligatæ & unitæ ſunt, ſicuti flamma

מסך העששית אנו יכולים לראו באור השמש וליהנות ממנ׳ נמצא שסבת הכסוי בעששית הוא הגלוי וסבת גלוי השמש בלי העששית הוא ההעלם והכסוי שאא׳ לראות וליהנות מאור השמש לתוקף זהרוריתו ובהירותו והמשל מובן כמו כן אין סוף ברוך הוא אינו מתראה ואינו מושג מצד פעולתו הבא׳ ממנו כי אם ע׳ ספירותיו שהם לבושו כי מצד הספירות מושגות וגודעות הפעולות בעולם ולא ממנו בעצם כאשר יתבא׳ לזה אמר ובהון יתכסייא כי הוא נעלם ומכוסה על ידן ואנת הוא דקשיר לון ומייחד לון רל״ שאעפ״ שהספירות הם הפעלים והאומנים המתגלים בפעולתם בכל העולמו׳ עכ״ז אין הפעולה נפרדת מאין סוף ברוך הוא לחשוב ולומר כי הספירו׳ הם עיקר בפעולה ואין סוף ברוך הוא כביכול אין לו חלק בפעולה לא כן הדבר הו׳ כי אין סוף ברוך

הוא

הוא הו׳ עיקר הפועל כי
בשפע השגחתו מקשר אותן
ומייחד אותן ביחוד גמור עד
שהו׳ עצמו ברוך הוא מתפשט
בינה ובתוכ׳ ועל כל צד׳
צדדיה׳ כי בו בעצמותו הם
מקושרים ומיוחדים; כשלהבת
הקשורה בגחלת ובלי כחו
והשגחתו ברוך הוא אינם
עושים שום דבר כמו שא״א
לפועל כח שלהבת בלי
קשירתה בגחלת וזהו שאמר
ואנת הוא דקשיר לון וכו׳ כי
הוא ית׳ וית׳ העיקר והמקור
בפעולה והם מיוחדים
ומקושרים בו בכל פעלה
ופעולה : ובגין דאנת מלגאו
כל מאן דאפריש חד מחבירה
כאלו אפריש בך פי׳ כי להיות
אין סוף ברוך הוא הוא פנימי
פנימיית השלהביית אורות
הספירות שמאורו ברוך הוא
הגדול הכלתי בעל תכלית
יתנוצצו והוא מתלבש בכח האורות המתנוצצים ממנו
לעשות פעולותיו על יען הנה מצד זה ומטעם זה כל
מאן

flamma innexa carboni : Et abſque ejus virtute & providentia, benedicta ſit illa, nihil omnino operantur, ſicuti impoſſibile eſt ut operetur virtus flammæ niſi innexa ſit carboni. Et hoc eſt quod dicit TV ES QVI INNEXVS ES ILLIS &c. Quia illa ſcilicet INFINITAS, eſt radix & origo in operatione & illæ ſunt unitæ & innexæ illi in omnibus & ſingulis operationibus. ET EO QVOD TV ES IN INTERIORI, QVICVNQVE SEPARAT VNAM AB ALTERA EST AC SI SEPARASSET IN TE : Hoc eſt, licet INFINITAS, benedicta ſit illa, ſit ſummè intrinſeca flamma luminis NVMERATIONVM, quæ de maximo lumine ejus, benedictum ſit illud, cui nec finis eſt nec terminus ſcintillarunt; & illa induat ſe virtute luminum quæ ſcintillarunt ab ea, ad producendum operationes ſuas per illas, tamen ex hac parte & ratione qui ſeparaverit unam ab altera, hoc eſt, qui dicit virtutem luminis hujus NVMERATIONIS non eſſe in altera; & virtutem alterius NVMERATIONIS non eſſe in hac vel illa, & detruncat & dividit ſeparat & diſpartitur NVMERATIONEM à NVMERATIONE ipſe peccat peccatum ingens ac ſi ſeparaſſet

raſſet

מאן דאפריש חד מחברי"ה פי' שאומר כח האור שבספירה זו אינה בספירה זו וכח האור שבספירה זו אינה בספירה זו ומקצץ ומפריש ומחלק בין ספירה לספירה הוא חוטא חטאה גדולה כאלו מקצץ ומפריש ומחלק בעצמות אחדות אין סוף ברוך הוא וטעם הדבר זה הוא כי להיות שאין סוף ברוך הוא פשוט בתכלית אחדות הפשיטות והספירות נאצלו מאחדותו הפשוט שהם כחותיו מעצמות אחדותו ברוך הוא יחוייב ויוכרח מזה כמו שאין סוף ברוך הוא אחדות פשוט גם ספירותיו שהם מעצמותו אחדות פשוט דאם לא תאמר כן ואתה רוצה לחלק ולעשות הפרש והבדל בין ספירה לספירה אתה מוכרח גכ" לעשות הבדל והפרש בעצמות אחדות אין סוף ברוך הוא כביכל שהרי הם מעצמותו נאצלו ודבר זה מוסכם מוגח קיים יתד שלא

raſſet in ipſeitate unitatis INFINITATIS, benedicta ſit illa: Et Ratio hujus rei eſt; licet enim Infinitas ſit abſoluta in ſummè perfecta & abſolutiſſima unitate & NVMERATIONES emanarint ab unitate ejus abſolutiſſima, quæ ſunt virtutes ejꝰ de ipſeitate unitatis ejus, benedicta ſit illa, neceſſario tamen ſequitur, quod ſicuti infinitas, benedicta ſit illa, eſt unitas ſimplex, ſic quoque & NVMERATIONES ejus quæ ſunt de ipſeitate ejus ſunt unitas ſimplex, quod ſi non ita dixeris ſed volueris partiri & facere diſtinctionem & diviſionem inter quamlibet harum NVMERATIONVM neceſſario etiam debes facere diſtinctionem & diviſionem in ipſeitate unitatis infinitatis, benedicta ſit illa, ſi dici poteſt; eo quod de ipſeitate ejus emanarint: & in hac re conventum & ſtabilitum eſt & eſt fixus & immobilis clavus qui non commovebitur: de ipſeitate abſoluta & ſimplici non procedit niſi ipſeitas abſoluta, inde patet neceſſario tibi dicendum eſſe ſicuti infinitas, benedicta ſit illa, eſt ipſeitas abſoluta ſic etiã NVMERATIONES ejꝰ ſunt unitas ſimplex & abſoluta, ſi verò dettruncaveris & diviſeris inter NVMERATIONES dicẽdo quicquid in hac numeratione invenitur non

non inveniri in altera, idem est ac si detruncasses in infinitate benedicta sit illa, dicendo illam esse compositam, quod absit, ex multis partibus distinctis diversis & detruncatis & divisis, quod non convenit dicere de unitate simplici & absoluta: & hæc fides est infernus, perditio & mors & ignis infernalis usque ad foveam infimam, quod absit: Fundamentum vero fieri est quod infinitas, benedicta sit illa, sit unitas simplex & absoluta unitate simplici & absolutissima omnibus modis & rationibus & ex omnibus examinibus quibus examinaveris hoc, nihil percipies nisi unitatem simplicem & summè absolutam, sicuti explicatum est argumentis & rationibus veris parte 2. hujus libri, cap. 1. Et sicuti ipsa est unitas simplex & summè absoluta sic etiam NVMERATIONES ejus sacratissimæ, quæ sunt virtutes ejus, sunt unitas simplex & summè absoluta quamvis dentur decem numerationes; quia virtus singularum comprehenditur ab omnibus & virtus omnium in singulis, sicuti explicavimus supra. & virtus omnium numerationum simul est virtus unitatis infinitatis, benedicta sit illa, sicuti

תמוט מעצמות פשוט לא יצא רק עצמות פשוט נמצא אתה מוכרח לומר כמו שאין סוף ברוך הוא עצמות פשוט כמו כן ספירותיו אחדות פשוט ואם אתה מקצין ומחלק בספירות לומר מה שבספירה זו אינו בספירה זו הרי כאלו קצצת באין סוף ברוך הוא לומר שהוא מורכב חס ושלום מכמ׳ חלקים חלוקים וקצוצים ונפרדים זה מזה שהרי יצאו ממנו ספירות חלוקים ונפרדים וקצוצים זה מזה ואין זה אחדות פשוט ואמונה זו היא שאול ואבדון ומות ואש של גיהנם עד שאול תחתי׳ חס ושלם אבל עיקר האמונה כי אין סוף ברוך הוא אחדות פשוט בתכלית אחדות הפשיטו׳ ובכל פינה ובכל צד ובכל בחינ׳ ובחינ׳ שאתה בוחן בו אין אתה בוחן רק אחדו׳ פשוט כמו שהוא מבוא׳ במופתים אמתיים בחלק שני מספר המורה פרק ראשון וכמו שהוא אחדות פשוט כמו כן ספירותיו

הקדושים

הקדושים שהם כחותיו גם
כן אחדות פשוט הגם שהם
עשר ספירות כי כח כל
אחת כלולה מכלן וכח כלן באח' כמו שפירשנו למעלה ובח
כל הספירות בכלל כח אחדות אין סוף ברוך הוא
כשלהבת קשור' בגחל' בקשו' ואחדו' גמור:

ſicuti flamma innexa carboni, vinculo & unitate ſummè perfecta.

R I T T A N G E L I V S.

ואחרי שפירשנו סוד אין סוף
ברוך הוא הנקרא בספר יצירה
בלימה נחזור לפרש לך סוד
עשר ספירות בלימה ושלא נעריך
בענין סוד הנזכר למעלה אסדר
להמעיין אורחות בטוחות שכאשר
ישים עיני שכלו על הסודות
העמוקות האלה ילך בטוח דרכו
שלא יהיה מכשול תחת רגליו
בתחילת כל דבר צריך שישים
עיני רעיוניו ביראת ה' שהיא ראשית
כל חכמה על המאמר שהבאתי
בשם אומרו בסוד הנל בדף
סה' סו' סז' סח' סט' ע' עא' עב'
עג' עד' עה' עו' עז' עח' עט' פ' כי
שם ימצא סוד שלשה ספירות
שכליות הנקראות שכליות ומשם
יבין היאך נאצלו מאין סוף ברוך
הוא

Poſtquam vero explicavimus myſterium INFINITATIS *(benedicta ſit illa) quæ in libro Iezira illud* INEFFABILE *denotat, redeundum nobis eſt ad explicationem myſterii Decem* NVMERATIONVM. *Ne vero multiplicemus ſermonem in negotio præmemorati myſterii; parabo ſpeculanti tutas vias , ita ut cum poſuerit oculos intellectus ſui ad hæc myſteria profundiſſima per omnia ire poſſit inoffenſo pede. Primò omnium neceſſe eſt ut ponat oculos ſuos ſpeculativos in timore Dei, qui principium eſt omnis Sapientiæ, ſupra paragraphum quem adduximus nomine Authoris in præmemorato myſterio ſupra fol.* 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. *Quoniam ibi inveniet myſterium trium* NVMERATIONVM PRIMARIARVM *quæ vocantur intellectuales & inde percipiet quomodo emanarint ab* INFINITATE *(benedicta ſit illa) quæ illud* INEFFABILE *ut ſupra diximus, denotat. Et quomodo adhærent* EMANATIVO SVO *adhæſione perpetua jugiter, ita ut nihil ibi percipiatur.*

tur, ſicuti dixerunt antiquiores. Propterea etiam dixerunt; Has tres NVMERATIONES PRIMARIAS, PRIMORDIALES ſeu INTELLECTVALES eſſe in unitate ſummè perfecta quaſi ſummè VNVM quid. Et ibi invenies quoque quomodo ſibi invicem innexa & conjuncta ſint in myſterio LVMINIS PRIMORDIALIS, LVMINIS SPLENDIDI & LVMINIS SPLENDIDISSIMORVM OMNIVM SPLENDIDISSIMI omnia benè explicata, & paragraphis intellectu digniſſimis Virorum celebrium. Idcirco revertamur & deſcendamus, nunc enim manum tenuitatis ſcientiæ noſtræ explicationi myſterii ſeptem NVMERATIONVM inferiorum, attributorum nempè Divinorum injiciendam eſſe duximus. Et primo adducam ſententiam Raſehbi qui ob eximiam ſuam eruditionem & veram in lege Divina doctrinam magni apud Hebræos habitus eſt, hic enim robore Timoris Dei accinctus in hiſce myſteriis explicavit explicationes veras, juxta quod manus Domini in bono fuerit cum eo, & adducam quoque formalibus verbis ſententiam Doctiſſimi cujuſdam Viri qui commentatur in eum, in Honorē & gloriam Summi Dei qui habitat in habitaculo & latibulo fortitudinis ſuæ & in ſolio gloriæ, Pulchritudinis Magnificentiæ ejus qui videtur portare omnia & ille tamen exaltatus eſt ſuper omnia: Et ipſe erit auxilio. Sciendū præterea has ſeptem NVMERATIONES

הוא הנקרא בספר יצירה בלימה
כאשר אמרנו לעיל וגם היאך
דבוקות במאצילם דיבוק תמידי
ועולמי עד שאין יובן שם שום דבר
כאשר אמרו הקדמונים שעל כן
אלו שלשה ספירות שכליות הן
חשובות כאחת ושם תמצא גם כן
היאך הן יתקשרו זו בזו בסוד אור
קדמון אור צח אור מצוח צח הכל
באר היטב במאמרים נכבדים
ומעולים אנשי חיל אשר עמדו על
מצמרת עם ה' לצבוא מלחמת
תורת ה' תמימה משיבת נפש
ובעיוניהם הדקים והזכים שמם עלה
למעלה למעלה כי היו לבני ישראל
לעמוד נחושת ולחומות ברזל
בפירושיהם הנכבדים כאנשי שם
רוכבי שמים חובקי זרועות
עולמים על כן נדר ונחזור לשלוח
יד ידיעתינ' הקצרה לפרש סוד ז'
ספירות התחתונות הנקראות מדות
של הקדוש ברוך הוא ובראשונה
אביא דעת רבי שמעון בן יחאה
נכבד לתורתו אשר נתאזר חיל
לפרש פרושים אמתיים ביראת ה'
בסודות האלה כיד ה' הטובה
עליו ואביא גם דעת מפורשו מלה במלה לכבוד ולתפארת אל

עליון

NES *inferiores Hebræos vocasse* מדות *(mensuras seu proprietates,) seu* תמורות *(commutationes.) Et hæc observa.*

העליון השוכן במעונו בחביון עוז ובכסא כבודו בתפארת גדולתו הנקרא נוצא והוא נצא והו׳ יחיד בעזרת׳ וקודם זה צריך לידע ז׳ ספירות תחתונות נקראות מדות ותמורות והבן זה:

Rabi Simeon filius Iechoæ.

Et illæ Decem NUMERATIONES *procedunt juxta ordinem suum una longa & altera brevis, tertia vero media, & tu es qui regis eas & nemo est qui regit te, neque supra neque infra, nec ex ulla parte:* Hucusq; paragraphus iste qui facit ad negotium mysterii septem NUMERATIONUM inferiorum. Et ecce incipiemus in explicatione ejus: *Et illæ decem* NUMERATIONES *procedunt juxta ordinem suum.* Hoc est; postquam dixit Eliahu in principio paragraphi *Tu es qui produxisti decem Ordines*; (cujus explicatio est, quod emanare fecerit & produxerit ab ipseitate sua decem NUMERATIONES quæ sunt instrumenta, per quæ ordinavit & creavit omnes mundos; sicuti n. artifex qui ordinat & corrigit opus suum per instrumenta sua; sic & ille per illas, nẽpe NUMERATIONES, regit omnes mundos, sicuti explicavimus ibi) pergit Eliahu & explicat quomodo emanarint instrumenta ordinationis ejus ad necessitatem Creationis mundorum, & ad necessitatem regiminis mundorum.

רבי שמעון בן יחאה:

ואלין עשר ספירין אינון אזלין כסדרן חד אריך וחד קציר וחד בינוני ואנת הוא דאנהיג לון ולית מאן דאנהיג לך לא לעילא ולא לתתא ולא מכל סדרין עד כאן המאמר המצטרך לענין סוד ז׳ ספירות תחתונות והנה נתחיל בפירושו ואילין עשר ספירין אינון אזלין כסדרן פירוש לאחר שאמר אליהו בתחילת המאמר אנת הוא דאפיקת עשר תיקונין שפירושו שהאציל והוציא מעצמותו עשר ספירות שהם כלים שעל ידם תקן וברא כל העלמות כאומן שמתקן מלאכתו על ידי כלין ועל ידם הוא מנהיג כל

Et quænam NVMERARIO præ altera ejus ſocia emanarit & dicit: *Hæ decem* NVMERATIONES *procedunt juxta ordinem ſuum*, id eſt, juxta id quod poſtulabat mundus reſpectu regiminis ſic emanarunt & revelatæ ſunt. Quia primo neceſſe erat mundo perpendiculo gratiæ, quia hic mundus non eſt creatus ex debito & neceſſitate; ſed ex abſolutiſſima voluntatis ejus munificentia, benedicta ſit illa, juxta proprietatem gratuitæ miſericordiæ ejus ad benefaciendum & bonitatem ſuam oſtendendum Creaturis ſuis juxta multitudinem miſericordiarum ſuarum & magnitudinem gratiæ ſuæ: Propterea primò omnium emanare fecit columnam gratiæ, ita ut per gratiam & ex parte gratiæ creati ſint mundi & regantur per eam: Et ſicuti ſcriptura dicit, Pſal. 89. verſ. 3. *Mundus miſericordia ædificabitur*: Et propterea innotuit columna miſericordiæ primo, quæ latebat in myſterio Centri, quod eſt CORONA SVMMA quæ comprehendit in ſe SAPIENTIAM & INTELLIGENTIAM in myſterio תמן איש quod elicitur ex dictione בראשית ſicuti dicitur: Et Jacob vir perfectus, quod explicavimus in capite ſecundo in præfatione ſecunda. Et quoniam per columnam *gratiæ* vel *miſericordiæ* ſolummodo mundus non poterat gubernari, ſicuti explicatum eſt in præfatione tertia; propterea neceſſe fuit ut emanare faceret poſt *columnam*

lumnam

העולמות כדפירשנו שם בא אליהו לפרוש עתה איך נאצלו כלי תקוניו לצורך בריאת עולמות ולצורך הנהגת עולמות ואיצה ספירה נאצלה קודם חברתה ואמר ואילין עשר ספירין אינון אזלין כסדרן רוצה לומר כסדר שהוצרך העולם להנהגתו כן נאצלו ונתגלו כי מתחילה היה צורך העולם לקו החסד כי העולם לא נברא על צד החיוב וההכרח רק מנדבת רצונו הפשוט ברוך הוא כמדת חסדו להטיב ולגמול חסד עם ברואיו ברוב רחמיו וגודל חסדיו מפני זה האציל בתחילה עמוד החסד שעל ידי החסד ומצד החסד יבראו העולמות ויתנהגו על ידו וכמו שנאמר עולם חסד יבנה ומפני זה נתגלה עמוד החסד בתחילה שהיה נעלם בסוד הנקודה שהיא כתר הכולל חכמה ובינה בסוד בראשית תמן איש דאתאמר ביה ויעקב

א׳

א׳ י׳ ש׳ ת׳ ם׳ שפירשנו בפרק שני בהקדמה שנייה ובהיות כי על ידי עמוד החסד לבדו לא יוכל העולם להתנהג כמבואר בהקדמת ג׳ מפני זה הוצרך להאציל אחר חסד עמוד גבורה שהוא דין ולהיות שגם בשני עמודים אלו לא יוכל העולם להתנהג וצוריך למדה ממוצעת כמבואר בהקדמה הנז׳ מפני זה האציל אחר כך מדת תפארת שהיא מדה ממוצעת בין שניהם באופן שיעשה פשרה בין חסד וגבורה כי מצד החסד תתן שכר למצוותיו שעשה ומצד הגבורה תתן עונש לחטאיו שחטא כפי שורת הדין וזהו שרמז באמרו ואלין אזלין כסדרן רוצה לומר כסדר שהוצרכו לעולם כן נאצלו ונתפשטו ממקום העלמתן מסוד הנקודה שזכרנו בהקדמה שנייה וזהו מפרש אליהו בעצמו חד אריך וחד קציר וחד בינוני שאין כוונת אליהו בזה על אורך וקצור ובינוני גשמי

lumnam gratiæ vel *misericordiæ columnam fortitudinis seu severitatis*, quæ significat *judicium*: Quum verò nec duab. his columnis mundus poterat gubernari, sed opus erat proprietate seu mensura quæ exprimeret inter mediam, sicuti explicatum est in prædicta præfatione; propterea emanare fecit proprietatem seu mensuram *Pulchritudinis*, quæ est mensura media inter duas, ea ratione ut faceret reconciliationem inter *gratiam* seu *misericordiam* & *fortitudinem seu severitatem* atque ad concordiam reduceret. Quoniam ex parte gratiæ seu misericordiæ datur præmium propter præcepta quæ quis impleverit, ex parte vero *fortitudinis* seu *severitatis*, datur pœna pro peccatis quæ quis peccaverit juxta normam *judicii*. Et hoc voluit indigitare, dum dixit: *Et illæ procedunt juxta ordinem suum*; vult dicere, juxta ordinē quē necessario requirebat mundus sic emanarūt & diffusæ sunt de loco suo abscondito, è mysterio *centri*, prout memoriam hujus rei injecimus in præfatione secunda. Et id ipsum explicat Eliahu hisce verbis: *una longa & una brevis & una intermedia.* Non enim est intentio Eliahu, hoc in loco loqui de

de longitudine & brevitate, & intermedietate corporali, quod absit, ad cogitandum quod absit NVMERATIONEM unam esse longam & alteram brevem sicuti corpus longum & breve & intermedium, quod absit, non enim ita se res habet: Sed intentio ejus est: Quod *Numerationes* vocentur mensuræ seu proprietates eò quod mensurant & ponderant omnia opera filiorum hominum juxta perpendiculum quod est unicuique, quatenus præpositum est illi ab *Emanativo*, benedictum sit illud: Et propterea dicit unam esse longam, quæ est perpendiculum *gratiæ* seu *misericordiæ*, quia ibi est prolongatio iræ etiam erga impios; non enim respicit post peccata quæ quis fecerit: Et alteram esse brevem, quæ est, *fortitudo* seu *severitas* & est perpendiculum judicii, præses indignationis, & ibi non est prolongatio iræ; quia est opposita *gratiæ* seu *misericordiæ* sicuti explicavimus: Et unam intermediam, quæ est perpendiculum clementiæ, quæ exprimit priores illas duas; & hæc est Pulchritudo quæ conciliator est inter *Magnificentiam* seu *misericordiam* aut *gratiam* & *fortitudinem* seu *severitatem*. *Et tu es qui regis eas*: Intentio Eliahu est (cujus memoria sit in benedictione) quod quamvis dixerit *judicium* & *gratiam* & *clementiam* habere

bere

חס ושלום לחשוב חס ושלום שספירה אחת ארוכה ואחת קצרה כמו גשם ארוך וקצר ובינוני חס ושלום אין הענין כן רק הכוונה כי הספירות נקראו מדות על שם שמודדין ושוקלין כל מעשה בני אדם בקו המדה שיש לה כפי שנתמנה עליה מהמאציל ברוך הוא ומפני זה אמר חד אריך דהיינו קו החסד ששם אריכות אפים אפילו לרשעים ואינה מבטת אחר חטאיו אשר עשה וחד קציר היינו גבורה שהוא קו הדין בעל חימה ואין שם אריכות אפים כי הוא היפך החסד כדפירשנו וחד בינוני שהוא קו הרחמים המתמצע בין שניהם דהיינו תפארת מתמצע בין גדולה וגבורה ואנת הוא דאנהיג לון כוונת אליהו ז"ל בזה כי הגם שאמר שהדין והחסד והרחמים שהם פעולות משונות הם מצר הספירות

bere operationes diversas & illas esse ex parte *Numerationum*; ne forte impingas hac in re cogitando operationem principaliter esse in *Numerationibus*, & *infinitatem* (benedicta sit illa) non habere negotium cum operationibus, quod absit; propterea dixit *Tu es qui regis eas*: Vult dicere; *Tu Infinitas*, *Tu es ista* quæ emanare faciendo regis decem *Numerationes*, ut omnia quæ faciunt, non faciant nisi juxta voluntatem emanativi sui: quia virtus *infinitatis* (benedicta sit illa) ambit omnes *Numerationes*, & inter omnes *Numerationes* & extra omnes *Numerationes* regit eas sicuti pastor gregem suum. Et quocunque vult eas inclinat, & non est alius qui regat eas præter eam, & qui sit coadjutor. Et non est alius præter illam. Et hæc ut rationi accommodemus, instar est Animæ cujus operationes absconditæ sunt in ipseitate ejus, eo quod anima est intellectus simplex & absolutus, & in ipseitate intellectus non est operatio neque opus, sed intellectio tantummodo: & quandocunq; anima quid apprehēderit & patefacere voluerit apprehensiones suas, ipsa patefacit per virtutes suas, quæ annexæ & unitæ sunt ipsi, quæq; operantur & faciunt quæ apprehenderit anima in intellectu suo, & absque virtutib. hisce nulla est animæ patefactio, neque opus, nec operatio, & tamen virtutes ejus non patefiunt, nisi per voluntatem ejus; & juxta voluntatem ejus faciunt quæ-

שלא תטעה בזה לחשוב שעיקר הפעולה היא בספירות ואין סוף ברוך הוא אין לו שום יחס ושייכות בפעולה חו״ לזה אמר אנת הוא דאנהיג לון רל״ אתה אס״ אתה הוא המאציל המנהיג לעשר ספירות שכל מה שעושים אינם עושים אלא ברצון מאצילם כי כח אין סוף ברוך הוא חופף על כל הספירות ובתוך הספירות וחוץ לספירות מנהיג אותם כרועה עדרו ולכל אשר חפץ יטם ואין מנהיג אותם זולתו ומושיע ואין בלתו ולקרב העניין אל השכל הוא כדמיון הנשמה שהפעולות הם נעלמים בעצמותה שהרי הנשמה היא שכל פשוט ובעצמות השכל אין פעולה ולא מעשה רק השכלה ומה שהנשמה משגת בשכלה ורצתה לגלות השגותיה היא מתגלית על ידי בחותיה האדוקים ומיוחדים

cunque faciunt. Certe si voluerit anima, ut potentia visiva videat & discat in libro; potentia visiva videt in libro: Et si noluerit, potentia visiva non videt. Et sic si voluerit, ut potentia auditiva audiat verba legis, potentia auditiva audit verba legis; & si noluerit anima, non audit. Et sic omnes operationes dependent à voluntate animæ. Patet quod inde discas, licet omnes operationes & permutationes absconditæ sint in ipseitate animæ (quia ipsa est intellectus simplex & absolutus, & non patesit nisi per virtutes suas & præter virtutes suas quæ unitæ sunt ipsi, nulla est ipsi operatio,) tamen virtutes ejus nihil operantur nisi juxta voluntatem ejus. Sic etiam res se habet in *infinitate* (benedicta sit illa) & in *Numerationibus* ejus quibus se unit, quamvis enim in INFINITATE (benedicta sit illa) omnes operationes abscunditæ sint in VNITATE INFINITATIS, ABSOLVTITATIS ejus, & nulla illis ibi planè sit patefactio nisi per NVMERATIONES, quæ sunt

בה שהם פועלים ועושים מה שהשיגה הנשמה בשכלה ובזולת כחותיה אין לנשמה שום גלוי ולא מעשה ולא פעולה ועם כל זה כחותיה אינם מתגלים אלא ברצונה וברצונה עושים מה שעושים הלא תראה כשתרצה הנשמה דרך משל שכח הראות יראה וילמד בספר כח הראות רואה בספר ואם אינה תרצה אין כח הראות רואה וכן אם תרצה שכח השמיעה ישמע דברי תורה כח השמיעה שומע דברי תורה ואם לא תרצה הנשמה אינה שומע וכן כל הפעולות תלויים ברצון הנשמה נמצא שמזה אתה למד כי הגם שכל הפעולות והשנויים נעלמים בעצמות הנשמה שהרי היא שכל פשוט ואינה מתגלית רק על ידי כחותיה ובזולת כחותיה המיוחדים בה אין לה שום גלוי ושום פעולה כלל עכ״ כחותיה אינם פועלים רק לפי רצונה כן הוא העניין באין סוף ברוך הוא ובספירותיו שמתאחד בהם כי הגם שבאין סוף ברוך הוא

כל הפעולות נעלמות
באחדות אין סוף פשיטותו
ואין להם שום גלוי כ"א ע'
ספירותיו שהם כחותיו
המיוחדים בה ומתפשטים
ממנו אם כל זה אינם
עושים שום דבר זולת רצונו
ברוך הוא רק אל המקום
אשר רצון הקדוש והטהור
שילכו ויעטו שמה ילכו ויעשו
ובזולת רצונו אינם עושים
ולהיות שאין סוף ברוך הוא
עם ספירותיו שהם כחותיו
שמתאחד בהם יש להם
דמיון כחות האדם עם
הנשמה כדפירשנו מפני זה
הדמיון נקראו הספירות
בכלל אדם דאצילות רוצה
לומר כמו הכחות של אדם
אינם פועלים ועושים שום
דבר רק לפי רצון הנשמה
כמו כן אין הספירות פועלים ועושים שום דבר רק לפי
רצון אין סוף ברוך הוא כי הוא המנהיג אותם כרועה עדרו
לכל אשר חפץ יטם ואין מנהיג ומנהל אותם זולתו ברוך
הוא ולית מאן דאנהיג לך לא לעילא ולא לתתא ולא
מכל סטרין פי' מאחר שאין סוף ברוך הוא חוץ

להספירות

ſunt virtutes ejus & quæ unitæ ſunt ipſi, & diffunduntur ab ea; tamen nihil quicquam operantur abſque voluntate ejus (benedicta ſit illa) ſed in loco quò voluntas ejus ſacratiſſima & puriſſima illas trahit, illic ſe conferunt & operantur & ſine volũtate ejus nihil operantur. Quum verò INFINITATI (benedicta ſit illa) & NVMERATIONIBVS ejus, (quæ ſunt virtutes ejus quibus unita eſt) ſit tenuis quædam ſimilitudo virtutum hominis cum anima ſicuti explicavimus; propter hanc igitur ſimilitudinem omnes NVMERATIONES ſimul vocantur Homo Emanationis, vult dicere ſicuti virtutes hominis non operantur, aut nihil quicquam faciunt niſi ſecundum voluntatem animæ; ſic etiam NVMERATIONES nihil quicquam operantur & faciunt niſi juxta voluntatem INFINITATIS (benedicta ſit illa.) Quia ipſa eſt quæ regit eas ſicuti paſtor gregem ſuum juxta omnia; & quò vult inclinat eas & nullus regit & ducit eas præter illam (benedicta ſit illa.) *Et nemo eſt qui regit te neque ſupra neque infra, nec ex ulla parte:*

parte: Hoc eſt poſtquam INFINITAS (benedicta ſit illa) ſit extra NVMERATIONES & inter NVMERATIONES & in medio NVMERATIONVM & ex parte NVMERATIONVM & infra NVMERATIONES & ſupra NVMERATIONES ipſa virtute INFINITATIS ſuæ (benedicta ſit illa) ambit omnes, ſicuti explicabimus myſterium hujus negotii in myſterio RECESSVS, cum auxilio cœlorum, hinc patet, nullam rem exiſtere quæ regat ipſam quod abſit: neque ſupra neque infra neque ex ulla parte nec ex ulla orbis extremitate.

לספירות ובין הספירות ותוך הספירות ומצד הספירות ולמטה מספירות ולמעלה מספירות הוא בכחו אין סוף ברוך הוא מקיף כלם כמו שנבאר סוד העניין בסוד הצמצום בסעדתא דשמייא אב׳ אין שום דבר שינהיגהו חו׳ לא מעלה ולא למטה ולא משום צד ולא משום קצה בעולם:

Rabi Menachem Haraknati.

הרב ר׳ מנחם הראקנאטי

Et nunc explicabimus quomodo indiguit mundus ſeptem *Extremitatibus*, quæ ſunt *Gratia*, *Fortitudo*, *Pulchritudo*, *Æternitas*, *Gloria*, *Fundamentum*, *Regnum*. Principium ædificii hujus eſt *Gratia*. Impoſſibile enim eſt ut ſubſiſtat ædificium (*ſcilicet hujus mundi*) ſine hac *Numeratione*: Quia per hanc *Numerationem Deus Sanctus* (benedictus ſit ille) dealbat iniquitates Iſraelitarum & indulget eis, ratione ejus quod factum eſt ex parte fortitudinis; quia Genius malus qui ad peccandum incitat hominem, affluentiam ſortitur de *Fortitudine* ſeu *ſeveritate*: Et hæc *Numeratio*, vult dicere *Gratia*, emanavit ab *Intelligentia*, quæ ſuperior eſt illa, vult dicere ſuperior

ועתה נבאר כיצד צריך העולם לז׳ קצוות האלה שהם חסד גבורה תפארת נצח הוד יסוד מלכות תחילת הבניין הוא חסד שאא׳ לבניין בלא זה ר״ל שאא׳ לעולם להתקיים בלא זאת הספירה מפני שבזאת הספירה הקב״ה מלבין עוונותיהם של ישראל וסולח אותם על הנעשה מצד הגבורה שיצר הרע המחטיא

Fortitudine: Et ex hac parte est ipsi virtus dealbandi iniquitates Israelitarum, quia superior est origine Genii mali, qui causam præbet ad peccandum. Verum Tres primariæ (*Numerationes*) quæ sunt intellectuales, non vocantur mensuræ, nec etiam intentio nostra est, hoc in loco de explicatione earum agere. Et hæc est maxima gratia quam Deus sanctus (benedictus sit ille) facit creaturis suis quod ille transit (connivet) semel atque iterum & placabilem se reddit illis, quamvis judicium illud non requirat; & propterea impossiibile est ut subsistat mundus absque hac *columna*: Et hæc est columna prima, columna nempè *gratiæ*, cui mundus innititur. Et adhuc opus habet mundus columna altera. Et hæc est *Iudicium*; quæ est contraria præmemoratæ *mensuræ* primæ: Et nisi hæc columna secunda, non esset pœna damnatis; sed unusquisque prædaretur & occideret sociũ suum & ulcionẽ effugeret: Propterea necesse erat mundo, ut regeretur per *columnam* hanc ut ultionem sumeret ab impiis: Et hæc *Numeratio* emanavit à *gratia*: sicuti diximus: Et vocatur ignis ex aquis; vult dicere: ignis qui procedit ex aquis: Et sicuti

המחטיא את האדם נשפע מגבורה וזאת הספירה רוצה לומר חסד נאצלה מהבינה אשר היא למעלה ממנה רוצה לומר למעלה מגבורה אשר מצד זה יש לה כח להלבין עונותיהם של ישראל מפני שהיא למעלה מהמקור של יצר הרע הגורם עבירות אך השלש ראשונות הם שכליות ולא נקראו מדות ועתה אין אנו בפירושים וזהו חסד גדול שהקב"ה עושה עם בריותיו שהוא מעביר ראשון ראשון ומתרצה להם אף על פי שאין הדין נותן כך ועל כן א"א לעולם להתקיים בלתי עמוד זה וזהו העמוד הראשון עמוד של חסד שהעולם עומד עליו עוד צריך העולם לעמוד שני והוא דין והוא היפך המדה הראשונה שזכרנו ולולא העמוד הזה השני לא היה עונש לרשעים והיה כל אדם גוזל והורג את חבירו ואין נפרע ממנו ע"כ צריך העולם להתנהג בעמוד זה כדי להפרע מן הרשעים וזאת הספירה נאצלה

ſicuti aqua contrarius eſt ignis, ſic etiam operatio hujus NVMERATIONIS contraria eſt operationi NVMERATIONIS GRATIÆ: Et hæ duæ vult dicere NVMERATIO GRATIÆ & NVMERATIO IVDICII ſeu SEVERITATIS, nempè FORTITVDINIS vocantur brachia ſeculi, ſicuti Scriptura dicit *ſub brachiis ſeculi*: Quia ſunt brachia ſeculi quoniam ſeculum datum eſt in manus & brachia earum; Et ſubſiſtentia mundi in eis. Verum adhuc indiget ſeculum columna tertia, & hæc eſt *pulchritudo* & eſt proprietas ſeu menſura intermedia accipiens à duabus, & ipſa poſita eſt inter duas (priores.) Et opus erat hac proprietate eò quod duabus menſuris ſeu proprietatibus, quæ ſunt Gratia & fortitudo non ſufficiebat ſeculo: Quia qui reus eſt; ſi judicatus fuerit juxta menſuram FORTITVDINIS, per menſuram *judicii* ſeu *ſeveritatis* judicant ipſum abſque miſeratione, eo quod MENSVRA FORTITVDINIS eſt *menſura* ſeu proprietas *judicii ſeverioris*. Et ipſa abſcondit merita & bona totaliker; quia proprietas *ſeveritatis* ſeu judicii non

מן ההסד שזכרנו ונקרא אש ממים רוצה לומר אש שיצא ממים וכמו שהמים היפך האש כן פעלת המדה הזאת הוא היפך פעולת ספיר׳ חסד ונקראו שניים אלו רוצה לומר ספירת חסד, וספירת דין שהיא גבורה אלו שניים נקראו זרועות עולם שנאמר ומתחת זרועות עולם כי הם הזרועות עולם, שהעולם נתון בידם ובזרועם וקיום העולם בהם והעוד צריך העולם לעמוד שלישי והוא תפראת והיא המדה ממוצעת מקבלת משניהם והיא עומדת בין שניהם והצורך במדה זו מפני שבשתי המדות הראשונים שהן חסד וגבורה אין די לעולם בהם בי מי שנתחייב אם יהיה נדון במדת הגבורה במדת הדין ידון אותו בלי חמלה באשר היא מדת הגבורה מדת הדין הקשה והיה גם כן מעלים את הזכאי והטוב למעלה לגמרי כי מדת הדין אינה מחפש אחר זכיותיו רק אחר

חובותיו

non quærit post merita ejus, sed post debita & iniquitates ejus quò puniatur & merita ejus non commemorabuntur, & si fuerit judicatus per mensuram *gratiæ* seu *misericordiæ*, non commemorabuntur ipsi iniquitates ejus etiam in hoc seculo; quia *gratia* seu *misericordia* non respicit post iniquitates ejus, sed reddit ipsi mercedem bonam propter præcepta quæ fecit & iniquitates ejus non commemorabuntur nec visitabuntur. Inde perspicuum est mundum hunc regi non posse per duas *mensuras* istas seu proprietates, propterea necesse fuit mundo mensura intermedia (sicut homo componens duas res contrarias in unam per tertiam quæ est ex duabus intermedia) ad reddendum unicuique juxta viam suam & juxta fructum operum suorum, quod si justi peccaverint sumitur de eis ultio in hoc seculo, & si impii fecerint bona opera retribuitur eis merces eoram in hoc seculo.

חובותיו ועונותיו כדי להענישו וזכיותיו לא יזכרו ואם יהיה נדון במדת חסד לא היו נזכרים לו עונותיו אפילו בעולם הזה כי החסד אינו רואה אחר עונותיו רק להשכירו בשכר טוב על מצותיו שעשה והעונות לא יזכרו ולא יפקדו נמצא שאין העולם יכול להתנהג בשתי מדות הללו אשר על כן צריך לעולם למדה ממוצעת כאדם שמחבר שני דברים הפכיים כאחד על ידי דבר שלישי הממוצע לשניהם כדי לתת לאיש כדרכיו וכפרי מעלליו שאם הצדיקים חטאו נפרעים מהם עונשם בעולם הזה ועם רשעים עושים מצות משלמים להם שכרם בעה״ז:

Sectio III.

Decem Numerationes *præter illud* Ineffabile, Numerus decem digitorum quinque è regione quinque & fœdus summè Vnus con-

משנה ג׳:

עשר ספירות בלימה מספר עשר אצבעות חמש כנגד חמש וברית יחיד מכוונת באמצע

constitutum est in medio in voce linguæ & voce nuditatis.

באמצע במלת לשון ובמלת המעור:

Sectio IV.

Decem Nvmerationes *præter illud* Ineffabile, Decem & non novem, Decem & non Vndecim: Intellige in Sapientia & Sape in Intelligentia, scrutare in ipsis & investiga ex illis, & statue rem in puritate sua & restitue formatorem in throno suo.

משנה ד':

עשר ספירות בלימה עשר ולא תשע עשר ולא אחת עשרה הבן בחכמה וחכם בבינה בחון בהם וחקור מהם והעמד דבר על בוריו והשב יוצר על מכונו:

Sectio V.

Decem Nvmerationes *præter illud* Ineffabile, proprietates earum Decem quibus non est finis: Profunditas bonitatis & profunditas mali, profunditas sublimitatis & profunditas quæ infra *abyssi scilicet*, profunditas Orientis & profunditas occidentis, profunditas Aquilonis & profunditas Austri: Dominus summè Vnus, Rex fidelis dominatur omnibus è habitaculo sanctitatis suæ & in sempiterna Secula.

משנה ה':

עשר ספירות בלימה מדתן עשר שאין להם סוף עומק ראשית ועומק אחרית עומק טוב ועומק רע עומק רום ועומק תחת עומק מזרח ועומק מערב עומק צפון ועומק דרום ארון יחיד אל מלך נאמן מושל בכולם ממעון קדשו ועד עדי עד:

Sectio VI.

Decem Nvmerationes *præter illud* Ineffabile intuitus earum instar visionis fulguris, & finis earum non est terminus, Verbvm ejus in eis currendo & redeundo, & ad verbum ejus prose-

quuntur

משנה ו':

עשר ספירות בלימה צפייתן כמראה הבזק ותכליתן אין להן קץ דברו בהן ברצוא ושוב ולמאמרו

כסופה

quuntur se, & ante thronum ejus procidentes.

כסופה ירדפו ולפני כסאו הם משתחוים׃

Sectio VII.

Decem NVMERATIONES *præter illud* INEFFABILE, fige finem earum in principium earum, instar flammæ innexæ carboni; Quia Dominus summè unus est & non est ipsi (*præter eum*) alius: Et ante unum quid numerare poteris?

משנה ז׳׃

עשר ספירות בלימה נעוץ סופן בתחילתן כשלהבת קשורה בגחלת שאדון יחיד ואין לו שני ולפני אחד מה אתה סופר׃

Sectio VIII.

Decem NVMERATIONES *præter illud* INEFFABILE, constringe os tuum ne loquatur, & cor tuum ne meditetur, & si currit cor tuum redi ad locum; propterea enim dicitur illud; CVRRENDO & REDEVNDO: propter hanc rem præcisum est fœdus.

משנה ח׳׃

עשר ספירות בלימה בלום פיך מלדבר ולבך מלהרהר ואם רץ לבך שוב למקום שלכך נאמר רצוא ושוב ועל דבר זה נכרת ברית׃

Sectio IX. & X.

Decem NVMERATIONES *præter illud* INEFFABILE; unus Spiritus Deorum viventium (benedictum & plusquam benedictum sit nomen ejus) qui vivit in omnia secula; vox & spiritus & verbum, & hic est Spirtus Sanctus.

Duo Spiritus de Spiritu exaravit & exsculpsit in eo viginti duas literas; fundamentũ *inquam* trium matrum, septem duplicũ & duodecim simplicium, & Spiritus unus de illis. Ter. A quæ ex Spiritu exaravit & ex-

משנה ט׳ וי׳׃

עשר ספירות בלימה אחת רוח אלהים חיים ברוך ומבורך שמו של חי העולמים קול ורוח ודבור וזה רוח הקדוש׃

שתים רוח מרוח חקק וחצב בה עשרים ושתים אותיות יסוד שלש אמות ושבעה כפולות ושנים עשר

exsculpsit in ipsis INANE & VACUUM, COENUM & LUTUM; exaravit eas juxta speciem AREOLÆ, exsculpsit eas juxta speciem MURI, obtegit eas juxta speciem PAVIMENTI. Quatuor, ignis ex aqua; exaravit & exsculpsit in eo solium gloriæ & OPHANIM & SERAPHIM & ANIMALIA SANCTA & ANGELOS MINISTERII, & ex tribus istis fundavit habitaculum suum sicuti dicitur: faciens Angelos suos Spiritus, & ministros suos ignem flammantem.

פשוטות ורוח אחת מהן שליש מים מרוח חקק וחצב בהן תהו ובהו רפש וטיט חקקן כמין ערוגה חציבן כמין חומה סככם כמין מעזיבה ארבע אש ממים חקק וחצב בה כסא הכבוד ואופני׳ ושרפים וחיות הקדש ומלאכי השרת ומשלשתן יסד מעונו שנאמר עשה מלאכיו רוחות משרתיו אש לוהט:

SECTIO XI.

משנה יא׳:

Quinque; Tribus literis ex simplicibus sigillavit spiritum circumcirca tria, & fixit eas cum nomine suo magno יהו; Et sigillavit cum eis sex extremitates: vertit se sursum & sigillavit eum cum יהו: Sex; sigillavit inferius, vertit se deorsum & sigillavit eum cum יוה: Septem; sigillavit Orientem vertit se ante eum & sigillavit eum cum היו: Octo: sigillavit occidentem vertit se retro & sigillavit cum הוי: Novem, sigillavit Austrum & vertit se ad dextram suam & sigillavit cum ויה: Decem, sigillavit Aquilonem & verit se ad sinistram & sigillavit eum cum והי:

חמש שלש אותיות מן הפשוטות חתם רוח בעד שלש וקבען בשמו הגדול יהו׳ וחתם בהם שש קצוות פנה למעלה וחתמו ביה״ו: שש חתם תחת פנה למטה וחוחמו ביו״ה שבע חתם מזרח פנה לפניו וחתמו בה״יו שמנה חתם מערב פנה לאחריו וחתמו בה״וי תשע חתם דרום ופנה לימינו וחתמו בוי״ה עשר חתם צפון ופנה לשמאלו וחתמו בוה״י:

Sectio XII.

Hæ ſunt Decem NVMERATIONES *præter illud* INEFFABILE, Vnus eſt Spiritus Deorum viventium, & Spiritus aquarum & ignis, ſublimitas ſurſum & deorſum, Orientis & Occidentis, Septentrionis & Meridiei.

משנה יב׳:

אלו עשר ספירות בלימה אחת רוח אלהים חיים ורוח מים ואש ורום מעלה ותחת מזרח ומערב צפון ודרום:

Finis capitis primi.

סליק פרקא א׳:

Cap. 2. Sect. I.

Viginti & duæ literæ fundamentum ſunt trium matrum ſeptem duplicum & duodecim ſimplicium. Tres Matres אמש fundamentum earum lanx meriti & lanx debiti & lingua ſtatuti medians ſeu reconcilians inter eas.

פרק שני משנה א׳:

עשרים ושתים אותיות יסוד שלש אמות שבע כפולו׳ ושנים עשר פשוטות שלש אמות אמש יסודן כף זכות וכף חובה ולשון חק מכריע בינתיים:

Sectio II.

Viginti & duæ literæ: exaravit, exſculpſit, ponderavit, & permutavit, combinavit, formavit cum eis animam omnis formati & animam omnis quæ futura erat ad formandum.

משנה ב׳:

עשרים ושתים אותיות חקקן חצבן שקלן והמירן צרפן צר בהם נפש כל היצור ונפש כל העתיד לצור:

Sectio III.

Viginti & duæ literæ fundamenti exaratæ in lingua, exſculptæ in ſpiritũ, fixæ in ore in quinq; locis

אחהע

משנה ג׳

עשרים ושתים אותיות יסוד חקוקות בקול חצובות ברוח קבועות בפה בחמש מקומות

אחה״ע בומ״ף גיכ״ק דטלנר״ת זסשר״ץ:

מקומות אחה״ע בומ״ף גיכ״ק דטלנר״ת זסשר״ץ:

SECTIO IV.

Viginti & duæ literæ fixæ in orbe in 231 portis, & vertitur orbis ante & retro: Hujus rei ſignum eſt; in bonis, nihil ſupra ענג; & in malis, nihil infra נגע. Et hoc ita: ponderavit & permutavit א cum omnibus, & omnes cum א; ב cum omnibus, & omnes cum ב: Et retrovertitur quoque, quod abſit: Inde patet omnes creaturas & omnia idiomata emanare ex nomine Vno.

משנה ד׳:

עשרים ושתים אותיות יסוד קבועות בגלגל ברל״א שערים וחוזר הגלגל פנים ואחור וזהו סימ׳ לדב׳ אין בטובה למעלה מענג ואין ברעה למטה מנגע: כיצד שקלן והמירן אלף עם כולם וכולם עם אלף בית עם כולם וכולם עם בית וחוזרת חלילה נמצא כל היצור וכל הדבור יוצא בשם אחד:

SECTIO V.

Formavit de inani ſolidum, & ex non ente fecit ens: Et exſculpſit columnas magnas ex aëre; qui non apprehenditur: & ſignum hujus rei, ſpeculando & fando fecit omnem creaturam & omnes res nomine Vno; & ſignum hujus rei viginti duo Iotalia & unum corpus.

משנה ה׳:

יצר מתוהו ממש ועשה אינו ישנו וחצב עמודים גדולים מאויר שאינו נתפש וזה סימן צופה ומימר, עושה כל היצור ואת כל הדברים בשם אחד וסימן לדבר עשרים ושתים מניינם וגוף אחד:

Finis capitis 2.

סליק פרקא תניינא:

Cap. III. Sect. I.

Tres matres אמש fundamentum illarum lanx meriti & lanx debiti & lingula ſtatuti *(examinis)* inter eas.

פרק ג׳ משנה א׳:

שלש אמות אמש יסודן כף חובה וכף זכות ולשון חוק מכריע בנתיים:

Sectio II.

Tres matres אמש myſterium magnum, admirabile & reconditum ſex annulis obſignatum: & ex eis prodeunt ignis & aquæ, quæ dividuntur in marem & fœminam. Tres matres אמש fundamentum eorum; & ex illis generati ſunt patres, ex quibus creatum eſt omne *illud, quod eſt in univerſo.*

משנה ב׳:

שלש אמות׳ אמש סוד גדול מופלא ומכוסה וחותם בשש טבעות וממנו יוצאים אש ומים ומתחלקים זכר ונקבה שלש אמות אמש יסודן ומהן נולדו אבות שמהם נברא הכל:

Sectio III.

Tres matres אמש in mundo, Aër, aquæ, ignis: Primò Cœli creati ſunt ex igne; & terra creata eſt ex aquis, & Aër conciliator eſt inter ignem & aquas.

משנה ג׳:

שלש אמות אמש בעולם אויר מים אש שמים נבראו תחלה מאש וארץ נבראת ממים והאויר מכריע בין האש ובין המים:

Sectio IV.

Tres matres אמש in Anno, ignis & aquæ & ſpiritus: cœlum creatum eſt ex igne, frigidum ex aquis, & temperatum ex ſpiritu, medium concilians inter eas.

Tres matres אמש in anima, ignis, aquæ & ſpiritus, caput creatum eſt ex igne, venter ex aquis, cor-

משנה ד׳:

שלש אמות אמש בשנה אש ומים ורוח חום נברא מאש קור ממים ורויה מרוח מכריע בנתים:

שלש אמות אמש בנפש

corpus intermedium concilians creatum est ex Spiritu.

אש מים ורוח ראש נברא מאש ובטן נברא ממים וגויה נברא מרוח מכריע בינתים:

Sectio V.

משנה ה:

Tres matres אמש, exsculpsit, & exaravit eas & combinavit eas; & obsignavit iis tres matres in mundo, tres matres in anno & tres matres in anima marem & fœminam.

Regnare fecit literam א in spiritu, & alligavit ei Coronam, combinavit eas invicem & obsignavit eis aërem in mundo, vitam in anima & corpus in homine, marem in אמש & fœminã in אשם: Regnare fecit מ in aquis & alligavit ipsi Coronam, & combinavit eas invicem, & obsignavit terram in mundo, frigidum in anno & ventrem in anima marem & fœminam; Marem in מאש & fœminam in משא: Regnare fecit *literam* שין in igne, & alligavit ipsi coronam & combinavit eas invicem; & obsignavit cum illa cœlos in mundo supremo, & calidum in anno, caput in anima, marem & fœminam.

שלש אמות אמש חקקן וחצבן וצרפן וחתם בהן שלש אמות בעולם ושלש אמות בשנה ושלש אמות בנפש זכר ונקבה:

המליך אות אלף ברוח וקשר לו כתר וצרפן זה עם זה וחתם בהן אויר בעולם חיה בנשמה וגויה בנפש זכר באמש ונקבה באשם: המליך מם במים וקשר לו כתר צרפן זה עם זה וחתם ארץ בעולם וקור בשנה ובטן בנפש זכר ונקבה זכר במאש ונקבה במשא: המליך שין באש וקשר לו כתר וצרפן זו עם זו וחתם בו שמים בעולם העליון וחום בשנה ראש בנפש זכר ונקבה:

Finis Capitis. סליק פרקא:

Cap. פרק

Cap. 4. Sect. I.

Septem duplices בגד כפרת duabus linguis assuetæ; Vitarum pacis, Sapientiæ, divitiarum, gratiæ, seminis, imperii. Et assuetæ sunt duabus linguis בב׳ גג׳ דד׳ כב׳ פפ׳ רר׳ תת׳ ad similitudinem fortis & lenis; remissi & duri. Duplicatæ sunt; quia sunt permutationes: Permutatio enim vitæ, mors est, permutatio pacis, malum; permutatio Sapientiæ, stultitia; permutatio Divitiarum, paupertas; petmutatio gratiæ, indignatio; permutatio seminis, solitudo; permutatio imperii, servitus.

פרק ד׳ משנה א׳:

שבע כפולות בגד כפרת מתנהגות בשתי לשונות חיים ושלום וחכמה ועושר חן וזרע וממשלה ומתנהגות בשתי לשונות בב׳ גג׳ דד׳ כב׳ פפ׳ רר׳ תת׳ תבנית רך וקשה תבנית גבור וחלש כפולות שהן תמורות תמורת חיים מות תמורת שלום רע תמורת הכמה אולת תמורת עשר עוני תמורת חן כיעור תמורת זרע שממה תמורת ממשלה עבודת:

Sectio II.

Septem duplices בגד כפרת erga septem extremitates, sursum & deorsum, Oriens & Occidens, Septentrio & Meridies; & palatium Sanctitatis in medio sustistinens omnia.

משנה ב׳:

שבע כפולות בגד כפרת כנגד שבע קצוות מהן שש קצוות מעלה ומטה מזרח ומערב צפון ודרום והיכל הקדש באמצע והוא נושא את כולן:

Sectio III.

Septem duplices בגד כפרת exaravit & exsculpsit & combinavit, & formavit iis stellas in mundo, & dies in anno, & portas in anima;

משנה ג׳:

שבע כפולות בגד כפרת הקקן והצבן וצרפן וצר בהם כוכבים בעולם וימים בשנה ושערים

ma ; & ex illis exſculpſit ſeptem expanſa , ſeptem terras , ſeptem Sabbatha ; propterea dilexit ſeptimum ſub omnibus cœlis.

ושערים בנפש ומהן חקק
שבעה רקיעים ושבע ארמות
ושבע שבתות לפיכך חובב
שביעי תחת כל השמים:

Sectio IV.

Duæ literæ ædificant duas domos ; tres ædificant ſex domos; quatuor ædificant viginti & quatuor domos , quinque ædificant centum & viginti domos , ſex ædificant 720 domos. Et exinde & ultra egredere & cogita quod os non poteſt eloqui nec auris audire. Et hæ ſunt ſeptem ſtellæ in mundo : Sol, Venus, Mercurius, Luna, Saturnus, Iupiter, Mars. Et hæ ſunt dies in anno, ſeptem dies Creationis : Et ſeptem portæ in anima, ut duo oculi, duæ aures & os & duo foramina narium. Et in illis exſculpta ſunt ſeptem expanſa & ſeptem terræ & ſeptem horæ ; Et propterea dilexit ſeptimum in omni negotio ſub cœlis.

משנה ד':

שתי אותיות בונות שתי
בתים שלשה בונות ששה
בתים ארבעה בונות ארבע
ועשרים בתים חמש בונות
מאה ועשרים בתים שש
בונות שבע מאות ועשרים
בתים מכאן ואילך צא וחשוב
מה שאין הפה יכולה לדבר
ואין האוזן יכולה לשמוע:
ואלו הן כוכבים בעולם שבעה
חמה נוגה כוכב לבנה
שבתאי צדק מאדים ואלו הן
ימים בשנה שבעה ימי
בראשית ושבעה שערים
בנפש שתי עינים שתי אזנים והפה ושני נקבי האף ובהן
נחקקו שבעה רקיעים ושבע ארצות ושבע שעות לפיכך
חבב שביעי לכל חפץ תחת השמים:

Finis Capitis.

סליק פרקא:

Cap. פרק

CAP. 5. SECT. I.

Proprietates duodecim ſimplicium הוז חטי לן סע צק fundamentum illarum viſus, auditus, odoratus, locutio, comeſtio, coitus, opus, ambulatio, ira, riſus, cogitatio, ſomnus: Proprietates illarum duodecim termini orbis; terminus orientis ſeptentrionalis, terminus oriẽtis meridionalis, terminus orientis ſuperioris, terminus orientis inferioris: terminus ſeptentrionis ſuperioris, terminus ſeptentrionis inferioris: terminus occidẽtis meridionalis, terminus occidentis ſeptentrionalis, teminus occidentis ſuperioris, terminus occidẽtis inferioris: terminus meridiei ſuperioris, terminus meridiei inferioris: Et dilatantur & progrediuntur uſque in ſeculorum ſecula, & ſunt brachia ſeculi.

פרק ה׳ משנה א׳:

מדתן שתים עשרה פשוטות הוז חטי לן סע צק יסודן ראיה שמיעה ריחה שיחה לעיטה תשמיש מעשה הלוך רגז שחוק הרהור שינה מדתן שתים עשרה גבולים באלכסונין גבול מזרחית צפונית גבול מזרחית דרומית גבול מזרחית רומית גבול מזרחית תחתית גבול צפונית רומית גבול צפונית תחתית גבול מערבית דרומית גבול מערבית צפונות גבול מערבית רומית גבול מערבית תחתית גבול דרומית רומית גבול דרומית תחתית ומרחיבין והולכין עד עדי עד והם זרועות עולם:

SECTIO II.

Duodecim ſimplices הוז חטי לן סע צק exſculpſit & combinavit & formavit iis duodecim ſigna cœleſtia in mundo: Signum horum eſt טשת מאב סעק גדד: Et hi ſunt duodecim menſes in anno. Niſſan, Iyar, Sivan, Tamuz, Abh, Elul, Tiſri, Marcheſuan, Chiſleu, Teb-

משנה ב׳:

שתים עשרה פשוטות הוז חטי לן סע צק חקקן וצרפן וצר בהם שנים עשר מזלות בעולם סימן טשת מאב סעק גדד ואלו הן שנים עשר חדשים בשנה ניסן אייר סיון תמוז

Tebheth, Sebhath, Adar. Et hi ſunt duodecim moderatores in animali duæ manus, duo pedes, duo renes, ſplen, Epar, fel, inteſtina, veſica, arteriæ: fecit ea inſtar provinciæ, & ordinavit ea ad modum belli. Et etiam Vnum è regione alterius fecit Deus. Tres matres quæ ſunt tres patres, ex quibus egreditur ignis & ſpiritus & aquæ: Tres matres & ſeptem duplices & duodecim ſimplices.

תמוז אב אלול תשרי מרחשון
כסלו טבת שבט אדר ואלו
הן שנים עשר מנהיגין בנפש
שתי ידים ושתי רגלים שתי
כליות טחול כבד מרה
מסס קיבה קרקבן עשאן
כמין מדינה וערכן כמין
מלחמה וגם את זה לעומת
זה עשה האלהים : שלש
אמות שהם שלשה אבות
שמהם יצא אש ורוח ומים : שלש אמות ושבע כפולות
ושנים עשר פשוטות:

Sectio III.

Hæ ſunt viginti & duæ literæ, quibus fundavit Deus ſanctus, (benedictus ſit ille) Iah, Tetragrammaton Zebaoth, Dii viventes, Deus Iſrael, ſublimis & exaltatus, Habitator æternitatis, & ſanctum nomen ejus, excelſus & ſanctus ipſe.

משנה ג':

אלו כב אותיות שבהם
יסד הקב"ה יה יהוה צבאות
אלהים חיים אלהי' ישראל
רם ונשא שוכן עד וקדש שמו
מרום וקדוש הוא:

Finis Capitis.

סליק פרקא:

Cap. 6. Sect. I.

Tres patres & generationes eorum, & ſeptem Domitores & exercitus eorum, & duodecim terminos orbis; Ratio hujus rei; teſtes fideles ſunt mundus, annus & anima.

פרק ו' משנה א':

שלשה אבות ותולדותיהן
ושבעה כובשין וצבאותיהן
ושנים עשר גבולי אלכסונין
וראיה לדבר עדים נאמנים
עולם

ma. Statutum duodecim & ſeptem & trium, & præfectura earum ſupra Draconem cœleſtem & orbem & cor. Tres, ignis & aquæ & Spiritus; ignis ſuperiùs, aqua inferiùs, & Spiritus ſtatutum inter medium concilians utrumque. Et ſignum hujus rei: ignis ſuſtinet aquas, Mem ſilet, Sin ſibilat, Aleph ſtatutum intermedium concilians utrumque.

עולם שנה נפש חק שנים עשר ושבעה ושלשה ופקידן בתלי וגלגל ולב שלשה אש ומים ורוח אש למעלה מים למטה ורוח חק מכריע בנתים וסימן לדבר האש נושא את המים מם דוממת שין שורקת אלף חוק מכריע בנתים:

SECTIO II.

Draco *cœleſtis* in mundo ſicuti Rex in ſolio ſuo, orbis in anno ſicuti Rex in Regione, Cor in animali ſicuti Rex in bello. Omnia quoque fecit Deus Vnum, è regione alterius; Bonum è regione mali, bonum de bono, & malum de malo; Bonum examinat malum, & malum examinat bonum; Bonum reſervatur bonis & malum reſervatur malis.

משנה ב׳:

תלי בעולם כמלך על כסאו גלגל בשנה כמלך במדינה לב בנפש כמלך במלחמה גם את כל חפץ זה לעומת זה עשה אלהים טוב לעומת רע טוב מטוב ורע מרע הטוב מבחין את הרע והרע מבחין את הטוב טובה שמורה לטובים ורעה שמורה לרעים:

SECTIO III.

Tria ſunt Vnum, & illud ſolum per ſe ſtat, ſeptem partiuntur; tria è regione trium, & ſtatutum medians inter illa. Duodecim ſtant in bello: Tres amici & tres inimici: Tres vivificant & tres occidunt. Tres amici ſunt cor & aures & os: Tres inimici ſunt jecur, fel & lingua, &

Deus

משנה ג׳:

שלש אחד לבדו עומד שבעה חלוקין שלשה מול שלשה וחק מכריע בנתים שנים עשר עומדים במלחמה שלשה אוהבים שלשה שונאים שלשה

מחיים

Deus Rex fidelis dominatur omnibus. Vnus super tres, tres super septem, & septem super duodecim & omnia sibi invicem sunt connexa.

מחיים שלשה ממיתים שלשה
אוהבים הלב והאזנים והפה
שלשה שונאים הכבד המרה
והלשון ואל מלך נאמן מושל בכולן אחד על גבי שלשה
שלשה על גבי שבעה שבעה על גבי שנים עשר
וכולן אדוקין זה בזה:

Sectio IV.

Et postquā Abraham pater noster respexit & speculatus est, & ꝙ speculatus est exaravit, & exsculpsit & adeptus est; apparuit ei Dominus universi, & vocavit eum dilectum suum, & incisum est ei & semini ejus fœdus; & credidit in Tetragrammaton & reputatum est illi ad justitiam: Incidit cum eo fœdus inter decem digitos pedum suorum, quod est circumcisio; & inter decem digitos manuum suarum, & est lingua; & alligavit 22 literas linguæ ejus, & revelavit ei mysterium earum: Attraxit eas in aqua, accendit eas in igne, commovit eas in spiritu; succendit eas in septem, effudit eas in duodecim signis cœlestibus.

משנה ד':

וכיון שצפה אברהם אבינו
והביט וראה וחקק והצב עלתה
בידו נגלה עליו אדון הכל
וקראו אוהבו ונכרת ברית לו
ולזרעו והאמין בה' ויחשבה לו
צדקה כרת לו ברית בין עשר
אצבעות רגליו והיא המילה
ובין עשר אצבעות ידיו והיא
הלשון וקשר עשרים ושתים
אותיות בלשונו וגלה לו את
יסודן משכן במים דלקן באש
רעשן ברוח בערן בשבע נתכן
בשנים עשר מזלות:

Finis Capitis & finis Libri
Jezira.

סליק פרקא וסליק ספר
יצירה:

F I N I S.

